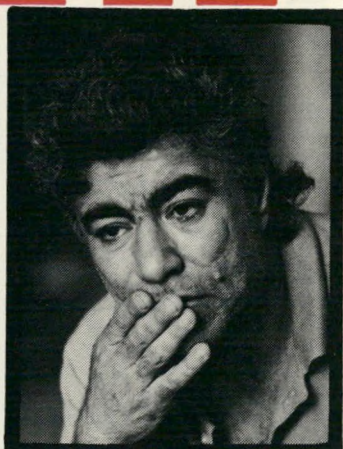

העולם הזה

ילד

ועד
אור

ההורים בהמאן וקטי ברהאמ

הולך לאיבוד

מה קורה למישפחה?

שייע גלזר לא
בא לחודורוב
מה קרה?

רינה נקש:
"לא יודעת
מה לעשות!"

עזה
ממעוף האלוף
ה"עולם הזה" ליווה
את איציק מרדכי

בירה מחב'ית זה גולדסטאר.

מיכתבים

אהבת החיים

על תגובות נוכח מוות צמיו ("אילו שמעת שותרו לך כמה חודשים לחיות, מה היית עושה?", העולם הזה 18.4.89).

בין תשובותיהם של אנשים נבונים כחיים (נוצות) באר, יאיר (מפ"ם) צבן וריבקה (סיבה למסיבה) מיכאלי למישאל העולם הזה על התגובה לנוכח מוות קרב, תשובתו של איש מעריב, אמנון אברמוביץ, הכי מתקבלת על דעתי: "הייתי מגיש עירעור". כך צריך לעשות. אסור להיכנע. החיים יפים ויש לאהוב אותם. להילחם עליהם. לא לוותר! ישראל סגס, תל אביב.

שתי פרספקטיבות

על נחאלין 1954 ונחאלין 1989 ("האינפואדה", העולם הזה 18.4.89).

תחת הכותרת "מקץ 35 שנים" הוזכר העור לם הזה (בקשר לפעילות מישמר הגבול בני חאלין) את פעולת צד"ל בנחאלין בשנת 1954: "הטבח של נחאלין נערך באישורו של ראש הממשלה, משה שרת. הוא נועד כנ"קמה על טבח מעלה העקרבים".

כשבדקתי, גיליתי, להפתעתי, בהעולם זה משנת 1954 נימה מעט שונה בדיווח על אותה הפעולה ובניקור בפרשנות הגלויות. וכך כתב אז העולם הזה (1.4.54): "ללא היה זה, לפי המשוער, פעולת תגמול על מעלה העקרבים, אלא חוליה נוספת ברשת המילחמה העוירה בקטע זה של חזית הגבול, שבו היו כמה התקפות מן הצד השני בשבוע האחרון".

מכאן אך טבעי לשאול: מה נשתנה האם 35 השנים שעברו גרמו להקצנה בדיווח העור לם הזה, או שמה הומן שחלף יצר פרספקטיבית בפרשנות שונה? דני גססר, בארשבע

● אין סתירה. העולם הזה טען אז – והדבר אשר בניתי במחקרים היסטוריים – שממשלת בן-גוריון היתה מעוניינת בחימום הגבול, ושהדבר נמשך בימייה של ממשלת שרת. במיסגרת זו, פעור לת נחאלין 1954 היתה פעולת נקמה על טבח מעלה העקרבים, שהיה נקמה על פעולת יקביא, שהיתה נקמה על...

קצה הקרחון

על טיב מימינו ומזונותינו ("המדרי נה מסבסדת מחלות לב", העולם הזה 18.4.89).

כתבתה של שרה ליכוביץ נגעה באפש קצ' הו של הקרחון והאירה פן אחר של הבעייה. בעיית איכות מימינו ומזונותינו רחבה ועמור קה לאין שיעור:

● מקורות מים זמינים מידלדלים ואיכו תם נפגמת (עקב הורמת ביוב, שופכין וקולחין תעשייתיים, המתמוגים עם מיהתהום), כך שממינו שוב אינם ראויים לשתיה.

● מזונותינו נגועים כתוצאה מהאדרת תגובה חקלאית באמצעות ריסוס ורישון כי מיים, מאסיביים ורעלניים, הורמונים ואנטי ביוטיקה בבשר העוף והבקר, כספית בדגה וכו'.

...מדובר אמנם בכעייה גלובאלית, אבל אצלנו היא צברה תאוצה מכורה הסיכיות המיוחדות של עלייה, עיור ותיעוש. גרעון מישניבסקי, ירושלים

צרות עין

על הטבות לנהגי השרים ("צ'ופרים לנהגים", "תשקיף", העולם הזה 18.4.89).

מה יש לדבר. ממש ביג דיל. נהגו של שימ עון פרס זוכה בתשלום חודשי של 500 שיי חות'טלמן: למי שלא יודע כמה מדובר, מן הראוי להוד (המשך בעמוד 4)

היה או לא היה?

כותרות השבוע, שדנו באונס מי ש נחשדו בשיתוף פעולה עם ישראל, עוררו הד נרחב מימין ומשמאל. אילו בדקו הכותבים את ה ידיעות, היו מגלים כי בסיפורים אין ממש.

נקש מדברת

העולם הזה הצליח לסחוט כמה תגובות מרינה נקש, אשתו-עדיין של ויליאם נקש, שבימים אלה נגזר דינו. נקש לא משתפת פעולה בקלות. היא לא זקוקה לפירסור מת. מזה יש לה מספיק.

הקשר היהודי

סנאטור דניאל אינווה, חוקר פרשת איראן-קונטרס, הוא אמנם ממוצא יפאני, אך יותר מכל הוא מזוהה עם ישראל והיהדות. הוא מ ספר להעולם הזה על הק שר שבין ישראל לפרשה.

מחיר ההסתגרות

על שתי בנות, אחת, פתוחה וחברותית, והאחרת, סגורה וביישנית ועל התעסקותן ויתור של הורים מודאגים.

הסאדיסט

המיפגש בין שולה לדרור היה יכול להתרחש בתיאטרון האבסורד או בתל ברוך. לא היה להם כל מכנה משותף מלבד מין. אך זה קרה בכל זאת.

רחל המרחלת מדווחת:

פרופיל נמוך לע מליה בידרמן דנה שאולי ופיר סומת מהלכת ל מוצר ספורט ה נידונים של החברים עזרו – גילי גמליאלי ומאי בריט ממסדים יחסים אחרי כל הצרות – גם מוטי רייך ואנבל טמיר מתחתנים – ירון פינק וביאטריס גייר (בתמונה) – מדברים באמצעות עורכיהן • ומעשה במנכ"ל מוסד מכובד ובמזכירתו הנשואה • נחי לאור כבר תפוס, אבל אמנון אורבך עדיין מציאה טובה.

3 מיכתבים – צרות עין
4 איגרת העורך – כבוד הרדי
5 הרדן – זביש מ'י
6 תשקיף – מכבלים לאלחוס
7 במדינה – שואה בהסתדרות מזה הם אומרים – מרתה רמן. יותן בדיד, יוסף דוראל, ד.פ., יהודית, אפי מחלב יומן אישי – אנוניה האחרת אנשים – מי היא מ'י אתה והשקל – ארבעה גלנים

המדורים הקבועים:

3 מיכתבים – צרות עין
4 איגרת העורך – כבוד הרדי
5 הרדן – זביש מ'י
6 תשקיף – מכבלים לאלחוס
7 במדינה – שואה בהסתדרות מזה הם אומרים – מרתה רמן. יותן בדיד, יוסף דוראל, ד.פ., יהודית, אפי מחלב יומן אישי – אנוניה האחרת אנשים – מי היא מ'י אתה והשקל – ארבעה גלנים

כתבת השער:

חוסר ודאות

"אין על מי לסמוך. לא מגלים בקפה, לא קוראים בקלפים וגם לא מישט"ר, "אומרת קטי, אמו של הילד אורן ברהאמי. כבר שבוע היא חיה בעולם של דימיונות רחוקים ומשוועת לרגע שבו ידפוק אורן על ה דלת. בינתיים אין למישט"ר טרה קצה-קצהו של חוט.

עיתונות

חופשית?

קיומה של עיתונות חופשית בארץ עומד היום בסכנה. מי שמעוניין לשמר את הדמוקרטיה בישראל צריך לעשות גם הצללת העיתונות הישראלית.

סיור במקום

אחר

הדברים, דרך עיניהם של המפקדים הבכירים בעזה, נראים אחרת מאשר בסיוור עצמאי של עיתונאים באותו האזור עצמו, באותן הש עות. יום ברצועת-עזה עם האלוף יצחק מרדכי.

וטרינרים

להשכרה

לא קל להתקבל לבית-הספר לרפואה וטרינארית, השייך לפקולטה לחקלאות ברחובות, גם לא קל ללמוד בו. אבל במיוחד קשה לחשוב על מה שצופן העתיד לבוגר רים בתחום מוצף זה.

חוג הסילון

כדור שינה

מה אפשר להספיק בשבע שניות ברחוב החלונות האדומים בפרנקפורט? לראות את צירוף ולהתעלף מהיודל ועל הפלסטיק המוכשר מלוס-אנג'לס והבעיות שיש לו עם שתי אחיותיו.

הרס עצמי

לא ברור מה דוחף נשים לזרועות גברים המזיקים להן, הממררים את חייהן. שלי נשארה עם אחד כזה במשך שנה וכמעט שאיבדה במהלכה את שפיותה. היא מספרת את סיפורה להעולם הזה.

דיעה אחרת

מאיר ליפשיץ – אוויר-רע של בגידה • לקט נבחר מהעיתונות הערבית – פייעל אל-חוסייני, סעיד כמאל, חוסני מובארכ • יצחק רועה – על קלישות, היפנוזה ורגיעדה • אורי דן – ידידים במאריס • לימור ליבנת – אין לי סימפטיה לנורית גלרון • מרדכי הורוביץ – מה השתנה? דניאלה אשכנזי – לתפוס אמריקה • הד"ר חיים משגב – על הדם הסמיך במיוחד של שוכני החצרות למיניהן.

מיכתבים

(המשך מעמוד 3)

כיר שמדובר בכמה עשרות שקלים (כ"7 ש"ח, כולל מע"מ, לפי התעריף הנכון להיום) שמהם נגבה מס'הכנסה כחוק, כך שבידיו של הנהג נשארים, במקרה הטוב, 40 ש"ח לחור דש.

וכל התרעומת הזאת על ההטבות הכבירות האלה לאנשים העובדים ללא שעות ובלחץ מתמיד, היא, בסך הכל, פן נוסף של צרות העין הפרובינציאלית שפשטה במדינה בשנים האחרונות ואין בינה ובין ביקורת עניינית ולא כלום.

הרת והמדינה

על פטירתו של הוגה דעות. דווקא בשבוע שבו נפטר פינחס הכהן פילאי לא הופיע מדור תמרוקים בהעולם הזה וחבל. פילאי, שנפטר בגיל 58, היה איש מעניין ביותר. לא רק פרופסור למחשבת ייש

אשר לא נמסר לה והיא יכולה היתה לדעת על כך.

זאת אומרת שאם מבוסס נותן לחברה ויתור על סודיות רפואית ובהצטרף להבריאות שהוא מילא, לשאלה, האם נותנת בעבר, למשל, ענה המבוסס "לא", מפני שהוא פשוט שכח שבשנת תרפ"ו הוא עבר ניתוח, החברה לא תוכל להתנער מאחריות כתוצאה מתשור בה זו, וזאת מאחר שהיתה בידי החברה האפי שרות לדעת על מצבו הבריאותי של המבוסס בעבר ובהווה.

למעשה אומרת החברה, מבוסס יקר, חתום על ויתור סודיות וברגע שקיבלנו לביטוח יהיה ליבך סמך ובטוח כי בקורת אירועיה ביטוח תקבל מייד את כספך (אם תתגלה, חלילה, מחלת סרטן, למשל, עד 180 אלף ש"ח), ללא שהיות ושאלות כל שהן, ובעיקר — מייד.

ולבסוף — הר"ר נודלמן כותב "ביטוח רכב זול ומעשי יותר", כן, אבל רק באם הנך

ק/א י.י.

המוציאה לאור את העולם הזה, עשיתי בע"תון את הניסיון הראשון. הבטתי לשבועון מדור בשם 100 ימיו. שנכתב בידי צעיר, איש הימין הקיצוני. אף ששמעתי בדרייביות חריפים על כך, לא התחרטתי על הניסיון. הצטערתי רק שהקיצוניות של הכותב לא השאירה הרבה מקום לוויכוח אמיתי.

בינתיים נכנסו השותפים החרשים לחברה, והוסכם בינינו למסד את מדור הדעות האחרות. כפי שכבר הסברתי, הסכמתי — כמחיר עבור העצמאות המחוללת של המערכת בכל שאר העמודים — לוותר על השליטה בארבעת עמודיו של מדור זה.

דיעה אחרת

אני מקווה שהמדור אכן ישרת את המטרה שהצבנו לו: לפתוח את העיתון לביטוי דעות שונות מכל הגוונים, לאפשר ויכוח חופשי מעל עמודי העיתון, כסיגנון תרבותי, מאופק, ותוך כבוד הדדי בין כעלי כל הדעות — רתיים וחילוניים, אנשי ימין ושל מאל, יהודים וערבים, וכו' וכו'.

אני כשלעצמי שופט את המדור על פי הנחות אלה, ונראה לי כי עדיין לא נכנס למי סלולו הנכון. יש בו ריכוז גדול מדי של דיעה אחת ויחדיה, תוך קיפוח משווע של בעלי דיעות אחרות. ובעיקר: חסר בחלקים ממנו, לטעמי, אותו סיגנון של כבוד הדדי, שכל עדין לא יתכן ויכוח בין גנתי-תרבות. ואם לא יהיה ויכוח כזה, אלא כל אחד ידבר רק על עצמו — מה השגנו? במה עורנו לגיבוש ציבורי ישראלי דמוקרטי, שבו מתנגשות דעות שונות תוך שמירת הבסיס המשותף? בעייה זו תורגת בהרבה מתחומי העולם הזה, והיא נוגעת למדינה כולה. מי שמשתמש בהמצאות, תחת שלבון בוויכוח רציונלי, אינו מעיד על חוסן דעותיו. ההשמצה היא דרך של בריחה מוויכוח אמיתי.

אנחנו צריכים לחיות במדינה הזאת. אנחנו רוצים לקיים את המדינה, וזאת המי שטר הדמוקרטי בה. אנחנו רוצים לבנות חברה ששנעים לחיות בה, שתמשוך אנשים מבחוץ — לא קומץ של קנאים מפה ומשם, אלא אנשים המחפשים את איכות החיים בחברה פתוחה, דמוקרטית וחומאנית בתזמננו.

המדינה הזאת עמוסה בעיות קשות. האינתיפאדה, המאבק הישראלי-פלסטיני, העימות בין שלמות הארץ לבין שלום — כל אלה אינן אלא בעייה אחת מיני רבות: אף כי זוהי הכעיה המכרעת היום. יש בעייה של דת ומדינה. יש בעייה של עיצוב החברה, ויכוח על חלוקת המשאבים בין עשירים ועניים, וויכוח בין שיויון מירבי והתחרות בלתי מוגבלת. טועה מי שסבור כי הכעיה העדתית נפתרה. היא מחכה לנו מעבר לפינה.

כל עוד אנחנו יכולים להתחבר בינינו כבי נתיבות, נוכל לצפות לעתיד בלי פחד. הבי עיות ישנן, נתווכח עליהן ונפתור אותן. אך אם תיפער בינינו תהום של שינאה הדדית — עתידה של מדינה זו עלול להזכיר פרקים חשוכים בעבר.

ד.א.א.א.

אני מאמין בדורשית. הקרשתי שנים מ' חי לדורשית עם אנשי אש"ף, כאשר זה נחשב עדיין במחנה בגידה. על אחת כמה וכמה שאני מאמין בדורשית בין ישראלים.

מזה שנים אני עובד בחברה גוברת אחרי תופעה המתגבשת בישראל: חלוקת הציבור הישראלי-יהודי לשני מחנות, שהגשרים בין ניהם הולכים ומתמעטים.

מהצד הימני: "מני", לאומני-קיצוני, נ"י, דתי או נוטה לדת, היונק את כוחו במידה רבה מן הציבור היהודי המיזרחי.

מהצד האחר: מחנה "שמאלי", ליברלי, לאומי-מתון, חילוני, היונק את כוחו במידה רבה מן הציבור היהודי האשכנזי.

מובן מאליו כי אלה הן הכללות גסות. כמ' עט כל המנהיגים של הציבור הלאומני-הקיצוני הם ממצא מערבי. מאיר כהנא, רחבי עם ואבי, יובל נאמן ודומיהם הם אשכנזים דווקא. יש מיוחדים רבים הדוגלים בשלום, והראים את עצמם שותפים גאים לתרבות העברית. יש רתיים המטיפים לוויכוח על שטחי ארץ-ישראל למען השלום, וליחס הומי אני לאוייב. שנבאר בצלם.

אולם התמונה הכללית ברורה למדי. כל אחד מאיתנו מכיר אותה.

השאלה היא: האם עלינו להשלים עם הקר' טוב המחמיר והחולק, עם שריפת כל הגשרים, עם אווירה של שינאה הדדית?

האם בכלל יתכן דורשית בין שני המחנות, כאשר "הימין" מאמין כי "השמאל" הוא מחנה של בוגדים ופושעים, ו"השמאל" מאמין כי "הימין" הוא מחנה של בלתי-שפויים ופושעים כרי ישראלי?

מונולוגים ודורשית

אני מהרהר זה זמן רב על הצורך לפעול נגד מגמה זו.

הדורשית אינו קל. לפני כמה שבועות קיימתי על כך שיחה עם ח"כ עוזי לנרא, אחרי מאשרה-ליכוד הוותר-קיצוניים והוותר-רתי כותי. לא דרשתי על דיעות, אלא דרשתי על הדורשית. על עצם האפשרות של דורשית. דורשית יתכן רק כאשר יש מינימום של בסיס משותף: השאיפה לקיים מדינת-ישראל ולקיים המישור הדמוקרטי בה. הוא יתכן רק כאשר יש בין המחנות נכונות לכבד את הווי' לת. הוא יתכן רק אם כל הצדדים מסכימים לנהל אותו כסיגנון תרבותי.

מתוך גישה זו הגעתי מזמן למסקנה שיש לעשות משהו למען הדורשית גם מעל עמודי העולם הזה. ביקשתי לכלול בעיתון מדור ש' בו יבואו ליד ביטוי בעלי דיעות שונות ומגו' גרות, שהמישור הדמוקרטי עם זה בצורה נוקבת, ואף נחרצת, אך כסיגנון תרבותי, באופן רציונלי. אני שש לקראת דורשית כזה.

רעיון זה תפס מקום מרכזי בכל מחשבותי על השניונים הדורשים העולם הזה. הצגתי אותו לכל הגורמים, שעצמם באתי במגע בני' סינונית לבצר את הבסיס הכלכלי של הע' תוך תיחול משאומתן עם גורמים מימין ומשמאל.

עוד לפני שנכנסו שותפים חדשים לחברה

לחברת הביטוח אין כל תענוג מניתוח אחר-המות של המבוסס

נוהג בקונטסה או בסוסיטא משנת 1940, אחרת, לצערי, העובדות אינן מסכימות עם הר"ר נודלמן. דב יצחקי, ראשון-לציון

גבר לעניין

על הפסקת הצפייה בסידרת שוש' לת (גם זה וגם זה", העולם הזה 18.4.89).

אני ממש מוחאז כפיים לדניאלה שמי. היא לא יודעת כמה אני מבינה אותה בנושא הסס הזה, הנקרא שושלח.

גם אני הייתי מכורה, אבל לפני כמה ימי-ראשון החלטתי מספיק ודי: או, כמובן, לא מפליא שאני מסכימה על כל מילה בנרון, אבל מה? דקס! היא כותבת שדקס פרבט.

מה פתאום? דקס זה הדבר היחיד בשושלח שהיה שווה את שעות-החורף שביליתי במח' צת הסידרה הזאת. ממש גבר לעניין.

אסתר רוזנברג, תל-אביב

מיכתבים למערכת

"העולם הזה" שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבים-קוראים, מסיבות לשור' ניות, מישפטיות או טכניות.

העולם הזה

שבועון החדשות הישראלי
העורך הראשי: אורי אבנרי
מנהל: אברהם סימון
מנהלת מחלקת-מודעות:
רינה מיטרני

המערכת והמינהלה:
תל-אביב, רחוב גורדון 3
(ת.ד. 136, מיקוד 61001)
טלפון: 03-232262/3/4
פקס: 03-9723-245242
מנזי 2009

המזל: העולם הזה בע"מ
הדפסה: הדפוס החדש
הפקת צבע: ת.מ.א.
הצגה: גר

תל-אביב, יד הרצוצים 7
טלפון: 03-377056

המנהל הכללי: דוד גרשזונוביץ

על יתרונות ביטוח-בריאות ("סקור נד קלאס", "בלי הרדמה", העולם הזה 29.3.89).

כסוכן, אשר גאה להיות חלק ממערכת הביטוח של חברת-ביטוח, אני מבקש להגיב על מיספר נקודות בכתבתו של הר"ר יולי נודלמן:

אם יידרש ביטול סעיף ניתוחי-מתים עליידי מבוסס פסציפי, כעיקרון אין לי סיבה סבירה שתכנת-הביטוח לא תסכים לכך ואם בתעודת-הפסטיה תהיה כתובה סיבת מותו של המבוסס לא תבקש חברת-הביטוח את ניתוחי-המת (אין לה כל תענוג מזה).

ואגב, סעיף זה קיים בכל סוגי ביטוחי החיים או תוכניות-הבריאות הקיימים, ומן הראוי גם לציין שבמשך 40 שנות קיומה של החברה שעמה אני קשור לא דרשה החברה מימון סעיף זה, אלא באם דרשה זאת המיש' טרה.

ויתור על סודיות רפואית קיים גם הוא לגבי כל פוליסות ביטוחי החיים והבריאות וסעיף זה דווקא מגן על הצרכן, כי בחוק חוזה-הביטוח תשמ"א 1981 מצוין, כי חברה לא תוכל להתנער מחבותה עקב פרט כלשהו

העיתונות החופשית נתונה בסכנה. מדוע?

זב"ש נדי?

שבועון אחד (כותרת ראשית, שמאחוריו עמדו קונצרט הענק ככל, ידיעות אחרונות דבר) נסגר, אחרי שצבר הפסדים בסכומי עתק. בחוגי המיקצוע מדברים על סגירתם הקרובה של כמה כליתיקשור רת נוספים.

במעריב, שהיה פעם הגדול והעשיר שבניית תוני ישראל, נמכרה חבילה גדולה של מניות לאיל-עיתונות זר, אם כי יהודי.

(מעריב היה מסוגל להבטיח את עצמאות המערכת שלו, מפני שקיימת אצלו — כמו בהעולם הזה — מגייה השולטת בעריכה, והמסורה בידי העורכים. זה היה אפשרי רק במעריב ובהעולם הזה, מפני שבשני כליתיקשורות אלה העורכים הם בעצמם בעלי-מניות.)

נרוסלס פוטס נמכר לחברה זרה. עצמאות המערכת תהיה תלויה ברצונם הטוב של הבעלים החדשים.

באימפריה הגדולה של מישפחת שוקן

עוד מציף את המדינה. מדינה של ארבעה מיליון בני-אדם (כעיר אמריקאית בינונית), שרק חלקם קוראים עברית — נדרשת לקיים עיתונות שדי בה למדינה הגדולה פי עשרה. באותה התקופה התרחבו הטלוויזיה והרדיו, הן ככלי-מידע, הן ככלי-ידור, והעיתונות המנופחת נאלצה להתחרות בה בנסיבות קשות והולכות.

גידול הנפח גרם בהכרח לניפוח המיקצוע העיתונאי. הרמה ירדה. התחקירים הלכו והידלדלו. הדגש הושם יותר ויותר על הבידור. בכמה עיתונים שואפת רמת-הידור לאפס.

נפח המודעות-בתשלום אינו מסוגל לכל-כמות אדירה זו של עיתונים, מוספים,

וזהו אמת פשוטה ופרוורזית.

בעבר היו רוב העיתונים בארץ שייכים למפלגות. המפלגות שילמו את החשבון, והעיתון שירת את המפלגה. לכל מפלגה חשד בה היה עיתון יומי משלה.

הציבור מאס בשיטה זו. הוא לא רצה בעיתון המייצג פלג אחד וכותב רק עליו. העיתונים המפלגתיים קמלו, ורובם נעלמו. רק כשולים עוד נותרו כמה עיתונים מפלגתיים קטנים, המתקיימים על תקציבים מפלגתיים (והמרימים לא אחת אף צדקני על עיתונים אחרים, שאין להם מותרות כאלה).

יש עיתונים המתקיימים על-חשבון גופים ציבוריים, מפלגתיים-למחצה. כזה היה נרד

עיתונאי ישראל חיו בגרען של שושים.

אותה קבוצה של אנשים סקרניים וחקריניים, המתגאים בכך שהם יודעים כל פיפס הנשמע בוועדת-השרים לענייני-ביטחון וכל רחשוש בסניפי המפלגות, לא ידעו מה מתרחש אצלם בבית.

לא ידעו, או לא רצו לדעת. כשם שחוליה-הסרטן (לפני עידן הן כראי-מוזן) לא רצו לדעת שהמחלה מכריזה מת בקרבו.

התרעתי על כך כמה פעמים בשנים האחרונות, אך לאיש לא היה איכפת. כל עוד זרמו המשכורות בזמן, בתוספת צ'ופרים, עצמו הד את העיניים.

מי שידע, שתק. המו"לים של העיתונים הפיצו סביבם אווירה של אופטימיות כוזבת, והעלימו את העובדות.

עכשיו, לפתע, הכל מתעוררים. גרם לכך הזעזוע בשל מבירת "גידור" סלם פוסט" לקנצ'רן זר, שדמות-המיתתה בו היא איש-מיסתורין קאתולי שדבר לא ידע עליה.

מה עובדות בסיסיות: שום דמוקרטיה אינה יכולה לפעול בלי עיתונות חופשית, חוקרת, חושית, פת, לוחמת.

בלי עיתונות כזאת אין הממשלה, הכנסת ובתי-המשפט יכולים לתפקד באורח דמוקרטי. הרודנות, השחיתות והגיוון מוכרחים להרוס את כל שלוש הורעות האלה של השלטון, באין העין הפקוחה של התיקשורת. הורם החופשי של המידע בגוף הציבורי הדימוקרטי הוא כמחזור הרם בגוף האדם. מבחינה זו אפשר להגדיר את התיקשורת כורוע הרביעית של הדמוקרטיה, לצד הרשות המבצעת (הממשלה), המחוקקת (הכנסת) והשופטת (מערכת-השיפוט).

אולם יש הבדל אחד עצום בין הדימוקרטיה והרודנות ובין שלוש הורעות האלה. השלוש מתקיימות על כספי משלם-המיסים. ואילו אמצעי-התיקשורת חייבים מטבע מהותם להיות עצמאיים מיסחריים, המפרנסים את עצמם.

שהרי לולא היו כאלה, לא יכלו להיות חופשיים, לא יכלו להילחם, לחשוף, לחקור.

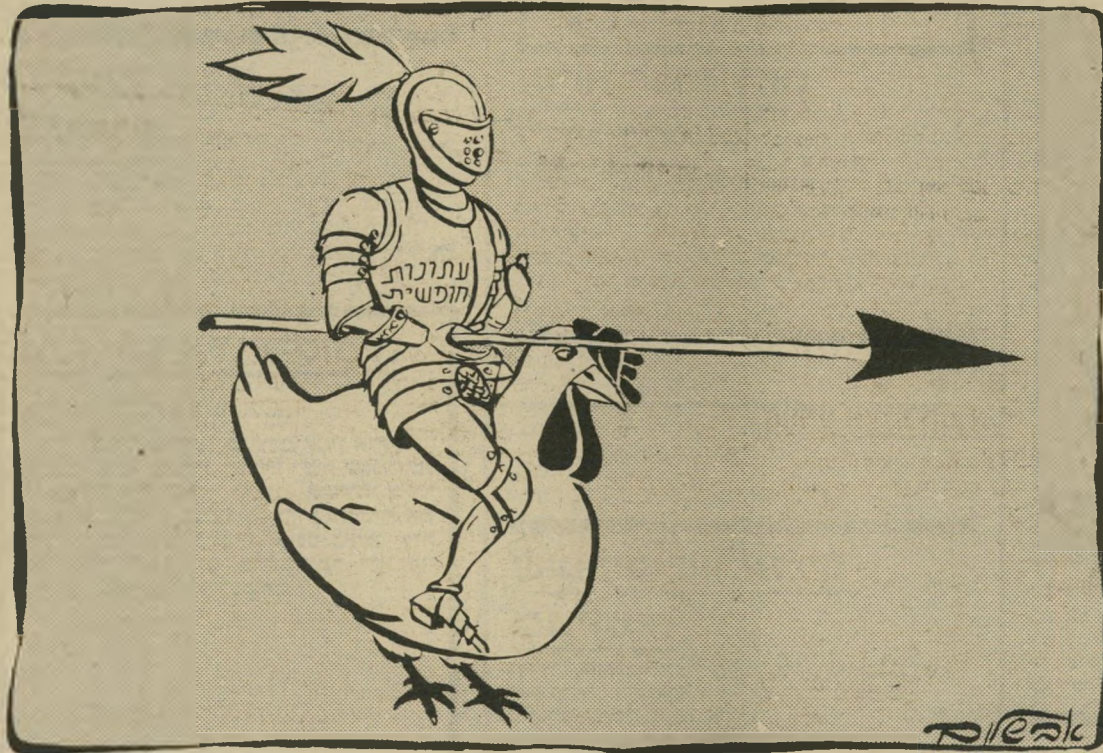
מה מאמצעי-התיקשורת החשודים ביותר סמוכים כיום על שולחן הממשלה וכפופים לה, בצורה זו או אחרת, ועל כן אינם אמצעי-תיקשורת חופשיים.

הטלוויזיה והרדיו הם גופים "ציבוריים" (ובמציאות, גופים ממשי-תיים), הממומנים על-ידי מוס. החורש שלחם מצטמק והולך לנגד עינינו. גם השרידים שנותרו תלויים כל-כולם בחסדי השליטון.

מצב זה אופייני למישטרים בלתי-חופשיים. רק באחרונה תקפה ממשלת ארצות-הברית את ניקיטאגואה, על כך שהיא רוצה להנהיג שם שיטת הדומה מאוד לזו הקיימת בישראל. נאמר שוהי שיטה טוטאליטרית.

נותרה רק העיתונות הכתובה, בימיבצר התיקשורת החופשית.

חוש זה קיים כל עוד העיתונות מסוגלת לפרנס את עצמה.

על כרעי תרנגולות

תלויים חיי העיתונים היומיים ברווחים של המקומנים. המקומנים הם סיפור-הצלחה, אך סיפור זה תלוי כולו בשוקי-המודעות. אם יחול בו שינוי משמעותי לרעה, תהיה גם למישפחת-שוקן בעייה קשה.

דבר צובר הפסדים. צוות-ניהול שהובא מבוץ, במחיר גבוה, הרים את הידיים והסתלק. עתה תלוי עצם קיום העיתון ביכולתה וברצונה של הנהגת ההסתדרות לשאת בהפסדים. אפשר להמשיך ברשימה זו.

היא מוכיחה שמבחינה כלכלית עומדת העיתונות הישראלית כולה על כרעי-תרנגולות.

אשר עיתון מפסיד כסף, פתוחות לפניו רק כמה אפשרויות.

אחת האפשרויות היא לשנות ולשפר את העיתון עצמו, כך שאנשים רבים יותר ירצו לרכוש את גליונותיו ולפרסם בו מודעות מיסחיות. לשם כך דרושה, בדרך כלל, השקעה (המשך בעמוד 14)

חינוכיים ומקומנים, מה גם שהמפרסמים פוזלים יותר ויותר לעבר אמצעים אחרים, ובראשם הטלוויזיה. כדי להתחרות ביניהם, שומרים העיתונים על מחירים נמוכים של העותקים, וההכנסות מן התפוצה רחוקות מלכסות את ההוצאות. החינוכיים תלויים בגלוי בהכנסות מן המודעות, ושאר העיתונים אינם רחוקים מכך — כל זה במדינה שאין בה צמיחה כלכלית של ממש.

העיתון צופן בחובו סכנות גדולות עוד יותר. עם עליית הטלוויזיה הדימיסטרית — ערוצים נוספים וכבי-ליים — עומד חלק גדול והולך של הדיפרסום המיסחרי המצומצם לעבור לשם.

ההרתי הרבה פעמים, מעל עמודי שבועון זה ובעדויות בוועדות הכנסת, שמצב חרש זה עלול להנחית מכת-מוות על עצם קיומה של עיתונות חופשית בארץ.

המצב הנוכחי הוא כבידע. אין זה עוד בגדר סוד שמור-היטב.

סלם פוסט. כזה הוא דבר. אולם במציאות הישראלית, כאשר כמעט כל המפעלים הציבוריים סובלים מהפסדים גדולים, התערער גם הביטחון של שיטה זו.

נותרה האמת הפשוטה: העיתונים צריכים לפרנס את עצמם. משמע: ציבור הקוראים צריך לפרנס את העיתון, בתוספת הפירסום המיסחרי.

מה כמה שנים מתקצצים עננים ככרים בשמי העיתונות הישראלית.

כמעט כל העיתונים היומיים מפסידים כסף — כסף כבד.

מצב זה הועלם מעיני הציבור, וגם מעיני העיתונאים עצמם, מחשש של עידוד.

מה גרם לכך? יש כאן תערובת של סיבות. לפחות בחלקן אשמה העיתונות בעצמה.

העיתונות גדלה בלי כל פרופורציה. מיספר העיתונים גדל, והכמות תפחה ותפחה. מיספר של מוספים, מקומנים, חינוכיים ומה

לפטור את זכאי

תרעומת במיסלגת העבודה על כפילות התפקידים של יחזקאל זכאי, מזכיר מחוזי המושבים. במכתב שנשלח לשימרון פרס, יו"ר המפלגה, מתרעמים חברי מפלגה על ריבוי התפקידים של זכאי, המשמש גם כמנכ"ל משרד החקלאות, כמנכ"ל הפדרציה הציונית, כיו"ר אונסקו וכחבר בהנהלת הסוכנות היהודית. המכתב קובל על כך שמזכירי-מפלגה, בתחום זה בעיית, עובד למעשה גם כפקיד-מדינה בכיר. הכותבים תובעים את התפטרותו מתפקידו כעובד-מדינה, או, לחליפין, כמוכר המפלגה כמושבים.

להשאיר ככל

תפקידים

לחץ כבד מופעל מצד ראשי הסוכנות על שרי מיסלגת העבודה, ובראשם שר החקלאות, שימרון פרס, לביטול ההחלטה כי באפריל 1990 יעבור נושא הקליטה מידי הסוכנות ליו"ר משרד החקלאות. כסוכנות חוששים מאובדן עוצמה וכוו.

מזון ישראלי לסוריה

צה"ל מספק ליווי להברחת מזון לסוריה וללבנון. זה שש שנים פועל בנהריה אמין אליהאג, מוסלמי שיעי מלבנון, המנהל רשת שלמה של הברחת מזון מישראל ללבנון. בתחילה שיתפו אותו פעולה הנוצרים, והוא העביר את סחורתו דרך נמל ביירות, אולם כאשר אלה התחילו לדרוש מיסים גבוהים יותר, הוא העביר את סחורתו לנמל נקורה.

שני קולות בש"ס

בש"ס נשמעים באחרונה טונים גבוהים בישיבות ההנהלה ובקרבת פעילי התנועה, על כך שהרשימה מרבית בשני קולות. בעוד שיו"ר התנועה, יצחק פריץ, פוסל משאימת עם אש"ף, אריה דרעי ויאיר לוי אינם פוסלים זאת על הסף, בניגוד למצע המדיני של ש"ס.

לא באשמת הדרוזים

בניגוד לשמועות שנפוצו, לא מילאו הדרוזים תפקיד בולט בהשתוללות אנשי מישמר-הגבול בכפר נחאלין. הדרוזים היו במיעוט ביחידה שהיתה מעורבת בתקרית, ורק אחד מהם יועמד לדין. צפויה הסקת מסקנות כלפי מפקד בכיר בצה"ל.

כוננות בעיד אלי-פיטר

כוננות לקראת ה-6 במאי, היום הראשון של חג עיד-אל-פיטר.

יום זה נקבע עלידי כרוז מיספר 39 של ההנהגה הלאומית המאוחדת כיום של הפגנות, שייצאו מכל המיסגרים ומכל בתי-הקברות.

בדיקת אסירה הרה

אירגון נשים לסמן אסירות פוליטיות הצליח, סוף-סוף, אחרי מאמצים קדחתניים, לאפשר את בדיקתה של האסירה חוריה אל-דרוויש עלידי גינקולוג פרטי. גינקולוג ערבי בדיק אותה וקבע שההריון אינו מתקדם ביאות.

475

ביום השני, ה-1 במאי, מסר דובר צה"ל על 358 הרוגים סלסטינים בשטחים הכבושים. המספר כולל הרוגים מירי חיילי-צה"ל בלבד. לפי ספירת, "העולם הזה", הגיע מיספר ההרוגים ל-475. לעומת זאת, מוסרים מקורות סלסטיניים על 586 הרוגים, לפי הסירוט הבא:

- 402 הרוגים מירי חיילי צה"ל ומתנחלים.
- 46 הרוגים ממכות ומתחשמות.
- 75 הרוגים כתוצאה משאיסת גז.
- 63 הרוגים מסיבות אחרות.

אלות ישראליות

לתאילנד

חברה ישראלית קיבלה באחרונה סנייה ממישטרת תאילנד למכור לה מוגיני-זכויות שקופים ואלפי אלות-גומי. החברה, סופרנום, קיבלה לפני שבועיים הצעה מחברה בלגית לספק אלות לדרום-אפריקה, אך היא רחתה את ההצעה.

שוטרים ישראליים

בגרמניה

ישראלי שהתלונן במלחמת-עופה של ברלין על גניבת הארנק שלו נחקר ארובות עלידי קציני-מישטרה גרמניים, שחשדו בו, כנראה. במהלך החקירה נמסר המתלונן לידי איש בעל חזות גרמנית, שלבש את מדי המישטרה הגרמנית ודרגות של תת-ניצב, ושפנה אליו בעברית. הוא התגלה כקצין מישטרה-ישראלי, המשתף פעולה עם המישטרה המקומית נגד פושעים ישראליים. אלה מרבנים חופשית בעברית, ואינם מעלים על דעתם כי קצין-המישטרה "הגרמני" מכין את דבריהם.

ויים התגלה בניו-יורק

השבוע התגלה בניו-יורק במפתיע חיים וייס, בעל מופע-להקפות, "למען אחי" בנתיבות, שהגיע לפשיטת-רגל והשאיר חובות של 16 מיליון דולר. הוא נראה כאשר נכנס למישר עורכידיו, לטפל בעסקיו.

נמל אילת זז

בקרב יוצא מיכרז על העתקת נמל-התי עופה באילת לכיוון עברונה, 15 ק"מ צפונית לאילת.

מדובר בפרויקט גדול-מימדים, שבעיקרו תיו והסוד איזור הנמל הקיים לאיזור מיסחרי ותיירותי. יבנו בו בתי-מלון, בתי-קולנוע, מרי-כז מיסחרי ואף מדברים על הרחבת הלגונה. במשך זמן רב התנגד מישר-ההתחבורה לפרויקט, אך באחרונה הוסרה ההתנגדות.

מינויים מיקצועיים

ב"דובק"

גובר הלחץ הציבורי למינויים מיקצועיים ב"דובק".

בשבועות האחרונים היה בדובק גל גדול של התפטרות. הנימוק הלא-פורמלי היה שהחברה מנוהלת בשליטת-דחוק מלונדון עלידי המנכ"ל-לשעבר, זורח גהל, וכי אין אפשרות לפעול ולשקם את החברה כעיקבות משברים שעברה באחרונה.

"צליל" מכה שנית

בנסיי-היסוד של "חזית ארץ ישראל" נערך בשבוע שעבר בישוב בית-אריה בשומרון.

לגוף החדש יש לזכור של 30 חברי-כנסת, והוא מגדיר עצמו כגוף שהיה תשובה לשלום עכשיו. בתנועת המחאה החדשה תפסו מקומות בוגרי תנועת צ"ל. צעירים למען ישראל, שפעלה בתקופת מלחמת-הלבנון, בראשות ישראל כץ. עורך-הדף סיני קת, מוטיקי צל"ל, הוא איש האירגון של החזית, ונמרוז גרנית, שהיה דובר הליכוד בבחירות המוניציפליות, מונה לדובר החזית.

מכבלים לאלחוט

קצה נפשם של אנשי הכבלים בקריות בי מירדסים, שערכה אחריהם חברת "בזק", ובימים האחרונים הם עברו לשדור אלחוט. הם איחדו את 35 התחנות באיזור הקריות בלבד לתחנה אחת, קנו משדר משותף ובימים אלה הם עוברים, מנתקים את הכבלים הפזורים על גגות הקריות, ותחתם מספקים לכל בית מפענח-אותות, שרק באמצעותו אפשר לקלוט את שידורי הכבלים. מה שנותר ל"בזק" לעשות, מחוסרי-יכולת לאתר את המפענחים, הוא לנסות ולאתר את המשדר, אך אנשי הכבלים התחכמו, והם מניידים את המשדר למניעת גילוי. שיטת השידור האלחוטית כבר ששטה, מסתבר, בכל הארץ. מה כמה חודשים היא קיימת בשיכון ל' בתל-אביב. באיזורים שונים של בתיים, חלון וראשון לציון וברמת-אביב ג.

רבין מרגיש טוב

לחידים תקין התגלה בבדיקה מיקרית של שרי הביטחון, יצחק רבין. כתו של רבין, דליה, מאושפזת במחלקת-הלב של בית החולים תל-השומר. בעת ביקור הציעה לו אחות-המחלקה למרוד את לחידה. רבין הסכים, נכדק והתגלה כי לחידהם שלו תקין.

היגיון מוזר בטלוויזיה

היגיון מוזר יש לאנשי-הטלוויזיה. הסידרה מוות בקליפורניה, שהיתה מתוכננת להקרנה בימי שישי אחרי-הצהריים, בוטלה אחרי הפרק הראשון, בגלל סצינות-האלימות שבה ורצה אכזרי, אונס לא פחות אכזרי, הרבה דם. בתחילת לשעתי-שידור זו מביאה עתה הטלוויזיה את הסידרה חטאים, ובפרק הראשון יכלו ילדים ובני-נוער לצפות, שוב, בסצינות אלימות (רצה אכזרי, עוד אונס אחר, התעללויות של הנאצים בצרפת).

תחנות-דלק

מחלקות מתנות

לגל חלוקת המתנות הפוקד באחרונה את הארץ הצטרפו עכשיו גם חברות-הדלק. מדובר בבולים, הניתנים בעיקבות רכישה של דלק בתחנות המשתתפות במיבצע. איסוף כמות מסוימת של בולים מקנה אפשרות לקבלת מתנות. תחנות-דלק רבות ברחבי העולם מיישמות את הרעיון הזה שנים. השינוי בגירסה הישראלית הוא שכל חברות-הדלק משתתפות במיבצע, בעוד שכעולם מריצות חברות-הדלק מיבצעים עצמאיים. עד עתה הצטרפו למיבצע יותר מ-50 תחנות דלק, ביניהן גם במיגור הערבי.

עובדה פועטה יחסית: העיתונים הופיעו באחד במאי, זו הפעם הראשונה מאז קום המדינה, ולמעשה מאז שנות ה-30.

עובדה פועטה, שקיפלה בתוכה הרבה. היא הראתה מה קרה ל"תנועת העבודה".

על חגיגות האחד במאי 1989 לא נערך קרב. הליכוד התפאר במורעות על הצלחת המאבק העקשני שלו, כן עשרות השנים, להביא לביטול החג. אך גם זאת היתה התפארות־סרק.

האחד במאי מת, מפני שלאיש לא היה

אונס הבוצות

האינתיפאדה, אלא גם בשמירה על המוסר. כמו לוחמי־השיחרור האלי־גייריים בשעתו, הם רואים בשמירה על המוסר חלק מן המאבק הלאומי.

לכן הם פועלים בתקיפות נגד סוחרים־מים וזנות. האשה הוחשדה על־ידי אנשי־המ"ס בכך שהורירה צעירות ערביות לזנות. על כך נוסף החשד כי הוונות שהעסיקה שימוש גם כמודיעות של השב"כ, ושהפעילו סחיטה נגד הלקוחות למען השב"כ. היא נמלטה אל בניין המימשל, והועברה לבית־חולים.

בריקה רפואית לא מצאה שום סימן לאונס. האשה הוכתה, אך לא נאנסה.

אונס בעזה

סיפור על מעשי־האונס ברצועת־עזה פשוט עוד יותר. הוא לא היה ולא נברא.

לשילטונות־הביטחון בעזה לא ידוע אף מיקרה אחר, שבו נאנסה אשה על רקע של פעולה לאומית. אנשי־הביטחון, הבקאים בחברה הערבית, התייחסו אל השמועה כזיוולול.

המילחמה במשתד

לעומת זאת, רצינית ביותר המילחמה הנטושה עתה בכל רחבי השטחים הכבושים בין זרועות־הביטחון הישראליות לבין פלוגות־המחץ הפלסטיניות על משתפי־הפעולה.

חלק מהתגברות האינתיפאדה, פתחו פלוגות־המחץ בשבועות האחרונים במערכה שיטתית נגד המשת"פים ("משתפי־הפעולה", בלשון השילטון). ערבים רבים נחקרו על־ידי פלוגות־המחץ, רבים הביעו חרטה, אחרים נעשו והוכו, כמה מהם הוצאו־להורג.

יש הרואים בכך קרב מכריע על השילטון בגדה וברצועה. השילטון הישראלי אינו יכול לפעול בלי רשת גדולה של מודיעים בקרב האוכלוסיה. אנשי־האינתיפאדה מבקשים להסל רשת זו על־ידי גילוי אנשיה, הבאתם להפסקת מעשיהם מתוך שיכנוע או פחד, ואף על־ידי הריגתם.

מי מנצח בקרב זה?

המודיעים האמיתיים ("שטינקרים" בלשון צה"ל) חבויים עמוק, לפי כל הכללים של מערכת־רגול מיקצועית. את האנשים האלה קשה לגלות. נראה כי גם המערכה האחרונה לא הצליחה לפגוע בהם באופן רציני.

לעומת זאת התגלו בנקל משתפי־פעולה מסוג אחר: עסקנים המשתפים פעולה עם זרועות־הכיבוש, מוכרי־קרקעות ליהודים, אני שים שהתפארו ביחסיהם הטובים עם השילטון ואף קיבלו ממנו כלי־נשק כסמל של מעמד ולהגנה עצמית.

אנשים אלה עומדים עכשיו תחת לחץ כבד. אחרים מהם הוצאו־להורג כפומבי, כאוהרה לאחרים. רבים אחרים התחרטו ונשבעו על הקוראן לחדול ממעשיהם.

מערכה זו אינה מיוחדת במינה. כל מאבק לאומי בשילטון־כיבוש הרג משתפי־פעולה, ובייחוד את מי שמסרו לבולשת ידיעות על המחותרת. גם כל המחותרות העבריות עסקו בכך. ראשי־המשלה, יצחק שמיר, אחראי בעצמו להוצאת־להורג של ידיו, גילעדי, בטענה שהוא סיכן את המחותרת (לח"ו).

מי מנצח בקרב קטלני זה? עד כה לא נפגעה תשתית־המודיעין של השב"כ אלא באופן שולי. אך יתכן כי הפעולות נגד המשת"פים יוצרות אווירה של פחד, שתשפיע גם על רשת המודיעים ותשתק אותה. מכל מאבקי האינתיפאדה עד כה, יתכן שהיה המאבק הגורלי ביותר. אין הוא קשור בנשים יפות, באונס קבוצתי, בפורנוגרפיה ובסיפורים מבית־מדרשו של המרקוז־הריסאר.

כמה כסילים מבין הפוליטיקאים תבעו שצה"ל יגן על המשת"פים. זוהי רדישה מגוחכת. לא זה כלבר שצה"ל היה צריך לקבל על עצמו להגן אישית על אלפי אנשים, ככל עיר וכפר. אלא שעצם מתן ההגנה היה חושף את הסוכנים החבויים והורס את יעילותם.

לשנאי־ערבים היה השבוע חג. שתי ידיעות גרמו להם לשכוח את זווית־החאליו ולהתמוגג מנחת.

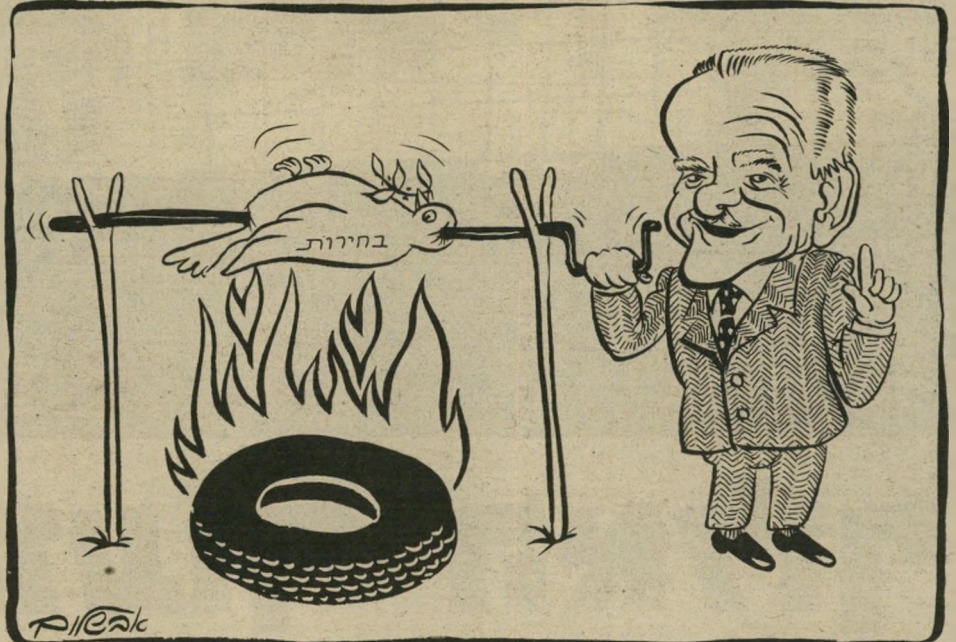
ידיעה א': כוחות־ההלם של האינתיפאדה תפסו אשה ערבית, התעללו בה, היכו אותה, וביצעו בה אונס קבוצתי אכזרי, בטענה שהיא משתפת פעולה עם ישראל. האשה נמלטה אל בית המימשל הצבאי, שהעביר אותה לבית־חולים ברמאללה.

ידיעה ב': כוחות־ההלם ברצועת־עזה נוהגים לבצע אונס קבוצתי בנשים ערביות, כנקמה על כך שבעליהן עובדים בישראל.

גזענים מימין ומשמאל עטו על המציאות האלה כמוצאים שלל רב. רמותם של אנשי־האינתיפאדה כפושעי־מין, אנשים ומתעללים בנשים מיסכנות חיוקה את כל הסטריאוטיפים הגזעניים. מאז ומעולם יש קשר בין גזענות קיצונית ופורנוגרפיה (ראה: העיתון הנאצי דר שטידמר). תיאור האוייב כמי שמבצע פישעי־מין נתעבים הוא רכיב תדיר של הלוחמה הפסיכולוגית.

בארץ עוררו ידיעות אלה הד נרחב במיוחד, מפני שהעיסוק הפורנוגרפי בסיפורים אלה נתן גם לאנשי־שמאל מדופלמים הזדמנות לתת פורקן לגזענות החבויה בהם, והם יכלו להתחרות עם אני־שישוליים ימניים, שזהו לחם־חוקם. היתה זאת אורגיה גזענית־פורנוגרפית משותפת.

כל הכותבים נמנעו, כמובן, מלבדוק את ה"ידיעות" האלה. הם חששו, בצדק, שאם ייבדקו, הן עוללות להתגלות כחסרות־שחר.

אילו כיכרו את החברה הערבית, או טרחו להתעניין בה, היו מגיעים בעצמם למסקנה כי הידיעות כלל אינן יכולות להיות נכונות. החברה הערבית המסורתית לא היתה סובלת מעשים כאלה, אילו בוצעו. חקירה יסודית גילתה כי בשני הסיפורים אין ממש.

האשה בשכם

בשכם אכן היה מיקרה שבו תפסו אנשי פלוגות־המחץ של תנועת־ההתנגדות האיסלאמית אשה, והיכו אותה. אנשי־המ"ס אינם עוסקים רק בהפעלת ההוראות של הנהגת

איכפת. איש לא התייצב להגנתו. מכיוון שהאחר במאי היה, בימי הטובים, סמל כוחה של מילגת־העבודה, בגילגוליה השונים, הרי ביטולו אומר הרבה לגבי מצבה, ערב ההתמודדות הגורלית על השילטון בהסתדרות.

מדחי אל דחי. נפילת האחד במאי נור כעת משקיעת האיריאל הסוציאליסטי בעולם ובארץ.

● **נברית־המועצות** נחל הקומוניזם תבוי סה ניצחת. לא זה כלבר שהשילטון מכיר בכל הפשעים שייחוסו בשעתו לסטאלין, הגובלים ברצח־עם פנמי וחיצוני, אלא שהכיר גם בהתמוטטות השיטה הכלכלית שלו.

● **במדינות** הגוש הקומוניסטי ניכרות אותן התופעות של התמוטטות השיטה הכלכלית, יחד עם תחילת היצרים הלאומיים, האנטי־סובייטיים.

● בארץ הולך מתהד־העבודה מדחי אל דחי. הקיבוצים והמושבים, פאר יצירתו, פושטים את הרגל. כך גם מפעלי־הענק של "חברת העובדים", הנבדלים ממפעלים קפיי־טליסטיים רק בשיעור כישלונם. השרותים הסוציאליים מתמוטטים. השיטה הקפיטליסטית האמריקאית חודרת מבעד לכל הנקיקים — החל ברפואה השחורה וכלה במכירת מיפעלי ההסתדרות.

העולם הזה 2696

דעת קהל

תעלומה

במיספרים

מסקנה מפתיעה: חלק ניכר

מבוחרי הליכוד סבורים

שיעור להידבר עם אש"ף.

אם להאמין לסקרים, דברים מוזרים קורים לדעת־הקהל הישראלית. לכאורה, סותרים הממצאים זה את זה. אך סתירה זו אינה אלא מדומה, ונובעת מן הידיעות הקדומות של עורכי הסקרים וקור־איהם.

וכך אומרים הסקרים:

● **58% של הציבור הישראלי דוג־לוי במשאומתן עם אש"ף,** עלייה של

5% תוך כמה שבועות. רק 39% מתנגדים. מבין המהייבים, 41% מתנים את המשאומתן

כתנאים, אשר אש"ף כבר הצהיר על נכונותו ללמלא (הכרה בישראל, הפסקת הטרור וכו').

● **רק 5% רואים במדינה פלסי־טינית סיתרון עדיף.** 33% דוגלים

בפשרה טריטוריאלית, מושג שהוא חסר־משמעות של ממש, ו־27% באוטונומיה. 22%

דוגלים בסיפוח. פירוש התוצאה: הרוב הגדול של הציבור עדיין דוגל בפיתרונות פיק־טיניים (אוטונומיה, פשרה טריטוריאלית)

המתאימים לסיסמות שתי המפלגות הגדולות. אולם מי שמוכן לדבר עם אש"ף, הכריע

למעשה בעד מדינה פלסטינית — מבלי להודות בכך גם כלי־עצמו.

(המשך בעמוד 14)

עזה מתעורר האלוף

אורך חופיהם, ליד התנחלות אלייסיני, שאור תה יום, הקים ומחזיק אבי פרחן, ממפוני ימית היותר-בולטים. התנחלות זו יושבת בדיוק על הקרהירוק, מצידו הדרומי, בתוך הרצועה.

עם התעקלותו של הכביש ררומה, לאורך חופיהם, מתגלות ריזנות חול זהובות ורכות, המשתפלות למטה, אל קו המים. החול כל-כך זך והמים כל-כך צלולים, כאילו שייכים לסי רט אחר.

אחרי כמה מאות מטרים אני מבחינה במחסום לרוחב הכביש. אין זה מחסום-אבנים שהציבו הפלסטינים, זהו מחסום צה"ל. בורקה של שומר, כמה חביות, וחיללים משועממים מתחממים בשמש בוקר אביבית.

מאותו מחסום, הסביר לי החייל שנהג ב" ג'פ, מותר לנסוע רק בשיירות של שתי מכוניות ויותר. המתנו לרכב נוסף ואז נסענו לתוך העיר עזה.

זו הפעם הראשונה שאני נכנסת לעיר מן הכיוון המערבי, דבר שהרגיש את ההרגשה שליוותה אותי לאורך כל היום — שהפעם אני נמצאת במקום אחר.

נסענו היישר למיפקדת העוצבה, ביתיה מימשל הצבאי במרכז העיר. דרך החלון המי סורג של הג'פ הצבאי המקרטע נראתה עזה באותו הבוקר, "שקטה יחסית". כמו בכל העי רים בשטחים הכבושים בתקופת האינתיפאד דה, גם בעזה מתנהל המיסחר בחנויות בכל

חותי-הביטחון ולבעלי אישור מיוחד. הכביש נוסע מערבה, ואחרי-כך דרומה ל-

ביש העיר עזה ש שהנסיעה עליה, כך הסביר לי החייל שבא לקחת אותי, מותרת רק לכר

ב ערב, כשהגעתי לתל-אביב, אחרי יום סיורים ארוך ברצועת-עזה, שמעתי

ברדיו שילד בן 7 מחאזיונס נפצע קשה בעת פיוור הפגנה. לרגע חשבתי שמדובר על מקום אחר. הרי יום שלם הייתי ברצועת-עזה ולא ראיתי שום דבר הדומה להפגנה, להתפר עות", ל"מהומה" או לכל אירוע אלים אחר. ואולי סיור בעזה ביחד עם אלוף פיקוד הדרום ופמלייתו הוא באמת סיור במקום אחר.

הדברים דרך עיניהם של המפקדים הבכיר רים באיוור, המכונה כעגה הצבאית אוח"ע (איוור חבל-עזה), נראים אחרת מאשר בסיור עצמאי של עיתונאים באותו איוור עצמו, כי אותן השעות בדיוק.

בכל הפעמים הקודמות שבהן סיירתי בש טחים הכבושים עשיתי זאת לבד, או בחברת עיתונאים אחרים, או בעזרת אנשי-קשר פלס טיניים.

הפעם בחרתי להצטרף לאלוף יצחק ("איי ציק") מררכי ליום ברצועת-עזה. לראות איך נראית הרצועה בדרך של מקבלי-החלטות. על מה שהם מרכיבים, מה הם עושים, מה הרי ווחים.

כשעת בוקר מוקדמת פגש אותי ג'יפ צבאי במחסום ארו, ככניסה לרצועה. ג'יפ שוגגיתו הקידמית וגגו מוגנים ברשת, שתפקידה למי נוע ניפוץ השמשות כאבני האינתיפאדה המ עופפות.

מייד אחרי המחסום פנינו מערבה אל הכי

נתונים: אינתיפאדה ברצועה

עזת קשות המצריכות אישפוז. אזרחים ישראלים מצועים: 46. הריסת בתים: 56 (לעומת 136 בגדה המערבית). אטימת בתים: 25 (לעומת 50 בג דה המערבית). ימי עוצר: מחנה-הפלטים שאטי: 190 יום בסך-הכל (לא רצוף). מחנה-הפלטים ג'בליה: 164 יום. דיר אל-בלח: 116 יום. מחנה-הפלטים חאזיונס: 105 יום. שכונת שבורה ברפיח: 137 יום. שכונות ג'י ואו ברפיח: 122 יום. שכונת סג'עיה בעזה: 40 יום. במחנה-המעצר קציעות (אנצאר 3) עברו מאז תחילת האינתיפאדה 11,500 עצורים מהגדה-המערבית ומעזה. ברצועת-עזה 16 התנחלויות ובהן 2,500 מתנחלים.

באחרונה ערך המינהל-האזרחי מיפקד אוכלוסין בעזה ונמנו 600,000 תושבים. עוד 50 אלף נמצא אים בחוף-לארץ. 250,000 אלף מהם פליטים, החיים בשמונה מחנות-פליטים ברצועה.

מאז תחילת האינתיפאדה נמנים ברצועה בנמוצע 125 אירועים לש- בוע (כולל ידוי אבנים, התקהלות, זריקת בקבוקי תבערה וכו'). מיספר הרוגים: 119 (נכון ל-27 באפריל).

מצועים פלסטיניים: 1848. צה"ל מחשיב לפצוע רק מי שנפצע מידי ושאושפז לפחות לילה אחד בבית החולים. מצועי מכות, או מסיבות אחרות אינם נכללים בספירה זו.

חיילים מצועים: 378. כולם מצועי אבנים. המיספר כולל מציעות קלות מאוד, שלא הצריכו טיפול רפואי, או שניתן להם טיפול במקום, עד מציי

עונת סרגוסטי נלוותה לאלוף פיקוד הדרום, איציק מרדכי

בוקר, עד לשעות הצהריים. אז מפנים החיים ה"נורמליים" את מקומם לאינתיפאדה הסוערת.

מבטים חטופים ששלחתי לאורך הדרך אל סימטותיה האפורות של העיר ואל הרחובות הצרים, גילו כי כל רחוב או סימטה חסומים בדרך זו או אחרת. אם באבנים המסודרות לרוחב הכביש זו לצד זו, כמו לקראת מיסדר צבאי, אם בגרוטאות מתכת, או בגיבוב אבנים.

● בחיטסר כתוחים

מייד כשהגענו למחנה הדימישל הגיעה לשם גם שיירתו של אלוף הפיקוד. המכוניות נכנסו בשער הבסיס בניסעה מהירה והסתדרו בשורה זו ליד זו בחנייה מאורגנת.

בתוך ענן של ריח ליוול חריף עלינו לחדרו של תא"ל צביקה פולג, מפקד איזור עזה. בחדר המתינו כבר תא"ל שיפמן, ראש המינהל האזרחי וקצינים בכירים אחרים. תא"ל פולג נתן עידכון קצר של הבוקר: "בינתיים שקט, גם בהשוואה לאתמול. הבוקר הטל עוצר על שאטי, ועל נוצייראת, בגלל הפגנות תלמידי שרי. המיסחר פתוח ויש תנועה."

מתוך 260 בתיספר ברצועת עזה, היו 14 סגורים באותו היום. בניגוד לגדה המערבית, שם סגורים כל בתיספר ומוסדות החינוך כבר חודשים ארוכים, המדיניות ברצועה היא להשאיר את מוסדות החינוך פתוחים, ולסגור רק במקרים ספציפיים לימים אחרים.

הנימוקים מאחורי החלטה זו פשוטים, לדידו ברי אלוף הפיקוד: "אנחנו מימשל צבאי, ואינחנו מפעילים כל מערכת חיים שאפשר לה פעיל. עוצר מוטל כדי לצנן ולהרגיע את הרוחות. כל השאר, עד כמה שניתן, אנחנו מעדיפים שמערכות החיים יתפקדו כרגיל."

הישיבה בחדרו של מפקד האיזור היתה קצרה. במהלכה התעניין האלוף אצל הקצינים אם הגיעו אליהם תלונות על מעשי אונס, או התעללות מניית בנשים, בגלל חשד לשיי תופיפעולה. ידיעה על כך התפרסמה יום קודם באחד העיתונים. אך אחד מן הנוכחים לא ידע על כך דבר.

האלוף ביקש מקציני המימשל להכין 150 חבילות מזון לנצרכים לכבוד חג עידאלי פטר, החל בסוף חודש הרמדאן. בישיבה הביע אחד הקצינים את תלונתו תיהם של העצורים במחנה המעצר אונצאר 3.

אלוף מרדכי במיפקדת מג"ב בעזה
מירצפוח מצויירות, חלוווח מקושחים

המתרחש במחנה הפליטים הענק והמוזנח שלאורך רצועת החוף. מלמעלה נראה המחנה כמו שכונת עוני (המשך בעמוד 46)

המחסום ניצב בניין המתנשא לגובה שבע קומות. הבניין הגבוה ביותר בכל האיזור. צה"ל התיישב על גגו של הבניין ומשם יכולים החיילים לחלוש בתצפית על

הידוע בשמו הרישמי "מחנה קיעות". העציר רים מתלוננים על האוכל הכשר-לפסח שהם נאלצים לאכול בגלל החג היהודי. הקצין הסי ביר כי אין אפשרות טכנית לתת לעצורים אוכל אחר, משום שכמו כל חיילי צה"ל, גם הם מקבלים את מזונם מן המיטבח הצה"לי שהוא, כידוע, כשר-לפסח.

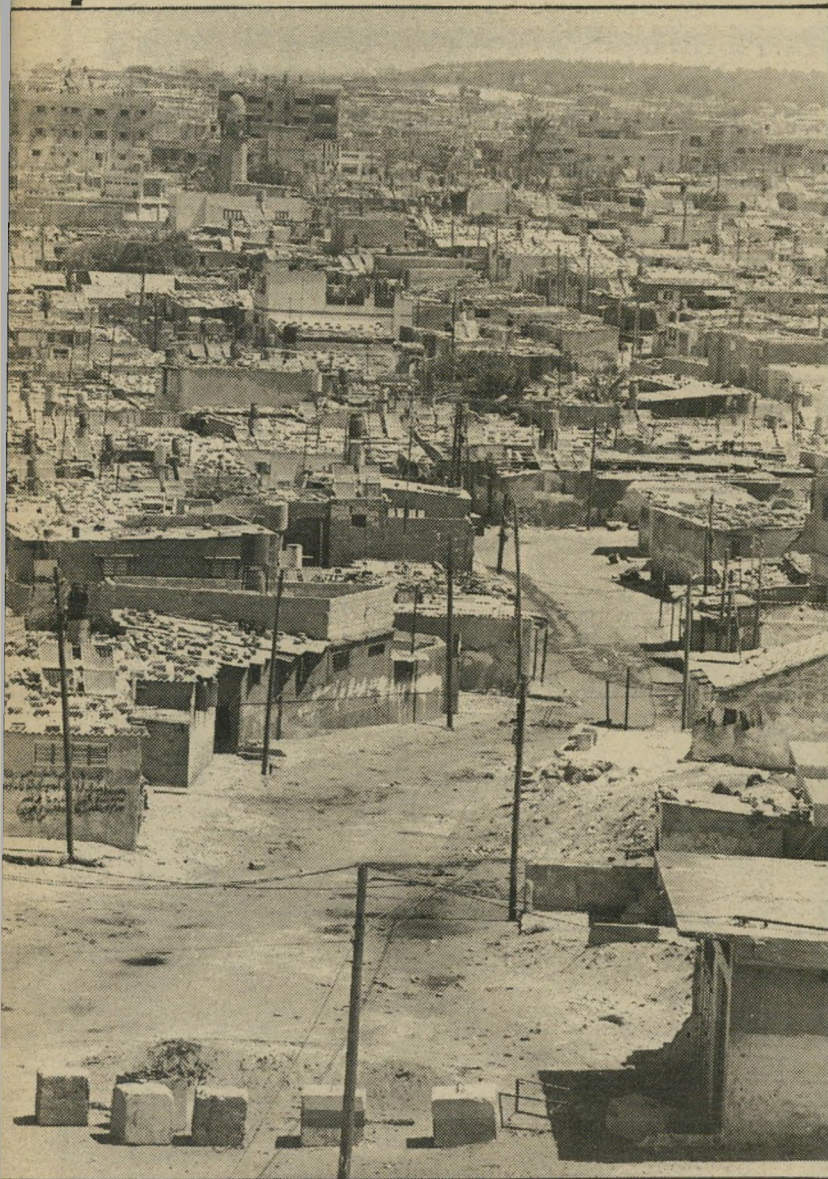
עם סיום הישיבה יצא האלוף לסיור בכלא עזה, הצמוד לבניין המימשל. בכלא נמצאים 700 אסירים, השפוטים לתקופות מאסר ארוכות על עבירות שונות, גם עבירות ביטחון ניות. אין בכלא עצירים מינהליים, ואסירי האינתיפאדה שבו מעטים. הכלא הוא בתחום שליטתו של שרות בתיססהור. אנחנו נלקחנו לסיור קצר בעיר.

נסענו לדרום מערב עזה, בואכה מחנה הפליטים שאטי. במחנה 250,000 תושבים, כולם פליטים מאזור אשקלון, מסמיה, אש דוד. כולם פליטים משנת 1948. חלק מהתושבים עובדים (או עברו עד האינתיפאדה) ביר שראל, חלקם דייגים.

באותו הבוקר היה מחנה הפליטים שאטי בעוצר. המח"ט המקומי או מפקד הנפה האיזור רי הוא שממליץ על הטלת עוצר, אך המלצה זו צריכה לקבל את אישורו של אלוף הפיקוד בעצמו.

● פעולות יזומות

בכניסה למחנה העמיד צה"ל מחסום, שאוייש על ידי חיילים אחדים. ליד

התנחלות גניטל (למעלה) ומחנה הפליטים שאטי (משמאל)

הילד אורן (בחמונה, מחבק) את אחיו הקטן) ועלם. הורין, קטי ובהמאן, עוברים שיבעת מדורי גיהנום. גליית בר מדווחת

החבר של אורן ברהמי, ארי לוקש, הוא האחרון שראה אותו, כשרגו דגים בנמל יפו. הוא בטוח שאורן נחטף. "פעם היה לאורן כלב, והכלב כל הזמן השתין בבית. אז אמא שלו רצתה להעיף את הכלב. הוא שאל אותי מה לעשות, וסיפרתי לו שכשלי היה כלב, ואמא שלי רצתה להעיף אותו, אז אמרתי לה שאני אכרח מהבית אם היא תעיף את הכלב. אורן ענה לי: השתגעתי, לברוח מהבית? אני לא יעשה את זה!"

אז אם בגלל הכלב, שהוא נורא אהב, הוא לא ברח, אז למה שיברח? ממי יש לו לברוח? מההורים שלו? זה שטויות! נכון שהוא היה בעונש, אבל זה בגלל שהוא התחצף ושיקר. גם אני מקבל עונש כשאני מתחצף ואפילו כשאני מגיע מאוחר הביתה.

הוא גם לא טבע. או נשאר רק שהוא נחטף.
טף
ם קטי ובהמאן, הוריו של אורן, בטוחים שהילד נחטף.

הוא גם לא טבע. או נשאר רק שהוא נחטף.
טף
ם קטי ובהמאן, הוריו של אורן, בטוחים שהילד נחטף.

איי-הוודאות הנוראה

ממחלת-הסרטן. לפני חמש שנים עלו לישראל. נולדו להם שני ילדים נוספים, ארו ושי, ועכשיו הם מחכים לנס נוסף, שיחזיר את אורן.

השבוע האחרון הרס אותם. הם יושבים חסרי-מנוחה, בסלון ביתם הקטן, ומנסים להאזין באמונה כי יקרה נס. פעם, לפני 12 שנים, כשאורן היה בן שנה, הוא לקה בסרטן בכליה. הם באו מאיראן ל"ש-ראל, כדי שאורן יעבור ניתוח בבית-החולים ב"לינסון. הניתוח הצליח, ואורן החלים לגמרי

איך פועלת המישטרה

למישטרה יש נוהל קבוע למיקוד רי העדרות.

מיד עם קבלת ההודעה, נשלח חוקר וגובה עדות על הרקע להיעדרות. מיקרים שבהם יש חשש לחיים, כגון היעלמות ילדים, חולי-נפש או קשישים, זוכים בטיפול מיידי.

במטה הארצי של מישטרת ישראל מועל, באופן קבוע, מטה נעדרים, המרכז את כל המידע. המטה דואג לתיאום בין מרחבי-המישטרה השונים.

בשנה אחת מקבל המטה כ-3000 הודעות על היעדרות. כ-90 אחוז מהנעדרים נמצאים באותה השנה, תישעה אחוז נוספים מתגלים אחרי-כך, ואחוז אחד אינו מתגלה.

ילדים מהווים כ-17 אחוז מההודעות על היעדרויות. מאז קום המדינה, יש בארץ כ-250 תיקים שעדיין לא נפתרו. כ-33 אחוז מהתיקים נוגעים לילדים. בכל פעם כשמדובר בהיעדרות, העלולה לעלות בחייהם הנעדר, מגייסת המישטרה לעזרתה את מתנדבי המישמר האזרחי וחיללי מישמר-הגבול.

הטלוויזיה מתנגדת לשדר שי-קופית של כל נעדר. לכן רק ב"מיקרים חריגים משודרת תמונת הנעדר.

אל דס, העולם הזה

החבר ארי בנמל יפו, במקום שבו נפרד מאורן. השתגעתי, לברוח מהבית?

הנעדדים

- יואל כרמלי, 13 וחצי, דצמבר 1981, גבעתי-שמואל.
- נאוה אלימלך, 12, מרס 1982, בת-ים. (חלק מגופתה נמצא).
- דויד סטריקובסקי, 14 וחצי, אוגוסט 1982, בת-ים.
- ישראל סופר, 14, פברואר 1983, יפו.

כבר שבוע שקטי בולעת כדורי הרגעה, ומחזיקה מעמד בזכות הרבה אמונה ובריחה לרימויות הרחוקים מהמציאות. "אני מדמיית שהיא דופק בדלת, ובחיוך אומר לי, אמא, חזורתי רק זה ואמונה. אין על מי לסמוך, לא מגלים בקפה, לא קוראת בקל" פים וגם לא מישטרה."

המישטרה לא בסדר

ה הורים מתקוממים עליהם שהמישטרה רה דבקה בגירסה שהילד ברח מהבית ומסתתר.

ברירתם הקטנה והצפופה היו צריכים להדי ליק לאורן את האור בחדר הסמוך, מפני שהוא פחד להיכנס לחדר חשוך. אמא שלו מכירה אותו, ויודעת שהוא לא ישהה מחוץ לבית בחשיכה.

ואם ברח, אז המישטרה, שתוך 24 שעות הצליחה לתפוס את הפושעים המתוחכמים

אבי מרדלר, פסיכולוג:

בריחה מהבית היא תגובה על מערכת יחסים או על אירוע בעי ייתי בין הילד להוריו. בבריחתו רוצה הילד להעביר מסר כמו עצמאות, מרדנות או עלבון. הילד יודע שהמסר יגיע להוריו גם בהיעדרות של כמה שעות. היעדרות של יותר מיום אחד היא מדאיגה, כי היא מצביעה על משהו חמור שקרה בין הילד להוריו. ילד בן 12-13 הוא בעל שיקולי דעת, ויודע מהם הגבולות. על אחת כמה וכמה בישראל, שבה ילדים הם ערך מאוד גבוה, בניגוד לארצות הברית. הוא גם רוצה לחזור הביתה כעבור כמה שעות, כי הבית נתפס כמקום בטוח, חם, והוא קשור אליו.

בריחה ליותר מיום-יומיים היא חריגה ולא סבירה. במיקרה כזה צריך לבדוק את המיקרה לנומ, ולברר האם הילד ברח כבר בעבר. בריחה בעבר יכולה לחזק את הסברה שיש לו צורך בבריחה, ושה חלק מאישיותו. במיקרה שילד הוא חריג, ובאמת ברח, סביר להניח שזו תהיה התנהגות מתוכננת, ולא אימפולסיבית.

אני לא מכיר את אורן ברהמי, אבל אם הוריו אומרים שלא ברח בעבר, שלא היה להם ריב מהותי, ושהוא מנחך מחושך, אז הסיכויים שהוא מסתתר קלושים ביותר.

ביותר במדינה, לא יכולה למצוא ילד בן 13, שמסתובב כבר שבוע ברחובות? בהמאן חושב שהילד נמצא אצל האסירים יעקב שמש, הרצל אביטן ושמועה אנגל. אמנם, יעקב שמש צילצל אליהם מבית הסדר הר הכחיש את השמועה שחטף את אורן כדי להיטיב את תנאיהם שלו ושל חבריו, אבל זה ההסבר היחיד שהאב מוצא לחוסר שיתוף הפעולה של המישטרה.

קטי ובהמאן מתחת לתמונות רמבו בחדרו של אורן. הם חושבים שאני פרימיטיבית ומטומטמת, שלא מבנה כלום"

שלא מבנה כלום ולא צריך לטרוח להסביר לה.

הבית מלא בשכנים ובקרובי משפחה שכאו לעורר. דומה מאוד לשיכעה. האנשים נכנסים מבלי לרפוק בדלת, ויושבים מסביב לשולחן נמוך, כשעל פניהם ארשת רצינית. בהתחלה הם שותקים, וכשמבינים שמותר לדבר כל אחד מביע את השערותיו. רבים מתבלבלים ומדברים על אורן בזמן עבר: "הוא

גלית בר
(המשך בעמוד 49)

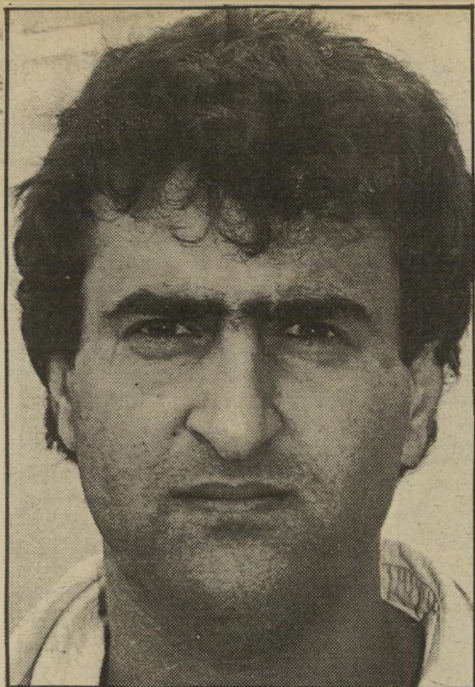
שוטרים שאלות, לא יכולה לענות, לא יכולה לצעוק, לא יכולה להתווכח. יכולה רק לבי כות. השוטרים, מצידם, מפרשים את אידיית עת השפה כטיפשות.

קטי, בעזרת מתורגמן: "אני לא מטומטמת, למרות שאני לא יודעת עברית. בפרס הייתי עורכת דין, היתה לי עמדה, יכולתי להביע את עצמי. אני מעורבת רגשית, אבל לא אי ברתי את ההגיון והשליטה העצמית. אני במ צוקה, דואגת, הילד שלי נעלם. אני מבוהלת, חסרת-אונים, ואני גם מושפלת מכך שהשוטרים חושבים שאני פרימיטיבית ומטומטמת,

חוסר-הודאות קשה להם יותר מהכל. המישטרה סבורה שהוא ברח. הם יורעים שלא יתכן שברח. אז המישטרה מסתירה כנראה את חטיפתו, כדי שהמישפחה לא תפריע במשאי ומתן עם האסירים.

לבהמאן להקה, המופיעה בחתונות בשרי רים פריסיים. עכשיו הוא יושב פינת החרר, שותק. מעדיף לא לפצות את פיו, כדי שהבכי לא יתפרץ.

קטי בוכה הרבה. היא מרגישה כבולה. העברית שכפיה אינה טובה. היא לא יכולה להביע את דעתה, לא יכולה לשאול את ה

אפי מחלב:

„גניבות הן נורמה באוניברסיטת תל-אביב!“

לפני שנה וחצי הוגשה תביעה נגד הפרופסור מרדכי סוקולובסקי, סגן-נשיא למחקר ולפיתוח באוניברסיטת תל-אביב. הוא נחשד בקניית כרטיס-סניטרה במחלקה הראשונה במישרד-הנסיעות השייך לאביב, המרתם לכרטיס-סניטרה זולים וגניבת הכסף שקיבל מהפרשים במחיר. השבוע גזר עליו בית-המשפט עונש מדהים: שנה וחצי מאסר בפועל. מניתי לאפי מחלב, יושב ראש אגודת-הסטודנטים, ושאלתי אותו מהן הדרכים לביקורת באוניברסיטת תל-אביב.

השחיתות התגלתה כשעובדת במישרד-הנסיעות של אביב של סוקולובסקי רבה עם האב, ופוצצה את העניין, כנקמה. הוועדה-מנהל מילכה את ועדת-הביקורת, הכפופה לו. בוועדת הביקורת יושבים נשיא האוניברסיטה, הפרופסור משה מני, רקטור האוניברסיטה, הפרופסור בן-שאול, יו"ר הוועד המנהל, בנו גיטר ועוד ארבעה אנשי-כבוד. נוצר מצב שהוועדה, שמתפקדה לבקר את הנשיא, הרקטור, המנכ"ל ויתר נושאי התפקידים הציבוריים, מאויימת על-ידי המבוקרים עצמם.

● **ובוועדה-מנהל אין מתנגדים למצב האבסורדי?**

לפני שנה הקים הוועדה-מנהל ועדה, שמתפקדה לבחון אם

אוניברסיטה

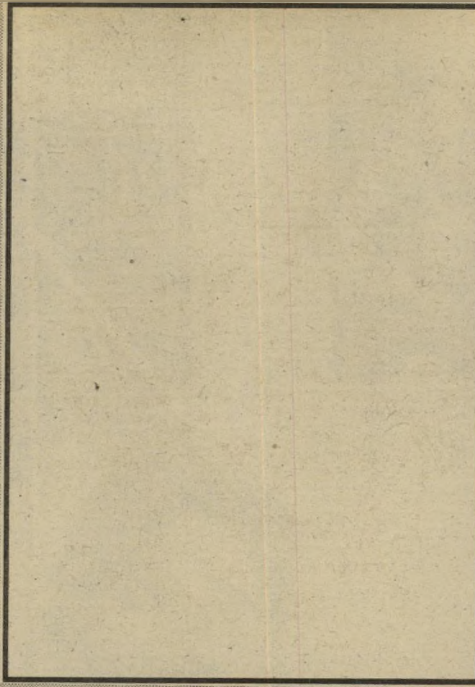
לשנות את הרכב ועדת-הביקורת. בוועדה ישבו עורך-הדין צבי קלמנטובסקי, הפרופסור אוריאל רייכמן, משה שמיר ועורך-הדין יוסף ליוזע, שהוא גם היועץ המיטשפטי וסגן הנשיא של האוניברסיטה. מלבד ליוזע, כולם היו בעד שינוי הרכב הוועדה.

ביום החמישי האחרון עלתה ההמלצה לדיון בוועדה-מנהל. בנו גיטר, היושב-ראש, סירב להחליט באותו הדיון. להפתעתי, רוב אנשי המנגנון לא שמחו מההמלצה לשנות את הרכב. במצב הקיים הם מצליחים להחליק בעיות.

● **מה דעתם על סוקולובסקי?**

לפני שהוגשה התביעה ניסה עדי הדר, שהיה אז יושב-ראש אגודת-הסטודנטים, להעלות את הנושא לסדר היום. הפרופסור סור מני איים שאם יסכימו — יתפטר. כולם מפחדים מזה, כי הוא נחשב כנשיא טוב, המצליח לאסוף הרכב כסף. לכן כולם הצביעו נגד העלאת הנושא.

כשהוגשה התביעה, כתב פרופסור מני ליועץ המיטשפטי של הממשלה מיכאל, שבו ביקש לעכב את ההליכים, מפני שמעשיו של סוקולובסקי הם נורמה מקובלת באוניברסיטת תל-אביב. מסתבר שגניבותיו זו נורמה באוניברסיטת תל-אביב. (נ"ח ב"ר)

ד. פ.:

„קבעו את החיים שלי עוד לפני שנולדתי!“

הדור השני לשואה כבר מזמן הפך נושא פופולרי למחקרים. „בגלל המילחמה ההיא“, הסרט שעסק בכך, העלה את הנושא בחריפות לסדר-היום הציבורי.

שאלתי את ד.פ., דור שני לשואה, איך היא מגדירה את השפעת השואה על חייה. קשה להגיד. באופן ישיר בוחאי שלא השפיעה, אבל יש השפעות עקיפות. אמא שלי עצמה לא הייתה במחנה-ריכוז. היא „טיילה“ באירופה במשך המלחמה, אבל כל מי שפחתה הושמדה.

● **האם היה שלב בחיך, שבו הבנת שאת שונה מכולם?**

ביום-השואה נתנה אמי להסתגר בחדר-השינה, מבלי לאכול, לשתות או לראות אנשים. בתור לידה לא הבנתי. אף אחד לא טרח להסביר, או לא יכול היה להסביר. רק כשהגעתי למערכת-החינוך, וביום-השואה נתנו לעשות פסטיבל-שואה, קישרתי בין השניים. התגובה הראשונה שלי הייתה לעשות מזה צחוק. המצאתי קללות ובריונות, וציירתי מיספרים על הזרוע. תמיד הרגשתי שאני צריכה להסתיר שאמא שלי „כזאת“, כאילו עשתה איהו פשע.

● **את זוכרת דברים ספציפיים?**

בתאים, באירועים מיספתיים, תמיד היינו רק במיסגרת

שואה

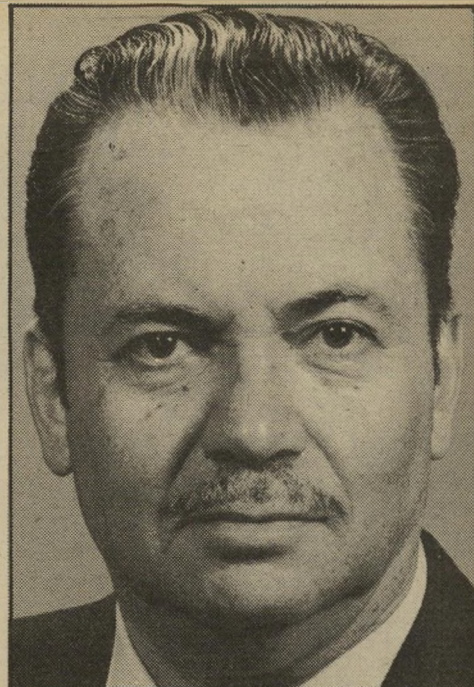
מישפחתית "מצומצמת של חמישה, אף אחד אחר. אחת ממשפחות ברי-המצוינות היתה לעשות אילן-יוחסין. לא יכולתי לעשות אותו. אמא שלי הופרדה מהחיה בגיל שנתיים וחצי. אין לה אפילו תעודת-לידה. הדבר היחיד שאני יודעת על סבא וסבתא שלי הוא שמותיהם.

אחותי נסעה לפני שנתיים במישלחת נוער לפולין. במשך כל אותו חודש אמא שלי סבלה מסיטום. לילה-לילה היא הייתה מתעוררת בצעקות ובכבי.

רק היום, אחרי קריאת מחקרים על נושא זה, אני מבינה בעיות מסוימות שיש לי ולאחותי. אני סובלת מרגשי אשמה ואחריות כלפי ההורים. יש לי אהם מערכת של שינאה-אהבה, והרגשת-בישולן מתמדת. כאילו שהם שרדו רק כרי שאני אחיה, ואני לא מצליחה לעמוד בציפיות שלהם. אני סובלת מהרגשת ארעיות ומחוסר-ביטחון. מצד אחד יצר היסטרי לביתחן, ומצד שני ארעיות מתמדת. התחושה שאני האדם היחיד שאני יכולה לסמוך עלי, ושלא מגיע לי לחיות.

● **מהן תחושותיך כלפי גרמניה?**

שינאה עזה לנאצים. שינאה אישית. הם קבעו את החיים שלי עוד לפני שנולדתי, לפני שבכלל חשבו עלי, לפני שההורים שלי נפגשו. (אורית זורבל)

יוסף דוריאל:

„בחמישה ימים יקבל התלמיד פחות חינוך!“

היום כבר ברור שזו רק שאלה של זמן עד שהמשק יעבור לשבוע-עבודה בן חמישה ימים. ואם כל המשק יעבור, נראה שלא יהיה מנוס גם מהעברת שבוע-הלימודים של תלמידי בתי-הספר לחמישה ימים. עניין שיש לו, כרגע, מתנגדים רבים.

ממחקרים שערך המכון לפיריון-העבודה עולה כי שבוע-לימודים מקוצר יפגע בתלמידים. ביקשתי מיוסף דוריאל, מנכ"ל המכון לפיריון-העבודה, שיסביר לי מדוע.

הדברים הם כלי-כך פשוטים, שכמעט ואין מה להסביר. מדובר כאן בתלמידים, שהערכות דרושה להם בכל שעות הלימוד. מחקרים הוכיחו שכאשר אתה מוסיב תלמיד ליותר משש שעות-לימוד, הוא מתחיל להיטשטש ומפסיק לקלוט. חוץ מזה, אחרי יום-לימודים רגיל אתה יכול להחזיר את התלמיד, בשעות-הערב, לחוגי-העשרה ולפעילויות שונות, שאליהם לא תוכל להחזיר אותו אם ילמד יותר משש שעות ביום. כך שאם לוקחים מהתלמיד יום-לימודים אחד, פשוט נתנים לו פחות חינוך, על כל ההיבטים של זה.

● **ובכל זאת, ברוב ארצות העולם המערבי לומדים התלמידים רק חמישה ימים בשבוע.**

טעות קשה היא לחשוב שכל מה שמתאים לחוג-לארץ מתאים גם לנו. האפשרויות שיש לילדים במערב-אירופה

חינוך

ובארצות-הברית אינן האפשרויות שיש לילדים בארץ. לא צריך לחקות כל דבר.

הילדים הקטנים, אם לא ילמדו ביום השישי, יסתובבו ברחובות או ישתרכו לאמהות בין הרגליים, ושום טובה לא תצמח מזה.

● **הבנתי את דעתכם. ביצד תשמיצו על מיש-רדי-החינוך שלא לעבור לשבוע מקוצר?**

אולי ננסה בגרון.

● **אני בטוחה שגרזן יעזור. אבל אם לא תמצאו די גרזינים?**

כבר פניתי לראש-הממשלה, וממש ברגעים אלה אני כותב מיכתב לשר-החינוך. צריך לקרוא לסדר את אלה במשק שכבר עושים שבת לעצמם, הממשלה צריכה להחליט, לאור הצרכים של המשק, למי יהיה שבוע-עבודה מקוצר, ובעניין שבוע-הלימודים אסור לוותר, כי כולם ייפגעו.

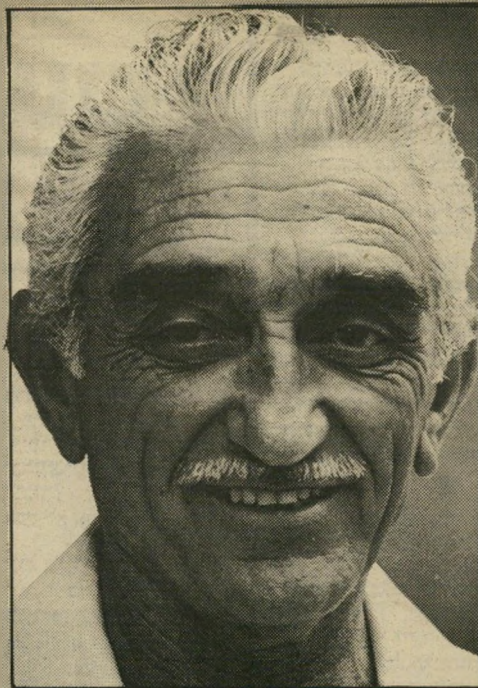
● **ואתה אוסטימי?**

אני תמיד אופטימי, ואני גם מוכן להילחם על מה שנראה לי עקובני. (דניאלה שמי)

יהודית:

„התקיפות לא יגרמו לי לשבת בבית!“

יונתן בן-דוד:

„חברת-חקירות מסתובבת בארץ ומקליטה בפאבים!“

מרתה רמון:

„אנחנו עוזרים לאנשים בצרה לעזור לעצמם!“

מיקרים של שוד, רצח ומעשי התעללות בקשישים הפכו כבר מזמן לחזון נרפץ. נראה שכבר אף אחד אינו מתרגש מהדיווחים הכמעט-יומיומיים על תקיפות, לעיתים ממש סאדיסטיות, של קשישים. שאלתי את יהודית (71), שלמרות שאינה מגלה פחד, אין לה כוונות להתגרות בגורל, איך משפיעות עליה הידיעות בעיתונים.

עלי הן לא משפיעות במיוחד. אבל אני מכירה אנשים שזה בהחלט משפיע עליהם. חברה שלי לא יוצאת מהבית. היא

פשע

חרלה לצאת לקונצרטים. במקום שהיא גרה, למרות שזה במרכז העיר, לא נעים להסתובב לבד בלילה. היא גם לא מגיעה אלי בזמן האחרון, כי כאשר היא צריכה לחזור היא מחכה לבד בתחנת-האוטובוס וגם באוטובוס היא לבדה, וזה לא נעים.

● ואת אינך מפחדת?

לא. מתים רק פעם אחת. ואני כבר יכולתי למות הרבה פעמים בכל מיני נסיבות. קרו לי כבר הרבה דברים, ויש לי אמונה שאם זה צריך לפגוע, זה יפגע. ואם לא, אז לא. כך שאני לא משנה בכלל את התנהגותי, לא ביום ולא בלילה. אני יוצאת בערכים. יוצאת וחוזרת לבד והולכת כרגיל. יש מי שמפחד מכל רוח. אני פשוט מאמינה בגורל.

הייתי חברה הגנה בתקופה קשה ונאלצתי להסתובב בשעות מאוחרות יותר, ולא המיקרים שקורים יפחידו אותי, למרות שאי-אפשר להשוות את הזמנים.

● נקלעת כבר למצב לא-נעים?

אני, באופן אישי, לא. אבל חברה שלי, שכינתיים נפטרה, הותקפה וארנקה נגנב. היא החלימה מהתקיפה והמשיכה להסיר תובכ. זה לא גרם לה לשבת בבית. (אורית זורובל)

אקו"ם - אגודת הקומפוזיטורים, המחברים והמלחינים למוסיקה בישראל, מוציאה לאור מעכשיו עלון בשם „חדשות אקו"ם", שאותו היא מפיצה בין חבריה. מדור מיוחד בעלון מוקדש לתביעות שהגישה אקו"ם באחרונה נגד מפירי זכויות-יוצרים. הפעם 28 גורמים - רובם מיסעדות ופאבים. פניתי אל המזכיר הכללי של אקו"ם, יוחנן בן-דוד, ושאלתי אותו אם המצב כל-כך חורר לב, שכל האחרים אכן משלמים עבור זכויות-יוצרים.

זה אמנם לקח זמן, אבל האנשים התרגלו לרעיון שצריך לשלם. לא בולם, כמובן, כבר מבינים ומסכימים, אבל המצב היום טוב בהרבה מכפי שהיה.

● איך אתם עוקבים אחרי מי שמשמיע מוסיקה, ולא משלם?

אנחנו מחזיקים חברת-חקירות, המסתובבת בשטח, מקליטה

יוצרים

במידת הצורך, ואז אנחנו פונים לבעלי המקום, מסבירים שהם חייבים ברישיון של אקו"ם להשמעה, וברוב המיקרים העניין מסתדר.

● מה סדר-הגודל של הסכומים המגיעים לכם מביתיקה-המשמיע שירים?

זה תלוי בגודל המקום, במספר השולחנות. אבל לא מרובר כאן בסכומים גדולים. משהו בין 100 ל-1000 שקל בשנה.

● ומי שמתעקשים לא לשלם, אתם תובעים למישפוט?

בהחלט כן, ואני מוכרח לציין שער היום לא הפסדנו אף תביעה אחת.

● ההיענות לדרישה לתשלום עבור זכויות-יוצרים אומרת משהו על התרבות בארץ. איפה אנחנו עומדים בעניין זה לעומת ארצות אחרות בעולם?

תלוי באיזה ארצות. לעומת ארצות דרום-אמריקה או אסיה אנחנו עומדים טוב, אבל לעומת ארצות אירופה וארצות-הברית אנחנו עדיין בתחילת הדרך. (דניאלה שמי)

אירגונים

ח"ל, אם צריך, ואז מאפשרים להם להתמודד עם הבעיות בעצמם, ובעזרת אחיהם-לצרה.

● האם אתם גובים כסף בעד העזרה?

עד עכשיו לא גבינו, אבל בזמן האחרון החלטנו שאולי צריך לגבות איזה סכום סימלי. יש איזו הרגשה שאתה מתייחס ביתר כבוד למשרה העולה לך כסף, גם אם זה מעט מאוד.

● איך יודעים עליכם? איך יודעים לאן לפנות?

אנשים שלנו מסתובבים בבת-יחולים ומרצים על האירגון. אנשים פונים ומכוונים אחרים לפנות אלינו.

● מי מממן אתכם?

נ"י"ם ישראל, משרד-העבודה והרווחה וליגת-נשים בישראל.

● האם זו המצאה ישראלית, האירגון שלכם?

לא. אירגונים דומים ישנם בחו"ל, והם כולם הוקמו מתוך גישה חברתית חדשה, שלפיה צריך להנח את האנשים כדי שידעו מה מגיע להם מהמדינה ומה הוא גבול האחריות שלהם עצמם. לפי דעתנו זה חשוב, וזה עוזר. (דניאלה שמי)

(המשך מעמוד 7)

● **המערך ירד ב־10% מאז הבחירות האחרונות**, בעוד שהליכוד שמר על כוחו. לעומת זאת לא חל כמעט שינוי ביחסי הכוחות של השמאל כולו והימין כולו. יש תווה קטנה מימנה.

● **יצחק רבין נשאר השר הפנימי** פולרי ביותר מכל השרים הבכירים, כשי לידו משה ארנס. שימרון פרס הוא הפחות פופולרי, כשלידו אריאל שרון. זוהי תמונה מבולבלת, לכאורה. אך היא מציגה תמונה של חברה, שבה יש תהליך תתי קרקעי של שינויים עמוקים. דעת הקהל זוה לעבר הידברות עם אש"ף וחילופי שיתרון מדיני לאינתיפאדה — אך תווה זו אינה משנה את חלוקת הכוחות בזירה הפוליטית. שם עדיין נמצא הרוב הגדול במקום שבו נפגשים הקצה הביטחוניסטי של המערך (רבין) עם הקצה המתון של הליכוד (ארנס), הנתפס כציבור כאיש רציונלי ובלתי־ינקאי.

מכיוון ש־58% דוגלים בהידברות עם אש"ף, אך למערך ולשמאל יש רק כ־44% נציגים יהודים (הבחורים הערביים אינם נכללים בשום מישאל), הרי אין מנוס מן המסקנה המפתיעה: לפחות 10% מן הציבור הימני, אנשי הליכוד והדתיים, דוגלים כיום בהידברות עם אש"ף, עם כל המשתמע לכך לגבי עתיד השטחים הכבושים.

מכיוון שלא כל אנשי המערך דוגלים בכך, יש להניח ששיעור בוחרים המערך הדוגלים בהידברות עם אש"ף גדול אף יותר.

האינתיפאדה

רבין מאיים

כשרבין מדבר, שמחים ריביו. כך גם הפעם.

יצחק רבין, איש מופנם ושתקן, מדבר מדי פעם. וכמעט תמיד מסתגר בדיוקנו שמוטב היה לו להמשיך ולשתוק. השבוע עשה זאת שוב. הוא איים שאם תושבי השטחים הכבושים לא יקבלו את תוכנית הממשלה לעריכת בחירות (שאינה קיימת עדיין), הוא יחריף את השיטות המופעלות נגד האינתיפאדה.

מחיקת כפרים. האיום עצמו חמור מאוד.

צה"ל כבר מפעיל בשטחים הכבושים את כל האמצעים האפשריים, מבחינת החוק והמוסר, וגם מעבר לזה. הוא מוחק בשטחים הכבושים כוחות ניכרים. מוסכם על כל מומחי הביטחון בארץ ובעולם שהדבר פוגע בכשורו של צה"ל לקרוא מלחמה אפשרית. שיטות חריפות יותר יכולות להיות רק הגברת ההרג, ריבוי פיצוץ הבתים, המעצרים והגירושים, ואולי מחיקת כפרים מעל פני האדמה, כררישת המתנחלים.

כל האמצעים האלה יחזקו בהכרח את האינתיפאדה, ואולי יביאו לשימוש בנשק חם גם מצד ההתקוממות. הם בוודאי יחייבו את צה"ל להגביר בהרבה את הכוחות המופעלים בגדה וברצועה.

אין כמעט אף איש אחד בצמרת צה"ל הדוגל בכך.

בחירות בצל האיומים. לא פחות חמורה המשמעות הפוליטית של הדברים. בחירות פירושן חופש־בחיירה. האיום של רבין מוכיח לערבים ולעולם כי הבחירות בשטחים, על פי תוכנית הממשלה (כאשר תגובש), לא תהיינה חופשיות, אלא יתנהלו כאווירה של איומים.

הדבר עורר במישורן לתעמולה של שול־לייבהכחירוב בצד הערבי, ומחזק את רדישות אש"ף להוצאת צה"ל מרכיוויהאוכלוסיה (או מהשטחים בכלל) בתקופת הבחירות, פיקוח בינלאומי עליהן ועוד.

רבין בוודאי אינו מעוניין בכך.

העולם הזה 2696

הנדון

(המשך מעמוד 5)
עה נוספת (ברוך זו הלך העולם הזה. תוך הבטחת עצמאות המערכת).
כלומר: להביא לכך שהעיתון יישא את עצמו מבחינה כלכלית. זהו הדרך היחידה לקיום עיתונות חופשית.

דרך אחרת היא לדרוש מימון מידי הממשלה. בכל מדינה, ועל אחת כמה וכמה בארצנו, פירוש הדבר סופו של חופש־העיתונות. הצעד הראשון בכיוון זה כבר נעשה בארץ. כדי לקנות את הסכמת העיתונות להקמת טלוויזיה מיסחרית, שתהרוס את כלכלת העיתונים, הבטיחה הממשלה לזרז לעיתונות מסויימים (ורק להם) כמה פירושים מן השול־חן. כלומר: הממשלה תורם כספים לעיתונים, אם וכאשר יהיו רווחים מהערוץ השני. דרך אחרת היא להיספח לאחת מרשות־התיקשורת העולמיות הענקיות. ואם אין מוצא — לסגור את העיתון.

כפי שאנו קורא את המפה העיתונאית, ייתכן מאוד שתתקבל בכל־יתקשורת רבים השיטה של סיפוח לרשת עולמית. איננו בטוח שיש אף עיתון יומי אחד בארץ המחוסר לאורך ימים בפני תהליך זה.

נדמה כי בעלי הרשתות העולמיות החליטו שכדאי לרכוש עיתונים בישראל. קשה לעמוד על המניעים. יש כאן עניין של יוקרה, כי ישראל תופסת מקום נכבד מאוד מעל עי מורי העיתונות בעולם כולו. יש עניין כלכלי בהתפתחות התיקשורת האלקטרונית בישראל, ולבעלי התיקשורת הכתובה יש שם יתרון. יש בעולם אמונה רבה בעתיד הכלכלה הישראלית.

על כל פנים — אם יציעו לבעלי עיתון מסויים, שאינם עיתונאים בעצמם, הצעה ש־איראפשר לסרב לה מבחינה כלכלית, בצורת מחיר העולה בהרבה על ערכו הכלכלי של העיתון, האם יסרבו?

והרי המדובר בסכומי־עתק של כסף הזורם מים לכיסיהם של בעלי־העיתונים עצמם, כי רווח פרטי. ולהבדיל ממה שהתרחש בהעולם הזה, שבו כל ההשקעה, עד השקל האחרון, הושקעה בעיתון עצמו.

אם בעלי־העיתון הוא איש־עסקים, שהשורה התחתונה בעולמו היא כספית, איך לא יתפתה להצעה כזאת?

זהו מה שקרה בנורסלם פוסט, וזהו אות לבאות.

מישהו, שלא טרח להתעמק בבעייה, הציע לחוקק חוק שימנע בעד משקיעים זרים לרכוש בארץ עיתונים.

זהו שטות. מי יכול למנוע בעד משקיע זר להיעזר בסוכן ישראלי? ובמדינה חופשית, איך בכלל אפשר למנוע בעד מישהו — ישראלי, ישראל־לשעבר, יהודי או "גוי" — להקים עיתון חדש או לרכוש חלק בעיתון קיים?

ובעיקר: מי שרוצה למנוע בעד עיתון, שמצבו נתון בסכנה, למכור את מניותיו לזרים — צריך קודם כל להציע דרך להבטיח את קיומו של העיתון.

איך? על־ידי מימון מטעם הכנסת, המורכב בת מעסקי־מפלגות, שלא יחססו להשתמש בהשפעתם כדי לכפות את דיעותיהם על העיתונים? (ראה: רשות השידור!)

יש לראות את הבעייה בעין פקוחה. העיתונות הישראלית החופשית נתונה ב־סכנת־מוות, ויתכן מאוד שתיעלם מן העולם, יחד עם הדמוקרטיה הישראלית.

החובה להצלת העיתונות מוטלת על כולנו: עיתונאים, מ"לים, קוראים, מפרסמים. כל אחד מהעיתונים חייב להתמודד עם הבעייה ולבחור כפיתרון הנראה לו. אפשר לומר: זכ"ש. אולם זוהי־בעייתיה של התכרה הישראלית כולה.

שיחה עם רינה נקש:

לחזור לשם?

לא יודעת!

לדבר בצרפתית. להסדרה.

● **עברית?**

לא.

● **אז איך התפרנסת?**

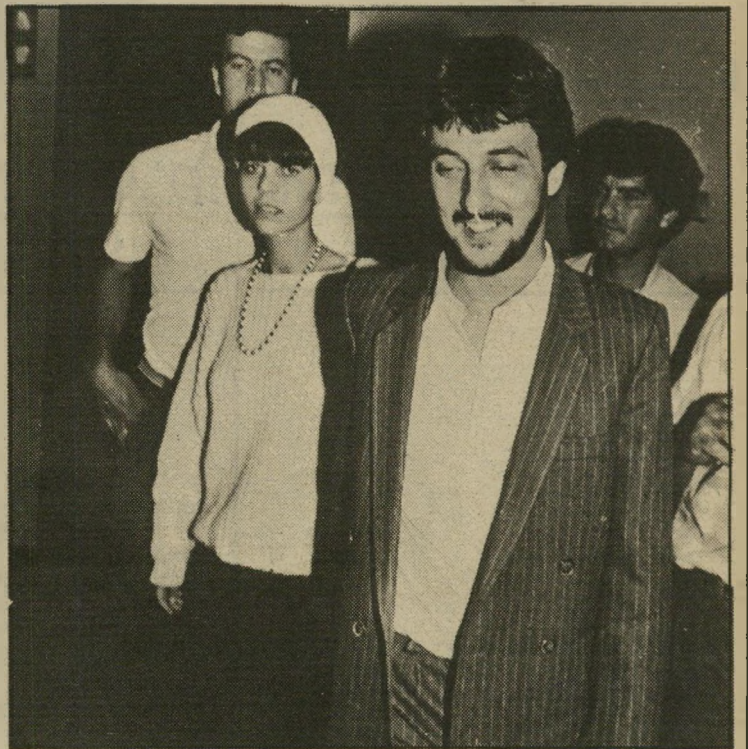
יש שם רב, הרב אוגו, שתומך בי בכסף, באוכל לתינוק. ולבעלי הוא שולח לבית הסוהר כל מיני חומרי־קריאה וקסטות.

● **יש לך מיקצוע? את מסוגלת לפרנס את עצמך?**

אני ספרית, אבל לא אוהבת את המיקצוע הזה.

● **ביקרת את בעלך בבוא?**

כן. אחת לשבוע, במשך שעה, אפילו שתי.

רינה עם ויליאם נקש בארץ (1987)
הם לא הגישו לי כל בוקר קפה למיטה!

תיים. עם הילד. יושבים משני עברי מחיצה, אבל אין מחיצת זכוכית, אפשר להעביר אליו את הילד.

● **איך התייחסו אליך שם?**

אף אחד לא מכיר אותי שם. ואם את שואל על הורי בעלי, אז הם לא הגישו לי כל בוקר קפה למיטה.

● **את מתכוונת לחזור לשם?**

לא יודעת. איך אני יכולה לדעת מה יקרה בעוד שבוע? אני חיה את היום־יום.

● **את רוצה להתגרש ממנו?**

לא עונה. עכשיו היא מאותתת שנימוסיה הטובים הגיעו לקיצם. לכן אינה מוכנה להמשיך לענות לשאלות, ובוודאי לא לשאלות כמו: איך קרה שילדה טובה כזו, רינה חן, נפלה אל חיקו של פושע כמו רודי אטלן, הוא ויליאם נקש. האם אינה מתחרטת על כל הרעש והמ"הומה שליוותה את הסגרנות? או: מה קרה לכי פה ולזקן החסודים כל־כך.

"כשיגיע הרגע המתאים, אדבר באריכות", היא אומרת.

מתי ומדוע יגיע הרגע הזה?

"זה עניין אישי. יש לי סיבות אישיות."

● **שרה ליבוביץ**

"ילד, רינה, מתחיל עכשיו להידמות לך", אומרת רינה נקש. "מיבנה הפנים, העיניים. אנשים אומרים לי: הוא דומה לו כל־כך."

"לו", היא אומרת. לא "לבעלי", או "לווי־יאם".

השיחה עם רינה נקש קצרה ועקשנית. למעשה, אין נקש מתראיית לעיתונות. היא גיעה לארץ עם פתיחת מישפטו של בעלה, "מסיבות שאינני מוכנה לפרט", ומאז פיה נעול וחתום.

בשביל מה אני זקוקה לכל הפירסומות הזו? היא שואלת. "אני מטיילת במרכז העיר

ואנשים מצביעים עלי ועל הילד ומתלחשים: הנה, זו אשתו. אני מחצת זכוכית, אפשר להעביר אליו האם זו בושה להיות אשתו של נקש? לא. לא בושה!"

נקש, בשבים לבן ובשמלה מפוספסת, נאה, אינטליגנטית, מתגוררת לעת עתה בבית אמה בשכונת שמואל הנביא בירושלים. "הב" לוקים של המפונים", כך נקרא קומפלקס של שישה בניינים ארוכים ומוזנחים. בבלוק מיס"פר ש, בדירה קטנה, פשוטת־מראה, גרה רינה נקש.

החיים אינם מאירים פנים לרינה. ארבע שנים חלפו מאז נישאה לווייליאם נקש, רוצח ושוטר, שקיסמו כפניו הנאות ובהלקת לשונה. "מאז קרו כל־כך הרבה דברים", היא אומרת בחיוך, שהוא יותר בכי.

כלא, בקשת־הסגרה, מאבק ציבורי מתיש ומשפיל, הריון ולידה, רינה חן, נפלה אל חיקו של פושע כמו רודי אטלן, הוא ויליאם נקש. האם אינה מתחרטת על כל הרעש והמ"הומה שליוותה את הסגרנות? או: מה קרה לכי פה ולזקן החסודים כל־כך.

● **מה עשית בצרפת בשנה וחצי האחרונות?**

גרת בבית הוריו של נקש, בפרבר פאריז. סאי. לי אין שם מישפחה. יש לי רק כמה חברות. בהתחלה לא ידעתי צרפתית. אף־פעם לא הייתי בצרפת לפניכן. לאט־לאט למרתי

15

האנגלית של מסורב־העלייה ★ המיצווה של הגפילטע פיש והחיוך של יהורם גאון

חיוך רחב, חיבק את תמיר ונשק לה.

■ לפני שבוע התקיימה בבר לין המערבית חתונת בתו של מפיק־הסרטים ההוליוודי **ארצי ברנארד**. את הערב הנעימה ל־חוגגים להקתו של **חיים בר**. כשהגיעו חברי־הלהקה לברלין חיכו להם בנמל־התעופה לימוזין נוח, שהובילו אותם למלון. בערב־החתונה הסיעו אותם לאולם בכיכרות הרתומות לסוסים, וכשהם נכנסו קם הקהל על רגליו ומחא להם כפיים. בראונר היה מרוצה מאוד מהופעתם ואמר ל־חיים בר שהוא יסדר להם הופעות נוספות, ואולי אף בהפקה קולנועית. הבטיח וקיים. בסוף אוגוסט יוצאת הלהקה לניו־יורק, למסע

■ הזמר **אריק לביא** השתדל להתייחס בהומור לפרשת בתו **נועה**, חברת להקת פיקוד מרכז, שנדונה למאסר חודשיים בעוון עישון חשיש בחברת חב־ריה ללהקה. אמר אריק: "צבא ההורג ילדים בני 13, אינו יכול להרשות לעצמו להיות מסטול".

■ לביא גם טוען כי בתו ביי קשה להישלח לאי־השרים, אבל כל המקומות שם היו תפוסים.

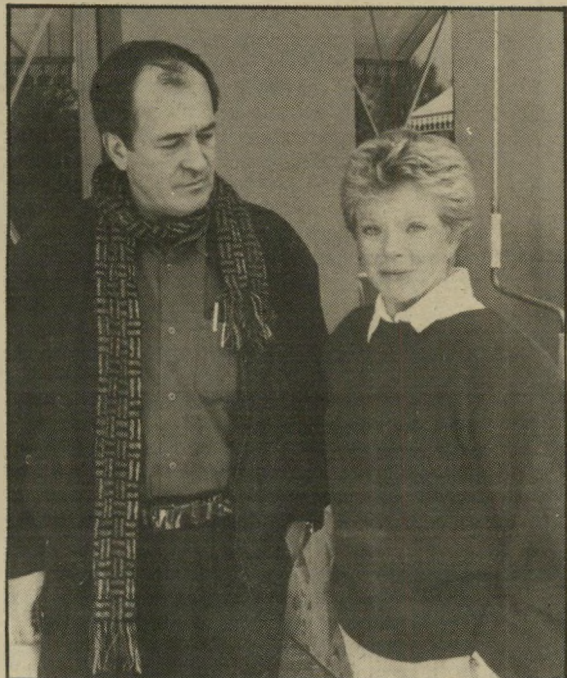
■ מסורב העלייה **יורי קר** שזרובסקי בא לשגרירות אר־צות־הברית, למילוי טפסים לבקשת אשרת־כניסה לארצות־הברית. המסורב, שהאנגלית שלו די קלוקלת, גרם לחיכוכים רבים לאנשי־השגרירות בגלל השג־

■ בירושלים נערך טקס חתימת אמנת זכויות־הילד. באולם נכחו מכובדים מהארץ ומחו־ל, שהופתעו משגדרו לעמוד על רגליהם כשנכנסה לאולם הגברת **אורה הרצוג**, אשת הנשיא. זה

הכל מחדש, ולא לגעת באוכל שכבר היה על המגשים באולם העליון.

■ בין האורחים הרבים שהיו במסיבה של תמן היה גם שגריר

■ המסיבה הגדולה שערך ה־מיליונר **ליאון תמן**, בעל מלון דניאל, לכבוד ראש־ממשלת אר־טליה, התקיימה בשני אולמות. בתחילת המסיבה התקבצו כולם באולם הגדול לארוחת־צהריים,

ברנארדו ברטולוצ'י בימאי הסרט "הקיסר האחרון", הגיע למרקש שבמארוקו כדי לבחון את אתר־הצילומים לסרטו הבא. עידיית בורשטיין, אשתו של השחקן מייק בורשטיין, התרגשה ביותר כשפגשה בו במלון הפאר "לה־מונייה", מכיוון ששבוע קודם לכן היא ביקשה מבעלה שיפגיש אותה עם הבימאי הנערץ עליה.

בה של מפיק הוליוודי אחר, יר־רו של בראונר.

■ לצורך צילומי־פירסומת עבור חברה גדולה לתכשירי־נייר קוי בחרה השחקנית **תיקי דיין** בשלוש מערכות־בגדים בבטיק של **אתי אולמן**, שחקנית לש־עבר. הבגדים ניתנו לה בהשאלה, ותיקי היתה אמורה להחזירם בתום הצילומים. אבל במקום זה קיבלה אולמן צ'ק מהחברה, והור־עה שדיין החליטה לשמור את הבגדים לעצמה.

■ בשבוע שעבר זה שוב קרה, בפעם המיידע־כמה, הביבלול בין הפיזיומאית **שימורית** (הר־לוי) ל**בין מירית שפי** אור, אשתו של **צביקה פיק**, שגם היא פיזיומאית. העיתון חדשות ידע לספר שהוצא צור עיקול נגד שימורית אור, בגלל איתת־שלום חוב כלשהו. אור לא אהבה את זה. "מה אני יכולה לעשות, גורלי המר", היא אמרה, "אפשר להשתגע. מילא ש־90"

עמיקם גורביץ ערך, כמו בכל שנה, את "הסדר השני" המסורתי של קפה "כסית". כאשר ביקש מהשחקנית זהרירה חריפאי לקרוא קטע, נרתעה זו, בעוד שהפסל דני קרוון הביט בה בחיוך שלחני, והדסה קלצ'קין היתה חמורת־סבר יותר. (למטה): מנחת־הלבבות דני גור (ליד אחותו, אילנה הפסלת) החליף זיכרונות עם רפי רוט, הקבלן החי בברלין. גור ורוט שירתו ביחד בטירוגות, ובין מיספריהם הצבאיים האישיים מפרידות רק כמה עשרות.

חזר על עצמו גם בצאתה של הגברת הרצוג. התנהגותו של הסופר **הר־מן זוק** הפתיעה רבים שפגשו בו במסיבה תל־אביבית. וזק הגיע לאירוע כשהוא חובש כיפה, למ־רות שאין הוא נוהג לעשות זאת במקום־מגוריו בארצות־הברית. כשרצו לצלמו, הוא סובב את ראשו ואמר: "אני לא נמצא כאן"

ישראל ברומא, מרדכי דרורי, שהגיע עם אשתו **פלורנס פא־בן**, מי שהיתה הרוברת של סר־**נכוא מיטראן**. בזמן שהותו כריפלוט בפאריס הכיר אותה דרורי, הם התאהבו, דרורי התג־רש מאשתו ופאבו התגירה ל־מענו. כעת יש להם ילד, שהוא בגיל נכדו של דרורי מנישואיו הראשונים.

שעם סיומה אמורים היו הכל לע־לות לאולם אחר לשמיעת הנא־רים. כשעלו המוזמנים לאולם השני, הם הופתעו לגלות עשרות מגשי־כסף עמוסי כל טוב, אך מכוסים. התברר שממש ברקה ה־90 החליט תמן להגיש את האוכל באולם שלמטה, אך תחת להוריד את האוכל, שכבר הוכן באולם העליון, הוא הורה לטבחיו להכין

בגלל שהמופע שלו, שבו השקיע כסף רב, לא זכה להצלחה גדולה, לכן גם נרחו צילומי הסרט נעריהווף בכיכובו למועד מאוחר יותר.

■ **הזמר הוותיק חנן יובל** יוצא בקרוב תקליט חדש, שייקרא כשהיוונים חוזרות. מפיק התקליט הוא **בני רייס**. השניים תוכננו פגישה לפני הזגים, אך זה לא יצא לפועל מפני שרייס

■ **כמשך שנים נהגה רייב קהילה** (מהצ'זבורון) **קרמר** לארגן מסיבות רבות ממתתפים בערב יום העצמאות בביתה בכיכר פרישמריה. אבל אחרי שהיא נפלה מבעלה, **מקס**, לפני שנים אחדות, חסר סדר המסיבות. המבלים הקבועים ניסו לארגן מסיבות אחרות, כתחליף, אבל זה לא הלך. לכן, השנה, הוחלט לייסד מסורת חדשה, והחל ביום העצמאות

אחוז מהאנשים ברחוב חושבים שאני אשתו של צביקה פיק. זה כבר שנים ככה. חושבים שיוסי (וירונסקי, בעלה של שימריה) הוא המאהב שלי..."

■ **אגב**, שימריה אור מצאה לעצמה עיסוק נוסף, מעבר לכתיבת פיומונים לזמרים שונים. היא המציאה מישחקימריה קות חדש בשם ידע ודס. במשך חצי שנה ישבה וחבררה את השא

אשה כדמל (מימין) מי שהיה מח"ט כרמלי במלחמת העצמאות ושרהתחבורה בממשלת גולדה מאיר, הוא כיום פנסיונר. במסיבה הופתע לגלות שעוד זוכרים לו חסדינעורים, ובין מברכיו היו שרהאוצר שימרון פרס ובני הזוג רות ועזריה רפופרט (במרכז).

נקרא למילואים. בשבוע שעבר נקרא גם הזמר יובל למילואים, ובמסיגרת שרותו הוא מופיע ביחידות שונות ברחבי הארץ. כשהגיע לאחד הנסיסים אישם בדרום, גילה את רייס יושב בארץ לם בין שאר חייליהמילואים.

מאות הקרוב יכלו. חוג מפוני ריבקהלה, כפי שהם קוראים לעצמם, במועדון החמאם. על ההזמנה, שעליה נכתב "שנת שכפ"צ" וכן "שעת ביאה ב" 22.00". תתומים ריבקהלה (נשי את הכבוד), מאשה סלעי, תמר גלאי ושאל ביבר.

לות והתשובות, בעיקבות תחקיר שערך רב דורון, אישיחיון.

■ **השחקן רליק וולנינין** מתאושש עתה בביתו אחרי התקף לב. אשתו יעל מטפלת בו, שומרת על כך שלא יתאמץ, ואף מסגנת את מרבית הטלפונים המגיעים אליו. רליק טוען שהוא "שיחק לתוך התקף הלב", וזה קרה לו כיוון שהוא "עייש כמר" יות אדירות, אבל כמו חזיר ועבר קשה מדי. כמעט הייתי בעולם ההוא", הוא אומר, "זה לא כדאי, לא טוב". מעכשיו הוא מתכוון להפסיק לעשן, לאכול נכון, להוריד מתח, ובמילים אחרות, "אני מתכוון להיות הבנאדם הכי חזק בארץ".

■ **כאשר צילצל אליו רפי רשף** בשעת שידור חי ודרש בשלומו, הוא שאל את רליק איזה שיר הוא רוצה לשמוע, והשחקן ביקש את אחרי הסבוב של נורית גלרון. "כי זה מתאים למצב שלי".

■ **הזמר אדם** עלה במישקל בחודשים האחרונים, וזה לא מצא חן בעיניו. לכן הוא התחיל לשיר מור על ריאטה, לרוץ כל ערב ולשחות בבריכה שבכנין מגר ריו. המאמץ הצליח — אדם הוריד את הקילוגרמים המיותרים.

■ **הזמר דורון כהן**, חבר להקתהשחקנים, הוריד בזמנו 28 קילוגרם ממישקלו. צילומים שלו "לפני" ו"אחרי" פורסמו את אחד ממכונניההרזיה. אבל כהן החזיר לעצמו את כל המישקל שהוריד, פלוס כמה קילוגרמים נוספים.

■ **האופנאית שושנה בן צור** ערכה מסיבתההפתעה לכבוד יוםיהולדתה של היחצנית רות שיטריה, אשתו של מאיר שיטריה, גיבור הסוכנות. בין האורחים הרבים היה גם המולטימיליונר לולו סרוס, בן מישפתם של ליאון תמן וניסים גאון. כשראה את הזמרת ירדנה ארזי הוא חשב אותה לעופרה חזה. הוא פנה אליה בשם עופרה חזה וביקש אותה לשיר. ארזי סרבה, אך מאיר שיטריה לא ויתר לה וגרר אותה לפסנתר ואז היא הצטרפה אליו בשירה.

■ **גם ירדנה ארזי וגם הזמר אדם הורידו פרופיל** בשבועות האחרונים. ארזי הוציאה תקליט בשם ירדן מיוח. אך בניגוד לציפיות הוא נמכר בקצב איטי ואילו אדם העדיף להתבודד

אלי דסר העולם הזה

גילה פינחס רקדניתהבטן, עברה לרקוד בסיגנון ה"מצרי. במסיגרת השתלמותה במצריים מצאה טמבון מיקצועי, ג'ורג' ברשה, המלווה אותה בהופעותיה.

■ **הזמרת עדי עציון** המציאה מושג חדש בתחום המוסיקה, אופרה בדם קר. מדובר בגוף חדש המונה שלושה אנשים, עדי עציון, יובל זמיר ודורי פריס, והמטרה היא להציג את ה"אופרה בדרך תיאטרלית ביותר. תנוד ליו, שהתרחש מהרעיון החדשני, כתב עבורו קטע מיוחד וממש בימים אלה הם עושים את החזרות בביתה של עציון בשיכון בבלי בתל אביב, שבו היא הפכה את אחד החדרים לחדרההופעות מאולתר ובו מתאמנת השלישיה.

כשנגמרה ההופעה ערכו השניים ישיבת עבודה, שנמשכה עד השעות הקטנות של הלילה.

■ **מסתבר** שכאשר נשים יש ראליות עושות קולנוע, הן זוכות להצלחה בינלאומית. מאיר פניגשטיין, חבר להקת בוורת לשעבר, שכיום הוא מנהל פסטיבל הסרטים הישראליים בנייר יורק, הגיע ארצה לביקור קצר, ובין השאר הוא גילה שבעוד כמה שבועות יתקיים במלון סוצור" פלאזה ערביהוקרה למיכל בת-אדם וגילה אלמגור על תרומתן לקולנוע הישראלי.

נעמי רון וזהר אהליאב

מי היא מי?

חשופות-רגליים וכמעט חשופות-ישבן, אבל הרציונות לא השכימו. מאוחר יותר הלכו כולן לבלות במאב, ב"ראש-פינה הסמוכה. כל מה שהן קיבלו שם לשותות היה מים מינרליים, אבל נוצרה אוויר רה חמה, והיו הרבה צחוקים. לפני השינה הן עוד עשו טבילה בג'אקוזי, ואז, עם כל השיחה שהיתה שם, הן אמרו שלא איכפת להן להצטלם — ובלבד שלא יראו את הפנים.

קבוצת נשים עתירות-קילוגרמים, מי פחות ומי יותר, הגיעה בשבוע שעבר לבית-ההאר"ה "מיצפה-הימים". היו שם ארבע עורכות-דין, שתי רופאות ופוליטיקאית חשובה אחת, ששילמו הרבה כסף, וקיבלו מעט לאכול. באחד הערבים הן ניסו תכשיר חדש של חברה צרפתית, האמור להוריד צולולי (הציטברות שומנים) מחלקי-גוף שונים, בעיקר בירכיים. בעלי המקום ביקשו לצלם אותן

פסוקי השבוע

● **יצחק רבין**, על עתידו המדיני: "ראשות הממשלה היא בשבילי אופציה ולא אובססיה!"

● **אבא אבן**: "קוני סנוס, מירושו שהרבה אנשים אומרים באופן קולקטיבי מה שאף אחד מהם לא מאמין באופן אינדיבידואלי!"

● **הסאטיריקן קובי ניב** על היומון "הארץ": "זה עיתון המייצג את האינטלקטואלים הישראליים, שיש להם שכל, אבל אין להם רגש!"

כל מה שאתה צריך זה חסכון ו... חלום.

ורשבסקי פרילין דובר

מבצע חסכון חודשי

כך תצבור סכום יפה ותוכל לממש את חלומותיך. חשוב על המחר. בוא לחסוך היום בבנק דיסקונט.

שי לכל פותח חסכון

עם פתיחת חשבון בתוכנית חסכון או ב"חן לכל" תזכה בשי (לפי תנאי המבצע):
■ שיעון קיר מהודר. ■ לוח'עד שימושי.

השי יחולק עד גמר המלאי.
המבצע בחודש מאי 89 בלבד.

ניתן לפתוח חשבון ב"טלבנק דיסקונט"

טל' 03-639111
מדי 08.00 בבוקר עד 10.00 בלילה.

לכל אחד מאיתנו יש חלום קטן, שעם קצת מאמץ אפשר להגשימו. אתה מתכנן לרכוש מכשיר חשמלי או ריהוט לבית? לערוך ארוע משפחתי? לצאת לחופשה? לרכוש מחשב לילדים? או לממש כל חלום אחר? בוא לבנק דיסקונט וחסוך לפי יכולתך בהפקדות חודשיות, חסכון קל ולא מכביד לבחירתך מסלולי חסכון שונים.

■ תוכניות החסכון "יתרון"

אתה חוסך כל חודש, משנתיים ומעלה, ומקבל הצמדה מלאה למדד, לדולר או לסל המטבעות - ועוד ריבית צמודה.

■ "חן לכל"

אתה חוסך 6 או 12 חודשים ומקבל ריבית גבוהה וזכות לקבל הלוואה בגובה החסכון.

בנק דיסקונט מתקווה אליך

**דפנה ברק ריאיון את הסנאטור
דניאל אינווה (מימין בתמונה, מימין בעיד
העתיקה), חוקר פרשת אידאן-קונטרס:**

הישראלים שיתנו פעולה!

**בארצות נוספות. איך זה השפיע על
חייד?**

האמת היא שניסיתי להימנע מלעסוק
באספקט הזה. היה לי ניסיון מחקירה קודמת
— פרשת ווטרגייט.

ראשית, היו לי התחייבויות נוספות. אני
מכהן כיושב ראש תת-ועדה לענייני חוץ, אני
חבר בוועדה לענייני ביטחון של הסנאט, חבר
בוועדות אחרות. הייתי חייב להשקיע זמן גם
בכך.

שום דבר לא נעצר בגלל פרשת הנשק
האיראני. זאת היתה רק משימה נוספת.

לא נותר לי זמן לחגוג. ידעתי מראש
שמדובר בהשקעה של זמן רב ומאמץ.

**● בשתי הפרשות (וטררגייט ואיר-
ראנגייט) צברת, בעת החקירה, כוח
אימנטי.**

ניסיתי שלא להשתמש בכך, באמת! זוהי
אחת הפעמים הראשונות שאני מדבר עלייך
אחרי תקופה ארוכה. מתחילת החקירה הורע
תי שאתן שניים-שלושה ראיונות בלבד,
ובאמת, אחרי שלוש הופעות, נדמה לי,
בטלוויזיה, סירבתי להתראיין על הנושא.
ממש שמרתי על פרופיל נמוך, והשתדלתי

**● בעת, כשמיששמו של אוליבר
נורת' מסתיים, עדנאן האשוקגיי
נעצר, ורבים אחרים שהיו מעורבים
באיראנגייט אינם עוד בתפקידם או,
להבדיל, אינם בין החיים (ראש הסר-
איראי לשעבר, ויליאם קייסי, עמך
רם ניר). האם, כשהתחלת לעסוק
בפרשה, ידעת כיצד כל זה יסתיים?
לא היה לי מושג. לא היה מקום בכלל
לדעת. השארתי זאת למערכת המישפטית.
בגלל השידורים החיים בטלוויזיה, רבים
חשבו, בטעות, שאנחנו התובעים. זה לא נכון.
משימתנו לא היתה לחרוץ גורלות של המ-
עורבים בפרשה.**

**● איך תגדיר, אם כן, את מה ש-
הוצל עליך ועל עמיתך לוועדה?**

משימתנו היתה לתחקר את מה שאירע
ולדווח על כך בפרוטוקול קונגרס, ולהמליץ
כיצד למנוע שמקרים כאלה יישנו.
**● בשלב המקדים הנוכחי של הפר-
שה, אתה חש שמישמתכם הושג
למה?**

השאלה הגדולה בפרשה היתה: האם
דברים ואנשים פעלו כשורה. מלכתחילה

**האיראני על היחסים בין ארצות-
הברית לישראל?
אם את מדברת על האמון בין שתי המדי-**

**להתקדם על גב הפרשה, שהשתמשתי בכך
לצורך קידום או פירסום אישי.
נו, מה אני יכול לעשות. אני ממש לא**

הרי לא יכולנו להוציא צוהבאה לראש ממשלת ישראל... מדינה אחרת היתה שולחת אותנו לעזאזל... קראתי את היומן הפרטי של רגן..."

נות, אני, בניגוד לאחרים, אינני חושב שזה
הקטין את רמת האמון.

**● בכל זאת, נוצרה מתיחות סביב
דרגת שיתוף-פעולה של ישראל,
והענותה לבקשות האמריקאיות.**

אבל הישראלים שיתפו פעולה עם פקידים
בבית-הלכן, בעת הפרשה. והם בוודאי חשבו
שהפקידים האמריקאים פעלו בהוראות מל-
מעלה. הישראלים הפעילים בפרשה בוודאי
רצו להועיל לעצמם. בוודאי. זה לגיטימי.

**● המתחנות שעליה דיברתי נ-
צרה בעת בקשות האמריקאים לתת
קר את "הישראלים הפעילים בפר-
שה". ישראל, לפי הפירסומים השר-
נים, לא נענתה בשלמות לבקשות.**

גם זוגי-נאהבים לא מסכים לעיתים, נכון?
הישראלים, אני אומר, שיתפו פעולה עם
הוועדה שלי.

**● שיתוף-פעולה מלא?
מלא!**

תלוי למה את מתכוונת. אני ביקרתי
במיוחד בישראל לצורך זה. נפגשתי או עם
ראשי-ממשלה ועם אחרים. אני חייב לומר
שאני די מרוצה מדרגת שיתוף-הפעולה.

אילו זה היה הפוך — הישראלים היו רר-
רשים מהאמריקאים שיתוף-פעולה שכזה —
האם האמריקאים היו קופצים לדרום ופותרים
מייד את כל התיקים הסודיים? אה?
את יודעת באיזה דרישות באו האמרי-
קאים?

לכן אני מרוצה, יחסית. אבל מה, כל העת
(המשך בעמוד 20)

מתראיין על כך, ואילו ידעתי שכך נתרכו
בראיון הזה...

● איך השפיעה פרשת הנשק

שלא לחשוב על הכוח שבירי.
מצד שני, תמיד תיחקר לצידי סנאטור
נוסף, והרשיתי לכל חבר בוועדה להתבטא,
לשאל, להעיר, לתפוס ורקורים.
תמיד יהיו מי שיאשימו ויסענו שניסיתי

הבהרנו, תר וחלק, שזה תפקידו של בית-
המישפט להחליט.

**● בעת השידורים החיים של הפר-
קירה הסבת לאחת הרמויות הפוסר-
לריות ביותר בארצות-הברית וגם**

"JEW LOVER..."

סנאטור דניאל אינווה הוא אמנם ממוצא יפאני, ומראהו
המזרחי וקומתו הנמוכה אינם מותירים מקום רב ל-
פקות. אמנם הוא נולד, גדל ומוזוה עם מדינת-הוואי, אך
יותר מכל הוא מזוהה עם ישראל ויהדות-אמריקה.
אך כנכסתי ללישכתו המרווחת בגיבעת-הקפיטול, הוא
נופך לעברי באצבעו: "אסור לך לעבוד היום. זה פסח..."
אחרי-כך הראה לי, בגאווה, את המזוזה על דלתו, ומנורה
יפהפה החולשת על החדר: "כן, זוהי מתנה, אל תכתבי
ממי קיבלתי..."
מהו "הקשר היהודי" של האיש מהוואי, מהמוצא ה-
יפאני?

"זה הולך אחור המון-המון שנים. נולדתי בהוואי. גדלתי
שם, ולא זכור לי שנתקלתי בילדותי ביהודים בקהילה
שבה גדלתי. את המונח "יהודים" שמעתי בפעם הראשונה
בבית-ספר. המורה הסבירה לנו: "ובכן, היהודים הרגו
את ישוע הנוצרי". זאת היתה הפעם הראשונה ששמעתי
את המילה המפורשת. אפילו לא ידעתי איך נראים
יהודים.

"הפעם השניה היתה מייד אחרי מלחמת-העולם ה-
שניה. הייתי חייל, פצוע. שכבתי ליד חייל שתיאר לי מה
ראה בדאכאו. הייתי אז בן 20.

"לא האמנתי לו בתחילה. חשבתי שהוא חולה. אחרי

שחזר באוזניי שוב ושוב על התיאורים, החלטתי שאני
רוצה לדעת יותר: למה זה קרה, מיהם היהודים האלה.
הלכתי לסיפריות, קראתי כל מה שיכולתי להניח עליו יד.
מאותו רגע, השואה לא היוותה לגבי הפתעה, בכלל לא!
הרי ההיסטוריה של היהודים היא שואה אחרי שואה:
עבדות, שואה, סבל, פרעות... ולמרות הכל, הם שרדו.
"הקטע של המורה עם ישוע! הייתי אז קטן, אולי בן 6,
7. זה לא השפיע עלי, מעבר לקוריוז. אחרי הכל, ישוע היה
יהודי."

"מאוחר יותר הלכתי ללמוד מישפטים. ישראל נוסדה.
הייתי כבר כלי-כך מעורב רגשית, שהתחלתי למכור בונדס.
יש לי כבר יער קטן אי-שם בארץ (נוטעים עץ על שם
הפעילים). איפה ליד ירושלים. היכן שהוא. לא, לא ביקר-
תי שם בביקורי בישראל.

"ידוע לי שמהיום אותי כיום כ"JEW LOVER" (כינוי גנאי
ל"אוהב-יהודים"). לא, זה לא מזיק ליחסי עם הערבים.
אחרי הכל, אני סנאטור בכיר בסנאט האמריקאי.
רק עכשיו נפגשתי עם חוסני מובארכ, עם האמיר
מבחרין. נכון שאני מקבל מיכתבים מלאי-ביקורת ואף
שיטנה על עמדותי הפרו-ישראליות.

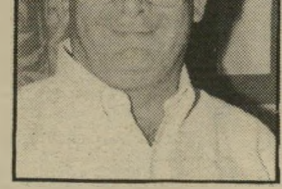
"מיכתב-ביאום! אני לא רוצה אף לדבר על כך! עשי לי
טובה ואל תמרטי בנקודה זאת.

"האם אני שותף לרעיון של בחירות בגדה? כן, זה רעיון
חשוב. אינני מסכים שזה יוביל להקמת מדינה פלסטינית.
אינני בטוח שאין מנוס מכך. זהו צעד חשוב קדימה!"

אתה ואשתי

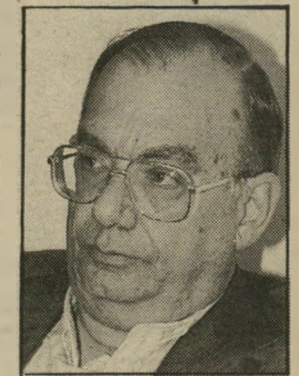
הבנקים: מוחקים את עצמם לדעת

בעמוד 194 של לקסיקון בנקאות אנגלי כתוב: בנק שחייב ל' מחוק יותר מדי, יצטרך בסופו של דבר למחוק את עצמו. מחיקת חובות — מה שהבנקאים עושים לחובות שאין תיקווה לגבותם. תחילה הערה: מכלל חמש הקבוצות הבנקאיות, נוציא שתיים: בנק דיסקונט והבנק הבינלאומי. הם הרוויחו גם ב'1988, אף כי פחות מאשר ב'1987, וגם מעורבותם בעיסקי ההלוואות הכושלות היתה קטנה. מכאן גם הרווח. העובדות: שלושת הבנקים, הפועלים, בנק לאומי והמזרחי הפרישו, הפרשות חריגות בהיקפן לחובות מסופקים — בלתי ניתנים

יו"ר ברגלס
— לטנור את —

הולך לחזור על עצמו. בעצם, ה' תהליך הוא כבר בעיצומו. אנחנו שוב נשלם את המחיר, כרגיל. אדם מן השורה, שבא ללוות כסף מהבנק, צריך להמציא ערבויות, ערבים, שיעבירים, משינות, ולחתום על טופס שאין לו ברירה, אלא לחתום עליו. יש לוויים גדולים (ראה הנ"ל), שאצלבם קורה אותו הדיבר. אבל כשהם אינם מחזירים את החוב, ה' תוצאה היא שהבנקים מוחקים את החוב, בעידודו של משרד-האוצר. למה? וכי אפשר לסגור קיבוץ? מי יחליט איוה, אם בכלל? הבנקים נתנו את ההלוואות.

מנכ"ל סיוון
הממשלה לא נתנה —

לגביה' של 1.6 מיליארד שקל שהם 900 מיליון דולר (ועם ה' הפרשות של הבנקים האחרים, יותר ממיליארד דולר). הסיבה, כפי שהודיעו הפרופ' איתן ברגלס ועמיתיו סיוון מבנק הפועלים ומשה זנבר מבנק לאומי: ההלוואות לקיבוצים, למושבים וכד'

צמיגים: סיפור מחכים

לכל מכונת ארבעה צמיגים ועוד אחד, כידיע. זה גם ידוע למכר שלי, שעל שמו מכונים נאה ב' חמש שנים. אין הוא מרבה בנסיי' עות. בערך אלף ק"מ בחודש, לפע' מים פחות. המכונת חונה בדרך כלל בחניה מקורה (תחת גג). באחד הימים חדר מסמר לאחד הצמיגים וגרם לפנצ'ר (תקר, נקר). החליף גלגל. מכיוון שהאירוע היה בשעות-הערב, נסע בבוקר לשלח' רת אל מתקן-התקרים (תרגום מ' שובש של פנצ'ר-מאכר) ואמר שיש לו פנצ'ר. הלו הוציא את המסמר מהצמיג (טיובלס-ללא אבוב), תי' קר, הדביק מילא אוויר והחזיר אותו לתא-המיטען. עד כאן הכל כשורה, ובכלל זה שמונה צמיגים עבור התיקון. הסתכל בצמיג המכונת ואמר: תשמע, אתה צריך להחליף את כל הצמיגים. אמר המכר, למה, דווקא נר'

אים טובים. תראה את החתך שלי. הסיב הצמיגי: החתך לא חשוב כל-כך, תסתכל על הרפנות, הן יב' שות לגמרי, ואחרי חמש שנים, הם יכולים להתפוצץ. היית צריך להח' לוף אותם כבר מזמן. שאל: כמה עולה להחליף אר' בעה צמיגים? אמר לו: משהו טוב, תוצרת חוץ, 500 שקל ובארבעה תשלומים. יש לך כסף וזה או ישראכר. ואתה מתחיל לשלם רק בחודש הבא, ואני עכשיו כבר מרכיב לך את הצמי' גים. עץ המכר מבטו בשמיים, הס' תכל בפנצ'ר-מאכר וחשב לעצמו, לעזאזל, עוד 500 שקל החודש, מה יהיה. הוא אומר שצמיג יכול להח' פוצץ, ומי יודע מה יכול לקרות. הסתכל שוב ואז הבריק במוחו רעיון. אני צריך להתייעץ עם האר' בררפט של אשתי, אמר, אבוא אולי מחר, שלום. אולי הגיע למישרדו, טילפן למו' סכניק שלו וסיפר לו מה שקרה. אמר לו: תשמע, מה שנכון נכון. מצבם של הצמיגים טוב חוץ מה' רפנות, אבל בגלל זה לא צריך

דע את האמאכער שלימר

למי שירע ושכח, למי שירע וט' רם שכח, ולמי שלא ידע, הגה לפני' כס מירע מכלי ראשון על המפור' סס בנתיי-הכליבו של אמריקה. "הכליבו המפורסם ביותר של ניו-יורק מאז לפני מלחמת-האז' רחים" (נוסד ב'1848, בשנה החר' לפת מלאו לו 140 שנה), כך מכתיר עצמו הכליבו המיוחד במינו. לזכותו של הכליבו רשומים הופעתם הראשונה של חידושים מרעישים, כמו מגה-ז'אנרים המק' ורי, הטוסטר הקופץ, הרדיו הנישא (המיטלטל), סיר-הלחץ, מערבלי-המוזן (בלנדר), תנור המיקרוגל, תימסורת אוטומטית לאופניים, ומוצרים רבים אחרים שבשימוש יומיומי. מוצרים אלה נראו ברא' שונה על מדפי הכליבו בניו-יורק, ברחוב 147, מיוזח מס' 157, ועל דפי הקטלוגים שלו.

מכון האמאכער שלימר, שלי' הכליבו, שהוא מוסד עצמאי שלא למטרות-דיוח, עורך ניסויים, מיב' חנים והשוואות, כדי שיוכל להצי' ביע איוהו באמת המוצר הטוב ביותר והמיוחד במינו. האחריות הנית' נת למוצרים היא בלתי-מוגבלת, והו הקשר הבסיסי ההכרחי בין הלקוחות לכליבו. מי שאינו יכול, רוצה, או סתם מתעצל, אינו חייב לגשת לכליבו עצמו. רוב הלקוחות שלו רוכשים את המוצרים באמצעות הדואר. מי שמבקש מירע נוסף יכול לטלפן ל'9000-212-421 בניו-יורק, או ל'255-7255-213 בלוס-אנג'לס, או ל'9292-312-664 בשיקאגו. בבברלי-הילס ובשיקאגו יש סניפים. מי שרוצה להקל על עצמו וכיסו יכול לטלפן חנים ל'3366-1-800-543, כמשך 24 שעות ביממה. ועוד משהו. היו אלי כמה פניות בענין קלקט לכאבי-גב. רק באמ' ריקה, לשם תפנו. מי שמבקש להק' ים אגורה למניעת כאבי-גב, בדומה לזו הפועלת בארצות-הברית יוכל להעזר בשרותי מדור זה. מי שמבקש, והיו כאלה, להקים עסק סביב אחד המוצרים, ולייבא אותו, יצטרך לטרוח למצוא את היצרן ותכונתו. אצלי אין כתובות. נא לא לטלפן. מיכתבים אני מת' חייב לקרוא, לא בהכרח להשיב עליהם.

מחיה מתים במקרקעי ישראל

ברות הישן של תל-אביב כרחוב טרומפלדור. קורה. אבל זה קרה בדצמבר 1948. אז מה רוצה מינהל-מקרקעי-ישראל ממנו? בסדר-הכל 354 שקל. מזה 290 על חשבון 40 השנים האחרונות. ממת' משלמים דמי-החכירה על חלקת-קבר? ימות-המשיח הגיעו. לצאצאיו של המת מובטח חלקם בעולם הבא. עכשיו בא מקרקעי-ישראל ומבקש להבטיח את מקומו של הסבא בעולם הזה, לאחר תחית המתים. יש רק בעייה אחת: מי ישלם? בניגוד לפרעונים, לא נהגו ב'1948 לקבור את מיסדי תל-אביב עם כספם. חבל. אפשר היה אולי לעקל משהו. אני יודע: המחשב אשם. אבל כאשר קברו את הסבא של החבר, עוד לא היו מחשבים, וגם לא מקרקעי-ישראל.

הישראלים שיחפו

(המשך מעמוד 19)
באים ומחטטים, שואלים אותי: "תגיד, אז הם שיחפו איתכם פעור לה או לא?" מדינות אחרות היו שולחות אור' תנו לעזאזל. איוה בעיות היו לנו עם שווייץ בקשר לחשבונות בכני' קים סם: האם באמת מישור דימיון לעצמו, אייפעס, שניזום הוצאת צויה-הבאה לראש-ממשלת ישראל, לשר-הביטחון הישראלי, שר ה... שמת לב שלא הוצאנו צויה-הבאה גם לנשיא שלנו? ● בעצם, מדוע לא? מדוע לא? איו צורה היתה לנו, אילו רוגלד רגן היה מוזמן לוועדה, מניף יד וממלמל "אני נשבע..." אל תשכחי שאני דמוקרטי, והוא רפובליקאי. אבל באמת, הוא שיתק פעולה עם הוועדה מעבר לכל הציפיות שהיו לי. הוא אף איפשר לנו לעיין ביומן האישי שלו. כן, עיינתי בו. האם את היית מרשה למישהו לעיין ביומנך האישי? ● לא. בכל זאת מתפרסי' מות השבוע ביוניגנטון, עם סיום מישפטו של נורת', האשמות חרשות, שבאילו לא פורסמו מיסמכים המצי' ביעים על-כך שהנשיא הנר' כחי, ג'ורג' בוש, ידע פרטים של פרשת הקונטראס-איי-ראן. זה פרק חדש בפרשה? גם אני קראתי את הפרסומים האלה, ואני אמר שלמרות מעור' רבות בחקירת ווטרגייט, שהביאה להתפטרות נשיא (ריצ'רד ניקסון), תמיד כשמתגלה חולשה בנשיאות, אנחנו, באמריקה, נוהרים. זה מחליש אותנו. זה מעייף. עיתונאים שונים מנסים לגלות דברים חרשים, להתקדם בעולם העיתונות. על אף הפרסומים הבר' לטים השבוע, אינני מניח שמעמדו של בוש יינזק. ● ותדמיתה של ישראל באמריקה ניוזקה כתוצאה מהפרשה? מהי תדמית? למדתי מוזמ-מוזמו שעתונאים מביא כתובים כרצו' נם, ויוצרים "תדמית". אין טעם להילחם בכך, אין טעם להתייחס יותר מדי לכך. ● אחרי חודשים של עי' סוק בפרשה, כיצד תסכם אותה במישפט אחר? אהו! זה היה פרק מאוד מצער בהיסטוריה שלנו, שיקרה שוב אם לא נתקן את הפגמים ואי-הסדרים שאיתרנו. אני מקווה שזה לא יקרה שוב, אבל בוודאי זה יקרה... ● בישראל הילכו ספקי' לציות על נסיבות מותו של עמירם ניר דווקא בעת מישפטו של אוליבר נורת'. יש שכרכו בזה גם את שמו של ג'ורג' בוש, וטענו שהמוות הזה נובח לו. נו, את בעצמך הוכרת שהשבוע עם סיום מישפטו של נורת', יש פירסומים לא-נחמים בעניינו של בוש. דווקא כמי שבקי ביותר בנושא הזה, אינני שותף להערכה שהפרשה תתחדש, ושמעמדו של בוש עלול להיזק. אין כוונתי להתחיל לתחקר כל פירסום צדדי או כל השערה פרועה. אינני חוקר מיקר-מוות. אנחנו הולכים לקראת סוף הפר' שה' להערכת, כל ניסיון לכרוך את שמו של נשיא ארצות-הברית בפירסום כזה, או להחליש את מע' מדו — יכשל. אינני מניח שמיי' שהו יתייחס לפירסומים כאלה.

תלמידיו של

בפקולטה לחקלאות ברחובות, ובשנה השלישית והרביעית בבית החולים הווטרנרי. בית החולים הזה, גולת הכותרת של הרפואה הווטרנרית בארץ, נמצא במינה אר-כיסטוני מעניין במכון הווטרנרי בבית דגן. הרופאים הווטרנרים נוהגים להפנות לשם מיקרים שבהם לא יכלו לטפל. יש בו ציוד משוכלל, ונוסף על ה"ר" הילטון ברק, מנהל בית החולים, עובדים בו רופאים מהשורה הראשונה, המטפלים ביחד עם התלמידים בחיות.

לביית החולים, הבנוי בצורת שני ריבועים המקיפים גינות מטופחות, שלוש כניסות. האחת, לבקר, השנייה לסוסים והשלישית לבי-ניאדם ולחיות קטנות.

המקום שוקק חיים. תלמידים בשנה השלישית שומעים הרצאות בבית החולים, ותלמידי השנה הרביעית, שהיא שנת ההתמחות, עוסקים בטיפולים כחברים השונים.

רנטגן לסוס

פרה שנמגעה בגבה זקוקה לצילום רנטגן, והיא ממתנה לסוס מיוחס, שירפנה את מתקן הצילום המשוכלל והיחיד בארץ, המיועד לחיות גדולות. ככשים הנגועות בנגיף מידבק במערכת הנשימה, המכודרות במיכלאה צרדית, גועות לעבר בנות-מינו, הנגועות בחיידק לא-מידבק במערכת ההע-כול.

סוס אציל אינו יכול לגרש את הזבובים המציקים לו, מפני שזבוב נעטף בתחבושת ענקית, כדי למנוע זיהום בפצע פתוח בקצה

20 תלמידים. התלמידים חייבים להיות כוגרי תואר ראשון בתחום קרוב, כמו ביולוגיה או חקלאות. הם מתקבלים על-סמך הישגיהם האקדמיים, ותוצאות הבחינה הפסיכומטרית. הלימודים מתקיימים בשנתיים הראשונות

רינרית, השייך לפקולטה לחקלאות ברחובות, וגם לא קל ללמוד בו. בבית הספר ארבעה מחזורים, ובכל מחזור

* סקור הסילה: וטריני — בקר בלאטינית.

בית הספר לרפואה

וטרינרית שווי

במחלוקת. אומרים

שזול יותר לשלוח

את התלמידים

למלון הילטון

בחול. התלמידים

חושבים אחרת.

הפרופסור קלמן פרק תמיד רצה להיות רופא וטרינר.

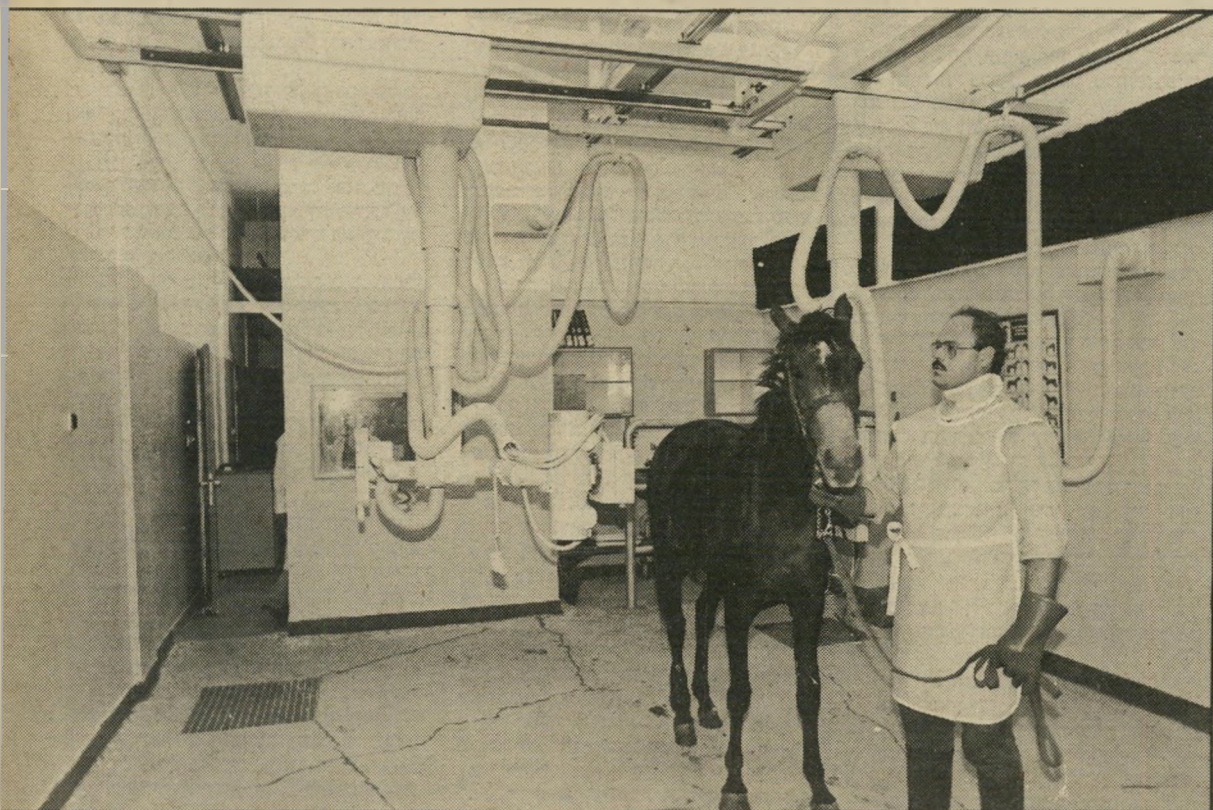
אחרי מלחמת העצמאות התכתב עם כמה מהפקולטות היוקרתיות בעולם, בתיקווה שי-וכל להתקבל ללימודים באחת מהן. בניי-משפחתו וחבריו הקרובים לא הבינו את החיפזון, וניסו לרבר על ליבו שימתין בסבלנות עוד כמה חודשים, עד שייפתח בית-הספר ללימודי רפואה וטרינרית בישראל. הפרופסור קלמן פרק התחיל וסיים את לימודי הווטרנריה בשווייץ. אבל כעבור 35 שנים, ביוני הקרוב, יזכה להעניק את התואר האקדמי ל-20 הבוגרים הראשונים של בית-הספר לרפואה וטרינרית, שאותו הוא מנהל.

כניסה לפרות

בתחילת שנות ה-60 הציע חיים שר-בא להקים בית-ספר שכל אחד מבוגריו יהיה רופא קהילתי וגם וטרינרי. שיבא חשב שהרעיון, שהרופא הכפרי יטפל בבוקר בילד חולה בשפעת, ואחרי-הצהריים בפרה המתקשה ללדת, יתאים ליישובים החקלאיים בארץ.

הרעיון לא התקבל, מהסיבה שכבר אז לכל תחום היתה התמחות מאוד ספציפית. בימים אלה ההתמחות כליך מובהקת, שרופא המתמחה בחיות קטנות יכול לסיים את לימודיו, מבלי לטפל אף בפרה אחת. לא קל להתקבל לבית-הספר לרפואה וטרי-

סוס נבדק במיתקן רנטגן מיוחד לחיות גדולות וגם בנו של שימון פרס

(המשך מעמוד 21)

כיום, לבושים בסרבליי-עבודה כחולים ומדיי פים ריח עז של חיות. באגף החיות הקטנות שונים לגמרי המר אות, הקולות והריחות. תחלתולת הזקוקות לעיקור יודעות שאסור ללכלך את הריצפה. הן מנסות להתחמק מסטודנט לבוש בגדי חדר-הניתוח, העומד להרדמן. בתור הניתוח הסמוך שרוע כלב על שולחן-הניתוח, ועליו רכון תלמיד התופר מצעו תחתי כביטנו. המורה מנחה אותו בעבודתו, וה אחרים מסתכלים במיקרה.

הילטון

זול יותר

בית-החולים המשוכלל עלה שני מיליון דולר. הכל מספיק תרומות. עלויות בית-הספר הווטרינרי הן נושא רגיש.

במשך שנים ארוכות התווכחו האם לפתוח בכלל בית-ספר, או לשלוח את התלמידים לחו"ל.

התומכים טענו שיש הכרח להקים בית-ספר, מפני שהתחום הווטרינרי, כמו כל תחום אקדמי, זקוק להמשכיות, ובית-הספר יהיה המרכז האקדמי לרפואה וטרינרית שממנו תצא התורה.

המתנגדים טענו שבמחיר העלויות של בית-ספר ווטרינרי אפשר לשלוח לחו"ל כל תלמיד הרוצה ללמוד את המיקצוע, ואף יישא אר"י כסף כדי לשכן אותו במלון חמישה כוכבים.

הפרופסור פרק: "המתנגדים מגזימים. הם טענו שבית-החולים יעלה 32 מיליון דולר, והוא עלה רק שני מיליון דולר, שנתרמו. אחי שהקימו את בית-הספר, אז כמו על כל דבר חדש התנפלו גם עלינו. לדעתי, הכרחי וט" היה בית-ספר בארץ, כי יש צורך ברפואה וטרינרית המתאימה לאופי המיוחד של ארצנו. אני כבר לא עונה למתנגדים, וגם הפיסקה להתרגן. תופעה יפה היא שרבים מה ווטרינרים שהתנגדו בתוקף לבית-הספר לא שנו את דעתם, אך מהרגע שנפתח בית-הספר הם עוזרים ככל יכולתם".

בנו של פרס

הפרופסור פרק גאה בכל אחד מ-80 תלמידיו. כולם מלח-הארץ, צעירים שאי-כפת להם, הלומדים ברצינות ולא מפחדים מעבודה קשה.

הוא מצהיר שהיה רוצה להיות חבר של כל אחד מהם, ומצביע בגאווה על הגינה היפה שעשו.

יוני פרס, תלמיד השנה הרביעית, הוא אמנם הבן של שימרון פרס, אבל בבית-החולים נוקטת לזכותו האחריות שקיבל על עצמו לטיפול הגינה, התלמידים האחרים עד רו לא אחד בתורה.

כחל מהחניון, אין עובדי-ניקיון, והתלמידים צריכים לנקות הכל בעצמם. במהלך שנת-הלימודים יש תורנות של טיפול בחיות. התלמידים מביעים את רדיעותיהם, הצעותיהם ומחאותיהם באמצעות נציגים בוועדה הא-תית.

כמו בכל דבר חדש — ההתחלה לא קלה. ולכן הפרופסור פרק מייחס חשיבות רבה לדיועותיהם של תלמידיו לגבי תוכנית-הלי-מודים ומתניהם.

בניגוד לאוניברסיטות רבות, חשוב לפרס פסור פרק שהמודים יהיו גם מורים טובים, ולא רק חוקרים מעולים. הרבה מורים מחו"ל הוזמנו להרצות בבית-הספר ועשו זאת בחתי נדבות. בתחום הרפואה הווטרינרית יש הרבה מומחים חסרי-תואר אקדמי, וגם הם מלמדים מניסיונם.

חל מהסטודנטים יהיו דור שני של רופי אים וטרינריים. הם ידעו מהבית מה צופן להם העתיד. האחרים השקיעו עצמם בלימודים מפרכים מפני שלהיות ווטרינר זה התגשמות של חלום-ילדות. היותם הם מכינים שהיו קת נאיביים.

רובם מודעים לשמע העשנה שהכלו לל-

מוד וטרינריה כדי לפתוח קליניקה פרטית ו"לעשות כסף".

ערן לביא, תלמיד השנה הרביעית: "תמיד רציתי להיות וטרינר, כאמת, מין חלום-ילדות. למדתי חקלאות ופרמקולוגיה, שהם תחומים קרובים, והווטרינריה נשארה בגדר חלום רחוק.

"היום בית-הספר הוא כתהליך של פריצת דרך. דבר חדש. האופי של בית-הספר נבנה עליו, התלמידים הראשונים. הלימודים מאוד קשים, ודורשים הרבה הקרבה. אחת הבעיות היא שכולנו הגענו הנה אחרי תואר ראשון או שני, בגיל יחסית מאוחר, ולרובנו יש כבר ילדים.

"היינו שפני-ניסיונות, אבל היו לכך גם ית-רונות. תמיד שמחים בהנהלה לקבל פירבק מתלמידים, אם זה בנושא של כמות החומר הנלמד, אם זה בנושא של רמת-המורים. יש אווירה מאוד ביתית ומפרגנת בין התלמידים למורים."

מירב שמיר, תלמידת השנה השלישית, רוצה להתמחות בחיות-בר. ממש כמו דוקטור דוליטל. אבל ישראל אינה אפריקה, ובארץ יש רק ספארי אחד. את גני-החיות אפשר לספור על יד אחת. סיכוייה למצוא עבודה — קלושים.

היום יש בארץ כ-550 רופאים וטרינריים, העובדים במישרד-החקלאות, ברשויות המקר מיות, כמוסדות-מחקר, בחקלאות (אגורות וטרינרים, הנותנת שירותים לחקלאים ברחבי הארץ), בקליניקות פרטיות, והגרוע מכל — בבתי-מסבחים.

כל המישרות תפוסות. ל-20 הדוקטורים לעתיד תהיה בעייה קשה. לארץ יגיעו גם הרופאים הווטרינרים שלמדו בחו"ל.

הפרופסור פרק רוצה שרופאים, שלמדו בחו"ל, שחלקם למדו באוניברסיטות הנחש-בות כקלות, יעברו מיבנהים לפני שיקבלו אישור-עבודה, כדי למנוע הצפה ברופאים וטרינריים, וכדי להבטיח בקיאות בנושאים ש שובים בארץ.

מקום

סודי

רובנו דה-הלה-רוקה נולד באיטליה, אבל דווקא למד בישראל. הוא, בניגוד לרוב חבריו, רוצה לפתוח קליניקה פרטית.

"במרכז הארץ יש הצפה של קליניקות לחיות-מחמד. רופאים חרשים לא יאספו להם בקלות קלינטורה. הבעיה היא שבמקומות מרוחקים מהמרכז לא תמיד רוצים לגור, ולא תמיד יש עבודה. אני מצאתי לי מקום שבו יש מקום לפתוח קליניקה פרטית."

רובנו אינו מוכן לגלות היכן. מפחד ש"תפסו לו".

בחקלאות אין צורך ברופאים חרשים. רבים מהסטודנטים היו בארשים לעבוד ב חקלאות. שם מטפלים בלהקות-עופות שלקו בוורים, רצים באמצע הלילה לעזור לפרה ללדת, ומקבעים לכיבשה רגל שכורה.

עבודה מסוג זה, בניגוד לזריקת לפרולים מפונקים בצפון תל-אביב, מזכירה יותר את עיסוקו של ג'יימס הריוט, קרובה יותר לחלום-ילדות, ויתכן שגם בותנת חיזוק נוסף לקיומו של בית-הספר הווטרינרי.

ערן: "ההמשך מפהיד. מצב החקלאות בארץ אינו מזהיר וזה משפיע באופן ישיר על אפשרויות-התעסוקה של רופאים וטרינריים. בשוק הפרטי יש הצפה של קליניקות, וכי די שתהיה הכנסה נאותה צריך לעבוד בבוקר במקום אחד, ואחרי-הצהריים בקליניקה."

ערן רוצה להתמחות בפרמקולוגיה וטרינרית, ובמקביל לפתוח קליניקה לחיות-מחמד.

לא נעים לחשוב על העתיד. הם כבר יוד-עים שחלק מהם יאלצו לעבוד בבתי-ההי-ספ. אמנם הם מרוויחים טוב, אבל הרי איש לא למד כל-כך הרבה שנים כדי להיות שוט. ערן מספר שהרגע המרגש ביותר בכל תקופת-לימודיו היה כשנולד לו ילד. אבל זה לא קורה כל-ימים. אז עד הילד הבא, ובעל לחשוב יותר מדי על העתיד, עושה לו טוב על הנשמה לטפל בכלב שהגיע כמו סמרטוט, ולהוציא אותו חי ועם זיק שובב בעיניים.

במדיוה

מנגנון

החולה

במישרד-הבריאות

כשהוא מבקר בבית-חולים

הוא חולה לכן התפטר

מהמישרד

נעמי רון

"מאז שהגעתי למישרד-הבריאות, אתה חולה כל הזמן" אומרת אשתו של רובר-המישרד, גר בן-ארי, בלעלה. וזאת עובדה, מה לעשות.

בן-ארי, לשעבר קריין רדיו וטלוויזיה, נמצא בתפקיד כבר זה חמישה חודשים. הוא לא הצליח להסתגל לנושא הבריאות, או, במיקרה שלו, לנושא המחלות. השבוע הוא פורש מתפקידו.

"לא הייתי מאושפז אף פעם בבית-חולים, תודה לאל", סיפר בן-ארי השבוע, "ואני נעשה חולה כשאני צריך לבקר בבתי-חולים, בתוקף תפקידי, עם השר, או עם אורחים של המישרד."

"אני נכנס לבית-החולים, ומרגיש לא-טוב, גופנית. כאשר מומינים אותי לצפות בניתוח לב-פחות, אני עומד בפניה, לכן כמו סיר. אני רואה את הדרם שם, ומרגיש שאני עומד להתעלף."

"האחרים מתמוגגים מנחת למראה ה-טכנולוגיה, הרופאים, האחיות, הכפפות והכל, ואני פשוט לא יכול להחזיק מעמד. אני גם לא יכול לישון טוב בלילה, נרדם עם התמונות שאצות לי בראש יום בסיור בבית-החולים. אני נעשה חולה ממגפת השפעת ומהדיוטריה בצפון."

אמו של השופט

מאוד קוראים לו גר, לשעבר גרייבסקי, נולד בירושלים, לפני 37 שנה, דור שישי בארץ. בתקופת התיכון הוא קריין בטכסים. בדיקרוק הוא היה תמיד הכי טוב, מבלי להתאמץ. אולי זה בא לו מן הבית, ואולי זה בזכות המורה המצויינת שלו בבית-הספר היסודי, לאה ברק, אמו של השופט העליון, פרופסור אהרון ברק.

"רק בתקופת הצבא התחלתי להיות מודע ליתרון של קול עמוק, חזק, סמכותי", מספר גר. "שירתתי כרב"ט במקום מרוחק בסני. הקצינים הבינו את היתרון שבקול שלי, ותפקידי היה להשיג להם קווים הבתה. הייתי אומר בקול עמוק: מדבר גרייבסקי, והי מרכונות ברפידים היו בטוחות שזה אלוקי מישנה, ומיד היו קווים."

אחר-כך הוא עבר קורס-קצינים, שירת בדרגת סרן, השתחרר והחליט ללמוד מישפטים. בשנה הראשונה פנו אליו משרות-השירות, והציעו לו להיות קצין הביטחון הראשי של הרדיו.

קריין-רצצה. גר: "הרדיו ריתק אותי מה-התחלה — האנשים, האולפנים, הקסם הזה. את השנה הראשונה ברדיו ביליתי עם נוויל על הבתה. אנשים אמרו לי: יש לך קול טוב, למה אתה לא הולך לקורס-קריינים? אמרתי: עזבו אותי, אני הולך להיות עורך-רדיו."

"ב-1974 לא יכולתי עוד לעמוד בפיתוי, וניגשתי לבחינות, יחד עם עוד 700 מועמדים. התקבלו רק שלושה: רם תדמור, שהשתחרר אז מגן צה"ל, פנחס עידן, גם הוא מוג'י צה"ל, ואני. כולם הכירו אותי שם, הייתי בדי-פונקים כזה, הכל הלך לי קל. אחרי שנה כבר קראתי חדשות — משאת-נפש של כל קריין."

בן-ארי היה מראשוני הקריינים של רשת ג', אבל הכיוון שלו היה רציני יותר. כחובב מוסיקה קלאסית — הוא גם מנגן, על קלארינט וסקסופון — הוא הפך שדרן של תימורת קול-ישראל. הוא קריין גם ביומני חדשות ובבוקר הזה, השתתף במחפשים את המסמך ובתכנית-ילדים, וערך כתבות על נושאים שונים.

כאשר החליטו בטלוויזיה על קריינות רצף, נבחר גר לעשות זאת, יחד עם צבי סלון, מנחה פרי וענת שרון. "זה היה שעשוע, לא לקחנו את זה ברצינות", הוא אומר. "אני חושב, וחשבת גם אז, שזה דבר מיותר לגמרי, לא חיוני ולא מוסיף הרבה. אבל היתה אז תפיסה שזה מוסיף מימד אנושי לתוכניות. לנו, לקריינים, זה היה נחמד. קיבלנו חשיפה, שאף פעם לא קיבלנו ברדיו."

אין חיים אחרים. גר, ששינה את שמו עם תחילת עבודתו ברדיו (שם אביו הוא אריה), המשיך את לימודי-המישפטים. הוא עבד כ-ממחה אצל פרקליט מחוז-ירושלים, מיכאל קירש. לפני 10 שנים קיבל את תואר עורך-הרדיו, אבל החליט שהוא אינו יכול לעמוד בעומס של שני מיקצועות. הוא החליט לוותר על מישפטים לטובת הרדיו.

הוא התחנך עם שלומית תמיר, יוצאת להקת-פיקודיה-מרכז וצוות-הוויצנחנים, עיר ברת סוציאלית במיקצועה, וכעבור שנה, ב-1982, קיבל על עצמו תפקיד של שליח הסוכנות בארצות-הברית. שם נולדו נועה (6) ומיכל (4). שלומית הופיעה שם כזמרת, וגם למדה מיקצוע חדש — יועצת צבע ותדמית (בגדים, אביזרים, איפור).

אחרי שחזר מחו"ל, המשיך בעבודתו ב-רדיו. יעקב צור, אז שר-הקליטה, חיפש דובר בעל רקע תיקשורתי והבנה בנושא של קהילות יהודיות בחו"ל, והוא פנה לבן-ארי. גר: "ברדיו יש תחושה של 'אין חיים אחרי הרדיו', ואנשים התפלאו כאשר החלטתי ל-התפטר. למרות שלא הייתי פעיל מבחינה פוליטית, הוזהרתי עם תפיסות מופלגות העבודה ועם אישיות של צור, שהוא קיבוצניק, פתוח, חביב, מתנגד לכפייה דתית. לדעתי הוא שר-הבריאות הטוב ביותר שהיה אי-פעם במדינת-ישראל. הוא היחיד שחזר לעומק הבעיות, עד הסוף והיחיד שיוכל למצוא פתרונות. הוא נהג לשבת בלילות

דובר בן-ארי

אני נשומר, לכן כמו סידר

ולקרוה כמות עצומה של חומר, והרהים את אנשי מישרד-הבריאות בהתמצאות האגדתית שלו. אי-אפשר לעבוד עליו. בציורים שחולקו בול צה"ל לשרים, הוא וזה לציון גבוה. **התלבש נכון**. גר, שהחל כדובר במישרד-הקליטה, המשיך יועצו של השר צור, ומאוחר יותר התבקש להמשיך עם צור, כאשר זה התמנה כשר-הבריאות. כיום, המישה חורשים בלבד אחרי כן, מרגיש בן-ארי שהוא לא יכול עוד — מישרד-הבריאות "עושה אותו חולה".

למולו הרב הוא קיבל באחרונה פניה מ-שימחה דיניץ, לא חשב פעמים, ובימים אלה הוא עובר לתפקידו החדש, כדובר הסוכנות וכיועצו של דיניץ. אשתו שלומית החליפה גם היא מיקצועות, וכיום היא מרצה לפני שליחי מישרד-החזק, בקיבוצים, בחוגי-בתי, ובכל מקום שבו יש התעניינות בזה — כיצד להתלבש נכון.

"בזכותה התמעט מיספר חבריה-הכנסת הנועליים שגדלים בקיץ", אומר גר. הוא-עצמו הלך ליועצת-צבע בארצות-הברית, עוד לפני ששלומית למדה את הנושא. עד אז אהב את החומים למיניהם, אבל התברר לו שאסור לו לגעת בגדים בצבע זה. מאז הוא מסתובב בתכלת, ורוד בהיר, אפור בהיר, כחול כהה ושחור.

הברזה של "ידידים מרים"
צא החוצה מחחום השגירות

זילברמן, שהפך לחבר קרוב מאוד. הוא יצא לשליחות מטעם הסוכנות היהודית. חמש שנים בארצו של הדוד סם הסי פיקו גם כרי להתגרש. על סף החזרה לארץ הגיע אליו מנחם וזילברמן לביקור בבוסטון, והציע לו טיול מחוץ-אל-חוץ. הטיול שינה את חייו.

בניוירוק מצא רן במיקרה הצעת מיכרו להקמת קבוצת-שחקנים, ונדלק. מאז, במשך 15 שנה הוא שוקד על פיתוח המיפעל הפרטי שלו, כמנהל אמנותי מאור-דומיננטי של התיאטרון. "קשה היה להחזיר את הרעיון של תיאטרון מקומי באנגליה. היהודים יתרמו בחצי-לב לבתי-חולים ולספריות, אבל לא לי תיאטרון".

על המסר של ההצגה: "הבעייה המרכזית של ההצגה היא בעיית הזהות. האם היהודים הם קודם-כל יהודים או קודם-כל אמריקאים? בעייה נוספת שהיתה חשובה לי היא בעיית הביקורת על ישראל. האם לבקר את ישראל, או לעמוד תמיד לצידה? המחזה אינו נוקט עמדה בסוגיה זו. אבל אני, אישית, כחלק מאוד נפרד מהקהילה היהודית וכישראלי הגר בחוץ-לארץ, חושב שהקהילה צריכה לתמוך בכל תנאי, ולהשאיר את הביקורת בפנים."

האם יחזור לישראל? "אתה מקים מיפעל גדול וחשוב, שהולך לו טוב מאוד כאן וגם באירופה, הצגות שלנו רצות גם שם וקשה לך לעזוב למען הציונות. אני מאוד רוצה לביים בארץ. אז יהיה שילוב של משיכה עם אידיאולוגיה. היו המון הצעות מהארץ, ומזור לי עד היום למה הן לא יצאו אל הפועל."

השגריר הישראלי רמאי. זהו קטע הפתיחה מתוך ההצגה "ידידים מרים", בהפקתו של התיאטרון הרפרטוארי היהודי בניוירוק. עצם השם מעיד רבות על הפרובוקטיביות של ההצגה, המעוררת היום וסערות ברחבי הקהילה היהודית בניוירוק. הידידות בין ישראל וארצות-הברית, הידידות בין יהודים לא-יהודים, הידידות בין יהודים ליהודים. המלוראמה הפוליטית של גורדון ריי פילד נכתבה מיד אחרי גורדינו של ג'ונתן פולארד לפני שנה וחצי. מאז, בעבודה רצופה וללא פשרות, המשיך הבימאי אלן קולטר ליצור מחזה שיועז הרבה מהיהודים שיצפו בו.

העלילה אינה ממש שיחזור של מישפט פולארד, או, כפי שאומר קולטר: "השתמשנו בפולארד כנקודת-זינוק אל עבר הבעייתיות והשאלות שרצינו להגיע אליהן. זו גם הסיבה לכך שלא השתמשנו בשמו המפורש של פולארד. רצינו להתעמק בבעיות הכלליות, ולא הספציפיות."

אחרי שארצות-הברית מסרבת לעזור לישראל לבנות מערכת להגנה אווירית, מעביר דויד קליין (המייצג את ג'ונתן פולארד), אידיאליסט צעיר שחונך לאיכפתיות עזה לגבי גורלה של ישראל, מידע ביטחוני מסווג על המערכת לסוכן-הביון הישראלי יוסף גול. דויד מורשע בבגידה, אבל רבי ארתור שפר (סם גריי), המורגל בתיווך ובמאבק-כוח, מי שנחשב כמנהיג בקהילה היהודית האמריקאית ולידיד קרוב של אביו של דויד עד מותו, מארגן עיסקה שבה מעורבים השגריר הישראלי, פרקליט חצי-אנטישמי ממישרד-המישפט ואיש-קונגרס ירודתי. לפיה היה גורדינו צריך להיות קל ממאסר העולם הצפוי.

כאשר העיסקה מתמוטטת ברגע האחרון, מנסה שפר נואשות להציל את המצב, אבל כאשר הוא מושך בכל החוטים, הוא מגלה שכל הקשרים שלו היו כלא-יהיו.

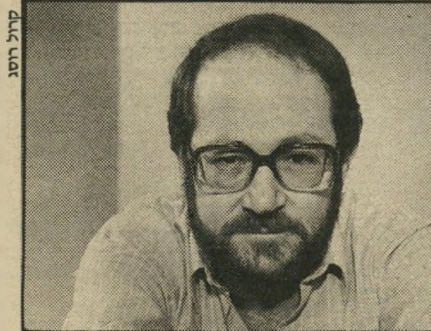
סם גריי, המגלם את שפר, מציג דמות של אדם חביב ביותר, מורכב, שיש בו משהו מן הזקן הנחמד ומשהו מן הברדן. כשהוא רן בהיסטוריה היהודית ובמישפט העברי, הוא שולף קטעים משעשעים של חוכמה עממית מהסיפורים על אברהם, משה ויהושע וטוהה אותם, רגשנית משהו, לתוך דבריו. אולם הקהילה היהודית, המוצגת באמצע עות דמותו של שפר, מוארת באור של תמי-

כרעות רבי, אתה סמרטוט!

מחזה על פרשת פולארד
מסעיר את הקהילה
היהודית בניוירוק

רונן בר

ושינגטון, פתח השגרירות הישראלית. שני צעירים זועקים נואשות לתוך האינטר-

בימאי אבני
הרב הוא נס בדרן

קום: "אני דויד קליין, אני דויד קליין, תנו לי לדבר עם יוסף גול!"

אין כאן שום יוסף גול!"
הוא אמר לי להגיע לכאן ולבקש אותו אם אני איקלע לצרה, וכרגע אני בצרה גדולה: האף-בריי נמצא כאן מאחורי הגדר. בבקשה, תנו לנו להיכנס!"

אנחנו לא יודעים מי אתה, ואין כאן שום יוסף גול!"

אתם חייבים לדעת מי אני? אני זה שנתן לכם את המערכת להגן על השמיים של ישראל!"

צא החוצה מתחום השגרירות, או שנוציא אותך בכוח מכאן!"

דויד קליין ואשתו רחל יוצאים מתוך שגרירות ישראל, נופלים לידיהם של אנשי שרות-הביון האמריקאי, המחכים להם בחוץ. דויד קליין מואשם בריגול חמור למען ישראל.

"מהרי"

הסיגרים הדקים של אג'יו, הולנד

עכשיו גם בטעם קל ועדין

אזהרה: משרד הבריאות קובע כי - העישון מזיק לבריאות

מחירון מנויים העולם הזה

לחצי שנה	לשנה	מנוי בארץ (כולל משלוח ומע"מ)
130 ש"ח	240 ש"ח	מנוי בדואר-אוויר לאירופה (כולל משלוח ומע"מ)
155 ש"ח	290 ש"ח	מנוי בדואר-אוויר לארצות-הברית, דרום-אפריקה, פנמה, תאילנד (כולל משלוח ומע"מ)
220 ש"ח	410 ש"ח	מנוי לארגנטינה (כולל משלוח ומע"מ)
250 ש"ח	460 ש"ח	

קולנוע

ארועים זה יקרה בחודש מאי

אדיפוס המלך, סיפור קונטרס, אלף לילה ולילה, סאלו או 120 הימים של סודום, וכן אפסודות וקטעים שאף פעם לא הוצגו מיחד רית.

חורף חובה לראות:

תל-אביב: בגול המלחמה ההיא, פלה הכובש, קפה בנד, ארבע ההרפתקות של רנט ומר ראבל, מי הפליל את רוני רביט, הדיקטטור הנדול.

חיפה: מי הפליל את רוני רביט, שדות החיטה האדומים, פלה הכובש, ארבע ההרפתקות של רנט ומר ראבל, מי הפליל את רוני רביט, הדיקטטור הנדול.

תל-אביב:

*** **הדיקטטור הגדול** (פאר, מוצג גם בירושלים) — מרדע צ'ארלי צ'פלין נחשב לגאון? ולוא רק בגלל הריקוד עם הבלון. הרמיזים ואי-השיוויון המהותיים של הקיום בין ספר יהודי לצורך גרמני מציאים עוד כמה מצבים אבסורדיים.

*** **מי הפליל את רוג'ר רביט?** (חן, מוצג גם בחיפה וברושלים) — כל יצורי הוליו-

מי שיצטרע לראות את מארגרטה פורטרוטה באולת ידה בשד לוש אחיות (ראה שער במדור זה), ישמח לראותה אומרת דברייטעם כנועם בסרט תעודי יוצאדופן כי שם המוזר לקראו לציונים (בשמו הצרפתי, בשנות הצילום, והכונה כמובן לצילום סרט). זה יפתח את האירוע הקולנועי הנשי הקנרי ש יתארח בשלוש הסנימטקים כישי ראל (תל-אביב, ירושלים, חיפה) בחצי השני של חודש מאי.

הסרט שנעשה על-ידי ג'ים קול והולי רייל, שתי בימאיות העובד רות ביהד כתרס שנים, מביא ערויות מרתקות של כמעט כל הנשים היוצרות החשובות בקולנוע כיום ומתרכז, כמובן, בכעיות המיקצועיות הנבועות לדעתן של הרובות מהיותן בנות המין החלש. החל מאגניס ורדה, ועד לסוזן זיידלמן, המסמלות כל אחת קול-נוע שונה במג, באופי ובסיגנון, דרך אילן מיי, לאה פול, שאהטל אקרמן, מאי צטרלינג, רנדה היינס, מארגרטה פורטרוטה, מתקבלת תמונה מקיפה של הנשים העובדות

חיילים מובילים גוויית כפרי שנרצח

ליום, הנאלצים לחפות זה על זה, חלקם מתוך שחיתות, חלקם מתוך הפחד האוכל את הנש"ת, והסיבוך מסתיים בטבח טראי. סיום הסרט בודאי נושא עימו מסר סרבי העשוי לה-בין לובשי-מדים בישראל: הסירון הצעיר ויטון, לונה הולך ומתרחק בשביל למקום לא ידוע, אבל משיר את חולצת המדים מעליו. חשוב לראות את הסרט, כואב, מביך, אבל יש הרגשה שהראי שפראנסיסקו לומברדי מציב בפני הצופה אינו משקר. הכוח מסאב.

מוצא את ההבדלים

אל תוך לוע הזאב (תל-אביב, פרו) - פורטוגליה היא אולי עניין של גיאוגרפיה

גרמיה אבל אתיקה - לא. ובכלל לא נעים לשבת מול המסך בסרט הזה ולהרגיש כמו בבית. וזה בכלל לא משנה שלא מדברים עברית, ושהמדים אינם מדי צה"ל. וזה כלל לא משנה מאין התחיל הקונפליקט הפוליטי. וגם אין זה משנה מי הם הטוריסטים. השלד הסיפורי משוט ביותר: מחלקה קטנה של חיילים יורקים ברובם מגיעה לכפר קטן שיוצעים כי נמצאים בו טוריסטים הנעזרים בידי התושבים. יוד-עים גם כי התושבים משתפים פעולה, חלקם מתוך פחד. סגן רוקה, בעצמו קצין בעל עבר בעייתי, מחליט על מדיניות של יד חזקה כאשר הוא חש כי התושבים פוחדים מן הטוריסטים יותר משהם פוחדים ממנו. כשהייליו מתפרצים לתוך התונה ומאשימים את החוגגים שהם טוריסטים, מתגלים לדבר כמה צעירים. אחד מהם חוסף מכות עד מוות, ואז נגדרים החי-

מירדפים בתעלות

אמסטרדאם (דיזנגוף, תל-אביב, הולנד) - יצור משונה המתגנש בכבדות

יוצא מתעלות אמסטרדאם, רוצח באכזריות ומרטש את קרובותיו בלי חשבון. מפח"מיש" טרה חתיך צריך לפתור את התעלומה, אבל כל מה שהוא מצליח לגלות, זו מדיכיה חתיכה. הבימאי, דיק מאס, גילה כנראה מהר מאוד שהרבה סיפור אין כאן והדמויות נשלפו כולן מקטלוג ישן. החתיך הוא לא רק כוכב המיש"טרה, הוא מגדל את בנו מדיכיה חתיכה, אחרי שאשתו עזבה אותו. החתיכה לא רק מדיכיה במסיון, אלא גם מסופלת אצל פסיכיאטר, בעקבות משבר נפשי. בתו הקטנה של הממסך, לא זו בלבד שיש לה לשון חדה, היא גם אמיצה ולא ממחדת משדים ורוחות. אם כל זה לא מספיק, ומאס כנראה יודע שכזה המצב, יש כאן תמונות מרהיבות לרוב של העיר אמסטרדאם, ממש סרט-תיירות למח"רין. יש גם מירדף אחד במכוניות, ומירדף אחד בסירות-מירוף, בהחלט מיקצועי ומסיה את

הוב סטאפל ומוניק ואן-דה-יון: תיירות

הדעת מן החקירה שאינה הולכת לשום-מקום. בסוף, אחרי חרבה רמזים עבים, נופלים על מי שנראה היה כל הזמן אש ואז, ברגע האחרון, הופכים את הקערה על פיה וממציאים עוד משהו, שאמנם אין לו בסיס בעלילה עצמה, אבל כך לפחות אפשר לטעון שהסוף מפתיע. הוב סטאפל מגדל אמנם יפייקן לפי מיטב האופנה, אבל אינו מראה עדיין סימני-כוכבות, ואילו מוניק ואן-דה-יון, כוכבת אהודה בארצה, לא הצליחה בינתיים לעבור את הגבול.

פאני ארדן ופורטרוטה: לביים בגרון

יכולת להיחלץ מהעתיד העגום הצפוי להן, כש-ברקע עומד אחיהן, מוסיקאי מתוסכל. גם הוא וגם המוסיקאי הצעיר הם שני הגברים החלשים שאת נוכחותם משלים גבר קשיש שחי בבדידות וניזון ממיכרן אהבה. רוצה לומר, אומללות של הנשים נגרמת כתוצאה מחולשת הנוכחות הגברית בחייהן. מורטרוטה עובדת לא עם שרביט כי אם עם גרין, בגסות ובסיריבול, וכופה על הנפשות הפועלות את המסר של צ'כוב בלי הנשמה שלו.

פוסט פמיניזם?

שלוש אחיות (הקולנוע, בית ציוני אמריקה, גרמניה-אטליה) - צ'כוב, כך

מסתבר, אינו מכשלה ניצחית רק לתיאטרון הישראלי, כי אם גם לבימאית דוגמת מארגרטה פורטרוטה, המנסה בכובד הדגומטי הגר-מני האקדמי שלה והמוסר-ממניסטי הבוסה שלה להלך בתוכו כמו פילה בחנות-חרסינה. אשר מסתייעת בשלוש יפהמוות בעלות הילה כוכבית, גרסה סקאקי, פאני ארדן וולריה גול-נו, מקפידה את העלילה מאה שנה קדימה, ומע-תיקה את הזירה מרוסיה לאיטליה.

האחות הבוגרת (ארדן, רוקה, מתאהבת במרצה צעיר לפסיקה שפלש לחייה-הרווקות הכמעט ניצחיים שלה ומוותרת עליו לטובת אחותה הצעירה ממנה (סקאקי), הנשואה בלי אשר, כשהאחות הצעירה (גולנו), סטנדרטית לרפואה, בורחת מן הקלחת הרגישה המאיימת על הרוחה למעילות פוליטיות. השלוש חגות סביב בדידותן ושקועות בה יותר ויותר בלי

סירטי קולנוע בטלוויזיה

*** **ניו-יורק, ניו יורק** (יום שישי, 5 למאי, 22:30) - הגיירה המלאה לסרט של מארטין סקורסה, שקוצר בארץ להנאת בעלי בתי-קולנוע עצבניים. סקורסה אולי אינו במאי אידיאלי לסרטים מוסיקליים. אבל יש בסיפור-האהבה הזה בין ג'ון סכסופון לזמרת באמריקה שלאחר מלחמת-העולם השנייה כמה רגעים בלתי-נשכחים. גם בזכות רוברט דה-נירו וליזה מינלי בתפקידים הראשיים. (שנת הפקה: 1977)

*** **דוקטור זנו** (ערב יום-העצמאות, יום שלישי, 9 למאי, 24:00) - ג'יימס בונד בראשונה בטלוויזיה הישראלית. שון קוניי בהתמודדות הראשונה, ויש אומרים, המוצלחת שלו, עם דמות הסוכן החשאי הבריטי המפורסם מכולם. היום זה כבר יותר מסרט, אלא אתר הסטורי. העלילה מתרחשת בקאריביים ואורסולה אנדרס יוצאת מן הים כמו ונוס של מכון שימשון. (שנת הפקה: 1962)

*** **נולדה לתהילה** (יום-העצמאות, יום רביעי, 10 למאי, 14:00) - שמאלץ לכל המישפחה, להיט קופתי על יתומה מיסכנה ההופכת לבדבור מושלם הרוכב על סוסים. טאטום או'ניל על הגבול בין קריירה של ילדת-פלא לבוגרת בגימ-לאות, אנתוני הופקינס וכריסטופר פלאמר בחופשה משייק-ספיר והבימאי בריאן פורבס המעניק לרעיותו, נאנט ניומן, אחד התפקידים הראשיים. (שנת הפקה: 1978)

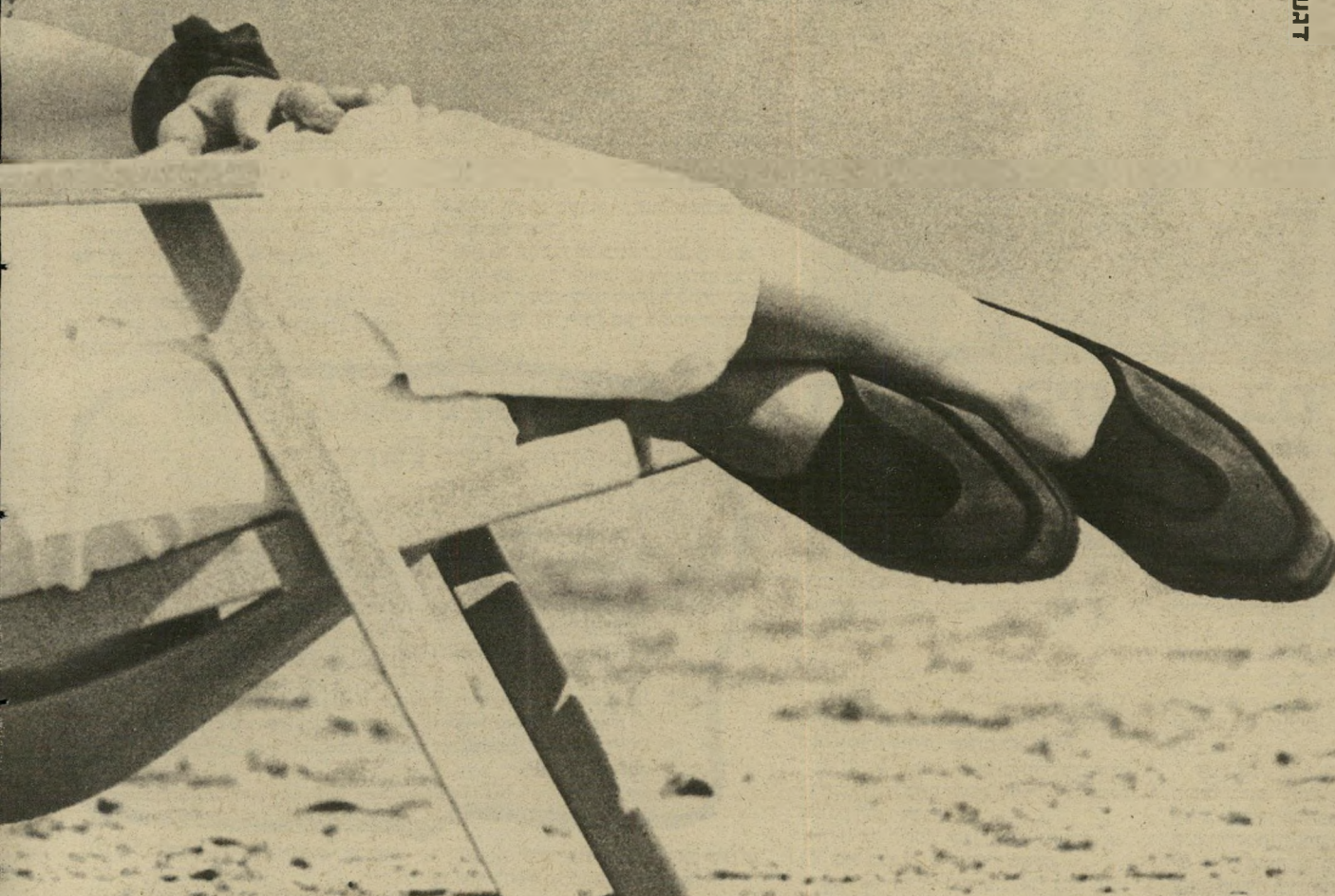
ווד המצויירים הוחרדו משלוותם כדי לשרת את המותחן המרגים את החלום האמריקאי הקולנועי בשל-מות, אין חיי בין אמת לרימיון ויצור מצוייר אינו ממשי פחות מיר צור חי. בוב הוסקינס אדיר בהת-חשב בעובדה שהצטלם בדיאלוגים עם "מסך כחול", בוב ומקיס נהנה מגיבוי מלא של סטיבן שפילברג וממיקצועות עילאית של צוות מאיירים מופלא שזכאי גם זכאי לאוסקר שקיבל.

*** **ארבע הרפתקות של רנט ומר ראבל** (רב, מוצג גם בחיפה, צרפת) - אריק רוהמר מתקרב לגיל 70 וצעיר מתמיד, בארבעה סיפורים קצרים ומבריקים על שתי נערות, אחת עירונית ואחת כפרית, המלמדות זו את זו פרקי-מוסר ומינהגים.

עדנה פינרו

TOPPER CLASSICO CON TWIST

דגש

תל-אביב, דיזנגוף סנטר. תל-אביב, בוגרשוב 47. ירושלים, סנטר 1. רמת-גן, קניון איילון. רחובות, הרצל 175. חולון, סוקולוב 76. חדרה, הנשיא 66. פתח-תקוה, חובבי ציון 4. הרצליה, סוקולוב 36. עפולה, ארלוזורוב 16. נצרת, מרכז מסחרי. כפר-סבא, ויצמן 76. אשקלון, הרצל 83. ראשל"צ, פסד' חיים. בת-ים, רוטשילד 27, פסד' בתי-ים. קראון, מרכז מסחרי. נתניה, סמילנסקי 14. בית-שאן, מרכז מסחרי. באר-שבע, הדסה 66. מגדל העמק, מרכז מסחרי. נהריה, ויצמן 61. חיפה, הרצל 3. חיפה, אחוזה, מרכז חורב. כרמיאל, מרכז מסחרי. דימונה, מרכז מסחרי. אילת, הקניון האדום. חנות המפעל - עודפים וסוג ב', המרכבה 25, אזור התעשייה חולון.

הקבוע, המוסיקאי יזהר אשדות. היא השתמשה באודם שהבליט את שפתייה, כצורה אופנה, אך לא התאים לגוון פניה החיוור ולשיערה הבלונדי.

השחקנית אלונה קימחי (משמאל) בשיחה עם ידידה. קימחי באה בחברת החבר

בגישת מחזור

שחיבה בעדינות את הזמר שלמה גרוניך. בניגוד לפעמים קודמות שבהן היתה עצבנית, לא התרגשה השימפנזה מהרעש והדחוק והתנהגה כיאורה.

קור מוסיקה! דובי שיפמן, בנו של עורך-הדין ברוך שיפמן, נשא על כתפיו את השימפנזה הצמודה שלו, ג'יני,

מלצרות חמודות הצילו מסיבה ★ צמרת-המדינה הוילה

דימעה וחתיכות חשובות מחמץ

חנים לבני-העשירים

לאט-לאט, אבל בביטחה, מבינים הבלוינים, המארגנים והיוצנים של העיר תל-אביב שמה שקובע את הצלחת האירועים זה היכן הם נערכים ולא התוכן שלהם, כלומר העטיפה חשובה מהתוכן. כמוצאי החג נערך אירוע-התרמה גדול לאירגון יד שרה. במידה ואירוע זה היה נערך באולם רגיל, ספק אם היו נוכחים בו כל המאות שהגיעו

הכוכב החדש דן תורג'מן, השחקנית ענת עצמון, היתה עד לאחרונה הכוכבת בין השניים, וכיום דווקא דן הוא זה התופס את הכותרות המרכזיות.

למועדון זמן אמיתי. למעלה מאלף איש נרחסו במועדון-הענק כדי לחוות כהופעות של האמנים שהתנדבו למען המטרה החשובה של רכישת ציוד רפואי לנזקקי האגודה.

אותם בני-נוער ובלוינים שספק אם היו משלמים את כרטיסיהם-הכניסה לוא נערך המופע במקום אחר, שילמו ברצון. זה כוחו של זמן אמיתי ואכן, בשעה 1 כלילה הסתובבו בכפיפה אחת בלוינייה-העיר עם כוהמיינים ותיקים, אנשי תאורה וסאונד ונערותיהם והרבה בני-עשרים, שכהרגלם הפעילו קשרים ונכנסו בחינם. ובכל זאת, עם סיום הערב התברר שנאספו כמה אלפי שקלים, שהועברו לתעודתם.

מסיבת אשכבה כפרית

סשה ארגוב המלחין, שהיה הנציג היחיד של הזמר העברי, הכיר במסיבה את אחת המארגנות: טולין ויינברג (מימין), אחת מהאלגנטיות ביותר שבין המלונאיות.

פסטיבל המוסיקה הווקאלית, הנערך זאת השנה השלישית ברציפות, כבר הפך למסורת, שהקיפה הפעם, בארבעת ימי הפסטיבל, 53 מופעים במקומות שונים ביפו. לקראת הסיום החליטו המארגנים לערוך מסיבה למשתתפי הפסטיבל, באולם החדש של מלון פארק. אך עם כל הכבוד למארגנים נראה האירוע כמסיבת-אשכבה כפרית. החוגגים ישבו סביב שולחנות וחללו מטעמים שונים, חלקם עמדו והחליפו חוויות, אך האווירה היתה בכל זאת של שימחה מהולה בעייפות ועל רקע מיעוט הישראלים בלטים כמה מנצחים מיוחדים אירופיים, שבאו לבושים בחליפות.

גדבוז 2 אלון גרבוז, מנהל הסינמטק ואחיו הצעיר של האמן יאיר, שבא בחברת ידידים, היה בין הישראלים הבודדים שהגיעו למסיבה המוסיקלית הזאת.

שגרירים, דמעות והימונים

במלון הילטון בתל-אביב נערך נשף הדיפלומטים, הפעם בשיתוף עם אגודת אק"ם. כל השמנה והסלתה של המדינה היתה באירוע, שהיה אלגנטי ביותר. 13 שגרירים כיכדו בנוכחותם והיו גם אורחים מניו-יורק ופאריס וולמסדה אורגן הנשף עלידי הסניף הניירורקי של אק"ם, ובין המארגנות היתה מישל בוקרזה, אשת-חברה פאריסאית ה-מתגוררת בני-יורק.

האווירה הבינלאומית של האירוע הודגשה עלידי תיזמורת השחקים ש-ניגנה את ההימונים של ארצות-הברית, צרפת וישראל כשהקל קם על רגלי כלל פעם שהושמע אחד ההימונים. אך את ההצגה גנבו זוג ילדים, הנמצאים בפיקוח האגודה, שנתנו קטע ריקוד וגרמו לכך שרבים מהנוכחים מחו דמעה.

לאחר שיבשר הדמעות עסקו כולם באוכל, שכמסורת האירועים האלה, כלל מנות רבות ומגוונות.

בלי הבעלים עופרה וילברמן (במרכז), הדוגמנית ואשתו של שחקן הכדורגל מוטי איור-ניר, באה למסיבה ללא הבעל אך עם חברות. עופרה ובעלה הם

בני-בית בדיסקוטק הזה, והיא זוכה כעת להתחדשות הקאריירה שלה לאחר קיפאון זמני. במסיבה נכחו גם עליזה ויוסי זאנה, שחקן הכדורגל, וחברו הטוב, בוני גינזבורג, שוער נבחרת ישראל.

מולקולות במירפסת

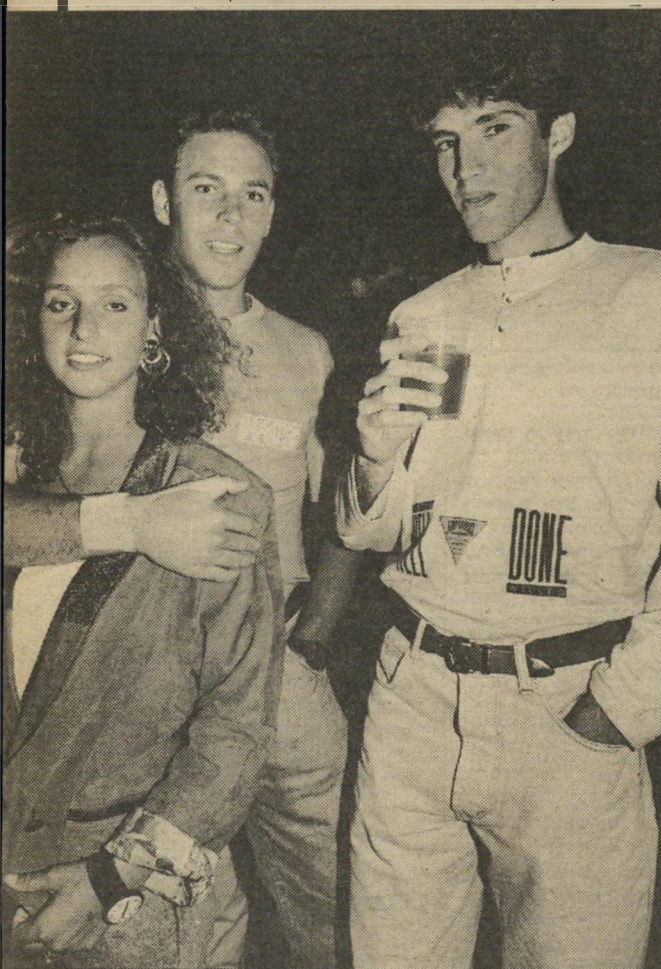
הקשורים בעולם הספורט: כדורגל-נים, כדורסלנים ושייטים למיניהם. הסקי. הדיסקוטק היחיד בתל-אביב המצוייד כגג ענק לימי הקיץ החמים, החליט שהוא פותח את ער-נתיקיו במסיבת-ענק, שבה היה כל כך רחוס שרבים ביקשו לפלס דרכם למירפסת כדי לשאוף כמה מולקולות של חמצן, אבל היו שם גם הרבה גברים צעירים הנושמים חתיכות, ולהם כנראה לא היה איכפת מהדוחק.

בדרך כלל ניתן לפגוש בריס-קוטק סקי את בלייני הפרברים המציפים את המקום בסופייהשבע אך כשבמקום יש מסיבה פרטית, ניתן לפגוש בסקי את כל היפים והיפות של העיר ובעיקר את אלה

על-נית עם שגריר גרמניה בישראל. למטה מימין: אשת-העסקים הלנה גוטסדינר. למטה משמאל: שגריר זאיר בישראל ואשתו הלבנה אליזבט.

שיחה אמלנטיית הלן בראון, אר-שת השגריר ה-אמריקאי, מאוד פופולרית בחוגי החברה, בשיחה

קארייה נוספת מני זולדן (מימין), היפה שבשחקני הכדורסל, החל באחרונה לנהל את בית-האופנה של חברת קרוקר. לצידו: הדוגמן עופר בוצר וחברתו.

ספר לשונאי מוסיקה

סולומון וולקוב
עדות

זיכרונותיו של דמיטרי שוסטקוביץ'
עברית: גרשון ריטרמן
ספרית מועלים

לא, לא לאהבי מוסיקה ומוסיקאים. מי שמצפה למצוא בזיכרונותיו של דמיטרי שוסטקוביץ' (נפטר 1975), שיצא עכשיו גם כתר-גום עברי, פתח אל עולמו המוסיקלי של ה-מלחין הרוסי הגדול, או אל עולמו של ה-מוסיקה של ארצו — נכונה לו אכזבה. שהרי — אומר הקומפוזיטור בגילוי לב — "לא עלי רצוני להשיח בדברים אלה, ועוד פחות מזה" — על המוסיקה שלי". במקום זאת, לפנינו ספר על ניסיונותיו

שוסטקוביץ' עם ידידו
הבימאי מאיירהולד

של אדם יוצר לשמר את צלם האדם ואת צלם היוצר שבו בתנאי עריצות, אכזריות שאינה יודעת רחם וחוסר-כבוד ורדף ארץ לאמנות ולאמנים. מה פלא שהספר לא פורסם מעולם בברית-המועצות והוכרז למערב. זיכרונות אלה מומלצים גם בחום לחובבי מחזורו של פיטר שאפר, מוצארט וסאליירי, שהפך אחר-כך לסרט עטור פרסים. זאת מפני שהוא הולך צעד אחד או כמה צעדים הלאה אל מעבר לסמפסום קינאת הסופרים/האמנים האי-שית, שלעיתים רחוקות היא מרבה חוכמה ולי-רוב היא מעבירה את קורבנותיה מן העולם, אל מי ששבו קינאת סופרים ואמנים ומוסיקאים, ובכלל קינאת אדם בחברו, מונחת היתה ביסוד הגיונו ואף סייעה בהשתמרותו: מישטר שבו חסלו אנשים את חשבונותיהם הפרטיים ביותר במסווה של פטריוטיזם או נאמנות למולדת ובעצם נתנו את ידם לעריצות ממשלתית שרק מעטות תשוויה לה בי-היסטוריה.

לפיכך, ספר מלא עדויות על שינאה קיני-אה עיוורת וריכוז. מיסמך ממוצע נוסף על מכונת עריצות הנתמכת בידי גייסות של מל-שינים שחכרי חרב וחנפנים, ובעלי אגרוף וסות פחדנים וגמלוש.

אות מופת מפוקפק לסכנה הגדולה המא-יימת על התרבות בזמננו — סכנה שכמותה לא ידע מין האדם מאז פרוץ הוואנדראליס אל רומא ועד צטאחתם והתבססותם של הסטאלי-ניז של סטאלין, הויתלררים של היטלר והפאשיזם של מוסוליני ושל בעלי בריתו המצויים כמעט בכל ארץ ובכל אתר ובכל תרבות ברחבי העולם.

כלומר, ספר רוסי של מלחין רוסי. אבל האירועים והגילויים הנחשפים בו עשויים היו להתרחש בכל מקום שבו יש רי-תמצן לקיום אדם. וביתר קונקרטיזם, גם כאן, במקומי, וגם שם — במקום שבו אתה חי שם.

בין פירח ל.אוייב העם:

חסרים. צלילים סימפוניים

למי שיוודע את מוטיביו של שוסטקוביץ'

האם הדברים המחרידים המתוארים בזיכרונותיו של המלחין הרוסי שוסטקוביץ' עשויים להתרחש גם בישראל של שנות התשעים? — מדוע לא, בעצם? כל התנאים והגבולים כבר מצויים על הבימה: מישטר של דיכוי ומעצרים המוניים, דור צעיר המוכן להשלים עם הכל ובלבד שלא יסתבך ב.פוליטיקה המאוסה, שרותים חשאיים ושרותי ביטחון ושרותי ריגול שמעלליהם חובקים זרועות עולם. ועל הכל — עדר גדול של מלשינים בכוח ובפועל מקירבה של קהילת היוצרים עצמה. ברית בלתי-קדושה של חרבות-להשכיר וסופרי חצר ומחוסכלים למיניהם אשר ישרתו כל שילטון וכל שררה ובלבד שיתן להם לחסל את חשבונותיהם האישיים ולזכות מדי פעם בנחת שמן מן העוגה.

הם השתמשו בנייר כתיבה רגיל לגמרי" כי כיתבי המלשינות שלהם. התוצאה: ז'דאנוב, הממונה על הכשרות מטעם המפלגה בתחומי התרבות, "לא נאלץ לעבור קשה מדי" —

המלחנים נשכו זה את זה בעונג רב. איש לא רצה להימצא ברשימתו של ז'דאנוב. זאת לא היתה רשימה של מר-עמדים לפרסים, כי אם לחיסול אפשרי. לכל פרט היתה כאן חשיבות ניכרת — למשל, למקומן ברשימה. אם ראשון אתה בה — ראה את עצמך כאבוד. אם במקום האחרון — יש עדיין תיקוות-מה. האזרחים המלחנים הלמו זה בזה, כדי לא להיקלע לתוך הרשימה, ועשו הכל כדי שחבר אחר ייכלל בה. הפכו ממש למשועים, שאורח מחשבתם הכתיב להם: תמות אתה היום — ואני אחיה יום נוסף.

על הרשימה — נודע — עברו ללא הרף. סטאלין הטיל על ז'דאנוב את משימת איתור "הפושעים העיקריים" בתחומי המוסיקה. ז'דאנוב — מספר שוסטקוביץ' — "עבר כמו תליין עינויים מנוסה", כשהוא מסית מלחין אחר בחברו. כך נוספו שמות, נמחקו, וחזרו והופיעו. רק שני שמות שמו בהתמדה על "מקומם בצמרת" — אלה של שוסטקוביץ', מיס-פר אחר, ופרוקופייב — מיספר שניים.

הארץ כולה היתה אחוזת קדחת — המלחנים יותר מכולם. (לא בטוח. הם צב אצל הסופרים לא היה יותר טוב, וגם מיספר המלחנים שהוצאו להורג לעומת מיספר הסופרים שזכו בגורל דומה מעיד על כך שהמישטר חשש הרבה-הרבה יותר מן האחרונים מאשר מן הראשונים — נ"ל). כאילו נפרץ סכר, זרם של מים עכורים ומוזהמים הציף את הכל. הכל נראו פתאום כאילו כפאס השד, וכל אחד שרק התחשק לו — הביע את דעתו על המוסיקה. ז'דאנוב הכריז: "הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית תובע מן המוסיקאי יופי ועידון."

במצאות לא היו, כמובן, לא יופי ולא עיי-רון. כשמוסיקולוג מוסקבאי נשא פעם הרצאה על מלחנים סובייטיים והזכיר ביניהם את שמו של שוסטקוביץ', עט עליו אחד חרניקוב אחד: "עוד 'ממונה' מופלגת על המוסיקה הפ-רולטארית" — ופער עליו את פיו כמעט בצעקה: "אתה יודע את מי היללת כאן? אתה מדע לזה? ברגע שניסטר מנבנות-הברית (בכ-מר מילחמת העולם), נמנע את שוסטקוביץ' שלך בצפורן הבוהן כמו פישפש. בצפורן הבוהן."

— דברים נוראים המגבירים עוד יותר את יראת הכבוד נוכח נחישות החלטתם של אנ-שים כשוסטקוביץ', פרוקופייב, הבימאי מאי-יירהולד, משוררים כפסטרנאק, אחמאטובה,

כת, ועליכן הוא ביטא את עמדת המיפ-לגה, ולמעשה — את דעתו של סטאלין, לזה מה שהיה חשוב.

לדברי המלחין, קיימת סכרה שהמאמר נכ-תב בידי "הממזר הנודע לשימצה זסלווסקי" (יהודי, ז'דאנוביסט ומלשין נודע — נ"ל) — אבל. במאמר זה יש יותר מדי מפרי רוחו של סטאלין, יש שם ניסוחים שאפילו זסלווסקי לא היה משתמש בהם — שכן היו שם יותר מדי שגיאות דיקדוקיות... והרי המאמר הופיע עוד לפני הטיהורים הגדולים, ובמערכת פרוורדה היו עדיין די הצורך אנשים בעלי השכלה נאותה, הם לא היו משאירים את המישפט המפורסם, שבמוסיקה שלי אין שום רב הנשמע כצלילים סימפוניים — הם היו מוחקים מישפט מעין זה לכל אחד, פרט כמובן לסטאלין...

אחד מידידי המלחין מסכן את חייו וכותב לעריץ מיכתב שבו הוא טוען כי שוסטקוביץ' אינו, אחרי הכל, "מיקרה אבוד". הרי כתב גם "כמה יצירות מוסיקליות המהללות באופן ראוי את מולדתנו הסוציאליסטית". עיקבות זאת חזר סטלין לצפות בבאלט המלווה במוסיקה של שוסטקוביץ' בתיאטרון הפולשוי. התוצאה אינה מאחרת לבוא: "לא עברו עשרה ימים מאז הופעתו של המאמר הראשון, ומאמר שני מופיע. הפעם היו בו פחות שגיאות דיקדוקיות ופחות הצטעצער-יות סיגנוניות, אבל נעימת הדברים היתה אר-תה נעימה ופסקדידית היה אותו פסקדין."

יותר מדי עבור

אדם אחד

שתי התקפות כאלה, המוסליות כמא-מרי מערכת של פרוורדה — תוך עשרה ימים — היו יותר מדי עבור אדם אחד. עתה ידע כל אחד, שגורלי נחרץ... הת-וויט, אוייב העם' הודבקה לי, ונשארה לתמיד, ואין אני חייב להסביר את פשר התווית בימים ההם. כולנו זוכרים...

מוכן שרדיפות מעין אלה לא היו אפשריות בלא סיוע הפעיל מאוד של מלשינים וזרים מקירבה של קהילת האמנים עצמה, וכאלה הלא יימצאו בכל מקום ובכל זמן למכביר. שוסטקוביץ' קורא להם בלשון מאופקת: "ה-בלתי מרוצים" (לא תמיד הוא מאופק כל כך) וקובע:

"קבוצת הבלתי-מרוצים העבירה לסטאלין הלשנות בשפע רב, שהיו חתומות חלקן באר-רח אישי, וחלקן כקולקטיב. בדומה לאליה פטרובו (הומוריסטים רוסיים ידועים), שליגל-גו פעם: 'המלחנים משמיצים זה את זה על נייר תווים'."

אבל, מעיר המלחין, "אליה (בתרגום ה-עברי: אילן, כשמו הפרטי השני של הסופר) ופטרובו העריכו יותר מדי את המלחנים —

כיום קשה לחשוב עליו כעל יוצר החי-מרבית חייו בתחום ביניים מסוכן שבין פירח-הצפוי ככל עת למפות" לבין. אויב העם" הצפוי לגורל מר הרבה מזה. אבל, מה לעשות, העובדות מדברות בעד עצמן.

הנה, למשל, תקופת עבודתו של שוסט-קוביץ' על האופרה ל"ידי מקבן, שאותה הקדיש לאשתו, תקופה שאותה הוא מתאר כ-תקופה מוצלחת", אולי המוצלחת ביותר, מבחינת קבלתה והתקבלותה של המוסיקה שלו בארצו.

הליברטו (הליברית, התמליל) של האופרה מבוסס על סיפורו של הסופר הרוסי הגדול בן-המאה ה-19 ניקולאי לסקוב, ל"ידי מקבן מס-חוז מצוטק, והוא נכתב על ידי שוסטקוביץ' עצמו ביחד עם המחזאי הלנינגרדי הצעיר (אז) אלכסנדר פרייס. מה שקסם לשניים כס-פור היה שהוא עוסק ב"אחת התקופות האפ-לות ביותר" בתולדות רוסיה ומתווה "תיאור אמיתי וטראגי ביותר של גורל אשה מוכש-רת, נכונה ויוצאת-דופן, הנכשלת בתנאי הסי-יוט של רוסיה ערב המהפכה". אם תרצו, מרמז שוסטקוביץ', עלולים היו הרברים להתרחש גם ברוסיה מאוחרת יותר...

ראשית, "התקופה המוצלחת" בייאוש כללי ופרטי:

היו אז סיבות למכביר להיות מיואש. נראה היה, כי לא צפוי עתה כל עתיד (ברוסיה) לא למוסיקה תיומורתית ולא למוסיקה אופראית. מרבית המוסי-

המרשל מיכאיל טורצ'סקי, ידידו ופטרונו של המלחין, ואשתו

קאים הגיעו ברגשותיהם לנקודת הא-פס. זה אחרי זה ביקשו בראש מושפל להתקבל לשורות הירא-פ"מ (האגודה הרוסית של מוסיקאים פרולטריים, שהוקמה כאמצעי פיקוח על השילטונות בתחום המוסיקה)... תפקידן של אגודות אלו (זו הנזכרת וכן אגודת הסופרים המקבילה לה) היה לפקוח עין על הספרות ועל המוסיקה, והן פעלו בצורה זו עד שנדמה היה לנו, כי בעתיד הקרוב תוחלל כל המוסיקה בשיר של דווינדקו "הם רצו להכותנו, להכותנו" (פיזיון תעמולה פופולרי שנשא חן בעיני סטאלין — נ"ל).

לאחר מסע רישמיוזם לטורקיה, משתתף שוסטקוביץ' בביצוע סונטה שלו לצ'לו באר-כאנגלסק. לאחר הקונצרט הוא הולך לקנות גליץ פרוורדה חדש:

אני פותח את הגליץ, מדפדף, ומוצא בעמוד השלישי את המאמר "נתנו ובוהו במקום מוסיקה"... לעולם לא אשכח את היום ההוא, דומה שזה היום הבלתי-נש-כח ביותר בכל חיי. מאמר זה, בעמוד השלישי של "פרוורדה" שניה בבת-אחת את כל אורח חיי; הוא הודפס בלא חתי-מת שם המחבר, דהיינו, כמאמר המער-

מגדלשטאם, והסופרים והמשוררים הקומרים ניסטים האיריים להוסיף וליצור בתנאיה של תופת שדנשה לא שער אפילו שהיא אפשרית עלי אדמות.

איש לא היה זקוק לעבודתו לכישורני

בכלל מסכם המלחין את ניסיון חייו בהתקרב לקצצם, "יותר מדי אנשים מפעילים את כישורונותיהם הבלתי מבוססים למען מטרה אחת ויחידה, והיא להעביר יותר אנשים לערלם הבא".

איך באמת להסביר את העובדה ששוסטקוביץ' שרד? לדעתו, "שיחק לי מזל". עם זאת הוא מודה שחי כפחד מתמיד. "אכן פחדתי", הוא אומר, "הפחד הוא רגש המופר מתמיד. לכולנו." ועוד:

בחיי הלא עליזים ביותר היו מאור-

שוסטקוביץ' בקסדת מכביאש בשער השבועון האמריקאי. בשנות מילחמת העולם שימש המלחין מעין סמל לגבורתה של רוסיה

עות עצובים למכביר. והיו תקופות, שב"הן הסכנה המרכזת העיקה עלי במיוחד, ואז גם הפחד היה מרכזי למדי. בתקופה זו... הייתי קרוב מאוד לניסיון לשים קץ לחיי... לא ראיתי מוצא. עברי כביכול נמחק כולו; איש לא היה זקוק לעבודתי, לכישורונותי... רציתי פשוט להיעלם.

והברים אלה משמיע אדם המעיר על עצמו שהוא "בחור כארז", חסון וקשה-עור, כמעט קשוח כאסיר."

מזל של הבימאי הגאון וסולודור מאייר-הולד, ירדו של שוסטקוביץ', שיחק לו הרבה פחות... רק החל בחזרות על הצעת האופרה של פרוקופייב טמין קוטק בתיאטרון האופרה על שם סטניסלבסקי וכבר נאסר. אז כבר נט" לו ממנו אפילו את שמו מאייר-הולד! חוקרי הגידוד טענו כי תחת השם "סמיוניץ" היה חבר במחתרת שתיכננה שורת מעשי חבלה... מצחקק! לא דווקא. מאייר-הולד הורשע ומצא את מותו הלא-טבעי בבית-כלא (1942). ואילו "העובדה האופרה נמשכה כאילו מאום לא קרה. זה היה אחר האירופים הנוראים של התקופה ההיא. אדם נעלם — והכל נהגים כאילו מאום לא אירע... פתאום הוא אינו קיים עוד, כאילו התגורר באוויר, ואיש אינו אומר מילה."

"מהרהר אני במאיר-הולד", — אומר שוסטקוביץ' עשרות שנים לאחר-מכן — "הבית היו הטרגדיות בימי חייו. כל חייו היו טרגיים; ואחת הטרגדיות שלו היתה, שלא עלה בידו לביים את האמנם". כמובן מסויים, מהרהר המלחין המזדקן, הוא וידידו מאייר-הולד שכתב עכשיו. "אני עובר בנסיעה או

ברגל ליד יד הויכרון שלו (שהוקמה לאחר טיהורו בימי ההפשה" של כרושצ'וב), המתארת מעין מילפצת דוחה, ואני מתחלחל. הכתובת על הלוח: בבית הזה חי מאייר-הולד. צריכים היו להוסיף: ובבית הזה נרצחה רעייתו בצורה בהמית..."

אשר לבימאי הקולנוע והתיאטרון הנודע איינושטיין, לזה לא היה — לטענתו של שוסטקוביץ', שגם אינו חסיד גדול של סט"נלסקי — שמץ של מצפון. "אבל פחד אכן היה לו — ועוד איזה". משום כך קיבל על עצמו, למשל, לביים אופרה של וגנר, בימי הסכם ריבנטרופ-מולוטוב, שכן "רחיית ההומנה — פירושה היה סיכון הראש."

המערב לא הווי

לסטאלין — אבל היה קיים

אבל הישרדותם של שוסטקוביץ' ופרוקר-פיב לא היתה סתם עניין של מזל, וגם לא פועל-יצוא מן העובדה שהורדון/הרודנות חוששים תמיד פחות מן המוסקאים, שמרכי-תם יסתגלו ממילא לכל מצב, מאשר מפני הסופר או המשורר. סיינו להם ככך גם מוני-טיהם הבינלאומיים. מרוע לא שלא אותי סטאלין מיר לעזאזל, או ב-1945, שואל שוסטקוביץ' ומשיב: "תשובה פשוטה": היה עליו קודם כל לגמור עם בנות-הברית."

נכון, גם שוסטקוביץ' מרוע לכן "שהמע" רב לא, הווי' לסטאלין כהוא זה, והאינטליגנ-ציה במערב — עוד פחות. הוא נהג לומר: אל תראגו. הם יבלעו כל דבר". אבל, הוא מוסיף, "המערב היה (ובכל זאת) קיים". וכאשר "המ ציאר" את "תנועת השלום העולמית" ולתנור-עה זו נדרשו אנשים לשרותה, נזכר בי סטא-לין.

בכלל, כך מאפיין המלחין את סיגנונו של העריץ: "הוא אהב להעמיד אדם אל מול פני המוות — ואז להריקו לפי חיליו".

שוסטקוביץ' אף מוכן למנות רשימה ארו-כה של "יצירות פסולות" (מבחינת ערכן ה-אמנותי) אשר להן נתן יד בתרמו להן ליווי מוסיקלי (וכך לסרטי תעמולה "עלבים" כגון "נפילת ברלין" ו"שנת 1919 הבלתי-נשכ-חת", סרטים שעבורם גם קיבל פרסים). בנים יונו להצדיק את עצמו הוא מצטט את צ'כוב שנהג, לדבריו, לומר, שהוא מוכן לכתוב הכל, פרט להלשנות. "ואני מסכים לדבריו", מודה המלחין. "מה אוכל לעשות? יש לי גישה מאוד בלתי אריסטוקרטית לאמנות."

בהקשר זה של מוניטין והישרדות מופי-עים כאן גם סיפורים משעשעים (משעשעים לאחר מעשה, כמובן). למשל: כשהגיעו ידיעות כי המוסיקה שלו מושמעת יותר ויותר במערב — גאתה בו "תחושה סתומה של אי נוחות". ואכן, התברר כי היה לו ממה לחשוש: בנות-הברית התלהבו מן המוסיקה שלי, כאילו רצו להרגיש: ראו נא, כמה אוהבים אנו את המוסיקה של שוסטקוביץ' — וגם אתם רוצים עוד מאיתנו, שנפתח אולי את החזית השנייה (במערב אירופה. כדי להקל מעל הלחץ על רוסיה — ג"ו).

סטאלין רתם מכעס. וגדל וילקי, שהיה אז מועמד בבחירות לנשיאות ארצות-הברית, בא לביקור במוסקבה. "הוא נחשב לגבראריבא במדיניות ארצו, ולכן שאלוהו — אימתי תי-פתח החזית השנייה? וילקי ענה, ששוס-טקוביץ' הוא מלחין דגול..."

קל לשער את השפעתה של תשובה מעין זו על סטאלין הנתון להתקפי זעם נוראים. ועם זאת, בצורה משונה, דומה שמוניטין של המלחין במערב בכל זאת כבלו את ידי מי שלא היסט לשלוח עמים שלמים אל מותם. מובן שאין ההסבר מספק לגמרי. מאייר-הולד והאיסטרג הסובייטי המוכשר, המרשאל טוכבסקי, אף הוא ירדו ופטרונו של ה-מלחין, היו מפורסמים כמותם, אם לא יותר ממנו, מה שלא מנע בעד הרודן המלשלת אל מותם.

רודנות היא פרורוסיה

וכל רודן — פרורוטי

בכלל, עושה כאן שוסטקוביץ' את חשבונו

של בעל ניסיון עם הרודן, הרודנות ותפיסות רומנטיות שעודן שגורות לגבי "גיבורים היסטוריים" מסוגו של סטאלין. רודנים, הוא מחווה את דעתו, אוהבים להציג עצמם ככל-עם כמקדמי האמנויות, אף כי אינם מבינים בהן ולא כלום.

ומרוע אינם מבינים?

כיוון שרודנות היא פרורוסיה, וכל רודן הוא איפוא פרורוטי. רודן המגיע לשלטון חייב לדרוך על גוויות. השררה מפתה — האפשרות הזאת לדכא בני-אדם אחרים, לשים אותם ללעג ולקלס. ואם כך — האם עצם השאיפה לשררה היא פרורוסיה? אם הנך עיקבי בדעתך — עליך להשיב תשובה חיובית לשאלה. שכן ברגע שהינך נכנע לתאוות השררה — הינך אבוד. אני משקיף על כל מועמד למנהיגות בחשדנות מרובה, מספיקות לי אשליות נעורי.

— דברים כדרכנות. יפים גם כמקומנו שלנו...

ושוסטקוביץ' מוסיף: "אם פלוגי סיפק את יצריו הפרורוטיים והפך לרודן — שומה עליו עתה להמשיך בתהליך הפרורוסיה, שהרי הוא חייב להגן על שילטונו ולהזהר ממשוגעים" כמזוי וכמו... ואם חסר איברים הוא — עליו להמציאם: שהרי חייב הוא לאמן את שריריו. שאם לא כן, לא יוכל לדכא עם שלם ולהציק לו עד זכרם. שכן בלעדיו כל זה — מה תהא הנאתו מן העוצמה השלטונית? מיוערת למי-די."

ניתן להוסיף ולצטט מספר זיכרונות מופ-לא זה (שהועלה על הכתב בידי סולומון וולקוב) עוד ועוד. כך את ההודאה הנוראה כי הסימפוזיה השביעית שלו, המכונה "הלני-גראדית", מגוללת לא רק את סיפור המצור הנאצי על לנינגראד, כי אם גם "את לני-גראד זו שסטאלין הרס והיטלר (רק) סיים בה את המלאכה".

ולהבדיל, את דבריו החמים על המוסיקה

הלוויית שוסטקוביץ', 14 באוגוסט 1975. המלחין חצ'טוריאן נושק את ידו של הנפטר

העממית היהודית, המייצגת בעיניו את הד-מות שיש לשוות לכל מוסיקה אותנטית שב-עולם. (שוסטקוביץ', אגב, הלחין את "באפי יאר" של יבטושנקו). "אין אני נלהא להתפעל ממנה", הוא כותב על המוסיקה העממית היה-ודית, "היא עשויה להופיע כעליזה ושמחה, ולאמיתו של דבר — היא טראגית"; או הדברים על אהבתו לצ'כוב, שביצירתו הוא מוצא "דברים חשובים — על ראשית ועל אחרית", וכן על ידידותו עם וושצ'נקו אשר לכברו כתב פעם את "מארש המיסטרה הסובייטית" (וושצ'נקו, ההומוריסט הדיכאוני, עבר גם כסנדלר וגם כשוטר, בדומה לצ'כוב שהיה רופא בנוסף לעיסוקו הסיפורתי). או לצטט אמרי-שפר כגון זה של צ'כוב שהיקשה פעם: "מה פירוש הדבר — לרפא לפי כללי המרע? אמנם כללים ישנם, אבל המרע איננו..." או דברים שאמר לו אותו וושצ'נקו, לפיהם "גוגול מת מאימת המוות". או הסיפור על "אישיות נאורה למדי" (סול'ניצין), ש"הושיטה אצבע מאשימה כלפי חסרונותיה הוועקים לשמיים של יצירתה". כשהמלחין

ישראל הר

רחוק מישועה

ניחוח שאין לו שבה

ניצוץ תבערה מחבל הבספ

בטרם תאטר עלי

מוליך עצבים אש בשתי

לארץ חוף אבלים

בערב יד על שוק

עקב ובפות רגלים

גחלים באש לא נפח נרדמים

כאב עכור נזרד בגוף בשנה

נודדת בחדר המפוזת

מזה מאות בסליחה

ניחוח שאין שבה לו

מסדר נתיב

(אבקת ירק דומה ישועה בעקבות)

שואף אור עינים

ניצוץ תבערה

יסדתו בחבל הבספ

סופו בעפר נתיב לבא מוליך

מענה לשון בתי

(מתוך ספרהשירים)

"קצה החשכה ולחם" שבכתובים)

מוזמן את האישיות הסיפורית הנאורה למדי לכברו בביקור בביתו — זו מסרבת. אדם פחות מחוסן ממני היה נפגע אנושות מן הרחייה הזאת, "כותב שוסטקוביץ'.

ההיסטוריה

חוזרת על עצמה

כצפוי, יש גם חיצים הנורים לעבר מבקרים ומוסיקולוגים: "אותי מבהילים אנשים המכ-ריוזים, כי הפירושים לסימפוזיות חשובים מן הסימפוזיות עצמן. עברום המילים הרמות הן העיקר — המוסיקה כשלעצמה יכולה להיות עלובה... אני אינני זקוק למילים נועזות, אלא למוסיקה נועזת, שבה מבטא המלחין בכנות את מחשבותיו ותחושותיו."

ועוד ועוד וכונה וכהנה.

אסיים בדברים היפים לסיום:

ההיסטוריה, כפי שהננו רואים, בכל זאת חוזרת על עצמה. אתה יכול להת-בון באותה מארשה ממש פעמיים, שלוש, ואפילו ארבע פעמים בימי חיך. בפרט, אם בר-מזל אתה והשכלת לחיות יותר משישים שנה בתקופתנו הסוערת, בלעך על משוכות איומות ביותר. כל דילוג מעין זה עולה לך בכוחותיך האח-רונים. מנוי וגמור עמך, שאלה אמנם הכוחות האחרונים בהחלט. אך עד מה-רה תיווכה, שעדיין נותרו בקירבך עתוי דות כוח אחדות. שכב נא אפוא לנוח, החלף כוח — עד כי יראו לך פעם נוספת את המארשה הנדושה. בעיניך היא חד-לה כבר להיות קומית. אבל הבריות סביבך צוחקים — הם אנשים צעירים, הראים את ההצגה הזולה בפעם הרא-שונה. אין טעם לנסות להסביר להם, ממילא לא יבינו. עיניך תרות אחרי צופים בגילך. הם יודעים, הם יבינו; עמי-הם אפשר לדבר. ולא תמצא איש מהם — הם מתו כולם; ואלה שנותרו בחיים — כסילים המה, ומשום כך נשארו בחיים — או שהם התחזו כשופטים — אף זה עשוי להועיל.

מרס
בניקין

מזל החודש:

שור

מה ניתן

לו השנה

ליום-הולדתו

מתנה

כל אחד אוהב יום-הולדת. ואיך אר-
הבים בני המזלות השונים שיחגגו את
אותו יום? מה הם אוהבים לקבל? מהי
הדרך לשמח אותם?

שור

הוא אוהב מתנות בעלות ערך. אפילו
שתהיה מתנה קטנה, אבל שווה. שאפשר
להניח במקום שיראו, שתחזיק מעמד
ושכולם יתפעלו. הוא אוהב שיחגגו את
יום-הולדתו בבית. הוא לא אוהב לדעת
על כך מראש. כל ההכנות ממש מעניפות

אותו והסיכוי שהוא יצטרך להשיקע
מאמץ למען אותו יום לא נראה לו. אם
הכינו לו מסיבת-הפתעה, זה עובד, אם
כי הוא לא כל כך אוהב להיות הכוכב של
ההצגה. העיקר שלא יצטרך לשטוף את
הכלים אחרי-כך.

תאומים

הוא אוהב הרבה מתנות. עדיף כמה
שיותר. הערך של המתנות לא חשוב, ה-
עיקר שלא יהיה משעמם. ספרים, מישי-
חקים שיש בהם הרבה חלקים, שצריך
להרכיב ולהפעיל את המוח. הוא רוצה
מסיבה עם הרבה חברים, אבל לא הפ-
תעה. את זה הוא לא אוהב. הוא מעדיף
לצלצל בעצמו לכולם ולהזמין אותם. ביי-
נתיים הרוויח עוד כמה שיחות, דיבורים
והחלפת-מידע, לא חשוב על מה.

סרטן

אם חושבים לתת לו מתנה, צריך
לתת לו מתנה מכל הלב, או בכלל לא. זה
לא צריך להיות יקר. בשבילו העיקר ש-
זכרו אותו וחשבו עליו. אפשר לתת לו
את הסוודר העתיק או משהו אחר שהיה
שייך לסבתא, אבל העיקר שידבר אליו.
לא מוכרחים לקנות לו משהו. עצם העו-
דה שלא שכחו אותו משמחת אותו.
המסיבה צריכה להיות באיזה בית חם,
עם הקרובים והחברים הטובים ביותר.
היה אוכל טוב ושולחן ערוך, עם סכי-
נים ומזלגות. לא אכילה בשטת המיזון
המהיר, את זה הוא לא אוהב.

אריה

הוא אוהב מסיבה גדולה עם חברים
שיש להם שם ופירסום. כלים נאים,
הרבה זהב. אם משהו חושב לתת לו

מתנה, שיתן משהו יקר ומתחכם, או
שלא יתן כלום. מתנות זולות הוא לא
ישאיר בבית. זה מעליב אותו. הוא עצמו
הרי כל כך נדיב ונותן מתנות ללא חש-
בון. הכל חייב להיות ממאזר ועם סיגנון
ובעיקר - מקורי.

בתולה

רק לא להביא לו מתנות ובכלל עדיף
לשכוח את אותו יום. הוא לא מעוניין
במסיבות ואם הכינו לו, יתכן שבפנים
הוא ישמח, אבל מייד יעשה את החשבון
וכשיחשוב שהוציאו כל כך הרבה כסף
למענו זה פשוט יצער אותו. הוא יחשוב
שבכסף הזה היה אפשר לעשות שימוש

לסרטן: מכל הלב. לגדי: מה שיותר. למלה: סתם משהו

למי יש סבלנות להתחייב לבוא בדיוק
ביום ובשעה שתיכננו? חוץ מזה מי אמר
שצריך לחגוג דווקא באותו יום? אפשר
סתם ביום אחר, כשלא לו. במקום זה
טוב יותר לתכנן פעילות ספורטיבית
משותפת. אולי איזו הפלגה קטנה, אולי
צליחה משותפת. עוד יותר טוב רכיבה
על סוסים, איזה ספורט לא רגיל. מתנות
הוא מוכן לקבל, אבל לא יקר. הוא לא
אוהב להרגיש חייב. הכי טוב להביא לו
ספר או כרטיס-טיסה לאן שהוא. טיור-
ליס ונסיעות זה הכי שלו.

גדי

הוא חוגג בחורף, כשהכל גשום, קר
(המשך בעמוד 34)

מעשי וחשוב יותר. אסור להפתיע אותו.
הוא לא אוהב להיות כוכב-הערב. אבל
אם הכינו לו מסיבה הוא ישתף פעולה.

מאזניים

הוא אוהב שיזכרו את היום! יחגגו לו!
יפנקו אותו! יפתיעו אותו ויערכו את ה-
כל בצורה יפה ומהנה את העין. האווירה
חייבת להיות שקטה ונעימה ומצב הרוח
עליו. הוא לא אוהב חגיגות גדולות ה-
מכניסות יותר מדי מתח באוויר. חשוב
שהכל יהיה באווירה קטנה והרמונית.
מתנות! כן, בהחלט, אבל בטעם. איזה
בגד יפה, תכשיט, תמונה.

עקרב

זה לא בדיוק היום שבו אפשר להש-

הז' בחודש עלול לאלץ אתכם להישאר
בבית בגלל איזה קילקול שביא לשנינו
בתוכניות. זה עד 7 עד 6
היו מאד רומנטיים.
חובלו אז נשטח לבוס,
לשוחח ולשכנע. עכשיו
אפשר היה לשנות את
דעתו והקידום תלוי
במידת השיכונע שלכם.
הז' יביא גם בשורה
משמחת בעניין הזה. בין
9 עד 11 אתם נותנים
לרוב ולהסתכן עם
בני-חזון. אתם ממריצים לבטח, להחפץ,
לחבוע ולהאשים. זה עלול לנרם להרמה

גדי
21 בדצמבר -
19 בינואר

מאזניים
21 בספטמבר -
22 באוקטובר

סרטן
21 ביוני -
20 ביולי

טלה
21 במרץ -
20 באפריל

האווירה בבית, בקרב המישפחה משת-
פרת. ה-4 וה-5 בחודש ידגישו את הח-
שיבות שיש לאנשים
שעומדים את היום.
בין ה-7 ל-9 בחודש
הצטרכו לקבל החל-
טה הקשורה ליחסים
רומנטיים. אל תשפטו
רק לפי ההגיון, תנו
חשיבות גם לרגשות.
הפעם כבר לא תוכלו
להתעלם מהם. בין ה-
9 ל-11 אתם עלולים
להרגיש לא טוב, השתדלו לנוח. בעבודה
חשוב להסות אותו לזמן שממונה עליכם.

דלי
20 בינואר -
18 בפברואר

אתם מתחילים עכשיו בתקופה הרבה יותר
טובה. בין ה-4 ל-6 צפויים לכם כמה אירועים
בלתי-רגילים. רובם מר-
בים. זה קשור ליחסים
עם הסביבה. בעיקר עם
בני הסין השני. בנושא
העבודה עליכם להפעיל
קשרים. שים ים מ-
שמעוניין לעזור לכם.
אינכם בודדים במסערה,
כפי שזה נראה לכם
לפעמים. עכשיו תמצאו
בקלות את מה שאתם
תחפשים. קשרים עם גורמים שונים פתוח
עולים על הפקר, בעיקר בענייני עבודה.

תקרב
22 באוקטובר -
22 בנובמבר

במקום העבודה כדאי שתהיו עכשיו
מאוד זהירים. אתם נוטים לדבר יותר
מדי ולהתחרט מאד
חר יותר. אתם מתח-
מים במהירות ומא-
דים שליטה ועלולים
להסתכסך עם הממו-
נים שם או עם אישיות
חשובה לקידום הקר-
ייה. היו זהירים. בין
כה וכה יש מי שמנסה
למנוע בשמכם הטיב.
חשוב עכשיו שתוכי-
חו את עצמכם. מלחשים עליכם שאינכם
עובדים מספיק וכדאי שתדעו זאת.

אריה
21 ביולי -
21 באוגוסט

המתיחות שהייתה בקשר לתחום הרומנטי
חולפת. החששות היו מוגזמים ומהשבו
תבינו שמצבכם מוב
משמחת. הפנויים
שביניהם ימצאו עכשיו
בן או בחזון. רק חשוב
שירבו לצאת מהבית
ולהתערב בחברה. הרי
פעם שלכם מושכת
וההומור חזר להניח את
האווירה מסביב. ה-7 ל-8
בחודש מועד לבידור
בזים וחבל. שסרו על
כספכם, חזקו קול. אגב, אותם ימים מלמדים
גם על אפשרות של זכייה בהגרלות.

שור
21 באפריל -
20 במאי

אהבה חדשה או מחדשת עשויה להתחיל
בקרב. יחסים שהיו כמעט מנותקים יחזרו
לתפוס מקום חשוב. כל
זה קורה בצורה מיקרית
ומאוד מורח. אל תבנו
על כך יותר מדי. רק
לאחר חודש וחצי תדעו
אם זה קשר עשוי לו
עתיד. במקום העבודה
מרוצים מכם. מי שם
לפנים כעת עבודה, יוכל
למצוא. צריך רק להזן
ולחיות יותר חצופים.
בענייני כספים, זה שבוע די מאכזב. היזהרו
שלא תסבלו מאבדות, פריצות ועיבות.

דגים
19 בפברואר -
20 במרץ

קשת
23 בנובמבר -
20 בדצמבר

בתולה
22 באוגוסט -
22 בספטמבר

תאומים
21 במאי -
20 ביוני

לדים עלולים לנרם לכם השבוע לאננות.
חיוביים על נושאים שונים. ייתכן שכל מה
שאתם מציעים הוא נכון,
אבל הם לא מוכנים
לקבל הערות-תיקור או
התערבות. לכן כדאי
שתעמדו בינתיים מהצד
ולא תקלקלו לכם.
ידיים קצת מאכזבים.
הם רואים לאינטרסים
שלהם, על חשבונכם.
שימו לב, אל תצאו
פראירים. ה-7 וה-8
קובעים לגבי המשך הקריירה. זה תלוי בדרך
שבה תספלו באנשים העושים בדבר.

לפני שוכב מרקורי מתחיל בנסיגה,
כדאי שתעשו סדר, כי כרגע אתם קצת
מבולבלים ונסיגתו
של הכוכב לא תשפר
את המצב. המסר
ביותר הוא ההוצאות
הגדולות העומדות ל-
היות לכם בחודש ה-
קרוב. צריך לארגן את
הקניינים כך שתוכלו
להסתדר עם ההוצאה
הנוספת, הבלתי-נמ-
עת כנראה. כידוע זו
אינה השנה הטובה לכם בכל הקשור
בכספים. בשטחים אחרים, טוב יותר.

איך להיות הורה

מאת
ענת סרגוסטי
יועצת
זיווית אברמסון

אנחנו נוסעים לטיול, והיא מחליטה לעצמה שהיא רוצה שניסע למקום מסוים, אבל לא משתפת אותנו בהחלטה שלה. כשאנחנו כבר בדרך, היא פתאום אומרת מה שהיא רוצה, וכשאומרים לה שנוסעים למקום אחר לגמרי, היא נכנסת למצבירוח ומעבירה לנו הרגשה שהיא מקופחת.

היא ממש מטרידה אותנו. כשהיא בלחץ, היא נסגרת, ואין שום אפשרות להתקרב אליה ולדבר איתה. זה יכול להימשך המון זמן. לפעמים היא הולכת לחדר שלה, נרגעת וחוזרת כשהיא בסדר. אבל אם רוצים לדבר איתה על מה שקרה, או לברר איתה למה קרה, היא לא מוכנה לכך בשום אופן. אנחנו מרגישים שמצטבר אצלה מישקע של מרי-רות, אבל אנחנו, בעצם, לא יודעים מה היא מרגישה ומה היא חושבת.

זה מטריד, בעיקר משום שהיא כבר בגיל ההתבגרות, ואנחנו יודעים שבגיל הזה הילדים עוברים מצבים נפשיים קשים, ואנחנו חוששים מפני משהו דרסטי. זה גיל מאוד מבולבל.

אנחנו שומעים על דברים שקורים בגיי-

המלוכלכים, אך בקשותיה לא עינינו אותם. ובכל פעם שרצתה לכבס, מצאה את עצמה במסע חיפושים אחרי בגדיה הילדים בחדריהם. במיוחד ערכה מצור מיסטורי אחרי התחתונים, שהיו מוצאים את דרכם למקר מות'מכבוא שונים ומשונים, בעיקר מתחת למיטות ולארונות. כמעט בכל יום היתה זוחלת מתחת למיטות, כדי לדוג את התחתונים לכביסה.

כך זה נמשך, עד שנמאס לה. היא הודיעה לילדים באופן חריג שמעתי: "מהיום אני מכבסת רק כביסה הנמצאת בארגז הכביסה".

הילדים לא התייחסו להודעה, אבל האם ביצעה את הדבר בעיקבות, אם כי בחריקת שיניים.

כעבור ימים אחדים, בעודה יושבת בבוקר במיטתה, שמעה את השיחה הבאה מחדר הילדים:

● "אוי, אין לי תחתונים נקיים במגירה."
● "חכה, אני אראה אם לי יש ואתן לך."

"מה לך? מה קרה? אתה נראה עצוב כל-כך, אייזה?" (אומרים ההורים לילד).

"עצוב, למה אתה עצוב, הרי יש לי יום הולדת... הנה הן כל המתנות... אינך רואה אותן?"

"לא." השיב פו.

"גם אני אינני רואה אותן", אמר אייזה, "לצון תמרי לי..."

"רי לי", אמר אייזה וגעה כמעט בכבי, "רי לי שאני אומלל. לא מתנות, לא עוגה ולא נרות, ואין איש שם לב אלי כלל, אך אם גם מלבדי יהיו אומללים..."

מדובר, איפוא, בשרר כפול, האומר בגלוי: "אני אומלל ואינני מעוניין לדבר על כך." ובסמוך: "התייחסו אליי רחמו עליי התאמצו בשבילי מיצאו דרך לפצות אותי על סכלותי" התנהגות כזאת מתפתחת רק אצל ילדים, שההורים שלהם רגישים מסיבה כלשהי לשידור התובעני של המקופחים.

אם רוצים ההורים שהילדה תהיה פחות

ילדה סלאורה מאלו

לים האלה, ואנחנו מחברים אותם עם ההתנהגות של הגדולה וחוששים לה.

"אנחנו מכבדים את הרצון שלה לשמור את המחשבות לעצמה, אבל היינו מאוד רוצים שתשתף אותנו בהן."

תגובת זיווית אברמסון

בת הקטנה שלכם הגיעה למישפחה, ונשבה היתה ילדה סגורה ומאופקת, ובחרה לעצמה את המיגדר של הילדה הפתוחה. הגדולה השיגה בסגירות שלה הרבה דאגה ותשומת-לב של ההורים, שגם אם הן סמויות, הן קיימות.

לפעמים ילד מסתגר. הוא כאילו אומר: "אתם לא עשיתם מה שאני רוצה, אני לא שבע-רצון, אני מודיע זאת בדרך משלי." ואז יש רצון של ההורים לפייס אותו, וממתנים לו שייצא מהחדר, וכשהוא בא שואלים אותו מה קרה לו. נוצר עניין רב סביב הנושא, וההורים מודאגים.

הילד חש שכך הוא מרשים את ההורים שלו, ומדאיג אותם. הוא בוחר בדרך זו, כדי להשיג רווחים של תשומת-לב ודאגות. התנהגות כזאת מאפיינת לפעמים ילדים בכורים, הרוצים להיות מיוחדים, הם רוצים שיתייחסו אליהם באופן מיוחד.

לעיתים קרובות עסוקים ההורים בילד סגור, מופנם ושתקן הרבה יותר מאשר באחיו הפתוח. לילד הפספסן אומרים: "עכשיו תהיה קצת בשקט, ותיתן לאחייך לדבר." לילד הסי-גור פונים במיוחד ואומרים: "אולי ככל זאת תספר מה היה בגן (או בבית-הספר)?"

כשהילד הסגור סובל, רואים את זה על-פי הבעת-פניו, המשרדרת: "דאגו לי! חיקרו אותי! אני סובל!"

האכזריות של זה הוא אייזה, החמור מפו הדוב:

"אני שמח!" אמר פו.

"יש שידועים לשמוח!" אמר אייזה.

"יש לנו שתי בנות. הגדולה בת 12, על סף גיל ההתבגרות, הקטנה בת 10. הקטנה מאוד פתוחה וחברותית. היא משתפת אותנו בחוויות שלה, מספרת מה קורה לה, מתייעצת. רואים מייד מה מצבי רוחה, והיא יוצאת ממציירות רעים."

"הגדולה נעימה, חברותית, נוחה. אבל היא מאוד סגורה וביישנית, והיא סובלת ממצב רוח."

למשל: היא לא אומרת זאת, אבל היא קובעת לעצמה דברים בראש, תוכניות שהיא מחליטה עליהן. כשהן לא מתבצעות, היא נכנסת למצבירוח.

יש קשיים?

בחלקו השני של הקורס בבית-הספר להורים של "מכון-אדלר" ניתנת הדרכה אישית לכל מישה פחה בקבוצה.

הורים מספרים על האווירה בבית ועל הילדים, ומתייעצים עם המנחה והקבוצה על קושי מסוים עם אחד הילדים, או קשיים עם כל ילדי המשפחה.

אספתי חלק מהשאלות שהעלו ההורים, וגם שאלות של הורים אחרים, שהגיעו למערכת, וזיווית אברמסון עונה ומייעצת.

להם קושי מסוים עם ילדיהם, המעוניינים להתייעץ, להעיר הערות, לשחק, להציע, או לחלוק על מה שנכתב בעמוד זה - מוזמנים לכתוב למערכת "העולם הזה", ת.ד. 336, תל-אביב. אנחנו נענה בשימחה.

אוי, גם לי אין."

● "מה עושים? איך נלך לבית-הספר?"

● "אתה זוכר שאמא אמרה שהיא מכבסת רק מה שהיה בארגז הכביסה?"

● "טוב, אז תלך היום בלי תחתונים."

● "אבל איך אני יכול בלי תחתונים?"

כשאני אסגור את הרוכסן של המכנסים, הכולבול שלי יתפס."

● "אז תשים את היד שלך על הכולבול ואז תסגור את הרוכסן."

באותו היום הלכו הילדים לבית-הספר בלי תחתונים, אבל הרבה ראשון שעשו, כשחזרו הביתה, היה לאסוף את כל הבגדים המ-לוכלכים מהחדרים שלהם, ולשים אותם בארגז הכביסה.

תגובת זיווית אברמסון

ל הוריד בגדים מלוכלכים ולהשאיר אותם במקום שבו הם נשרו מותר, אולי, למי שיש לו משרתים במישרה מלאה. אבל לא למי שחי במישפחה, ושאלו מטפלת בכי-בסה שלו.

נושא הכביסה הוא תחום קל ונוח להתחיל בו בשיטת התוצאות ההגיוניות. מודיעים בתקיפות אריבה שיכונס רק מה שמגיע לארגז הכביסה, ומבצעים בעיקבות.

הורים רבים יאמרו: "לילדים שלי זה לא יפריע". ובכן, זה לא נועד להפריע להם. אם זה לא יפריע להם, אז לא תהיה שום בעיה. מה שחשוב כאן הוא שאמא מכבדת את עצמה די כדי שלא לעשות מלאכות מיותרות, ושי הילדים לא מקבלים את התחושה שהשרותים נעשים מעצמם.

ילדים רבים עוזבים את בית ההורים (המשך בעמוד 34)

סגורה, יניחו לה לשלם את מחיר הסגירות. מי שאינו מספר, אין מקשיים לו, ולא יודעים מה עבר עליו.

כשהסגירות איננה מביאה בעיקבותיה דאגה והתעסקות מופרות, יש סיכוי, ככל שהילד צעיר יותר, שהוא ילמד את אחר השיעורים החשובים ביחסי-אנוש: כדי ליצור קשר, צריך להיפתח. מלבד ההורים ה-מודאגים, איש לא יעשה בשבילך את ה-מלאכה הזאת לעולם.

חלק משמעותי מאוד מן האחריות של ה-אדם לחייו הוא לספר על עצמו, לבטא את עצמו, את רגשותיו ואת מישאלותיו. מי שמצפה לכך שאחרים יפרצו את חומת-השתקנות שלו, שיבינו אותו מבלי שיאמר את דברו, שישקעו מאמץ בלגש את מצבו - נכונות לו אכזבות קשות.

לכן טוב יעשו ההורים אם יכבשו בליבם את הדאגה, וימתונו בסבלנות להחלסת הילד לשחק אותם בעולמו ובחוויותיו.

יכולות, כמוכן, להיות גם סיבות רבות אחרות לכך שילד מחליט שלא לשחק את הוריו בחייו. אבל ילד כזה לא ישרד שידורי "אייזה".

ההורים החוששים מפני איבוד הקשר עם הילדים, מוטב שיתיעצו.

"אוי, אין תחתונים!"

א מא אחת לשלושה בנים, היתה אדם מאוד פדאנט, והנקיון היה אצלה ערך חשוב.

"למולה" היו לה שלושה ילדים בלגא-ניסטים.

בכל פעם שרצתה לכבס במכונת-הכביסה, היתה מבקשת מן הילדים שיביאו את בגדיהם

דרור חצרוני (מימין, יושב) על ספסל הנאשמים, ליד שומר) נראה כאיש נעים. הוא נאשם בניסיון לרצוח זונה (משמאל) בעינויים

תובעת שילר
ענשתי את עצמי מתהו

אותו ער היום למרות שעברו כבר 10 חודשים.

הוא פתח לי את האוטו, כזה ג'נ' טלמן ואדם נחמד, שבכלל לא האר' מנתי שאדם כזה יכול לעשות את מה שהוא עשה.

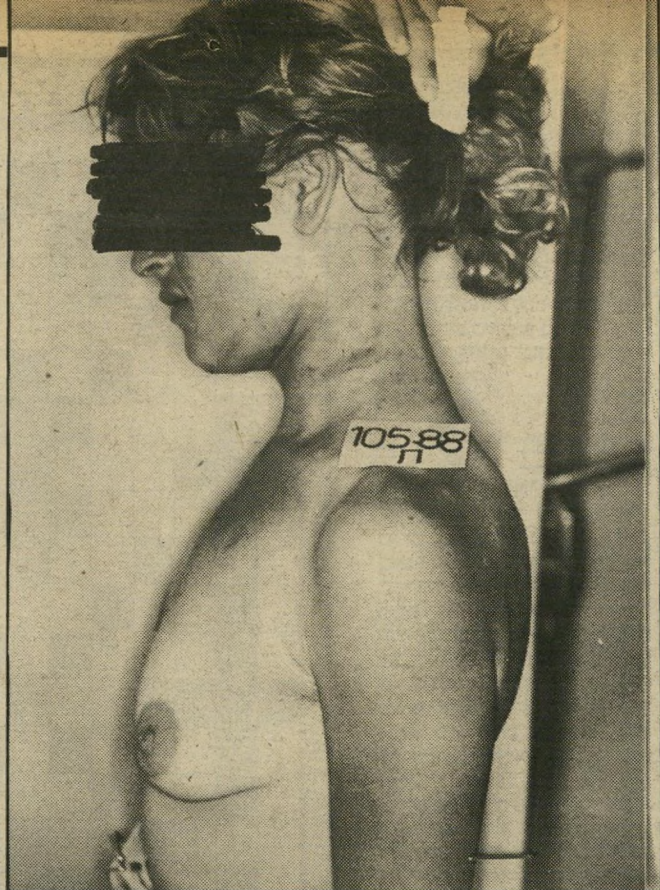
עלינו הרבה מדרגות, זה היה כי קומה רביעית, היה פתק על הרלת 'דרור חצרוני'.

פתח הדלת, נכנסנו, הכל היה על הריצפה בדירה שלו. במקום סלון יש לו חדר-שינה, מיטה לכנה מוזהבת על הריצפה, פמוטים מוזהבים כלה ומערכת, גם כן על הריצפה.

ישבתי, עוד לא הספקתי להניח את הטוסיק שלי על המיטה עם הדי תיק, היה לי תיק לבן, וכל הזמן חשבת שהוא רוצה לגנוב לי את הכסף מהתיק. היה לי 140 שקל בנ' על, ועוד 300 דולר בתיק. כל הזמן חשבת שהוא רוצה את הכסף.

הוא אמר לי: נו, מה איתך? את לא הולכת להתרחץ? נכנסתי לי אמבטיה, הוא הראה לי איפה האמי בטיה, הגיש לי מגבת צבאית עם ריבועים, וגם אמר לי: הנה הסבון, ונתן לי שמפו כזה.

אמרתי לו שאני לא צריכה להתרחץ, כי לא עברתי. רציתי להתרחץ חצי גוף. עמדתי באמבטיה. הוא בא לי כל רגע, אני בייש' נית כזאת, הורדתי רק את התחתון, ואיך שאני עם החצאית עומדת באמבטיה, רציתי להרים אותה כדי לשטוף חלק תחתון, הוא נכנס.

או מיסטר הייד?

פעם, הדלת נפרצה וכאו שוטרים. היו איזה שיבעה שוטרים, המון, ור' הם נראו לי באותו רגע כמו אבא שלי ואמא שלי. כאילו קיבלתי מתנה מאלוהים. ואני שונאת את המיטרה, סליחה כבוד, אני שר' נאת את המדים של המיטרה, אבל באותו רגע ראיתי כאילו מלי-אך בא לי.

הוא התנהג כמו חיה. הוא לקח את כל החושים האלה ורחף אותם לתוך שקית ניילון והתחיל לרוץ מחדר לחדר ואמר שהוא צריך להתבודד.

במאבק הוא היה חצי גוף ערום, כי קרעתי לו את החולצה, אבל הוא לבש ג'ינס וסנדלים. הוא לא רצה לקיים יחסי-מיין, לא רצה כלום, גם לא גנב את הכסף. אני חשבת ש-הוא גנב לי את הכסף, אבל הוא לא רצה כלום. מה הוא רצה ממני אני לא יודעת.

הוא התחיל להשתולל ורק מח' דר לחדר, או השוטרים תפסו אותו, כל אחד ביד, והשכיבו אותו על הר' ארץ. ואז אלוהים נתן לי כוח, נתתי לו שתי בעיטות בפנים ואמרתי לו רצית להרוג אותי? בום!

תראו איך הוא מסתכל עלי, כי הוא זוכר את כל זה: בא לי להכניס אותו עכשיו בתוך הקיר על מה שהוא עשה לי. איך הוא רצה לרצוח אמא לשני ילדי-איוה מיפלצת של בך-אדם! מה הוא רצה ממני? שלא אחיה? אני רק בת 28!

עד כאן עדותה של שולה ב' ביהמישט. היא לוותה בהרג' מות ציוריות מאוד, והמחשות של המיקרה.

היא התפתלה על הריצפה כש-

אילנה אלון
(המשך בעמוד 36)

באותו יום. הוא לא הוציא אף מילה, רק כזאת יבבה ארוכה, כמו כלב או זאב. אמאלה! את יודעת איזה פחד? עד היום אני רואה אותו בעי-ניים שלי אני מזיעה כולי.

הוא כמו חיה

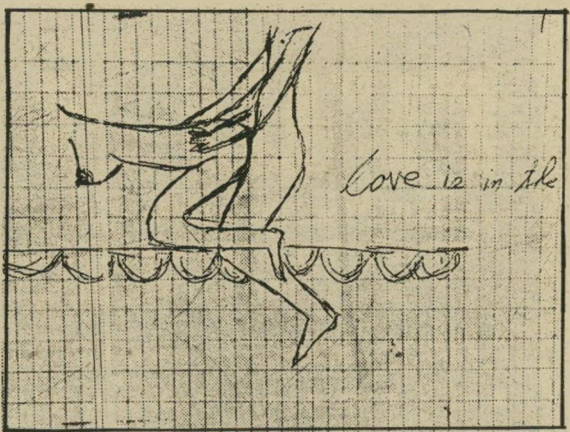
כששמעתי את הצילצול ב' דלת, פחרתי להגיד משהו. שמעתי קולות של גברים ונשים. אני שכחתי להגיד שכאשר הוא הלך לקחת חוטים, אני פתחתי את החלון של האמבטיה חצי, והוצאתי את הראש שלי וצעקתי: "הצילו!" הם צילצלו בדלת, ואני רואה שהוא לא מגיב. יושב, ממשיך לעשן סיגריה ולא מגיב. חשבת שזה החברה' שלו, שיבואו ויהרגו אותי.

כשהוא בא לחנוק אותי עוד

עשיתי את עצמי כאילו אני בא' מתעלפת, עם הכסן למטה, ור' הוא הצית את האצבעות שלי עם המצית שלי. הסתובבתי כי לא יכולתי לסבול את הכאב. הוא ישב עם התחת שלו על הריצפה ופתאום אני שומעת רינג, רינג, רינג' את הצילצול של הדלת.

הצצתי עליו דרך העין שלי ש' היתה מלאה דם ורימל, וראיתי שהוא יושב לו ומעשן סיגריה. יש לי שיבעה תפרים ליד העין וארבי' עזה תפרים פה. הוא לקח את הראש שלי, ישב על הגב שלי, למח לא הצליח עלי כחניקות, אז הוא עשה באם באם' עם הראש שלי על ה' ריצפה. משך אותי בשיער כמו איזה סוס ו.באם, באם'. נתן בריצפה בכל הכוח ובאכזריות כזאת.

הוא נראה אדם כזה נחמד, לא מאמינה שיכול לעשות דבר כזה. בסך הכל זה מיפלצת, מה שהיה

ציור ארזי של הנאשם
איזה מיפלצת של בך-אדם!

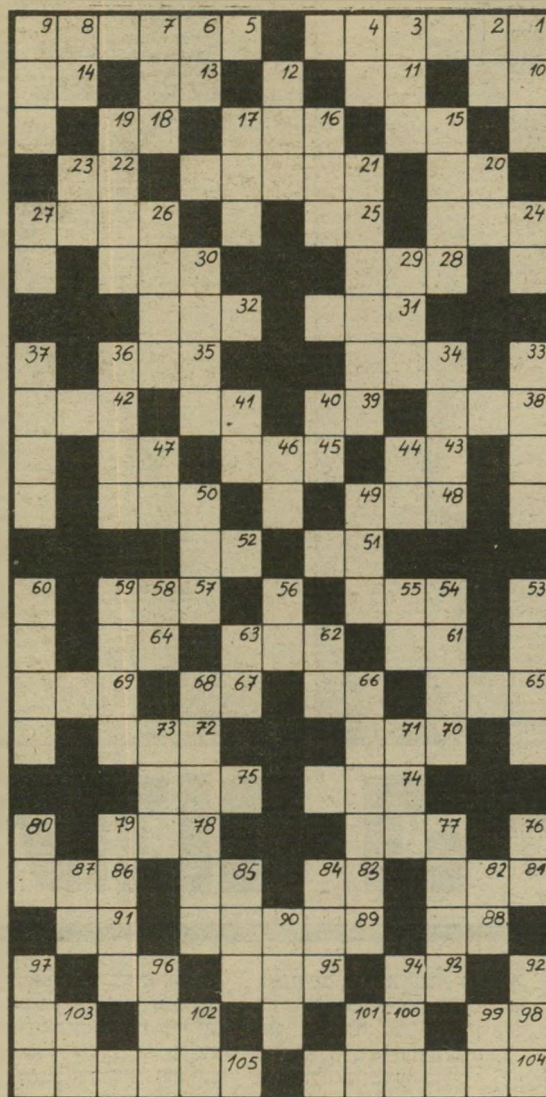
מאת אביגיל יואי

מאורז:

(1 קמיע; (5 יסוד החיים והתנועה בעולם; (10 מילת המעטה; (11 קול עמוק; (13 לא דק; (14 הכל העולה מנוחים ורוחיים; (15 מורה בחלום; (16 יחידת-מסקל; (18 אריג; (20 יחד; (21 תקופת התחיה בספרות ובאמנות; (22 מלגלג, מולול; (24 חיל בצה"ל; (25 מילת-הסכמה; (26 הצטברות של חומרים בתחתית כלי; (28 מדרות, התנגדות; (30 בראש; (31 כל אחד מהקווים היוצרים משולש; (32 דבר מלוש ומב ריק; (34 עיריחו; (35 בה גולד הגולם; (38 מעט מים עכורים; (39 גבעה על חורבה עיר; (41 זמרת ישראלית (ש"פ; (42 כדורסלן; (43 אות; (45 צפונות; (47 לא עוד; (48 שית; (50 זוג; (51 מטבע אירופי; (52 חיית טרף; (54 רבית; (57 שבת, קלס; (61 נוסף; (62 נבל, יבש; (64 כבר; (65 להביא לירי מימוש; (66 ישן את שנתו; (67 קריאת התפעלות; (69 כפוף לאדונו; (70 עוריים; (72 סכום שנות-העבודה; (74 ריקושט; (75 ערוך; (77 מיגרל מבוז; (78 מנוחה; (81 מחסיה-מזון בגוף עופות; (83 סופה של שלומית; (85 קריאה פרטית; (86 שירי גחלים לוחשות; (88 גולד; (89 מי שנודע כמאוהב ברמותו שלו; (91 אבך חן; (93 נסתר ברבים; (95 לא הכיר בגבולות; (96 משורר עברי; (98 שליח; (100 חלק מגף; (102 זעיר; (103 טופו של מישהו; (104 יחידת כמות-חום; (105 מוקשים.

מאורז:

(1 לפני; (2 מטבע אלבני; (3 הקפה; (4 שמו של מפקד הל"ה במלחמת-העצמאות; (6 בתנור עה; (7 כתם; (8 מיספר כוכביא בהגדה של פסח; (9 מארבעת המינים; (12 אליהמילחמה הר" מן; (15 מחבר בספר אן כל חדש (ש"מ; (16 מומחה לגינות; (17 עזר, עיכב; (19 מאפה ברבש; (20 פרפר-לילה מוזיקים; (21 לשוהר; (23 זרע-קדושים (ר"ת; (24 משתחוה; (26 מחבר לאחר הנפילה (ש"מ; (27 מרחף באוויר; (29 גולת-אש; (30 תיבת-גורלות; (33 מה שנותן מן הסתורה לאחר שהוציאו ממנה את הטוב; (34 תבל ומלואה; (36

מים שקפאו; (37 רוזה; (40 ארמה בגנב; (41 תואר-כבוד בכריסטינה; (44 קידומת לשמות הולנדיים; (46 כלי-הקשה; (47 גולד החיים; (49 עובר-אורה; (50 מגן; (53 עמיד בפני פגע; (54 רכב נושא גייסות משורייני; (55 במקום אחר; (56 נישא; (58 זה; (59 בחירת צוות שחקנים להצגה; (60 הענק שנשא את כדור-הארץ על כתפיו; (62 עומד על רגליו; (63 מזכיר אר"ם שנפטר (ש"מ; (66 חומר המשמש לשמירה מפני עש; (68 מלך יהודה; (71 מלא כחש ומירמה; (73 קבע יחס של

הדגימה כיצד שכבה כאמבטיה, כינתה את השופט ישראל גילעדיו, מותק, ולא הפסיקה לדבר. היא סיפרה כיצד נשור כל שניה אחרי המיקה בגלל המכות שקיבלה, כי צד תחזק לנתיבות פלסטיים ר' בים כדי להעלים את הצלקות ש' נותרו לה, וכיצד היא סובלת עד היום מזלזלות-בלה ופחיתים מכל גבר המתקרב אליה, מכיוון שכולם נראים לה דומים לנאשם כפי שהיה ביום המיקה.

פרווה חלשלוש

ל תובעת, נאורה שילר, היה קשה להתגבר על מבול הדי' בורים ופרצה-המילים של העדה. כאשר הגיע תורו של הסניגור, ער ר' דוד מנחם זרסקי, לחקור אותה חקירה נגדית. הטילה עליו שולה חלק משנתה לנאשם. היא נעל' בה מאוד כאשר חשבה כי עורר' דין מנסה להציגה כשקרנית אחרי כל מה שעבר עליה. היא טענה כי חיסט בעצמה הפלילי אינו רלוונ' כי מיקה שבו כמעט נרצחה, וסירה לדבר על עברה.

לעומת שולה הסוערת והקרבית היה נראה דוד חצוני כפרווה חלשלוש. הוא עלה על רוכדה-עדים וסיפר את גידסו, השונה לחלוטין מזו של שולה.

לדבריו, באותו יום-שבת שיחק עם בנו החזיר אותו לאמו בשעות הערב. אחר כך יצא לתל-אביב וא' כל אחרת-ערב, במיסעה בצפון העיר.

בדרכו יביתו, לרמת-השרון, ראה את שולה מרימה יד לטרמפ ליד מיגר-הערוכה החדשים. הוא עצר לה.

סיפר דוד: "אני לא עוצר לכל טרמפיסטית, אבל חשבתי שאולי תרצה לבוא אלי, להיות איתי. איך שהיא נכנסה, ראיתי שיש לה פני' עה קלה ליד העין. עם דימום קל. שאלתי אותה מה קרה לה, והיא סיפרה שהיכו אותה והיא רוצה שאני אקח אותה הביתה ליפו. אמרתי לה שאני גור 10 רקות משם, ואקח אותה לביתי. תשטפי את הד עין ותרגעי, אתן לך כוס-קפה. היא היתה נסערת ומתוחה, אבל הסכי' מה.

בסביבות 1 בלילה נכנסנו אלי, הראיתי לה את המיקלחת ואמרתי לה: "לכי תשטפי את הפנים". הנח' תי מגבת חלכתי להכין קפה. אחרי כמה שניות שמעתי חבטה מכיוון המיקלחת. רצתי מהר וראיתי אותה שוכבת על הריצפה ודם על הארץ. שאלתי אותה מה קרה, אבל היא לא ענתה, רק השתוללה וצרחתה: "הצילו, הצילו, אני הולכת למות!". תפסתי אותה בכתפיים, ניסיתי לשאל אותה מה קרה אבל היא לא התייחסה אלי, כאילו אני לא שם. כנראה שכנים שמעו את הצעקות, הזעיקו מיטרה ותוך דקות הגיעה המיטרה.

הייתי בהלם מכל הסיטואציה. פשוט לא ידעתי מה קרה. היו שני צילצולים בפעמון, אבל כאשר נכ' נסתי לרידה נעלתי את הדלת, כמו שאני נהגת תמיד, ולא זכרתי היכן הנתתי את המפתחות, לכן לא יכולתי לפתח אותה. רק בתחנת המיטרה נזכרתי כי הנתתי את המפתחות ליד המגבות בארון.

לא ידעתי שהיא פרוצה. רק כאשר השוטרים הגיעו היא אמרה להם שהיא עובדת בתל-בידור, ואו' הבנתי שהיא עוסקת בזנות. כשר

דוקטור גיקל ואיסטר הייד?

איתי אותה הבנתי שהיא לא סטור דנטית תואר שני במתמטיקה, אבל זה לא היה משנה לי כל-כך. לא היה בינינו כל משא-ומתן על כסף, ולא נתתי לה כסף. אינני יודע מדוע היא רוצה להעליל עלי דבר כזה, אבל נדמה לי שזה קשור בסחטנות. זו רק השערה."

מיסתרי

נפש

ה תובעת הביאה לחיזוק גירסתה חוטי חשמל וכבל מגואלים בדמה של שולה, שנמצאו בדירה, וכן שרשרת-חרוים שהת' פזרו באמבטיה ובחדר, וחלקם מגוי' אלים ברם. לבית-המישפט גם הוג' שו מיכתב-האהבה אינטימיים שבי' תב דרור לפני שנים אחדות לאהור' בתו הצעירה. הם מלאים תיאורים ארוטיים חזקים, ובחלקם גם מאויי' רים בידו בצירות המזכירים את ה' קאמה סופרה.

בחקירה הראשית התברר כי ש' נה לפני המיפגש עם שולה היה לדרור מיפגש אלים עם אשתו.

המיקה תואר על-ידה כך: "הת' חלתי לצעוק, ואו בעלי סתם לי את הפה ואת האף, חנק אותי בצוואר והשכיב אותי על הריצפה. הדבר גרם לי לחבלה בראש. נכנסתי לי

אבי גלי, מחבר התשבץ

נאשם חצוני

רא לכל טרמפיסטית

היסטריה, כי לא יכולתי לנשום. הרפתי את בעלי בכוח מעלי, הוא נעל את הבית וסגר את החלונות. בכל פעם שהתחלתי לצעוק, היה סותם לי את הפה בכוח."

תיאורה זה הולם מאוד את ה' מיקה שעליו התלוננה שולה. ר' אמנם, במהלך עדותה חזרה שולה שוב ושוב על דעתה כי הגבר כבר עשה מעשים כאלה בעבר, והיתה לו שיטה ברורה ומסודרת לכך. לשולה היתה ההרגשה הברורה שלא היתה זו הפעם הראשונה שזה קרה לו. יתכן שהפאתולוג, הד"ר יהודה היס, העומד להעיד במיש' פט, יצליח להסביר את מיסתרי נפ' שו של הנאשם.

לפני חגי-הפסח, ביקש הסניגור מהשופטים לשחרר את הנאשם, ה' יושב כבר כמעט שנה במעצר, כדי שיתגוג את התג בביתו. בית-ה' מישפט המחזיר נעתר לו. אולם ה' תובעת עירערה על החלטה זו לי' בית-המישפט העליון, והצליחה לגרום לכך שדרור יאכל מרור במ' עצר גם בפסח.

גם לאחר פסק-הדין תישאר כי נראה חידה גדולה כאשר למינעים ולצרכים הנפשיים שהביאו למיק' רה.

1000 ש"ח

יגורלו מדי חודש בין הפותרים וכוונה ארבעה חשבצים (כולל תשבציפויים) רצופים של העולם הזה וגם ישלימו את הסיסמה:

מאיפה אתה יודע? קראתי ב... !!!

את הפתרונות יש לשלוח אל "העולם הזה", תל-אביב, ת.ד. 136, מיקוד 61001

רחל מרחלת על כל העולם

בין מריבות להלשנות

לפני חמש שנים עזבו את הארץ הרוגמנית השוודית מאי בריט וגילי גמליאלי. מעצבי השיער גילי גמליאלי.

כדי שתבינו: הספר הזה היה האורים והתומים של החוג הנוצץ התל-אביבי ועל פיו נשק דבר. היתה זו מיספרה בכיכר המדינה, ונשות החברה השקניות והרוגמניות היו עולות אליו לרגל.

בין לבין הוא גם התחתן עם בחורה יפהפיה, ירוקת-עיניים, בשם רונלי, אבל הנישואין האלה עלו על שרטון מאוד גבוה. פרשת הגירושין שלהם היתה סנסציונית ותועדה בכל העיתונים. היו שם מריבות, מכות, הלשנות למסכהנסה ומה לא.

קשה היה לתאר לאיזה שפל הגיעה מערכת היחסים בין רונלי לגילי, הם התגרשו וילדתם עברה לידיה של האם.

בין כל המכות והקללות הוא הספיק ל- התאהב בשוודית היפה ביותר שאי פעם ביקרה בארץ, בחורה גבוהה, בהירת-שיער כמובן, ששמה כשם אחת מנשותיו של סמי דירוריס.

בארץ היא הצטלמה אצל חשוכי הצלמים, אבל את אחד לא ידע לנצל את הפוטנציאל הטמון בה.

גילי ומאי עזבו את הארץ ועברו לג'יר

דנה שאולי

אופי מרדני-עצמאי

כל-כך בטוחה שהוא יאהב את העובדה שהוא עתיד להיות סבא בשנים הקרובות.

אני בטוחה שהפעם יהיה לאבא שאולי הרבה נחת מהרומאן של בתו, אבל אני לא

סבא שאולי

אני חושבת שגם הסופר הכיחפורה לא היה מעלה כדימויו שאת מגיבורות המישהנה בפרשת-פרופיומו תתאהב בכחור ישראלי, תתגייר למענו ותתגורר בארץ במשך תקופה ארוכה. זה מה שקרה למנדי רייס-דייוויס, אחת מגיבורות המישהנה בי שערורית המין והריגול שהסעירה את אנגליה והעולם בשנות ה-60.

מנדי הבלונדינית הכירה את הפלייבוי רפי שאולי, נישאה לו, ומהבהבת ה- משותפת נולדה דנה, כיום בת 20.

דנה שאולי מתגוררת באנגליה, ומדי כמה חודשים מגיעה ארצה לביקור אצל אביה ואצל ידידיה הרבים.

לפני שנה סיפרתי לכם על הרומאן שלה עם מעצב-השיער הבינלאומי שוקי זיקרי, קשר שלא הסב כל-כך נחת לאבא שאולי. אבל הבת המתבגרת הוכיחה כבר לעולם שהיא ניחנה באופי העצמאי-מרדני של אמה, והיא עשתה ככל העולה על רוחה.

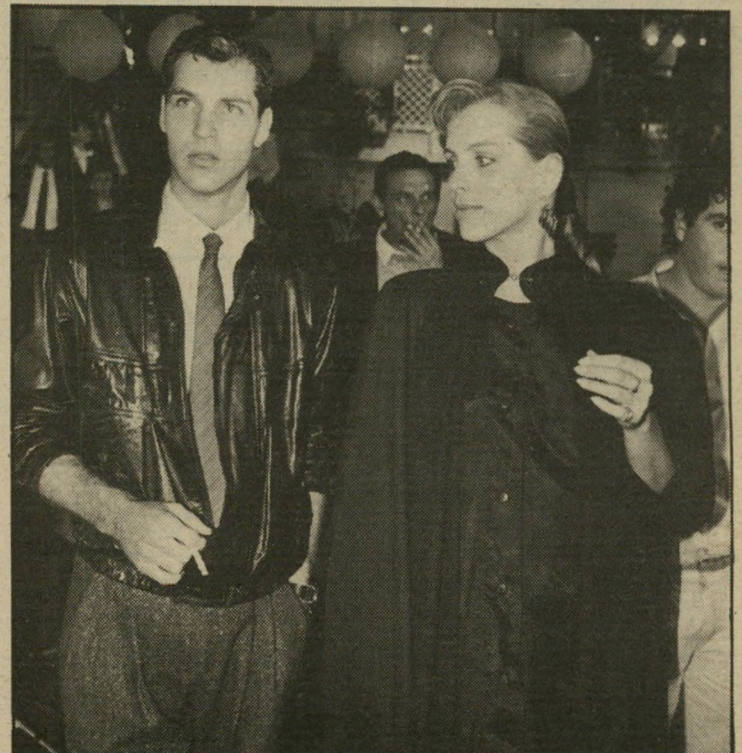
השבוע פגשתי בה במסיבה, והיא הפתיעה אותי כשהציגה לפניי בחור יפה-תואר, ואמרה לי שהם עומדים להינשא בעוד כמה חודשים.

לכחור הזה קוראים דויד סטוקס. הוא גם בן 22, וגראה כמו פירסומת מהלכת למוצרי ספורט. יש לו גם הרבה כסף, כי הוא בעל רשת-הננויות בלונדון למימכר של מוצרים שונים, משוה כמו הדרגסטור האמריקאי.

כאסח רציני

רוצים דוגמה? הרוגמן הישראלי ירון פינקל, המככב כיום ברחבי העולם כדוגמן הבית של מעצבי-האופנה האיטלקי ג'אני

כולם יודעים שלהיות נשוי זה קשה, אבל לחיות ביחד ללא הפתק של הרבנות זה עוד יותר קשה.

ביאטריס גייר וירון פינקל מדברים באמצעות עורך-דף

ורסצ'ה, חי במשך חמש שנים עם הרוגמנית הישראלית-שווייצית ביאטריס ג'יר. השניים, שהיו בין הזוגות היפים ביותר בארץ, אהבו מאוד זה את זה, ולפני שנה וחצי נולדה בתם ספיר. אתם יכולים לתאר לי עצמכם כמה הבת יפה, אם יש לה זוג חורים כאלה. אבל ירון וביאטריס לא נישאו זה לזו מעולם, אלא חיו כזוג. לפני כמה חודשים החליט ירון לעזוב את הארץ, אחרי שמיצה פה את הקאריירה שלו כדוגמן, וניסה את מזלו בחו"ל. תוך זמן קצר הוא כבש מקום מכובד, ומדי כמה חודשים הוא היה מגיע ארצה כדי לראות את בתו.

עם הזמן הידרדרו היחסים בין בני-הזוג, עד לניתוק מוחלט. השבוע נודע לי שהם כבר מדברים באמצעות עורך-דף. עוד סיפרו לי שביאטריס הפעילה נגדו צרעיתוכב יציאה מהארץ ושהולך שם כאסח רציני.

אז מי שחשב שחיהם של הרוגמנים זה רק הליכה על מסלולים, צילומי-אופנה וצ'קים שמנים, יכול להתברות. יש גם צדדים פחות וזהרים אצל היפים האלה.

מציאה טובה

כמה חבבות כבר התקשרו איתי ושאלו איך משיגים את הטלפון של המוציא-לאור בן ה-42, ארנון אורבך, המתגורר לסירוגין בלונדון ובתל-אביב. שאלתי אותן למה, אז אמרו לי שהוא גבר משגע, גם עשיר, גם נאה מאוד, וגם מצליח, ויש לו מעמד מכובד והרבה חברים חשובים.

אז שאלתי אותם: אם הוא כזאת מציאה גדולה, איך זה קרה שאף אחת עוד לא תפסה אותו! אז קצת עשיתי בירורים, וגיליתי שיש לו בלונדון חברה להפקת סרטים וספרים, ושהוא חבר טוב של נחום היימן וחיים טופול, ושהוא היה שותף לעסקים של נערי-השעשועים הנצחי, יורם פולני, ולמעשה הקשר בינו לטופול הוא עיסקי. ומה בא הקטש: הגבר הזה נשוי, ואב לשניים, ובני-משפחתו מתגוררים ברמת-השרון. אך הוא חי בנפרד מאשתו.

לפני חודש ימים הוא עזב את הבית לפרק-זמן לא-ידוע ולא-מוגבל. אבל המקורות שלי לא ידעו לספר אם הוא גם פנוי רישית. בכל אופן, אתם חייבים להודות שהוא מציאה טובה.

שימותו כל הקנאים

אתם חושבים שזה קל להינשא בארץ?
אתם טועים!

יש כל-כך הרבה בעיות אם האשה היא גרושה והגבר כהן, או שהאשה לא יהודיה, או שהיא אסורה לבעלה ולבועלה, שזה במיקרה ברזוגה לחיים. כל-כך הרבה צירופים של למה אסור להתחתן, שאני כבר מתחילה להבין למה יש כל-כך מעט יהודים בעולם. אבל הדוגמנית **אנבל טמיר** (34) הח' ליטה שהיא לא מוותרת, ולמרות כל הקשיים היא רוצה להינשא לדוגמן **מוטי רייף** (24), ברזוגה לחיים. השניים, ש-10 שנים מפרידות ביניהם, חיים באירליה ואוהבים זה את זה ממש כמו בספרים. אז הם החליטו לממש זאת עד הסוף.

אך מאחר שאנבל אינה יהודיה, הם נתקלו בבעיה. תחילה הם ביררו לגבי נישואי קפריסין. אמרו להם שצריך לשהות שבע על

נושאים מיסטיים

לפני חודשים אחדים התגרשו הש' חקן ישראל בידרמן ואשתו עמליה. למי שלא מעודכן: הגברת בידרמן היא האסיסטנטית של הגברת רחל דיין, מנהלת הקרן להזמנות שווה. זו הי קרן חשובה, העוסקת בחינוך ילדים בגיל הרך, ועמליה מאוד פעילה בה. בכל

עמליה בידרמן
טכניקה משוחפת —

האירועים של הקרן היא המסבירה באנגלית ובעברית את מטרות הקרן. הכל מכירים אותה כבחורה חביבה ומאוד בעלת-מרץ. את חייה האישיים היא משתדלת לשמור בפרופיל נמוך.

אנבל טמיר ומוטי רייף
חוזה נישואין קרוב לבית

ארמית-קפריסין, צריך לפרסם מודעה בעיתון ובה השמות של בנייהוג, וצריך לשלם כמה מאות דולארים. עם כל הכבוד לקפריסאים ואהבת זכויות-האדם שלהם, הם החליטו שזה מיותר.

אז גילו להם שחברת-הכנסת **שולמית אלזי** עורכת חוזה נישואין אורחי במישרה, וזה הרבה יותר זול מאשר בקפריסין, וגם יותר קרוב לבית. כך שבעוד כמה שבועות הם יהיו נשואים.

אני יודעת שזה קשה לעיכול, והרבה מתנגדים לקשר הזה מסיבות שונות, אבל כמו שאומרת חברתי: שימותו כל הקנאים, מחר ב-2 הלווייה.

לעוף מהבית

מנב"ל של מוסד אקדמי חשוב מאוד, אדם בעל עמדה בכירה, מנהל רומאן עם אחת העובדות במוסד הזה.

אז תגידו: ביג דיל!
אלא שהגבר הזה נשוי, פלוס ילדים, וגם המזכירה נשואה, וזה הרבה יותר מסובך ממה שאדם חושבים, כי אחרי שתגלו באיזה מוסד מדובר, תבינו שזה סיפור טוב.

מה שקרה עד עכשיו זה שהוא סיפר לאשתו על הרומאן הזה, או שהיא גילתה זאת בעצמה, וכתוצאה מכך היא העיפה אותו מהבית.

אני לא יכולה לגלות לכם פרטים נוספים, בגלל המורכבות, אבל אתם יכולים לישון בשקט ולהיות בטוחים שאגלה לכם את הסיפור בשלמותו בזמן קרוב.

לסלי קורי ויורם חביב
— למציאת השלווה האישית

מיסטיים, וגם חוו את אחת הטכניקות הנפוצות בארץ למציאת השלווה האישית, או איך שקוראים לזה בעברית. פער-הגילים לא הפריע להם, וגם לא לי. יורם הוא בן 30, ועמליה בסביבות ה-40, ורק לפני ימים אחדים נודע לי שהם עומדים להינשא.

אז, כמובן, התעניינתי במה שקורה ללסלי קורי, חברתו הקודמת של יורם. נודע לי שגם לה יש חבר חדש, בחור העובד בתחום הקולנוע, ושמו בישראל **אורי סבג**. אני עדיין מבררת מה קורה לבעל לשעבר, ישראל בידרמן.

במקביל לפרידה מהבעל היא הכירה בחור, שהוא צעיר ממנה בכמה שנים טובות ושמו **יורם חביב**. הגבר הנאה הזה הוא מיסעדרן במיקצועו, ובעבר הלא-רחוק הוא ניהל את מיסעדרת טושי בר של רפי שאולי, שם הוא הכיר את **לסלי קורי**, חתיכה גבוהת קומה בת 24. יורם ולסלי היו יחד כמעט שנה, וגם דיברו על מיסוד היחסים, פיתאום הם נפרדו, בגלל סיבות השמורות איתם, ויורם התאהב בעמליה.

מעבר להתאהבות שלהם, הם גם גילו התעניינות משותפת בכל מיני נושאים

קסם אישי וכסף אישי

נחי לאור עם ענת
יותר מסתם ידידות

כל כמה חודשים אני מקבלת שיחת-טלפון מאחת מהידידות שלי, ותמיד היא שואלת אותי מה עם המיסעדרן **נחי לאור**. היא לא היחידה, אבל היא הקבועה, ואני בהחלט מבינה גם למה הוא מוצא חן בעיניה.

הבחור הזה, שהתחיל כבעל בית-קפה, ושי כיום יש לו אימפריה, נחשב כגבר לעניין. הוא נאה ואינטליגנטי, יש לו קסם אישי והרבה כסף אישי. והוא גרוש מאחת בשם **רותי**, ויש לו אחות בשם **עדנה שנקמן**, שהיא בחור רה מצליחה בארצות-הברית. בקיצור רק מעלות, ומאז גירושיו הוא הסתובב עם כל מיני חתיכות.

אך בארבע השנים האחרונות לא הצלחתי לתפוס אותו עם איזשהי חתיכה קבועה, וגם כאשר ביררתי תמיד אמרו לי שאין לו זמן לחתיכות, כי הוא עסוק בלהגדיל את ה' אימפריה שלו, המונה כבר עשרות מיסעדרות ונקודות-מכירה של מזון מהיר.

במסיבת-הסילבסטר ראיתי אותו בחברת חתיכה צעירה, אז חשבתי לעצמי שהיא עוד אחת מאוסף-החתיכות שהיו נתלות עליו בעבר הפלייבוי שלו, אבל השבוע, ארבעה חודשים אחרי הסילבסטר, ראיתי אותו עם אותה החתיכה עצמה, העונה לשם **ענת**.

אז הבנתי שזה יותר מאשר סתם ידידות, ואם בפעם הקודמת הם השתדלו להיות כמה שיותר רחוקים מאור-הזרקורים, הפעם הם לא עשו מאמץ מיוחד להסתיר את אהבתם.

אז ליבייליבי לכל מי שקיוו שהוא עדיין ממתין להן. הבחור תפוס, וגם נראה שזה עדין שזה לו טוב.

עיתונות חובשית יצחק רועה:

לא מפחד מגנר ומקסוול

העיתון לקורא, ינסה כוחות הביטחון, במי צוות הממשלה, צעדים נחרצים למנוע כיד חוקה את המעשים הראשונים, וכך ימנעו מי מילא את המעשים השניים, מעשי האלימות. הדיון המודולף מן הממשלה עסק בציבור ערביי ישראל, אנג, ונתן לנו להבין שהנהגה כה עוברת האינתיפאדה את הקו הירוק. וכל זה קרה עוד לפני השתלטות ההון הור. טוב. מכל זה לא נוגע שאני מקדם בברכה את ההון הור, המבקש לשלוט בעיתונים בישראל, ולא יוצא אהב את מקסוול. אני רוצה להניח שהעיתונות היא מערכת הפועל לת בין שאר מערכות התרבות והביטוי החברתי, ושראוי הוא שהביטוי הזה יהיה אותנטי ככל האפשר ונאמן לתפקידו, כמו שהארכתי להסביר. אבל גם אם הייתי רואה בהשתלטות מקסוול או גנר סכנה חמורה, לא הייתי בשום אופן עוצר אותם בחקיקה. הייתי עושה מה שהייתי עושה בכל מיקרה אחר, של חכמה לעצמאות ולחופש הביטוי בעיתונות. הייתי נמנע מלפנות לכנסת ולממשלה וחושב על כל שאר האפשרויות.

אם העיתונות לא תראג לעצמה, אף ממשלה ואף מחוקק לא יציל אותה. ומן השליטון צריכה העיתונות לצפות לדבר אחר: חוק שי יבטיח שאף מימשל ואף מחוקק לא יוכל לפי גוע בחופש העיתונות. כמו התיקון הראשון לחוקה של ארצות-הברית. ברגע שגניח למי חוקק לאסור על העיתונות התקשרות עם גנר, גניח לו גם זכות לאיסורים נוספים בעי תדי. המחוקק — שיראג למנוע איסורים והגבלות. רי לו בכך.

יצחק רועה הוא איש רדין וטלוויזיה ותיק, ומרצה בכיר במכון לקומוניקציה באוניברסיטה העברית.

שליחות של מאבק, עיתונות האהבת להיות נאהבת, ולא נקנית בכל מחיר, עלולה לשקוע בנקל במלכודת סגירת החלונות. יש הרבה סימנים. ממש הרבה סימנים לכך, שבחלק מכלי-התיקשורת אצלינו, חלק מן הדו, מדברים על האינתיפאדה דיבורים המרי גיעים ומסתירים. הרי אין עוד תופעה בולטת

עזרתו את העולם. חוסר-רגישות כזה, הוא חרד, לשון מגושמת בקליטותיה, לא תפתח לנו חלונות אל העולם, ועלולה לעשות את ההיפך: להסתיר את העולם מעינינו. מי שזוכר את מרקוזה של שנות ה-60, יודע איך שקע האיש הזה בקריאת עיתוני אמריקה להראות לנו בדיוק את הסכנה הזאת.

מקסוול
ביטוי אוטנטי

גנר
עיתונות עצמאית

רועה
לא מפחד

במהלך האינתיפאדה כמו תופעת הרגיעה. ר כבר היו מי שהציעו לה שם חדש-ישן: "רגיעה" דה. כמה פעמים קרא הקורא על שקט יחסי ועל רגיעה יחסית. בימים האלה ממש שמענו על "רגיעה בר צועת-עזה, ביום החג 12 פצושים", וכך הלאה. ובעצם ימיהם-הפסח אני קורא בעיתונים, רצינים בדרך כלל, שבישיבת-הממשלה האחרונה נק בע בעצה אחת עם גורמי-ביטחון בכירים שהי מחקק קצר. המחקק מהנפת דיגלי אש"ף למע שי אלימות פיסית הוא קצר. וגם שהמעבר קל, כך קבעה הממשלה. המעבר מכתביט סיסמות בזכות הפלסטינים להגדרה עצמית, למעשי אלימות, הוא מעבר קל ומהיר, קבעה הממשלה, כתוב בעתון, אשר על כן, מסביר

הוא מדבר על לשון קליטות היפנוטיות, מררימת חושים, המנסה לחסן אותנו מפני כל הכעת מחאה, מפני כל טירוב לקבל את הככה זה בעולם" כרגל. מרקוזה כועס נורא. איך הם כותבים על פוך-בראון המפילצתי? הוא שואל ומדגים: "איש הטילים עב העורף ומוצק הכתפיים פוך בראון". במילים אחרות: אפשר לסמוך על הבניאדם. וזה שהוא מייצר טילים גרעיניים, שיהרסו את העולם, אז זה מסתירים מעינינו מאחורי הקליטות המפותלות. ויש לו עוד הרבה כאלה, למרקוזה. תחבולות להרגיע את ההמונים, להרדים ולהפנט תחת לקורא להם להפגנות ולמחאות. עכשיו, עיתונות שאיננה רואה לעצמה

אני רוצה להגיד איפה נמצאת הסכנה העיקרית לחופש העיתונות, והיא לא שם. לא בהשתלטות הון זר וכל זה. ולכן לא המיקרה של העולם הזה ולא המיקרה של נורוסלם פוסט על ראש דאגתי. ואסביר מה כן. הסכנה הגדולה ביותר לחופש העיתונות היא בלשון הציבורית המתפתחת והולכת, וב" דרכים שהיא באה לביטוי הן בלשון הפוליטי טיקאים, הן בלשון העיתונות לסוגיה. אפשר לומר שכלל שהעיתונות מוותרת על שליט תה בלשון, וככל שהיא נותנת ביטוי נאמן ללשון המקובלת, ללשון הרישמית או ככל שהיא נכנעת לה, כך פוחת חופש העיתונות. כי חופש העיתונות הוא חופש בשביל משהו. בשביל לפתוח לנו חלונות אל העולם. ולא פעם היא לא פותחת, אלא סוגרת. ושוכי: לא בגלל הון זה.

אני מצטט ברשותכם את נורת'ורפ פריי, אחד מחכמי מחקר הספרות והמיתולוגיה, כמי בוא לעיתונות:

"הורגן הזה, של ריווחי ממשלה, של לשון המישרדים ומוסדות-הציבור, המדברים לכי אורה בשם הציבור כולו, ובשם טובת כללנו, הורגן הזה, שבא לשרת מן תאוה מפוקפקת לומר את האמת האחת, כביכול, המשותפת לכולנו, העלי-אישית — הורגן הזה מבטא לאמתו של דבר מין איריאל של נורמליות, של הככה זה" שצריך לברך עליו... מין קוני-פורמיות עצלה, בסך הכל. וויוז מחלת הלי שון, מחלה אנושה שפוטטה בתיקשורת המור רדינית, כביטוסמת, ובחורעות הממשלה". פריי מתכוונן בלשון הציבורית ככלים של חוקר-ספרות המבקש מן הלשון עירנות תמי רית, רגישות רעננה תמיד לעצמה ולתבנית תיה, כדי שתוכל להיות כלי רגיש לחוש כי

עיתונות ערבית

בעיתונות הערבית מתפרסמים ידיעות, מאמרים וראיונות רבים, הקשורים לסיכסוך באיזור. נשתדל להביא מידי פעם, תרגומים מחומר שלא בא לידי ביטוי בעיתונות הישראלית.

פיצל אל-חוסייני: לא היו בגישות בין שמיר להנהגת השטחים

באחרונה שהה במצרים פיצל אל-חוסייני, מי שנחשב כיום למעשה איש אש"ף מוספר 1 ביהודה שומרון ועזה. בהזדמנות זו העניק ראיון לשבועון אחר-טאעה (19 באפריל). במסיגרת הראיון מתווה אל-חוסייני תוכנית כיצר להתמודד עם תוכנית שמיר, שמצאה לפיו "הי חיוכי בארצות-הברית". על פי תוכניתו "יש להעמיק את האינתיפאדה ולהמשיך בה. וכן להתמודד עם הצבא הישראלי. בר כבד יש להמשיך במהלך המדיני הפלסטיני. זאת בהצגת תוכנית-שלום פלסטינית ובהבהרת העמדות הפלסטיניות בכל המישורים". עוד, לפיו: "יש להביא לכך שי היו בחירות חדשות בישראל".

אל-חוסייני מבחיר בראיון כי "כל תוכנית שיש בה פחות מהשגת מדינה פלסטינית עצמאית לא תתקבל על-ידי שום פלסטיני". את הצעות שמיר הוא רוחה מראש. אל-חוסייני מבחיר "עם או כלי בחירות בשטחים, יודעת הנהגה ישראלית שלא תמצא תחליף לאש"ף". חוסייני שולל את האפשרות ששמיר נועד עם הנהגת השטחים. שמיר, לפיו, לא הבהיר עם מי נפגש.

הכוחות המזוינים". מובארכ מסביר: "אבו גזאלה שרת תקופה ארוכה ותרם רבות, אולם עתה יש לתת הזדמנות למישהו חדש, שיתן כיוונים חדשים לכוחות האלה במסגרת המטרת האסטרטגית התמידית שיש לצבא המצרי".

מובארכ התייחס במסיגרת הראיון גם

מובארכ

דס חדש לצבא המצרי

להצעת שמיר לקיים בחירות בשטחים. אף שמובארכ לא שלל את ההצעה על הסף, הוא קיבל למעשה את גישת אש"ף לרעיון והציב הרבה סימני-שאלה כלפי ההצעה: "למה בחירות? לפי איזה חוקים? מה אופי המישר שיבחר? מה זכויות הנבחרים? מי יבטיח את זכויותיהם? מה בכל מטרת ישראל בבחירות?" בכלל, אימץ מובארכ את גישת-אש"ף, ושאל: "כיצד אפשר לערוך בחירות תחת כיבוש ישראלי?" הנשיא המצרי אמר גלויות: "אנו תומכים בדרישת אש"ף לנסיגת ישראל קודם שיערכו בחירות".

של העם הפלסטיני, הדורש את זכותו הטיב עית להגדרה עצמית".

חוסני מובארכ: "החלפת את שר הביטחון על מנת להזרים דם חדש ורעיונות חדשים לצבא המצרי"

נשיא מצרים, חוסני מובארכ מתראיין ארוכות לשבועון המצרי אל-מצוור (21 באפריל). מראינו הוא העיתונאי, שהוא אולי הי קרוב ביותר כיום לנשיא, מכרם מחמד אחמד. הלה מתחיל את הראיון בנושא החם ביותר בימים אלה במצרים: מדוע הוחלף שרה-ביט חון הוותיק, אברגזאלה, בשר-ביטחון חדש, צברי אברטאלב. המראיין לא הקל על ידיו, ושאל אם החליף פים שקורים גם לפרשות השונות שהתפרסמו באחרונה בכלי-התיקשורת בעולם, ושבהם היו תה מעורבת מערכת-הביטחון המצרית. כמו פרשת יצור נשק כימי עם עיראק, או יצור טילים ארוכי-טווח בסיוע ארגנטינה, וגם פרישת הברחת טכנולוגיה מתקדמת של יצור טילים מארצות-הברית למצרים. פרשה שבה היו מעורבים מצרים שעברו באמריקה. הנשיא המצרי הכחיש כמובן כל קשר בין הפרשות שהוכיח המראיין לבין הסיבות שהביאו אותו להחליף את השר ששרת באותו תפקיד עוד מימי הנשיא סאדאת. השיב מובארכ למראיין: "מטרת השינוי, שתהיה כאן מחשבה חדשה ודס חדש בתוך

את הדיאלוג עם ארצות-הברית מתאר אל-חוסייני: "התפתחות חיובית שיש בה כבר מגנינות חדשות". חוסייני צופה: "בסוף יקבלו האמריקאים את הנימוקים הפלסטינים". כלור מר את תוכנית-השלום הפלסטינית. ואז גם ממשלת ישראל תאלץ לקבל אותה. כאשר לשאלת המראיין על חילוקי-דעות בין הנהגת ההתקוממות — שמשך כל הראיון אין אל-חוסייני מכחיש שהוא נמנה עימה — לבין ארגון ח'מאס האיסלאמי, עונה אל-חוסייני: "חילוקי-דעות אלה נדרשו לפי שעה עד לאחר סיום הכיבוש".

סעיד כמאל: "בחירות בשטחים יביאו להגדרה עצמית לפלסטינים"

באותו גיליון אחר-טאעה מתראיין גם נציג אש"ף במצרים, סעיד כמאל. המראיין שואל על תוצאות הדיאלוג בין אש"ף לארצות-הברית. רית. כמאל טוען: "האמריקאים כבר חושבים היום אחרת על הפירוש להחלטות מועצת הביטחון 242 ו-338, וכיצד לישם אותם לגבי השטחים". היום הוא אומר: "האמריקאים מדברים שצריך לפתור את הבעיה הפלסטינית על כל היבטיה" (שזה אנג, המינוח האש"פי לתיאור הפיתרון המקובל והרצוי). כמאל מוסיף כי "לשינוי בתפיסת האמריקאים עוד בי מידה רבה גם ביקורו האחרון של נשיא מצרים מובארכ בווינגטון". בהתייחסו להצעת שמיר לקיים בחירות בשטחים אומר כמאל: "בסופו של דבר לא יהיה מנוס מכך, שכל אלה המדברים על בחירות חופשיות יהיו צריכים להיענות לדרישות

ציר מינכן-פאריס

עיני, שנהרס במבצע הצלה מופלא של חיל-האוויר הישראלי. מיטראן הסוציאליסט רק הירק את הקשרים עם אחד המייש טרים הרצחניים והמתועבים ביותר של הרבע האחרון של המאה ה-20 — עם סאראם חוסיין. זרימת הנשק הצרפתי במיליארדים והשאלת מטוסי הפצצה ארוכית-טווח צרפתיים לעיראק לא הופסקו, גם כשהצרפתים ידעו, החל מ'83-84, שעיראק משתמשת בנשק הכימי האיום ללא אבחנה. גם נגד אלפי כורדים, נשים וילדים שננטלו.

כך שעל מוסר וצדק וסיבולות הפלסטינים מוטב שפאריס תשתוק. מדובר פה במדיניות צינית מסורתית של בירה, אשר אורחיה עדיין זוכרים את זוויות הנשק הכימי הגרמני נגד הצרפתים, בחפירות מלחמת-העולם הראשונה.

ליהודים שקמו למחות, אומר מיטראן בנעימה של גערה, שידידותו מרובת פה פירושה הסכמה. אף אחד לא תבע ממנו להסכים עם ישראל. אבל אין זה אומר שבמקום זאת הוא קם לסייע באופן פעיל לתהליך המסכן את ביטחונו ועתידה של ישראל.

הטורויסטים הפלסטינים בפקודת ערפאת הגיעו לפאריס שנים רבות לפני מפקדם — שני סרטים בכרטיס אחד: גם

לצ'וסלובקיה במינכן, עושה בעצם השבוע פאריס לירושלים בהכנת המסלול לערפאת, הארכי-אוייב של ישראל, עד לחשיגנסון. שיתוף-הפעולה האסטרטגי של מיטראן עם חשיגנסון הביא לקטסטרופה הנוכחית של הנוצרים בלבנון.

הסכם צרפת-אש"ף תסעודו ותובחו בפאריס — אל תפוצצו בבית-ספרנו

רק בצ'אד, שם קמו הצרפתים והאמריקאים יחד ובתקיפות, כדי להביס את הפולש הלובי מועמר קדאפי, הוא ספג תבוסה מחולטת.

לגבי ישראל עומד מיטראן ועימו ארצות-הברית לחזור על התעוררות מהסוג שעשו בלבנון והפעם עם תוצאות אפשריות

Punch or The London Charivari—October 12 1936

מינכן 1938 — פלסטין כבר על השולחן
קריקטורה ב"פאנץ". הרמח כוס למכירת צ'וסלובקיה

תמורות הרבה יותר. כדי לגסות ולהבין זאת אין צורך להפליג אחרת, עד לימי פרשת דרייפוס ואחר-כך כושת מיטראן וישי והמשל פטאן.

צרפת של שארל דהגול זנחה את ישראל ברגע הקריטי ביותר, ערב מלחמת ששת-הימים. עקרונית, מאז, לא שיתנה

מה שנכון לגבי צ'וסלובקיה נכון שבעתים לגבי ישראל

צרפת את מדיניותה. הנשיא המורקן, אחרון מנהיגיה הגדולים של צרפת המודרנית, ניסה לכבול את ידיה של ישראל והטיל עליה אשמו. מוחלט. בתמורה זכתה צרפת בעסקאות-נשק ענקיות ובנפט ממדינות ערב. יורשו הנהגתו, ז'ורז' פומפידו, מסר לקדאפי במהיר מופקע את המיראזים שפותחו בכספי ישראל, כדי שאלה יתקיפו אותו בתעלה במלחמת יום-הכיפורים '73.

ובא אחריו, ואלרי ז'סקארד'אסטאן, סייע לעיראק, תוך החששות, תמורת כסף רב, להקים את הכור לייצור נשק גר-גר

ף יד קרוב של נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן, חוזר ומס' פר לי בכל הזדמנות בפאריס, עד כמה גדולה אהבתו וידי-רותו של נשיא צרפת ליהודים ולישראל. הידיד הצרפתי, השווה מפעם לפעם שעות ארוכות, ולעיתים ימים תמימים, במחיצתו של נשיאו, חוזר ומתפעל כיצד מיטראן בקיא בכית-בי חוכמה של היהודים ובפרקי ההיסטוריה העתיקה שלהם. בביקורו של הנשיא מיטראן בירושלים, בחורף 1982, אצל ראש-הממשלה דא, מנחם בגין, הוא אכן הפגין ידידות אישית לישראל. בשעה שבגין ומיטראן סעדו ליבם במיסעדת מלון המלך דויד, ישבו למעלה בחדרים מומחים משני הצדדים וסיכמו כיצד יש להילחם יחד בטרור הבינלאומי.

מספרים בפאריס שכאשר ביקר שם בסוף השנה שעברה הנשיא חיים הרצוג ודגלי ישראל התנופפו, לגאווה היהודים כולם, לאורך המופלאה בשרדות — השאנו אליהם, שנה מיטראן בכתב-ידו ברגע האחרון את נאומו הרישמי המוכן מראש. היה זה אחרי שהרצוג הסביר לו בשיחה אינטימית את אופייה של ממלכת ירדן כמדינה של הפלסטינים, ועד כמה מסוכן הרעיון של הקמת מדינה פלסטינית ביהודה ובשומרון.

מיטראן מפקפק בקיומו בעוד סמו שנה

באינטימיות לא פחותה, הביע מיטראן את דאגתו לגורל ישראל בעת שקיבל באחרונה את ראש-הממשלה יצחק שמיר: "איוז טרגדיה זו לעם היהודי ולצינונות שמצאתם זרים על אדמתכם אחרי שחזרתם לשם בתום 2000 שנות גלות". והוסיף מיטראן שלהערכתו, "לא תוכלו לתפור את הבעייה ולסלק את הורים מאדמתכם." זה יקח מאה שנה, הסביר הנשיא לשמיר, "ואני בטוח כלל שאתם תהיו שם זמן כה ממושך...". דווקא משום ידידותו זאת ודאגתו הרבה צריך היה מיטראן להיות האחרון במנהיגי מערב-אירופה שיפתח את שערי הניצחון לפני ערפאת.

בהודמנות אחרת — נאלץ ראש ממשלת ישראל, לפני כשלוש או כארבע שנים לטלפן לארמון האליזה ולתבוע בשיחה נרגזת ממיטראן עצמו, שלא לספק כור גרעיני שני לבגדאד.

אמנם יש עם מי לרצ'ר באליזה, ארמון הנשיאות של הצרפתים, המגלים ברובם אהדה טיבעית לישראל. מיטראן הוא מאזין טוב. וכאשר ראשי ישראל ושריה, החליטו שהם לא יכולים לבקר בפאריס מבלי להיפגש עם מיטראן, ההעבירו את השגריר ועדידה סופר שעות נוספות — גילה מיטראן הבנה וסבלנות להתרועעות המתבזה.

לכן האזין גם ליהודים וגם לישראלים שבאו אליו בתחינה לסלול את הדרך בינם לבין אש"ף, בואכה יאסר ערפאת. מיטראן אינו יכול להיות אדוק יותר מכמה משריי-ישראל, והקולניים שבשמאלניים של יהודי צרפת. אילו היה יודע שהומנתו לערפאת תיתקל בתגובה ישראלית וכללי-יהודית תקיפה, ייתכן שהיה נמנע. אולם אין זה מפליא שראשי מיפלגת-העבודה בישראל לא השמיעו ציוץ.

לכן, ראש אש"ף, המתקבל השבוע בפאריס על-ידי מיטראן, חייב זאת ללא ספק גם ליהודים. ועימם — ראשי ממשלות ישראל ושריה, שבישרו ללא הרף בשנים האחרונות שהם חוזר מפאריס משיחות מדיניות מוצלחות. הם כל כך הצליחו עד שערפאת זוכה שם בראשונה במערב-אירופה ככבוד מלכים. אבל לזקוף את תהליך המדיני החמור בפאריס רק לתובת היהודים ושריהם, יהיה לא רק לא צודק, אלא גם לא נכון.

מיטראן, הבקיא בהיסטוריה של אירופה אף יותר מאשר בהיסטוריה של היהודים, זוכר בוודאי היטב את פרשת צ'כוסלובקיה. גם אז, לפני יותר מ-50 שנה, מיהר ראשי אירופה ללחוץ את ידיהם של אדולף היטלר ובניטו מוסוליני אחרי שקרעו חבל ארץ חיוני מצ'וסלובקיה של בנוש. האנגלים והצרפתים נתנו לכך ידם על חשבון גורלה של מדינה אחרת, למען הפייסנות, "למען השלום", ככדי שלא תפרוץ מלחמה. הכל כדי לרצות את האגרטורים הפאשיסטים חסרי-המעצורים.

מה שנכון לגבי צ'וסלובקיה בשעתה הנוראה, נכון שבע' תיים לגבי ישראל בשעתה המסוכנת. מה שעשתה אז לונדון

צרפת הצינית תעשה מליארדים מביקור ערפאת

נהנים מפאריס המופלאה, וגם משתמשים בה ככסים מיבצעי. תשאלו את השרותים החשאיים של צרפת.

באה צרפת וכרתה בשלכ מסויים בשנות ה-70 הסכם עם הפתח של ערפאת: תסעודו ותובחו בפאריס — אבל אל תפוצצו בבית ספרנו.

למרות מחאות ישראל, שהיתה יעד למיבצעים אלה, לא חזרה בה צרפת מן ההסכם.

עד שלבסוף פגע הטור הערבי בצרפת עצמה, בלב פאריס, הרג עשרות מאזרחיה ופצע מאות בשנים '85-86. הטורויסטים טים מלבנון, תלמידי אש"ף ושותפיו, גרמו לאפילה בעיד האורות. כלי בושה פנתה צרפת לישראל ולישראלים לעזרה ועצה, שניתנו כמובן בלב חפץ.

לכן, ביקור ערפאת בפאריס הוא בראייה היסטורית, בבחי' נת הענקת פרס לתוקפן בדיוק כמו במינכן '38.

לפני ארבע שנים, קפצה ישראל ללא כל צורך למיטראן, וביקשה לרכוש כוריכוח גרעיניים. המסאיוהמתן הופסק ברגע שבו איימה סעודיה שתבטל עיסקת-נשק במיליארדים עם פאריס.

בוודאי עוד נשמע בקרוב, כמה מיליארדים תרווית צרפת מעיסקות עתידיות. תמורת ביקור ערפאת. כמו שנפוליאון הבטיח שכל טוראי נושא בתרמילו את שרכים המרשל, כנראה שגם הסוציאליסט הצרפתי הטוב ביותר נושא בגופו טיפה מדמו של המרשל הבוגדני פטאן.

גם לידידתה המסורתית של צרפת, לבנון המתבוססת בדמה, אין לצרפת מה להציע, אף בימים אלה, מלבד אוניות מלאות בחבובות ובתרופות. מניסיון אישי אני יכול לומר לכם שאם כבר להתפנות, מוטב להעדיף את חיל-האוויר המלכותי הבריטי. לאחר שהניסיון של דוקינס יוניותורכי בקפריסין נדרס ב'1974 על-ידי פלישה תורכית אכזרית לאי, פונתי משם לאנגליה במטוס של האראייאפ. נתנו לי גם סיגריות וחבילת-מזון לדרך.

אם אלה פניה של צרפת, ובשם המוסר והצדק היא היתה הראשונה לבנות את הטורויסטים הפלסטינים כ"ריוסטאנס", ולפגוע בכך בזיכרם ובכבודם של הלוחמים הצרפתים בפולש הנאצי, חובה לשאול את מיטראן: מדוע הוא לא הוזמן לפאריס לפני ערפאת, את ראשי המחתרת הבאסקית השכנה? את ראשי המחתרת האירית? ומה עם ראשי הפוליסארו מהסהרה? כי חשבונה הציני של פאריס מחייב לשמור על יחסיה עם מלך מארוקו, מארגרט תאצ'ר וספרד.

בישראל הנחלשת אפשר לנהוג היום אחרת ברגע שבו היא מצטיירת כחלשה. גם אלה הידועים כידידיה, מפנים אליה את גבם.

אם זה ידיד לישראל, בצהרי יום בפאריס, מה יש כבר לצפות מיריבים ולא כל שכן מאוייבים?

מרדכי הורוביץ

עוטה

עור הנמר

ידידתי הטובה חווה אלברשטיין, העטתה עלינו ועל כל כיתת ישראל את עור הנמר הטורף. היא עשתה זאת עליידי הוספת כמה שורות משלה לחד גדיא מן ההגדה. לפי הגירסה של אלברשטיין, אחרי שהקדוש ברודיהו שחט את מלאך-המוות, ובכך גאל את העולם מחוקיה-ג'נגל, שלפיהם הברואים נושכים, מכים, שוחטים ושוברים זה את זה, נכנס להיכל-הכבוד הרוצח יאסר עראפאת. אלברשטיין מקדמת את פניו, מושיבה

אותו ליד כסהבורא, ועושה מאיתנו זאבים ונמרים לכבודו. ובעוון מה? בעוון זה שאנחנו מתגוננים נגד האינתיפאדה כשכס ונחאלץ תחת להתגונן נגדה ברוכות תל אביב.

אנחנו מתגוננים נגד האינתיפאדה. זו האמת הגדולה. האינתיפאדה היא בשבילנו מילחמה לחיים ולמוות, שנכתה עלינו עליידי הפלסטינים כי המשך לכל מילחמות ישראל. אנחנו עושים מילחמה זו באמצעים מתונים עד כדי ייחוד וחוסר-אפקטיביות. בכל זאת, חווה מחפשת את הנמרים אצלנו, לא אצל הסורים, הירודים 40 פגיוס לרקת לתוך מורד ביירות, והורסים שם בשיטתיות בית אחר בית. לא אצל העיראקים,

אלברשטיין
זאב טורף

הדר חיים משגב

צד ימין, צד שמאל, ולגמרי בצד — החרדים

ששנות-מה ליוזני בדרכי אל עורך עמודים אלה. סיפרו בעיר שהם נועדו כדי ליתן אישור ביטוי גם לימין הישראלי. ואני, בעונותי הרכים, אף פעם לא ידעתי לאיזה מחנה אני שייך או בכלל להבחין בין ימין לבין שמאל. מי בעצם יכול לומר היכן עובר הקו ביניהם. כשמודמן לו זר בישיבה כלשהי של ועדת-הכספים של הכנסת בוודאי שאין הוא מצליח להבחין בין אלה לבין אלה. שם מחלקים כוסים ללא כל אפליה — ובלבד שתהיה ייחודי (קרי: תעמוד בראש מוסד, או עמותה, או מיפעל, או משהו דומה, ותהיה ראשי לחלק את מה שהמדינה נדיבת-ידיד מקצה, לפי ראות עיניך בלבד).

בזכות את המחסום הזה, שוב אין למצליף של הוועדה כל עניין לפשפש בציציות דעתך על רבנים שברומו של עולמנו. את זה משאירים לגדולים. במקום הזה לא מפלים בין ימין לבין שמאל. כולם מקבלים. לזה מוחקים, להוא פורסים. לקטנים יותר סתם מקצינים מתנות של מה בכך. כמה מיליונים עלובים. ובלבד שהשר אשר על הכספים יוכל לספר בערב מעל מיקרופון-טלוויזיה לנתיניו, אנחנו התמימים שמשלמים את מיסונו כחוק בכל 15 בחודש, שהמשק עומד לפני צמיחה אדירה ושפעמי הגאולה הכלכלית כבר נשמעים מאחורי הדלת. אז איפה, בכל זאת, עובר לו הקו הקדוש בין הרעים לבין הטובים, כדי שסוף-סוף אוכל לספר לילדי לאיזה מחנה אני שייך? האם ייתכן שיש שאלות כלשהן, שהן קיומיות, בבחינת ייהרג ולא יעבור, בעיני פרנסיו של אחד משני המחנות? למשל, בעניין גיוסם לצה"ל של עשרות אלפי תלמידי-ישיבות, כבת עיניו של המחנה החרדי.

הרי בשאלה זו, לפחות, צריך היה להיות איזה שהוא פער בין השמאל היפה, המשלב ידיים בימי חג ומועד ושר שיריאהבה על גרות-היכרות, לבין הימין המטורף, שכל מעייניו ברווחים קלים בכורסה, ובהשתלטות על חבלי-ארץ שאין לו כל זיקה היסטורית או ריגשית אליהם. מסתבר שגם בעניין זה יש קונסנוס חגיגי. לא מנהיגיו בהירייה-עניינים של השמאל ולא הרמג'וים מניפיה-אגרופים של הימין, שהם תמיד, בעיני השמאל, חכמים רק על חלשים — חשבו לרצו שיש לומר לחרדים הללו: עד כאן.

אם אתם רוצים לראות במדינה הציונית בלבד, כשם שראיתם, למשל, בגרמניה הטרום-נאצית, עד ליום שבו יבוא המשיח, מבלי שאתם עצמכם צריכים לנקוט אצבע לשם שמירת עצם קיומה, אז תסתלקו גם מכל השפע שאכנסיה זו משפיעה עליכם. לא, על זה אף לא אחד ממנהיגיו השפויים של המחנה הציוני חשב אי-פעם. הרי החרדים הם אלה שמאפשרים את האחיזה בקרנות-השילטון.

אבל הם, שוכני החצרות לגווניהן, החסידים עד לשיגעון של גדולים בתורה, שעיקר מעייניהם בימים אלה רווקא בענייני חולין, בוודאי רואים בנו, שמאל וימין כאחד, סתם מיטרת המביא למילחמות עם הגוי הערבי. לגבי ירדס, מן הסתם, המחנה הציוני כולו יכול היה להיעלם מפני השטח, ולהשאיר את השילטון בארץ הוו לידי מי שירצה בו. הם, בעבודתם את הבורא, כבר יביאו את המשיח, כדי ששעשה את הסדר הצריך. בימי השואה זה לא כל כך הצליח להם. אבל גם לכך יש להם הסכר: המנהיגים של הציונים מנעו את הצלתם מידי הצורך הנאצי. חזרתי, איפוא, לתחילת הדברים. בן לאיזה מחנה יכול אני לראות את עצמי. ילדי משרתים כצבא. את מיסי אני משלם, פחות או יותר, במועד. אין מאחורי כל מוסד ייחודי או עמותה לעזרה הדדית לחברים טובים, שראוי להם להיכלל ברשימות הסודיות למחצה של ועדת הכספים. סתם ציוני שלא יודע להסתדר בחיים. פשוט לא שייך. לא מסתופח בחיקים של ארמורים ולא מתחמם במיטבתם של מנהיגים פוליטיים היודעים להרעף על החסידים מכל מנעמי החיים.

רק רוצה שחלל היו שווים לפני החוק, ושיפטיקו למכור לי יוסיום מעשים מסריחים כעטיפה אדיאולוגית: הדם של החרדים אינו יותר סמך מזה של האחרים. גם תומתן של בנותיהם איננה קדושה יותר.

ואם כבר מוחקים לרבים כל כך את יתרות החובה בכנס או שמישהו יסרח להסכיר למנהל הסניף שלי שאני שייך לרשימה קטנה והולכת של דפוקים, שהוכות היחידה שלה היא לחיות במדינה הזו.

לפני הרבה מאוד שנים זה היה מספיק לרבים מאיתנו.

חיים משגב הוא ד"ר למישפטים, ומפרסם מאמרים בעיתונות היומית

הרוצחים אלפי אורחים שלווים וחפים מפשע בגאזים רעילים. אנחנו הנמרים והזאבים הטורפים. ומדוע? כי אנחנו עומדים על נפשנו. שלא תהיה טעות. אם חווה אלברשטיין חושבת שאנחנו כאן הנמרים — וזכותה לומר זאת. לעצמי אני רק שומר את הזכות להתפלל.

כי חווה טועה. האינתיפאדה תיגמר על שפת היסודות, ותשאיר אחריה את ארץ ישראל נקייה מיהודים, כמו שהנאצים השאירו את אירופה. כאשר נהפוך להר של גוויות יידע העולם ותדע גם חווה מי הזאב ומי הגדי. אז איינר, ריטה האור, וודי אלן וחבריהם, תחת לצעוד בהפגנת-מחאה נגד ראש ממשלת ישראל, יצטוו חפזי ראש בתהלוכות-אי כל כיום הויכוח לשואה ולגבורה לזכר יהודי ישראל. ואחרי שאנחנו לא נהיה, תעבור גם עליהם הכוס. ימצא בארצות-הברית מי שיעשה להם, מה שהם עושים לפלסטינים לעשות לנו.

האינתיפאדה היא הסכנה הקיומית הנוראה ביותר שריחפה על ראשנו מאז מילחמת-הש"ח. זה — כאשר אין בנו עוד הרוח שפיץ מה בנו אז. היום הולך ומתברר רבר שמעולם לא הבינותם איך יכול היה לקרות שששה מיליון בני אדם ילכו כצאן לטבח. עכשיו, לנגד עיני הקמות, מתרחש אותו הדבר עם ארבעה מיליון יהודים. זאת — אחרי 40 שנות עצמאות מדינית וצה"ל. האינתיפאדה מכירה את גדולה על השואה:

רצון החיים של יהודי אירופה מן העולם לא הגיע בעוצמתו לכדי עשירית מרצונם של הנאצים להשמידם.

תגובת היהודים בארץ ובעולם על מילחמת-ההשמדה המתנהלת נגדנו, תחת התווית "אינתיפאדה", מראה בעליל, כי אמת גדולה זו על השואה תוספת גם לגבינו. **רצוננו לחיות אינו מגיע בעוצמתו תו לכדי עשירית מרצונם של הערבים להשמידנו.**

האגדה המארכסיסטית, שאין עם רע, יש

דיאלה אשכנזי

איזון חוזר

עם עובד (כמה שפחות) רק אחרי 11 במאי, יחזור רש, ישראל, במיקרה הטוב, לחמישה ימי-עבודה, אחרי שבתון מתמשך של חופשות מאורגנות ופיראטיות. אך אל דאגה, החגיגה נמשכת, ויוסי-העצמאות בפתח. יש להתחיל ל"הפשיל שרולוים" כבר קשה: ברוב הזמן ר במסורת ארוכה של עם החי על פרנסות חוץ, יש מי שיצר בשבילנו שרולו פלסטיק המתמלאים מעצמם כדמות דגל המדינה. אין צורך לנפח את החזה. גם אין סיבה בחפיפה, בין חורש הרמאדן וחופשת הפסח המורחבת, נוצר מצב טראגיקומי: חורש ימים המוסלמים לא אוכלים, אך עובדים, חורש ימים היהודים אוכלים, אך לא עובדים.

קיסר
עבודה עברית

החורש, גם אין סיבה בחפיפה, בין חורש הרמאדן וחופשת הפסח המורחבת, נוצר מצב טראגיקומי: חורש ימים המוסלמים לא אוכלים, אך עובדים, חורש ימים היהודים אוכלים, אך לא עובדים.

מה השתנה?

אני השתנית לי השנה הייתי פעם כבש וגדי שלו עכשיו אני נמר וזאב טורף (חד גדיא עלי חווה אלברשטיין)

רק הנהגה רעה, אינה תופסת באיזון. הערבים הם עם רע, שאינו רוצה שלום-אמת והוא רוצה מדינאים העושים שלום או אף רק מרבי רים עליו. השינאה אלינו בקרב הערבים היא עממית. לעיתים היא מכתובה למנהיגיהם מדיניות עוינת למרות רצונם.

עד כאן בקשר לערבים. כאשר לעם היהודי — לעם זה, ככל הנראה, נמאס לחיות. אחרת הוא היה מבחין בסכנה לקיומו. בקרב אויבי ישראל, "שלום" היא מילת-הקוד להשמדת מדינת ישראל ויהודיה. כחצי העם, מהמערך שמאלה, מתייחסים לשלום הזה כאמון, כמו שהתייחסו יהודי אירופה לשלום. העבודה משחררת" בשערי מחנות-המוות, ו"מקלחות" על פתח תאיהגו.

זה העם. זה מה יש. אין מה לעשות. אי אפשר לגאול עם כזה. הקדוש-ברוך-הוא ניסה לפני 22 שנה, במלחמת ששת-הימים. התוצאה: העם הזה רואה בנס שנעשה לו את גדול האסונות שניחתו על ראשו: אסון הכיבוש. מכאן שבצמיקי נפשו הוא היה מעדיף להיכבש, כי אפשרת שלישית אין. איך אפשר לגאול עם כזה.

ואולי זה טיבעי, אולי הגיע הזמן שנשר מעל בימת ההיסטוריה. 4000 שנה הם שיבה טובה, שלא רבים יכולים להתפאר בטובה הימנה.

קארל מארכס אמר שההיסטוריה חוזרת פעמיים: פעם כטראגדיה ופעם ככריזמה, שר את יהודי אירופה היתה הטראגדיה. שאת יהודי ישראל הממששת ובאה היא בדיחה של ג'וחה: איך לזרוק לים שלושה וחצי מיליון יהודים בעזרת ילדים, אכנים ומצלמת-טל-וויזיה.

שוטטות בארץ ושוטים באוור

מיספר מיקרי הכמעט-אסון בטיולים מודרכים בחיק הטבע הפך לשכיח. איש לא יפצה פה עד שהטבע לא יעשה את שלו. קבוצה שלמה תטבע, חלילה, בשיטפון בנחל, או כיתה שלמה תיקבר, למרבה האסון, במערה. בינת-יים, ממשיכים להשתתף בקורס מכין לאוניברסיטת החיים והמוות, נוסח טיולי דרום-אמריקה. בני קבוץ שדה-אליהו יצאו לטייל ללא תנאי, כשחיהם מופקדים (או שמא מופקדים?) בידי של מדרך מרחף, שהחליט להוריד את הקבוצה לתחתית נחל רחף, בספלינג באמצע הלילה. אומרים שלנער שנפגע לא היה ניסיון קודם בגלישה, ושהחבל היה קצר מדי. תן לטיירים — מדרכים כאלה מספיק חבל, והם עוד יתלו את עצמם, או את הילד שלך.

"חלום (בלהות) אמריקאי". באווירה של "אכול ושתה כי מחר תמות", יש מי שחפץ לזרו את התהליך. למה לרחות למחר מה שאפשר להספיק היום? השוטים בקירבנו לא מסתפקים בחלום האמריקאי של המבורגר ובוס קוקה-קולה — "טעם החיים". עכשיו הם מלמדים סניגוריה על הסמים כ"סם החיים": זכות הפרט להרוס עצמי. מי שרוצה לגלות את אמריקה יואיל נא לקרוא את הנואשוואל "ניוורפיק" (ינואר 1989): מחצית מיצוא הקוקאין העולמי עושה את דרכו לארצות-הברית. רבע מיליון סוחרים מוכרים את הסם ל-8.5 מיליון אמריקאים מכורים מכל רבדי החברה, אבל יש ירידה בקרב שמיניסטים: רק 15% ניסו אותו, 10% השתמשו בו בשנה החולפת — לתפוס אמריקה.

"אוויר-רע של בגידה" (פרק ב')

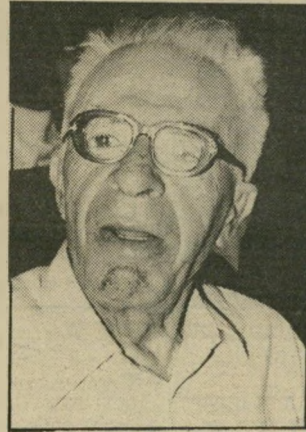
מאיר ליכשיץ

משה דיין עצמו — מפ"ם וקיצוניה. האלפים שהופצו, הופגזו ונעקרו מבתיים, לא זכו לרחמי רחמי הקיבוץ הארצי. טוב, הם הרי לא חטפו מכות, הם סתם נהרגו או נמלטו. אבל קציני השומריה הצעיר מעדיפים להתייחס על הפגיעה בערביי יהודה שומרון וחבל-עזה. התבזויות המאבק הפלסטיני לעומת זאת, אופיו הרצחני והבלתי-אנושי, כלל אינם עולים על השולחן. והרי אירגוני-המחבלים זכאים לתביעת אבהות על רעיון הטרור ללא הבחנה. הפטנט של פגיעה מכוונת בילדים כנשים ובזקנים, ליצירת אפקט טרור מירבי, שייך כולו לערבים הפלסטינים. כשילדים יהודים הם מטרה כשרה ומועדפת על ידם, רק טיבעי שהתבזויות תימשך עד לשימוש בילדים פלסטינים כאמצעי חיוני למאבק, ומאותה סיבה עקרונית עצמה. הצעירים נדחפים לחיות האינתיפאדה כדי להרבות באכזריות, ולזכות בנקודות במילחמה על התיקשורת ודעת-הקהל, במאבק להחלשת ישראל ולחיסולה בהדרגה. חיילי ישראל נאלצים להכות נערים ואף לירות בהם, כדי למלא את משימותיהם החוקיות, שנכבדו בידי הרשויות המוסמכות, ולשם הגנה על חייהם מפני תוקפיהם.

בא ש"ח לוחמים '89. ומעורר את מקריבי הילדים הפלסטינים על מיתון שאיפות אש"ף. האנשים במחנות-הפליטים, ורצח החשודים בשיתוף-הפעולה עם ישראל, מקבלים וריתק-מרץ מוסרית להמשך מעשיהם הנפשעים. "הערבים מחייבים אותנו להרוג אותם, ובזה העם היהודי לא יעמוד". "מגד"ם, מפ"ם בכל הרמות... הם צעד אחד לפני הסירוב, וכדאי שיקחו את זה בחשבון", אמרו בכנס המיפלגתי קציני-מילואים, והאלוף מיצען משתתף, שומע ומשמע.

זה הגורם או הסימפטום להתפתחות "אוויר-רע של בגידה". עצם ההתארגנות הפומבית, הפוליטית-מיפלגתית, של קצינים, המשתמשים במידע שהשיגו בשורות הצבא, ומנפנפים בדרגותיהם, להפעלת לחץ חוץ-פרלמנטרי על הממשלה הנבחרת והחוקית, גובל במרד. הניסיון לכפות השקפות ואינטרסים של מיעוט על רצון הרוב ועל האינטרס הלאומי הכולל, תוך איום בסכנות, משקף את תהום הציניות, הרמיה העצמית ושינאת האחים, שאליה הידרדרו. "הבחורים המצוינים" מקיימים כוונות.

אם נשמעים הדברים חריפים יתר על המידה, הרי הם חיוורים ועייפים לנוכח המציאות העגומה. הנה, הנה, יוצא לו המרצע מהשק של הקיבוץ הארצי. "אני פשוט מגיע לקץ המחשבה על נושא הציניות", הוגה בקול רם קצין מפ"ם. "המילחמה הבאה שלי תהיה נגד יהודים — זה מה שאני מרגיש". "החברה העדינים האלה, שלא מסוגלים להרים יד על ילד פלסטיני, מרגישים עצמאותיהם את הצורך להילחם באה היהודי. והאלוף

יערי
אמא רוסיה אבא סטאלין

ב שבע שער, עסקנו כאן בהרחבה בתיאור "אוויר-רע של בגידה" השוררת במקומותינו. אובחנה ריצת האמוק של מיפלגת-העבודה לברית הבלתי-קדושה עם מוטרי השמאלנות היהודית ונושאת בשורת הלאומנות הערבית. צינה ההדרות הרעיונות עם שאיפות האויב האשפזיטי, כאמצעי במאבק הפוליטי נגד היריב והאח היהודי. הורגש המניע האפל של השמאל בישראל, בפעולותיו המביאות להרס האושות ועירעור בסיס הקיום הלאומי. באה מזכירות הקיבוץ הארצי וסיפקה פעם נוספת את ההוכחה. ב-18 באפריל כונסה מסיבת עיתונאים מטעמם, לרגל פרסום החוברת ש"ח לוחמים '89. מה שלא ראתה שפחה חרופה על הים, איורו קבל עם ועולם קציני-המילואים של מפ"ם. בהשתתפות האלוף עמרם מיצען, שיחררו אכזרי המוסר והצדק, מוכי היגיון והתחבטות הנפש, את חרצובות לשונם. בצניעותם כי רבה, מעידים הנחתומים על עצמם כי הינם "קבוצת אנשים הדואגת לביטחון צה"ל המדינה ולאופיה של החברה בישראל". בוודאי שהם מודאגים, גם אתם לא הייתם יושבים בלילות עם מיליארדים שקלים של חובות. אבל בכייני השומר הצעיר מסריבים להתעסק בגועל-נפש הכלכלי.

בנוכחות אלוף פיקוד-המרכז, שהזמין ובא לאירוע המיפלגתי, מושמעת הקריאה ובצורה האזהרה: "זו לא העבודה שלשמה התאמנו בצבא. אנחנו לא בנויים לזה, לא פיסית ולא נפשית. אנחנו מגיעים לקצה הגבול". מסתבר שיש גבול לנוכחות שפוט מפ"ם לשרות בצבא העם. שולי השוליים של המיעוט רוצים לקבוע עבור הרוב את קווי המדיניות. "קציני-מילואים ותיקים אנו יודעים שלבעיות השטחים אין פיתרון צבאי", מכריזים מייצגי פחות מ-3% מדרג הצבא היהודי. השמאלנים, שנכשלו בכל עניין ונושא מדיני, מי שגם לא צלחה דרכם בתחום המישיק, תופסים לפתע פוזה של נביאים: "מה שקרה בנחלת יחזיר לעומת מה שעוד יקרה בשטחים".

אבל אנחנו כבר עשינו היכרות מוקדמת עם הסחורה הבולשביקית הזאת. ראינו אותם במעורבותם הפוליטית בכל שלב של צמיחת המיפלג הציוני. החל מרעיון המדינה הדרל-אומית יהודית-ערבית, עבור סטאלין כאביהם הרוחני ואמא רוסיה כמולדת השנייה, וגמור מישפחות על קוצו של יוד.

וגם תופעת המחאה הפומבית, המאורגנת, של חיילי צה"ל (ובכ תוך ציון דרגותיהם ותפקידיהם, אינה חדשה. היא יצאה לאוויר במקביל למהפך הפוליטי של 1977. החלוצ היה מיכתב הקצינים בראשית הקמת שלום עכשיו בגילגולה המקורי, והתופעה פרחת והתמסדה בעת המלחמה בלבנון. בניגוד לתנועות-המחאה אחרי מלחמת יום-הכיפורים, שלא היו פוליטיות ועסקו רק בדרך ניהול המלחמה, כאן מערערים על עצם צידקת מדיניות הממשלה ועל המטרות המוצהרות בפני האומה. החשד הקל, בדבר מניעים האמיתיים של אותם קציני מילואים ותיקים, מתעצם לנוכח העיתוי של התפרצויות אנושיות. כוונתי, הם בוודאי זוכרים, כי במלחמת-ההתשה 1968-1970 הפך צה"ל לשממה איזורים צפוני-אוכלוסיה לאורך התעלה. שלוש מעריה הגדולות של מצרים, פורט סעיד, איסמעליה וסואץ, הוחרבו בהפגזות ובהפצצות שיטתיות. מיליון וחצי אזרחים נטשו בבהלה את בתיהם, או לא רובר באלות, כדור-פלטטיק ומכות. אז עסק צה"ל בהרס ובהרג המוני. אבל אז ישבה מפ"ם בממשלה, וקציני סדרי ומילואים כלל לא חלמו על מחאה.

גם לא זכורים לנו כל קולות מחאה וזעם אודות גורל אלפי הילדים והנשים הסוריים שגורשו או שברחו מרמת-הגולן. זו נכבשה, לאחר לחץ ישיר של קיבוץ הצפון, ובראשם — לפי עדות

הם יורים גם באחים

מישהו מירידי החרוצים בוועד המנהל של רשות השידור רג לשנות בטלוויזיה את המינוח "משתפי פעולה" לחשודים בסיוע לישראל.

נו, טוב, אז הביטוי צורם עכשיו פחות לאוזן מוסיקלית: אוזן לא-מוסיקלית לא תבחין כלל בהבדלים ובדרגות. כי הבעיה איננה במונחים. הבעיה היא ש"ש"ף מחסל את המתונים ביו"ש, ואת מי שקשורים או חשודים כקשורים לישראל. והבעיה היא שישאל הרישמי שותקת ומשותקת ונותנת לרשות האש"ף, שלט ברחוב הערבי באין מפריע.

אין זה אלא רמז קטן לסכנות הגלומות בבחירות דמוקרטיות שם. אש"ף יחסל כל מתון ערבי, ולא יאפשר אלא לנצח גוי המוכהקים להיבחר.

הוא משליט כבר עתה טרור ופחד, באין רבין מפריע לו היום, ובוודאי עוד ישתכלל בעתיד. כי יש דמוקרטיה מערבית, אך אין אף דמוקרטיה ערבית. הם פשוט לא מבינים מה זה. בדמוקרטיה שהמה "ישראל" לעומת זאת, צועקים כל הזמן יוני השמאל שהדמוקרטיה בסכנה. "כל הזמן" — מאז עלות הליכוד לשילטון ב-1977.

אני מסכימה. סכנה חמורה אורבת לדמוקרטיה הישראלית, אלמנטרי, ווטסון יקירי. לא תהיה דמוקרטיה בישראל, אם לא תתקיים מדינת ישראל.

ובעוד שי סכנה לעצם קיומנו כאן — הטרור משתולל. אכזרי הדמוקרטיה הנפשי עם אנשי אש"ף ובתוכם ערפאת

— רב המרצחים, ובניגוד לחוק ולדמוקרטיה. אילו היו במרחק 20 ק"מ מתל-אביב לכיוון שכם — היו מחסלים אותם. האמריקאים, האמונים על ברכי מסורת דמוקרטית, מוחים דימעת נוסטלגיה מהעין, כאשר הם משווים בין האינתיפאדה לבין מלחמת-החרות של העם היהודי להקמת מדינה יהודית. בשבילים זה מובן מאלי שיש יהודים, ישראלים, וערבים גם הם את ההשוואה האבסורדית והשקירית הזו. בכלל לא מובן להם, שאילו אותם ישראלים היו ערבים — היו רוצחים אותם, מיד.

מי ששמע משורר או זמר פלסטיני, או סתם ערבי אשר מזדהה עם סבל העם היהודי בשואה, או מגלה ניצוץ של סימפטיה למדינה היהודית — שיקום. לא יכול להיות, שם אין דמוקרטיה.

אין לי סימפטיה לנווית גלרון ששרה שירי כיפאק היי לאינתיפאדה. אם היא היתה בצד שלהם — היתה מתה. ולפני זה היו אונסים אותה, אונס קבוצתי, או בבורות, לא חשוב. אבל אצלנו — ברור השם — יש דמוקרטיה. מותר לכל אחד להשמיע את הויתו ולתת ביטוי לנפשו החולה. זה היה במסגרת "מצא את ההבדלים".

והם גם אונסים

להקת-המחול הבינ-קבוצית מכינה מחול שנקרא "אינתיפאדה" — יומן מילואים 1989. לא להאמין. להקת-המחול הזו ממומנת מכסף משרד-החינוך כגוף תרבותי, וגם מן הסתם, מהסיוע הענק לקיבוצים המתמוטטים והמבקשים את נפשם.

אני לא יודעת מאיפה לקחו הקיבוצים כוח לצאת במחול,

אבל מעניין אם יש שם גם קטע המתאר אונס אכזרי של נשים עלידי ועדות ההלם הערביות. כבר התרגלנו. שלרעים עושים הנחות מוסריות. אבל אונס, זה אונס. זה אונס. וזה עוד רמז לאופי ההנהגה שהשמאל מציע לנו לבטוח בה.

מה? נקיים בחירות לפי מיטב המסורת הדמוקרטית, בהגדרת האמריקאים הנאיבים? נקיים בחירות בין אנשים ורוצחים.

אני, לעומת זאת, לא חולמת להפקיר את מישפחתי, חברי ועם ישראל בידי האנסים הקולקטיביים, שהשמאל התרבותי מנהל איתם רומאן רומנטי. ואגב, הרומאן הרומנטי, נעלמו עיקבות כל כותבי השמאל המהוללים, אלה שעטס כה קלה ולשונם כה מושחת. נעלמו עיקבות אינסוף אירגוני-השמאל הקיקיוניים, הנשים בשחור, הנשים למען עצירות פוליטיות. מהם לא שמעתי שום גינוי, צער, ראגה, הפגנה, או למצער, מישמרת מחאה.

אלה, הצועקים, והצועקות, המגינים והמגינות על מעמד האשה, לא חולמים לפצות פה על ההתעמרות הממונית בנשות משתפי-פעולה. השמאל הצבעי, באמריקה אונס כזה לא היה עובר, גם בישראל לא, תודה לאל. אבל נשים ערביות זה עניין אחר. אסור לפגוע בהן או הן זורקות אבנים ובקבוקי-תבערה, ויורקות על חיילי צה"ל. מותר להתעלל בהן, לאונס ולהשפיל

— את חשודות בסיוע לישראל — בסך הכל נשים צרי עור עבה במיוחד כדי לדלג בקלילות מעל המשוכה הזו, כאילו לא היתה. כי השמאל הישראלי הצבעי רואה הכל. אבל עין אחת נשארה עצומה.

צריך עור עבה במיוחד כדי לדלג בקלילות מעל המשוכה הזו, כאילו לא היתה. כי השמאל הישראלי הצבעי רואה הכל. אבל עין אחת נשארה עצומה.

לימור ליבוב

ומי לא בא? שייע!

שייע לפני שבוע עם פנינה רוזנבלום ויוסלה מירמוביץ
אם צריך, אני יכול גם לשיר!

שייע גלזר כבר אינו זוכר כמה פעמים שאלו אותו, בימים האחרונים, אחרי שתי התוכניות של חיים שכאלה על יעקב חודורוב — למה לא ראו אותך שם באולפן. כל מי שצפה בתוכנית לא יכול היה להבין למה שייע, החלוץ המרכזי האגדי של קבוצת מכבי תל-אביב ונבחרת ישראל לא נמצא שם, מספר חוויות, לצד חודורוב, סטלמך, מירמור ביץ, רוזנבאום והאחרים. שייע היה צריך להיות שם. הוא הזמן, לא

בגינס ובסנדרלים. הוא עוכר כנהג אנו בקו ירושלים-תל-אביב. יהושע גלזר נולד בתל-אביב. הילדים בשכונת הצפון, ליד הירקון, קראו לו שייע. האב היה קבלן, שהתעוור בתאונה, ולא זכה לראות את הבן משחק. יש עליו סיפור ידוע,

לי טענות אליו, אלא אל מפקי-התוכנית. אני חושב שאילו היו עושים תוכנית על שנינו, זה היה יוצא הרבה יותר טוב — היינו מספרים זה על זה. ראיתי את התוכנית עם מיספחת, מצאתי את עצמי שם, בתמונות, ושמעתי את הבריתות שלי. היה נחמד לחזור

פיע שם. הרגשתי קצת פגוע — לקחו חומר עליי, ועושים תוכנית עליו. אמרתי לבבה שחבל שלא עושים תוכנית עליי ועל חודורוב ביחד. בבה אמר שלא עושים תוכנית על שני אנשים, ואני אמרתי שדווקא עשו פעם, על צמר הרוואים. בבה אמר: אבל הם זמרים! ואני

עשו תוכנית „חיים שכאלה“ ליעקב חודורוב האגדתי. הזמינו את שייע גלזר האגדתי. אבל שייע לא בא. ועוד איך לא בא!

שאותו אהב אורי זוהר לספר בהופעותיו: הקהל במיגרש-הכדורגל בצפון דיונגוף, שהיה סמוך לבית מישפחת-גלזר, היה צועק: „שייע! שייע!“ והאב היה יוצא למירפסת ואומר: „שייע לא בבית...“ הם היו חמישה אחים במישפחה. חיים שיחק בהפועל תל-אביב, שייע במכבי תל-אביב, והשלושה האחרים, כמו שאומר שייע, היו „האהודים של שנינו“. שייע היה ילד שלא אהב ללמוד. אהב יותר לרוץ ברחוב ולשחק כדורגל. אחרי בית-הספר הוא היה הולך למיגרשים ואוסף כדורים בזמן המישחקים. תוך כרי אימון של שחקני מכבי תל-אביב גילה אותו מי שהיה אז כוכב הקבוצה, גואל מכלים. ב-1948 יצא שייע בפעם הראשונה לחו"ל — עם נבחרת צה"ל, לארצות-הברית. ב-1949 הוא נסע עם נבחרת ישראל ליוגוסלביה, והמישחק הסתיים בהפסד 0:6. במישחק הגומלין בתל-אביב הפסידה הנבחרת 2:5, כשאת שני השערים הבקיע שני שיע. „זה היה אז משהו מיוחד“, הוא מספר, „להבקיע לקבוצה עולמית שני שערים“. כעבור שנה ניצחה הנבחרת את נבחרת תורכיה, כששייע מבקיע שלושה שערים. אז התחיל הרומאן שלו עם תורכיה — במישחק הגומלין שם הוא הבקיע שני שערים (התוצאה היתה הפסד לישראל 2:3) ואז רצו התורכים לקנות אותו — „בכל סכום“, הם אמרו.

לעבר, אבל חבל שלא הייתי שם בתפקיד ראשי. **שייע לא בבית** **החודורוב ואני** היינו חברים טובים, נסענו הרבה ביחד, בכמה נסיעות אפילו גרנו באותו החדר. עד היום אנחנו נפגשים מדי פעם בנמל-התעופה, כשאני לוקח משם תיירים. שייע, בן 61, נראה טוב, עדיין ככושר,

אמרתי: אם צריך, אני יכול גם לשיר. אטינגר והתחקירנים שלו אמרו לאחי: שייע יבוא, ועוד איך יבוא! על ארבע הוא יבוא! כאשר לא הגעתי לאולפן ביום הצילומים, אטינגר צילצל לחפש אותי, בעבודה ואצל אחי. אם החליטו שלא מתאים לעשות תוכנית על שנינו, אני לא רוצה לבוא לאולפן ולספר סיפורים על חודורוב. סיפורים יש לי הרבה, אבל עליי. נכון, חודורוב היה השוער הכי טוב של כל הזמנים, ואני מעריך אותו מאוד. אין

אחת ולא שתיים, אבל סירב בתוקף לבוא, והעדיף לצפות בתוכנית בבית. גלזר הסכים השבוע את הסיבה לסירובו: „לפני שש שנים רצו לעשות חיים שכאלה עליי. עמוס אטינגר פנה לאחי, בבה, ולקח ממנו חומר. אחרי כמה חודשים הוא החזיר את החומר ואמר שבניתאים החליטו לא לעשות תוכנית על ספורטאי. כאשר קיבלתי הזמנה לבוא לתוכנית על חודורוב, אמרתי לאחי שאני לא מתכוון להר

שייע בבאלט!

שייע היה ידוע כבדרן, מקור לא אכזב של בדיחות ספונטניות. במשך זמן ממושך כתב טור ספורטיבי-היתולי בעולם הזה. קשה לו להיזכר בבדיחות של אז. הוא אמר שאולי אחיו, בבה, מי שהיה חבר בלהקת-פיקוד-המרכז, והידוע כמספר בדיחות, יזכור כמה סיפורים. ובבה, אכן, זכר: **למחרת המישחק במוסקוה הוזמנה הנבחרת להופעה של הבולשוי באלט. חמש דקות אחרי תחילת ההצגה ראו את שייע קם והולך לכיוון היציאה. שאלו אותו: מה קרה, לאן אתה הולך? „בשבילי זה מספיק“, אמר, „את הפרינציפ תפסתי.“** **לאחד המישחקים באירופה הפליגו החברה באוניה, והיו ממורמרים בגלל הנסיעה הארוכה, חמישה ימים עד מרסיי. שייע אמר להם: „אל תדאגו, בחזרה נגיע הרבה יותר מהר.“ שאלו אותו: למה? „כי בחזרה הים ברידה“, הוא אמר.**

הם רצו לקנות

שייע: „אני לא יודע באיזה סכומים מוכר, אבל בוודאי כסכום מאוד גבוה.“

רגל הישראלי והעולמי. ההתאחדות לכדורגל יודעת להעריך את מה שעשינו, ואנחנו, השחקנים הוותיקים, מקבלים כרטיסי הזהמה ל-מישחקים בינלאומיים.

„אני קורא את מדורי הספורט בעיתונים, שומע שירים ושערים וצופה בספורט בטלוויזיה. החברים שלי הם לא מהכדורגל, אבל כולם חובבי כדורגל.”

לא בירושה

לזר נשוי, פעם שניה, לאאיה, עקרת בית. היא ילידת בראזיל, מתעניינת בכדורגל („הרי היא מארץ הכדורגל!”). הוא אב לארבעה, שלושה בנים ובת, וסבא לארבעה נכדים.

„היו לי ציפיות מהבנים שלי”, אומר שייע, „ציפיתי שלפחות אחד מהם יהיה כדורגלן מצטיין, אבל זה לא קרה. הבן הגדול, בן 31, מאמן ילדים בכדורגל במכבי תל-אביב, והבן השני, בן 24, משחק במכבי ירושלים, בתפקיד חלוץ מרכזי.

„כדורגל זה כישרון, שאותו צריך לפתח. או שנולדים עם זה, או לא. הכישרון שלי לא בדיוק עבר בירושה לבנים שלי.”

כאשר התבקש להגיד כמה מילים לסיום: „היו לי חיים מעניינים. הגעתי למקומות בעולם, שאליהם לא הייתי מגיע אילמלא הכדורגל. זותמיד הייתי על תקן של נערץ, בארץ ובחו”ל. מה יש להגיד — חיים טובים. אין לי טענות.”

נעמי רזן

שייע ואשתו לאאיה
היו לי ציפיות מהבנים שלי”

אביב והפועל פתח-תיקווה, העניק לנו נשיא המדינה, יצחק בן-צבי, את הגביע. אני הייתי ראש הקבוצה. כאשר נישאתי לנשיא הוא אמר לי: „אה, גלור, שמעתי עליך” ואני אמרתי: „גם אני שמעתי עליך.”

„שיחקתי בנבחרת עד גיל 34. אז הרגשתי שהכושר שלי ירד, והגיל עושה את שלו. מכי וזן שאהבתי לשחק, עברתי לקבוצות פחות חשובות, ושיחקתי עד גיל 38.

„אני עוקב אחרי כל מה שקורה כיום בכדור

נסענו לרוסיה. היינו צריכים או לשנות את השמות שלנו לשמות עבריים — לי קראו גל-זר. במישחק עם הרוסים נגענו מעט מאוד בכדור. היה קר מאוד, וזה היקשה עלינו. הם היו כמו שדים.

„באותה ההתקפות היפלת את השוער האגדתי שלהם, יאשין, והתחיל לדרת לו דם מהשפתיים. החבר’ה שלי אמרו לי: מה עשית לקרוש שלהם? ישלחו אותך לסיביר בגלל זה: „ב-1959, בסיום המישחק בין מכבי תל-

לא שקלתי בכלל את האפשרות הזאת, לא הרגשתי בנוח עם המחשבה שאהיה בארץ זרה. אז עדיין כמעט לא היה קיים המושג הזה, לקנות שחקן.

„אחרי שנה רצו גם האיטלקים — קבוצתו של מאראדונה כיום — לקנות אותי. שוב לא רציתי. העדפתי לחיות בישראל. התקבלתי כחבר באגוד. קיבלנו פרושות עבור הכדורגל. מי חשב אז שאפשר לקבל בוגוסים של 20 או 30 אלף דולר למישחק, כמו היום?

„היו הטבות פה ושם, יצאנו למיסעדות טובות על-חשבון הקבוצה, נסענו לבתי-הבראה. אבל כסף של ממש לא עשה אף אחד מאיתנו. אבל לכל השחקנים היו מעריצים, וגם מעריצות, ולי היו הכי הרבה.

„זו היתה תקופה טובה לכדורגל, שנמשכה בערך עד תחילת שנות ה-60. המיגרשים היו מלאים תמיד, הרבה יותר מאשר היום. שיחקו נו ככל הלב, בשביל הקבוצה, לא כמו היום, כשהכסף חשוב יותר מהכל.

„לא היתה או טלוויזיה, בקושי היה יומן כרמל. אנשים לא ראו כדורגל עולמי, ולא יכלו לעשות השוואות. אנחנו, ככל שהיה ידוע להם, היינו הכי טובים. היינו ממש אליים: חודרוב, מירמוביץ, סטלמך, שניאור, אני. עד היום אני נתקל בקטעים של הערצה. חשבתי שכבר שכחו אותי, אבל אנשים מהדור הוותיק עדיין מזוהים אותי, אומרים לי: נולדת מוקדם מדי!”

„היה אז כדורסל, אבל הכדורגל היה הרבה יותר פופולרי. לא היו אז שחקני-רכש זרים. „לשיא הפופולריות הגענו ב-1956, כאשר

תמונה היסטורית: הגול המפורסם של שייע נגד יאשין הסובייטי (1956)
כסף של ממש לא עשה אף אחד מאיתנו...”

(המשך מעמוד 9)

אפורה ובוצית, עשויה טלאים-טלאים ונטר-שה. איש לא נראה ברחובות הצרים והמאור-בקים.

קצין בכיר, אחד ממפקדי האיזור הסביר את מטרותיהן של הפעולות היוזמות ומוזות-הראיה של הצבא:

● ניקוי שטחים. לעיתים מנקים החיילים עצמם מחסומי-דרכים. לעיתים מוציאים אני-שים מן הבתים הסמוכים כדי שאלה יעשו את העבודה.

● ניקוי סיסמות הנכתבות על הקירות. ביצוע מעצרים.

● פעם בשבוע, לפחות, מבקרים אנשי המינהל-האזרחי בנתיבי-הספר שבאיזור שלהם, משוחחים עם המנהלים, המורים והתלמידים, מנסים (ולא הצלחתיהם) למנוע התפרצות הפגנות מתוך מוסדות-החינוך.

לשאלה איך קורה שבעת פעולה יוזמה קרי-רים מיקרים חריגים מתוך בתי התושבים ומ-חוצה להם, הסביר, כי לפעמים נכנסים חיילים לבית, כדי לעצור את אחד מבני הבית. הם מזהים את הבחור בתוך הבית ורוצים לקחת אותו איתם. אבל אז מתאחרות כל נשות המישפחה — חמש או שש נשים — מתחילות לצעוק, מחזיקות את הבחור בידו ומגינות עליו, כדי שחיילים לא יוכלו לקחת אותו. "חייל בן 18 מרגיש לחוץ, גם אם אין יריות. החיילים נעשים עצבניים ומנסים להרגיע את כולם בלא הצלחה רבה.

קרה כבר שחייל התעקש לקחת בחור למי-עצר, הנשים ניסו למנוע זאת ממנו, ואז התחיל לה מהומה בבית. במהלך מהומה כזאת מאוד יתכן שנשברים חפצים בתוך הבית, אבל אני לא מאמין שחיילים עושים מעשים כאלה בכ-וונה, אלא כמיקרים מעטים."

הקצין נמצא ארבעה חודשים בעזה, שנה קודם לכן היה בגדה-המערבית. בכל התקופה הזאת הוא היה נוכח בארבעה או בחמישה מיקרים שבהם התעללו חיילים בתושבים.

● בנינים מוכפעים

הגבול בעיר. נסיעה בשיירה צבאית בתוך העיר עזה דומה למסע רילוגים בין בסיסי-צבא למיניהם, ונותנת את הרושם העז שהעיר כולה רחוקה מבתים ובתים. מימשל, מינהל-האזרחי, נפה, מישטרה, מישטרה-הגבול, עוצבה ועוד ועוד. כולם מוגנים היטב בקו-ביות-בטון עבות, בשער-ברזל מסורגים, בגי-דרות-ביטחון חזקות ובמטרים על מטרים של קונצרטיות וגדרות-תיל. כל הבסיסים בנויים סביב בניין מרכזי אחד גדול, שהופקע בשלב זה או אחר של הכיבוש מידי החוקיות של אחד התושבים המקומיים.

הבניין שהופקע לבסיס מישטרה-הגבול הוא אחד היפים שבהם. תיקרות גבוהות, חדרים מרווחים, חלונות מקושתים, מרצפות מצויי-רות בדוגמות מריביות, מרפסת עגולה רחבת-ידיים, המשקיפה על נוף משגע, חצר ובה חורשת עצים מוריקים, המטילים צל נעים.

מיפקדת מישטרה-הגבול הוקמה ב-14 בחור-רש מסוף 1989, וקיבלה אחריות על חלק מהי-עיר עזה.

מישטרה הגבול כפוף למישטרה-ישראל. מפכ"ל המישטרה הגבול את יחידת מיש-מריה-הגבול מדינת בנפ"ה (יחידת לפיזור הפי-גנות, היורה צורות של כדורי גומי, גזז מר-מיע, מים צבעוניים, ועוד עזרים שונים) ובחציצת (רכב היורה חציץ בצורות). הוא גם הורה על פתיחת חקירה בכל מיקרה של ירי, גם אם אין הרוגים.

מבחינה מיצעית כפופות יחידות מג"ב לצה"ל.

הדיון באותו הבוקר נסוב על מחסור של יחידת מישטרה-הגבול בכלי-רכב ובעיקר על דרך הטיפול בהפגנות שיוצאות מתוך בתי-ספר. איך "לטפל" במסיתים. אם אלה אנשים הבאים מבחור וארגונים את התלמידים להפי-גנה, או כמי שבאים מתוך בתי-הספר עצמם. השיחה התמקדה ברצון להימנע מכניסה לי-תוך בתי-הספר ובניסיון למצוא שיטות מתוח-כמות ומתחכמות.

ולשלום. האלוף הסיט בתנועת יד זריחה את קני-הרובים הצידה, וניגש ללחוץ את ידיהם של התושבים הנדהמים, שנראו כמי שאינם יודעים מה נפל עליהם פתאום.

האלוף יליד עיראק, שהשפה הערבית שגורה בפיו, שוחח בערבית עם מעט-הפלסטינים שערכו קניות אחרונות לפני תום המיסחר היומי ופרץ האינתיפאדה. הם לחצו את ידו, וענו בקצרה לשאלותיו, שנשאלו בחיוך. הוא דיבר גם עם כמה ילדים קטנים שעמדו בצד.

אחר-כך בחר האלוף לעשות את המשך-הדרך ברגל. אז סיפר כי התושבים אמרו לו שהם מעריפים שהחנות תהייה פתוחות, שלא יהיו שבתות, שיהיה שקט.

ארוחת הצהריים התקיימה בחדר-האוכל של הקצינים בתוך כלא-עזה. כדי להגיע לשם נאלצו לעבור שער-ברזל נעולים, למסור תעודות וכלי-נשק, מתוך הרגשה מוור-שהכניסה למקום נראית קלה, והציאה? השולחות היו ערוכים בצורה חגיגית, כי-

אה לביקור של אלוף-פיקוד במיתקן של שרות בתי-הסוהר. כיאה לחולה-המועד פסח. בקבוקים של מיץ ענבים, צלחות עמוסות בסלטים צבעוניים.

מנה ראשונה מרק חם, מנה שנייה ארטי-שוק מולא בבשר. מנה עיקרית עוף בגריל וציפס חם. מנה אחרונה ליפתן, ואחר-כך קי-פה. ארוחה ענקית, משיבצה וטעימה.

אנחנו מנסים, אמר האלוף לסוככים, "להפיק כמה שאפשר את כל מערכות החיים: חינוך, בריאות, חקלאות.

"המדינה היחידה שנותנת פה את כל הת-מיכה זו ישראל. גם עכשיו, במהלך האינתי-פאדה.

"אני גאה לומר שאנחנו ממשיכים לנהל חיים בידור ומאמינים שהמצב ישתנה. וכשנ-שב ביחד, הם יוכלו לומר את הצבא הישראלי התנהג פה ולא שנה את אורח-החיים.

"עדיף שלא להשתמש בכוח, כי אם משת-מים בכוח, מפסידים כוח. המוח האנושי צריך לחשוב איזה כוח ררוש לו בכל מיקרה ומיקרה ספציפי. כי אם משתמשים בכל הוד-מנות בכל הכוח, זה דומה לפיל בחנות חרסי-נה.

"אם רוצים לחיות באיזור הזה, המטרה היא לחיות בשלום עם כל השכנים. אנחנו משתמ-שים בכוח, אבל אנחנו מדינה דמוקרטית, ולא משתמשים אפילו ב-5% מהכוח שלנו.

"רק מי שמשתמש בכוח בחוכמה, ושולט בעצמו עד הקו שבו הכוח יכול לתת תשובות,

רק הוא יכול להמשיך במשימה לטווח ארוך, ולהשיג את המשימה הלאומית.

בהרבה מצבים, שבהם לא היה פיתרון ב-שום דרך, בסוף הדברים הסתדרו. אני זוכר שלפני 67 ירו בילדים ובנשים כמה מאות מטרם מהגבול, ורבים לא האמינו שהעתיד יהיה טוב יותר. אחר 67 היו עוברות הרבה חוליות של אש"ף את הגבול ומתקיפות, והי-מצב מאז השתנה לחלוטין.

"אני זוכר את תקופת המירדפים באיזור ביקעת-הירדן, גם אז נראה כאילו אין פיתור-נות, אבל המצב השתנה.

"אני מאמין שאם נמשיך במשימה, המצב ישתנה. והסיסמה היא בנחישות ובריגשות. בנחישות, כאילו האינתיפאדה תימשך 100 שנה. ובריגשות, כאילו היא תסתיים מחר בבוקר.

"צה"ל ימשיך במשימה, כל זמן שהממי-שלה תורה לו לעשות זאת, והוא יבצע את המשימה בריגשות, כל זמן שדרוש.

"אני מאמין שהמצב ישתנה בכל המידי-רחית-כוח, ועד שהוא ישתנה, אנחנו חייבים להיות חזקים.

"לעולם לא ננעייף, כי אנחנו מעוניינים להמשיך לחיות פה בביטחון."

עד כאן דיבריו האלוף. ארוחת-הצהריים הסתיימה. האלוף הלך לישבת הערכת-מצב עם הקצינים המופקדים על האיזורים השונים ברצועה, ואנחנו נלקחנו לסירוב בהתנחלויות גושי-קטיף.

התארגנו בזריזות בשיירה והדרמנו בכביש הצר. המעבר מעזה הצפונית, המוקפת מחנות-פלסטיים צפופים עוד יותר, אל הבועה הירוקה המאכלסת את ההתנחלויות היהודיות, היה הדרגתי ועבר דרך ריונות של חולות צהובים וחמים.

על גבול חארינס שוכנת ההתנחלות הגי-דולה ביותר בגוש: גניטל. גדרות ביטחון רב-שיכבתיות, פנסי תאורה חזקים, קונצרט-נות של תיל, כביש חדש, שער ברזל מסורג, בודקה וחייל חמוש בכניסה. ומעבר לכל האמצעים המשוכללים הללו מתנופף לו ברוח אביבית דגל ישראל ומאחוריו הבתים. רבי-מיפלסים, בצורות ארכיטקטוניות שונות ומשונות, טובלים בתוך ים של ירק ופרחים מרהיבי עין בצבעוניותם.

קשה להאמין שמרחק של חצי שעה נסיעה בלבד מבדיל בין מחנה-הפלסטיים שאטי — שהיה נתון באותו הבוקר בעוצר, שהצבע הירוק נמצא בו רק בדגל הפלסטיני, המתנופף קרוע מעל אחד מעמודי-החשמל, שהצבע הי-חיד השולט בו הוא צבע האבק, החול, הזוהמה והייאוש של המקום הרענן הזה, הסגור מכל עבריו בגדרות-ביטחון משוכללות וחרישות. על גיבצה מעל ההתנחלות נמצא מקור הפרנסה של התושבים. עשרות חממות, שר-רות-שירות של פרחים פורחים בשלל צבעי-הקשת, מערכת השקיה משוכללת, כביש גי-שה נוח, ושמש חמימה ונעימה.

שלווה רוגעת היתה שרויה על כל איזור גושי-קטיף. מכוניות מעטות נראו בדרכים, ההתנחלויות והמרכז המיסחרי של האיזור נראו נטושים לחלוטין בשעת צהריים.

משם המשכנו בשיירה צפונה, אל עבר מח-סום ארז. שם פגשנו שוב את האלוף ועוזריו ונסענו אל מחוץ לרצועה. באותו היום לקח האלוף חלק באוכרה השנתית לחילת אירית פורטוגל, שנברהגה בעת ההתקפה על אוטובוס קו 300, שנחטף בירי ארבעה פלסטינים תוש-בי הרצועה.

מרדכי, אז ת"ל, היה הקצין האחראי על פעולת החילוץ, פועלה שהסתיימה בהריגתם של שניים מהחוטפים בעת ההסתערות על האוטובוס ועוד שניים אחרים שהוצאו חיים ושנהרגו אחר-כך מידי אנשי השב"כ. מרדכי היה קורבן של מה שכונה מאו "פרשת השב"כ". חודשים רבים עברו עליו בדאגה ובהתקפה של העיתונות, עד שנוקה שמו והוא הועלה בדרגה.

מאז הוא מקפיד ללכת מדי שנה לאוכרה של אירית. הוריה ואנשים אחרים הקימו קרן על שמה ומאז, כבר כשר שנים, הם מחלקים בכל שנה תעודות ופרסים לבני-נוער מכל הארץ שהצטיינו בפעולות התנדבות שונות.

שם נפדרנו מהאלוף, הוא המשיך לערב של ישיבות ארוכות.

הנשים האוהבות את הגברים השונאים אותן

מלאצ'ו

להודק לכל הגירויים החיצוניים היא עומק מסוים במערכת היחסים.

הוא הלך להתקלח ואחר כך התלבש יפה. שלי שאלה לאן הולכים, וקיבלה את התשובה: "אני הולך למסיבה".

"כששאלתי מה, עם מי, ולמה, קיבלתי תשובה שהמסיבה היא של חברים שלו, אין לי מה לחפש שם, ושאני לא אראג. הוא לא יתן חיל עם אף אחת, כולן שם סתם מחפשות זקנות.

"נעלבתי. לקחתי לו את המפתחות של הדירה, וזרקתי בין השיחים. הוא היה נורא מרויח. צה מזה ואמר שאני בדיוק כמו נועה, החברה הקודמת שלו."

במשך כל התקופה ששלי ואריאל היו חברים, נועה הייתה בקשר עם אריאל.

הוא השתמש בה כדי להרגיז וללכות את הקינאה. היא הייתה מצלצלת אליו בשעות הקטנות של הלילה, ומנתקת את השיחה כששלי הרימה את השפופרת. לפעמים הייתה רות פקת בדלת אחרי חצות ומבקשת ממנו שיפתח לה.

"אריאל הלך למסיבה שלו, ואני התלבטתי האם לארוז את הפציי ולהסתלק משם, או להיות כאילו COOL וללכת לישון.

"מעניין שהקווים האדומים זזו בכל פעם עוד ועוד אחורה. מה שפעם היה יחס בלתי נסבל הפך בינינו לשיגרה מקובלת. הכבוד הפך להיות מושג מאוד גמיש, והפשרנות גבוהה מיום ליום, אני הייתי סמרטוט רציפה. הלכתי לישון.

"הוא לא חזר בי כלילה, וגם לא בלילה הבא.

"ב-4 לפנות בוקר הוא הגיע, קצת שיכור ובמצב רוח מרומם.

"אני שכנתי על הגב, והוא אמר לי שהוא נורא חרמן.

"הוא נשכב עלי ואני אחזתי בערינות את לחיי בשתי ידי, ואז לפתע שרטתי אותו בכל הכוח בצפורניים."

אריאל צעק ששלי היא כמו חיה, ברוסלית, אשה פרימיטיבית.

שלי ענתה שהיא רוצה שכולם יראו על פניו את השריטות שעשה לה בלב.

סאדיזם

ומאזוכיזם

שלי הייתה אז בת 22, היא למדה באוניברסיטת תל אביב, ולפרנסתה עבדה ככייניסטר ובעבודות מודמנות. אריאל עבד בחברת מחשבים שבכעלות.

"מאוד אהבנו זה את זה, ולכן נשארו ביחד. היום האהבה הזאת בכלל לא ברורה לי.

אני דומה לעולם הזה

ב אופן כללי תמיד לא היה לי טוב איר. וכל חרשיים, בעיקבות, הוא היה עושה משהו שממש חתר בתוך יחסי, ישר בלב. הוא כליך פגע, הוא שרט והכאבי והי בא אותי למין כאב עמוק שלא היכרתי. הכאב היה כרוך בהשפלה נוראית.

"איך הסכמתי? אני לא מבינה עד היום" בחורש הבא תהיה שלי בת 24. היא מרגישה מבוגרת בהרבה מבנות גילה. לדעתה, תמיד הקדימה את חברותיה, אבל שנתהחברות המתמשה שלה עם אריאל העמידה אור, תה, בזמן קצר, מול התמודדויות שנשים אחרות עוברות אותן תוך שנים.

הכאבים ביגרו אותה, וההתמודדות חישלה אותה לחיים. אבל ההתמודדות הקשה גם גרמה לה להיות ספקנית לגבי היכולת של גברים ונשים להיות בקשר, שבו נותנים ומקבלים ללא מישחים.

יותר

מדי גבר

ל פני שנתיים יסבה שלי עם חברה בבייתקפה וסיפרה לה שהיא רוצה להכיר משהו.

יש לי הצלחה עם גברים. לפחות בהתחלה. אני יפה, חמודה, חכמה וכל הרברים האלה, וברוך-לכל הם גם לא מעניינים אותי, וזה הופך אותי, מבחינתם, אתגר לאגו.

"אצלי זה לא מישחק של קשה-להשגה, אלא בעייה. תמיד הוא לא די אינטליגנטי או לא די מלומד או יותר מדי מצ'ואיסטי, או שנרמה לי שלעולם לא אמשך לאחד כמוהו. אמרתי לה שאני מחפשת אחד כמוני, אבל גבר. שייראה טוב, שיהיה די רגיש ומבין עניין וטיפוס שאפתן.

"ברור שבין בני גילי אין כאלה. בגיל הזה הם בדיוק בדרום-אמריקה, ואחר כך הם מתלבטים שנתיים מה הם ילמדו, ובניתיים לומדים צילום בקמרה אובסקורה וכל מיני שטרי יות כאלה.

"היא אמרה שיש לה משהו להכיר לי. כל מה שהיה לה להגיד עליו זה שהוא בן 35, ואגוז קשה לפיצוח."

שלי טילפנה אליו והשאירה לו הודעה. הוא התקשר אליה כעבור כמה שעות, ובאותו הערב נפגשו.

"אני מלאת ביטחון עצמי, אבל יש בי גם משהו תמים וילדותי, מין ילדה-אשה. אני חושבת שזה סוד הקסם שלי.

"הוא תחקר אותי על כל קורותי, ואני עניתי. ארבע שעות. היה בסדר. "שכל — יש, רגישות — המון, כמה שנוח לו, צורה — גבר, ואני דווקא אוהבת בייבי פייס. יתרונות — עבר משהו בחיי, ומבין

המחשבה הטרידה אותי: מה דבוק בי, שנשארת איתו שנה?"

היה בה משהו הרסני. סאדיזם ומאזוכיזם שחברו יחדיו. לאורך כל השנה תמיד קיוויתי שיום אחד הוא ישתנה. היום אני יודעת שאני שים בני 35 לא משתנים.

"הרגעים הטובים היו תמיד אחרי שהייתי מודיעה לו שאני עוזבת אותו ולא רוצה לראות אותו עוד. הוא היה נותן לי לחזור לביתי ללא כל ניסיון לפייס אותי, אבל אחרי כמה שעות היה מתחיל להתחנף בטלפון. בסוף הייתי נשכרת ומסכימה לראות אותו. ואז תמיד היו סצינות קבועות של מוצי'פוצי וכמה שאני אוהב אותך ומין מהשמים."

כשגרו ביחד, היה אריאל מגיע הביתה בל שעות מאוחרות. הוא הייתה נעזמת בצד חברים, שהיו לו פגישות-עבודה, או שהלך לאכול.

"אני יודעת שהוא לא בגד בי, כי למרות כל המיגרעות שלו הוא לא שיקר לי מעולם. לחברים הוא לא אהב לקחת אותי, כי טען

גלית בר

(המשך בעמוד 48)

אותי. זאת הייתה התחלה של חרדת-הנטישה שהוריתי בה לפני עצמי רק אחרי שנה.

"זאת הייתה גם התחלה של שעות ארוכות של המתנה לשיחת-טלפון ממנו, של חוסר ודאות נוראי לגבי מה יהיה, ושל קינאה חריזנית שהוא דאג להשריש במערכת-היחסים, ושאני טיפחתי בהתמדה."

סמרטוט

ריצפה

ב אחד מערביי-השבת חזו שלי ואריאל אל בטלוויזיה. הייתה אווירה נעימה ושיקפה.

"אחד הרברים שנורא רציתי בקשר עם מי שזו הו ההרגשה של ביטחון בקשר, של בהירות לגבי מערכת-היחסים ורגיעה. לא אוהבת את הריצות ממסיבה לפאב ומפאב לסיבוב בעיר. בעיני, לשבת בבית ולראות טלוויזיה, או לקרוא או לשמוע מוסיקה, מסמלת את הבהירות. המשמעות של היכולת לא

"הריב הראשון שלנו, בראייה לאחר, סימל את כל מערכת-היחסים הזוועתית.

"היינו כל השישי-שבת אצלו בבית. היו חברים, ועשינו לכולם אוכל. היה ממש נחמד. בערב אני חוזרת לביתי.

"למחרת הוא לא התקשר אלי, ואני טילפנתי אליו למישר. הוא ענה בקרירות רבה. "כשהוא בא אלי, שאלתי אותו מה קרה, והוא ענה לי שאתמול בערב עזבתי את ביתו והשאירתי לו את כל הבלגאן. לא שטפתי את ערימת-הכלים הענקית, ואילו הייתי אשה אמיתית, הייתי עושה את זה. הוא אמר שיעצבן אותו לגלות שאני כזאת. אמר והתכנס בעצמו בשתיקה ארוכה.

"ברור שאם מישוה היה אומר לי את זה היום, הייתי אומרת לו: חבל על כל מילה מיותרת, ביי, מותק! "אבל אז לא ידעתי איך להצטרק, והתחלתי לתת כל מיני תרוצים של רציני, לא הספקתי, ובגלל זה לא צריך כל כך לכעוס". בתוכי הרגשתי מועקה ופחד שהוא יעזוב

עניין. חסרונות — מרוב שעבר בחיי מתייחס אל הכל כצפוי, ידוע מראש ומובן מאליי. "במשך שלושה שבועות הוא היה מתקשר עם שלי, והיא הייתה מאבדת את מיספרי-הטלפון, לא מוצאת זמן לדבר איתו, או נפגשת באותו הערב עם מישוה אחר. "בקיטור, לא ממש מצא חן בעיני יותר מדי איש, יותר מדי מחורר. "אחרי שלושה שבועות, שבהם נפגשו כמה פגישות רדודות, ישבו בפאב ודיברו על כך שהעסק לא זז.

אשה

אמיתית

ה שיחה, שהייתה כמעט "שיחת-סיום" כזו, הביאה את שניהם לקריבה ביניהם של היתה עד אז, ושם זה כעצם התחיל. "אחרי חורש ישנתי אצלו בפעם הראשונה. מין היה מאוד בינוני, אבל מה, פתאום הוא נורא מצא חן בעיני. נורא רציני אותי, וני הייתי לחוצה.

לרותי

נעמי
רו

כסף לא חשוב

הוא רווק בן 40, שרוצה להתחתן. הוא נאה, 1.67 מטר, משכיל, מסודר היטב בדירה וברכוש. הוא ציין גם שהוא בן למשפחה מיד "חסת", אבל לא כליך הבנת מה זה — ברון רוזן רוכס מי יודע. איך שלא יהיה, האציל הזה מעוניין להכיר בחורה נאה, כנה ורצינית, בגיל 25-35, הכסף לא חשוב. יופי, מהגריבים בעם. מיספרו אצילי הוא (1/2696)

עם סרגל ביד

יש לי הצלחה עם בחורות, הוא דיווח לי. אני נראה טוב, גובה 1.80 מטר, חתיך, אבל עוד לא מצאתי את המתאימה. החתיך הזה הוא בן 22, סטודנט לספרות, והוא מחפש מישהי מיוחדת, איכותית, נאה, נשמה טובה, בת-גילו או שנה פחות, שגובהה בין 1.70 מטר ל-1.80 מטר. לפי דעתי הוא יבוא אליה עם סרגל ביד. מיספרו הוא (2/2696)

אהבה את החופש

היא התגרשה לפני 10 שנים, אחרי 26 שנות נישואין. תקופה ארוכה היא אהבה את החופש ונהנתה ממנו, אבל עכשיו היא מחפשת בן-זוג לקשר רציני. אופי הקשר לא משנה, העיקר קשר. היא יפה, 1.67 מטר, לא מ' הרוות, כחולת-עניים, עובדת במוסר ציבורי בשטח המחשבים, אם לשני בוגרים. תנאים לה אם אתה אינטליגנטי, פתוח, חם, אוהב מוסיקה קלאסית וקולנוע טוב, רצוי מסודר בחיים. שאל אותי על (3/2696)

חולה על כדורגל

בשבתות לא תראי אותו ולא תשמעי ממנו, כי הוא חולה על כדורגל, אבל בימות השבוע אחרי רים הוא מאוד רוצה לפגוש אותך לקשר רציני, אם אפשר לדבר איתך, ואת נראית טוב, בגיל 20 עד 23.

הוא בן 25, איש-אלקטרוניקה שעשה הסבה ללימודי תעשייה וניהול, נאה, ספורטיבי, 1.87 מטר, ספונטאני. מיספרו הוא (4/2696).

המסיבה המובטחת

כתב אלי ירון מרמתיגן: "אני חושב שהרעיון לערוך מסיבה לי חובבי או משמשי מדור זה מתקרב בחשיבותו למבצאת הגלגל או הדפוס, ואני מבקש שתזמיני למסיבה גם את... (שמה של אחת מעלמות-החן שתמונתה התפרסמה כאן)".

ירון הזכיר לי את המסיבה המר כשחט, שברגע זה לא נראית לי אקסואלית. לא הוצפתי במיידע כמה בקשות להשתתף, וחזק מזה,

מרבית הפונים היו נשים. אתם לא רצינים.

מישהי שעברה השבוע על רשימת הגיונקולוגים בנושיון סיפרה לי שהיא מצאה שם, להפתעתה, את השם: ד"ר דב סקס, רמת-גן.

★ ★ ★

לחזור הביתה

הוא בן 29, עוסק בעיתונות ("אני מאוד נהנה מהעבודה"), נאה, 1.75 מטר, רזה. בגלל המירון אחי הקאריירה ושעות-העבודה הבלתי-יגירתיות, ואולי גם מסיבות אחרות, לא הספקתי עד עכשיו למצוא מישהי שיהיה כדאי למחר לחזור הביתה בגללה. הוא כותב. אוחך הוא רוצה חכמה ומעניינת. מיספרו אצילי הוא (5/2696), ואני מאוד מקווה שהכתבות שלו מעניינות יותר ממכתבו אליי.

★ ★ ★

אני מאמינה בלהוציא החוץ מה שמרגישים, אז אמרתי לו בטלפון, למחרת הפגישה: "אתה נהדר!" והוא ענה לי: "אני יודע". הצילו!

★ ★ ★

פתאום הוא לא היה מאוהב בי

היא גרושה, כסביבות ה-40, והיא ביקשה לספר את הסיפור שלה, כדי להזהיר נשים אחרות מהגבר הזה, שאותו הכירה, לצ' ערי הרב, דרך המדור הזה. "זה היה מרענן, שינוי לטובה אחרי גברים אחרים, להכיר גבר שאינו פחד להביע אהבה. תוך 10 דקות הוא אמר לי: את אשת חלומותיי, לעולם לא תהיי לבד, ותוך חצי שעה הוא הציע חיים משותפים.

"הייתי המומה, מאוד מוח' מאת. אני מאוד נחמדה, מעניינת, אבל לא מתאהבים בי תוך 10 דקות. אני לא הטיפוס. נסחפ' תי, אבל היה בו משהו שעורר בי חשד, והחלטתי לעמוד על הי' מישמר.

"בפגישה השנייה הוא סיפר שחסר לו כסף גזיל. הוא פותח עסק, מחכים לו כספים גדולים מחו"ל, והוא גם בונה בית מפר אר. במילים אחרות: אל תפחד, אני עשיר, יש לי ממה להחזיר לך, אבל בינתיים תלווי לי 3000 שקלים. מה, אין לך? או תיכנסי לאוברדרפט, בטח יאשרו לך. מיי-הרת' להחביא את פינגסיה-קיס, כרטיסי-האשראי והארנק. ברגע שהוא ראה שאין לו סיכוי לקבל ממני כסף, הוא ניתק קשר. פתאום הוא לא היה מאוהב בי יותר."

★ ★ ★

מנחם זילברמן, בהופעה: "אני תיכנן אספר לך משהו, שי' פלו לך הציצים", הוא אומר לי-מישהי בקהל, וכשהיא מתחילה לחזקוק הוא מסתכל לתוך המחשוף שלה ואומר: "נג, אני רואה שכבר סיפרו לך את הסי' מור הזה, הציצים כבר נפלו."

חמוררים

הבן של האבא

התפוסטר ♦ ברבת-עמון, מ' תפקיד ראש-הממשלה ושר-ההגנה של ירדן, זייד אל-ריסאעי (53), שמונה לראשות הממשלה בראשון נה בגיל 37. אל-ריסאעי, שהתחנך בקאהיר, ניוירוק והרוורד, היה שגריר ארצו בלונדון, אוהב את החיים הטובים (סיגארים) והוא בעל נכסים רבים (בין השאר: בנק, חברת-הננייה ויומון), שאותם, כ' נראה, לא ירש מאביו, סמיר אל-ריסאעי, יליד צפת, שהיה ראש ממשלת ירדן בימי עבדאללה, כבו של חוסייו.

האחות של אנה

נחוג ♦ בלונדון, יוסי-הולדתה ה-60 של אורה גיירינגר-שלום, אחותה החורגת של אנה פרנק, מנישואי אמה, פריצי, לאביה של אנה פרנק, אוטו, שמונה שנים אחר שהשלושה ניצלו מן השואה. גיירינגר-שלום, ילידת אמסטרדם, דאם, הגשוואה לכלכלן ישראלי, היא כיום אם לשלושה ובעלת-חנות-עתיקות, וגורעה כמחברת טיפורה של אווה, שבו תיארה כיצד מישפחתה, בדומה למישפחת פרנק, ירדה למחתרת עם ראשית הכיבוש הנאצי של הולנד, נתגלתה ונשלחה לאושוויץ, שממנה שוחררה היא ואמה, ששררו, בחורף 1945 עליידר הצבא האדום.

נשיאה ואשת-חברה

נחוג ♦ יום הולדתה ה-70 של רעיה יגלום, נשיאת יוצו הער' לסית ואשת-חברה ששמה הולך

נשיאה יגלום
ום ארץ-ישראל השלום

לפניה. יגלום, ילידת בסרביה (א' זורה-ספר הרוסני-אוקראיני), על-תה ארצה בגיל 21, נישאה לאיש עסקים, שלו ילדה בן ובת ויודעה זה שנים בפעילותה הציבורית (כולל גם במיגרת תנועת ארץ-ישראל השלמה).

הציר מנווה שאנן

נפטור ♦ בכפר-שמריהו, בגיל 93, הדייר משה רב ישרי, מרא' שוני שרות-החזק הישראלי (הציר הראשון של ישראל ביוגוסלביה ולאחר מכן ציר ישראל באיטליה). ישרי, יליד פולין ובנו של רב שכונת נווה שאנן התלאכביט, היה מייסד פטן ובלשן (שפות שמיות) לפי-הש' כלתו, שעסק גם בניהול (יומון) ההסתדרות (דבר), בכתיבה (בין הש' אר: אגרות לילדים) ובביטוי (מאחסן סליק נשק גדול של אירגון ההגנה בטרם מדינה).

מאצו

(המשך מעמוד 35)
שאי נרבעת לו לתחת, ולא מסוגלת לתקשר איתם.

אני בחורה שמתחברת מאוד בקלות, אבל לידו איבדתי את הבני טען העצמי הרב שלי עד למצב של שבר-כלי, חסרת כל עמדה, הוא רמס אותי בדומיננטיות שלו, מבלי שהרגיש. בסך-הכל הוא מאוד פידגן לי, רוצה שאצליח, אבל בלי להיות מדע לכך גרם לי להיות אפסית.

היתה גם בעייה אוכייקטיבית: היה בינינו הבדל של 13 שנים. היו לו הרבה רגלים של ארם שחל לבד הרבה שנים, ואני התנהגתי כמו צל, כדי לא להפריע, חס וחלילה. כשהיו בעיות, ניסתה שלי לדבר עליו, אבל לא זכתה בתגובה. הניעלם שוב ושוב מחוסר-הבטחות של איאל להיראות איתה בחברה. זה לא מובן לי עד היום. הוא לא הסכים אף פעם לחלל איתי. לפאב או למסיבה או לאירוע אחר. תמיד מועד הטענה שאני לא מכיר רה אף אחד, ושאי נרבעת אליי. זה

בשיבוע קילוגרם, הראייה שלי התערפלה, לא ישנתי טוב בלילות, ודיממתי במשך ימים שלמים. "ההורים שלי ראו איך השתנתה להם הילדה שבנה אחת. הם לא ידעו איך לעזור לי. "אמי שגאה אותו. בלילות הייתי מצלצלת אליה, בוכה ומספרת לה על חוסר-האונים שלי. על-כך שאני לא יכולה איתו ומפחדת להיות בלעדיו. מבוי סתום ורזוי ברגשות."

איבוד שפיות-הדעת

אחד הלילות התמוטטה שלי. היא הרגישה מאוד-רע, והוריה הגיעו אליה ולקחו אותה מיד לבית-החולים. בבית-החולים אמרו לי שמצבי הגופני מאוד לא טוב. חולשה כל-לית. הארון לא טרח אפילו לבקר איפה אני. אחרי יומיים חזרתי לביתי וצילצלתי אליו לספר, והוא הגיב במישפט אחד — לא ידעתי.

בכל יום טבעתי עמוק יותר. חברים העימו לי ידיים להצלה, ואני המענתי מבלי להרגיש בכוחות-ההרס העצמי

אבל אל תעשי עכשיו הצגות ואל תנסי להשתמש במחלות שלך. " כסוף זה נגמר, שלי החליטה שעליה לעזוב לפני שתאבד את שפיות-הדעת. הפרייה לא היתה קלה. חור-שיים לא ריברה איתו. היה כאב, אבל היתה גם תחושת-השתחררות. בימנה כתבה, חורש אחרי הפרייה: "ברור לי לחלוטין שפגיעות בלב, כפי שהוא פגע בי, מעוותות את המות. אני הייתי על הסף של איבוד שפיות-הדעת. לא הצלחתי לתפוס אף חבל מחבלי-ההצלה ש' חבריי זרקו לי.

"בכל יום טבעתי עמוק יותר. הושיט לי ידיים להצלה, ואני המענתי לשנות את המים בלי לה' רגיש בכוחות-ההרס העצמי שפוע' לים בי.

"הייתי באשליה שכמעט הכל טוב, ומה שלא טוב ישתנה עם הזמן, כי הוא אוהב אותי והוא ישתנה בשבילי. אבל למעשה הייתי על סף תהום פוערה. ברור שהוא לא ישת' נה לעולם.

"אלוהים, תורה שעזרת לי לצאת משם. כליך טוב לי עכשיו להרגיש חופשיה.

"הוא עדיין נמצא כאותה המצי' אות המעוותות שלו, שאותה ניסה לאכוף עלי.

"כשהוא נמצא לרגע במצב-רוח מציאותי, הוא מנסה לשכנע אותי שהוא הפיק לקחים והשתנה, אבל אני יודעת שלעולם יישאר כך. משהו כבר דפוק במוח שלו, רק אני יודעת כמה שהוא דפוק, ואולי גם אמא שלי, שחוותה את כל ה' כאב הזה איתי. "הייתי רוצה לנקום בו, שיכבה כמו שאני בכתי, שיכאב כמו שאני כאבתי, אבל ההגיון אומר לי אל תחזרי לשם, אפילו לא במחשבה על נקמה. "המחשבה היחידה שממשיכה להסריד אותי היא מה דפוק בי, שנשארתי איתו שנה?"

שכן אחר: "מה זה היה? הוא

בכל פעם כשהבכי חונק את בהמאן, הוא יוצא לסיבוב ברחוב. קטי עוברת לבכות בחדר של אורן, המקושט בפוסטרים של רמבו. אורן מת עליו, מסתפר כמוהו, מדבר כמוהו, מתלבש כמוהו, אבל לא מצליח להתגבר על הפחד מהחושך.

נהרסה

”כששמעתי על אורן, רציתי להריס טלפון לאמא שלו ולהגיר לה שתהיה חזקה, ושלא תיתן לזיכרונות שלה להתפורר. אבל לא היה נעים, זה כאילו ששני אומרת לה — גם הילד שלך לא יחזור.”

היום נשארו לה רק זיכרונות וחלומות.
המישפחה לא מרשה לה להמשיך ולעסוק
בילד הנעלם.

דינה: "בתחלה היינו עוסקים בחיפוש. אחר־כך היינו עוסקים כמעט על המיסטרה, שהתחילה לחפש רק אחרי 36 שעות. אחר־כך יוצבות כספים על מגיד־עיתודות, שאני לא באמת בהם. כל מיני עקומות, שהלבנו במונית־ספיישל מכל רחביהארץ, ושלבנו

בעדר ישראל סופר

הוא בא בלילה ונכנס למיטה שלנו "

„ראובן כרמלי לקה בהתקדלב. לפולה סטריקובסקי בעיות נפשיות קשות. אחרים עסקו בריצות בין פאראפסיכולוגים, עזבו את מקום־עבודתם, הוזיחו את המישפחה. דויד סטריקובסקי הנעדר קיבל בטעות צו

גיוס מצה"ל, וזה עורר את הכל מחדש".
המישפחות הקימו עמותה לפעילות למען
איתור נעדרים. הפגישות המשותפות הקלו
עליהן, והתאמצו לצורך לחיות סביב ההיעדר
רות. העמותה לא עזרה לשיקום המישפחה,
ועם הזמן פסקה הפעילות בה.

אחרי שנעלם אורן, כמה מהמישפחות צילצלו למרים הנדלמן. שוב נתקלו בצורך להתחלק. מרים, שליוותה את המישפחות

במשך חמש שנים, מספרת שמישפחת כרמלי מחפשת עד היום פאראפיסיכולוגים, שיתנו סימיוניים. מול אלימלך, אמה של נאוה ו"ל, נכנעה רק בשנה שעברה ללחצה של מרים והפסיקה לבזבז כספים על פאראפיסיכולוגים וירדעונים.

להן הוֹרֵת עוֹפֹת. הֵן אִמְרוּ לִי שְׁהוּא יִגִּיעַ, וְאוֹ
יִהְיִי עוֹמֶרֶת בַּפֶּתַח וּמִחֲבֵה לֶה. שְׁעוֹת. הֵבֵן
שְׁלִי, אֲנִי לֹא אֲחֻכֶּה לָּוֹ עֹזְבֵת הַכֵּל! לֵב בֵּית, אֲנִי
לֹא עֹבְדָה, אֲנִי אֲכֹכֶּה לְמִי שֶׁיִּשְׁפָּחֵה בְּהֶרֶסָהּ. רַק
עוֹמֶרֶת בַּפֶּתַח, מִחֲבֵה לְיִשְׂרָאֵל שְׁלִי שִׁיבֹא.
מִרִּים הַגִּדְלָמָן, וְכֹרֶת סוֹצִיאֲלִית, הַתְחִילָה
לַעֲבֹד בְּשִׁיקוֹם מִיִּשְׁפָּחוֹת נְעֻדְרִים לִפְנֵי שְׁבַע
שָׁנִים, כְּשֶׁנֶּעְלָמָה נֶאֱוָה לְאִיִּלְמֶלֶךְ. הִיא תִּתְּנֶה
בֶּה לַעֲזֹר לְבִנְיִי־מִשְׁפָּחָה לְחֹזֶר לְתִיכְפִּיר
בְּגִזְמָלִי. בְּהַמֶּשֶׁךְ יִפְּלֶה גַם בְּמִשְׁפַּחַת סֹטֶרֶי
קוֹבֶסְקִי, שֶׁבְּהָ רִיד נִעְלַם: בְּמִשְׁפַּחַת כְּרַמְלִי,
שֶׁבְּהָ רִאֲבֹן נִעְלַם: בְּמִשְׁפַּחַת אֶלְפִּסִּי, שֶׁבְּהָ
אִיִּלְמֶלֶךְ נִעְלַם. וּבְמִשְׁפַּחַת סוֹפֶר.

מרים: "המישפחות הפכו את היעדרות הילד למרכז-החיים. אני לא יכולה לשפוט אותו. אבל גיסיתי לעזור."

היעדרות היא חוסר־דאות. אין את מי להנציח, אין צידוק למוות, אין על מי לכעוס. ככל שעבר זמן מהמיקרה, ההלם חלף, ובאו ריגשי־אשם. האם והאב התחרו ביניהם מי מדבר יותר על הילד, מי פחות שוכח. האחים מסתנים. שגדלו בצל הטרגדיה. האשמים לא-

ליאת סטריקובסקי, בת 14 וחצי, האחות של רודי: „החיים היום הם אחרים. להורים אין שימת-חיים. חורנו נשגרה, אבל לאמא ואבא קשה. הם תמיד רוצים לחזור ולדבר עלי, אבל אנחנו לא אורחים שהם מדברים. הם צריכים להפסיק לחכות לניסים”

דינה, אמא של ישראל, אומרת שהיום היא מוכנה להגיד בפה מלא שהיא היתה כבר רוצה לראות גופה. לרעתה, אילו היה חי היה מוצא דרך להודיע לה על קיומו. גופה תפתור את בעיית חוסר-הוודאות.

ובכל זאת, לפעמים, באמצע היום, מישור דופק בדלת, וליבה מחסיר פעימה. אולי זה בנה ששב אליה.

רע

הדריו של אורן נמנעים מלהשוות את היעדרותו להיעדרויות אחרות. בנוכחות אנשים שאינם שייכים למיטתה הם גם לא מעלים את האפשרות שההעלמות היא על רקע חבלני או על רקע מיני. בתוך תוכם הפחד הזה מקנן.

אין הרבה מה לעשות. אין להם כסף לחוקר פרטי. פארא-פסיכולוגיה היא מחוץ לתחום, בעבודת המיטרה אי אפשר להתערב.

שכן יושב בביתם וקורא בקול רם פרקים
מספר-הילים.

ארז ושי אינם מבינים למה אמא ואבא
בבוכים. קטי ובהמאן לא מאמינים שזה קורה
להם. מחכים לרגע שאורן יתפרץ הביתה
בשימחה, והחלום הרע ימוג.

פרסום ולי"ע

מצא את ההבדלים

רוס'אנג'לס

יותר, להיטויה, והכניסה לו עוד שוש ועוד מכת-קארטה קטנה בצד.
להיטויה זו חיה לה עם מישו בשם ג'ק גורדון, שהיה פעם שומר של בית-זונות, ויש לו עבר פלילי עשיר ומעניין. הם, כמובן, לא-נשואים. חוץ מזה נמאס לה שכולם חושבים שהיא מייקל ג'קסון (או להיפך, שהוא זה היא) ושף אחר לא מאמין לה שהם לא אותו איש, ואז היא קמה והחליטה להראות לעולם כולו שיש בכל זאת כמה הבדלים ביניהם. היא הסכימה להצטלם בעירום כמעט-מלא עבור הירחון פלייבוי, וגראה שקיבלה עבור ההסכמה הזו כ-2.5 מיליון דולר.
הסיפור זכה בסיקור עיתונאי אדיר, ועיתונים רבים אף הביאו ציטוטים מרברי האורקל הגדולה.
אביא כאן שניים מהם: "האלוהים הטוב (אל תשכחו שגם היא קצת חרדית) ברא את הנשים יפות, ואני לא חושבת שהוא רצה שנתבייש בגופות שלנו."

אינני רוצה להזניח את קליפורניה בדיווחים שלי. אז הנה:
בלוס-אנג'לס חיה לה ערימה של ניתוחים פלסטיים, המתקשות שיקראו לה מייקל ג'קסון. הפלסטיק הממלך והמוכשר הזה מכר כבר מיליונים רבים של תקליטים, הקיף את העולם בסיבוב-קונצרטים אדיר, שוכה בהצלחה היסטורית, הוציא לעצמו שם של קוקו ודפוק על כל הראש, וכן שיפץ כל סנטימטר מגופו (הוריד בלקון, הצר פתחים, סייד את העור והרים תיקרה). חוץ מזה הוא התעורר בבוקר אחד והחליט שהוא מאוהב בכת עדיייהוה, והפך להיות רוס פאנאטי מהצר שלהם.
אז מה יש לנו עד עכשיו: ניתוח פלסטי שחור, מוכשר, זמר, מיליונר, דפוק-בראש שנורא משתדל להיות לבן, רתי.
שילוב-סיכוכים כזה יכול לגרום לעיר שלמה להת-

מייקל

להיטויה

על חקן של קצינוסוס

וכן: למה אנו צריכות להחביא את עצמנו או לחשוב על הגופות שלנו כעל דבר מלוכלך?
ואם אני המום מהחוכמה הנסתרת שבאימרי-שפר אלה, מה יגיד מייקל, האח האוהב והמעריץ? למרות שהיא טוענת שקיבלה את ברכתו של אחיה לצער זה, שהם שוחחו ארוכות ושהוא אף אמר לה שהיא אחת הנשים המהממות והיפות ביותר בעולם, ושאף לא רי אנשים יודעים את זה, הרי שלשונות רעות, המקורבות לאחיות ג'קסון, מתעקשות לטעון שמייקל הרוס מזה ורואה בעניין פגיעה קשה באחיות-המיש פחה.
לי יש ריעה אחרת בעניין הזה. אני חושב שמייקל הרוס מזה משום שלהיטויה פשוט הקדימה אותו. גם הוא רצה להוכיח לעולם שהוא זה לא היא. ולהצטלם עבור פלייבוי, והיא פשוט חשבה על זה קודם. עצוב. בחינה מדוקדקת של תמונות העירום של להיטויה מראה שאכן יש הבדל — לא גדול, אבל יש. היא תמיד עונת עגילים.

אשפו כמסדר סגור להרבה זמן. אך לא סופרמאן כמיי קל ג'קסון יישבר מאוסף-אסונות שכזה. אך מה שיכול למטוט את האיש הזה זה האחיות שלו. למייקל יש שתי אחיות (אולי יש לו יותר, אבל אני יודע רק על שתיים), ג'אנט ולהיטויה.
ג'אנט מאמינה עד לרגעים אלה ממש שהיא זמרת והיא כבר הוציאה תקליטים ווידיאו-קליפים, שבהם היא מקפצת וצורחת ומלווה את עצמה בכלי-כר הרבה רעש ופעלולים שהיא יכולה בעצם גם להקריא פסוקים מתוך ספר-בישול מבלי שאיש ירגיש בהבדל. הג'ל כבר הספיקה להתחתן בגיל 17, אחרי-כך להתגרש קצת, לנסות לשיר ועכשיו, רחמנא ליצלן, היא חיה עם מישו בלי להתחתן איתו. מייקל, היושב על תקן של קצינה-המוסר של המישפחה (נראה לי שהמישפחה צריכה מיחלק-מוסר שלהם, ולא רק קצינה), מתנגד נואשות ליחסים אלה. מה זה מתנגד? הוא אפילו אמר לה את זה, תארו לעצמכם.
ואם בכל זה לא רי, באה האחות השניה, הגדולה

בעל המדור הזה מגיע, בתוקף תפקידו, לבירות רבות בעולם. מכיוון שהוא סקרן מטיבעו, ומכיוון שהוא אוהב את הנאות-החיים, את המיוחד והחריג, הוא רואה הרבה דברים שהתייר הישראלי המצוי אינו מגיע אליהם.

רק להציץ

פרנקפורט

ה"תיירות" הומצאה עליידי בניהארם למען עצמם. הן כדי לספק את יצר הסקרנות האנושי והן כדי לענות על רחף שאינרית-לכבוש של יצירת ריגושים חדשים.
כאשר אנחנו מתיירים בעיר גדולה, ואחרי שכבר עברנו 11 מוסיאונים, אחרי שחרשנו את הרחובות, אכלנו במסעדות מפוארות (סקרנדל), השארנו קצת ליכלוך אחרינו (הניקיון שם פשוט הטריף אותנו) ועשינו מאמץ כפיתיי-מקמט להקטין את יתרות מטבע-החוץ של המדינה שלנו, אנו מגיעים לקטע הבלתי-ינמנע של הביקור באזור המכונה "אזור האורות האדומים".

אני מכיר הרבה אנשים המרגלים פשוט על כל האזור לעיל, והמגיעים ישר לאזור הזה.
אין עיר אירופית גדולה המכבדת את עצמה שאינה מטפחת איזור כזה. זהו רובע לילי ומבהיק, השוכן לרוב באזורי-העיר העתיקים וליד תחנות-הרכבת הגדולות.
איזורים אלו הם אכן שואבת למיליוני תיירים, ובעניין הזה אין שוני בכלל בין תייר מבני-ברק ואחותו התיירת מגאנה.
בפרנקפורט התפתח הרובע באיזור תחנת-הרכבת, וזה בעצם מרכז העיר.

בסימטות שמסביב לתחנה פזורים מועדוני-הלילה, בתי-הזונות, בתי-הקולנוע הכחולים, חנויות-סכס ומועדוני-הצצה למיניהם, מה שמכנים בלשון העם PEEP SHOW.

מועדונים אלו הולכים ומתרחבים, והם מופלריים ביותר. כאשר אתם מגיעים למקום כזה, אתם נכנסים לתא קטן וסגור, תוחבים מטבע של חצי מארק לחרץ, ואז נפתח חלון קטן, ובמשך שבע שניות בערך אתם רואים נשים עירומות מקפצות ומפזות על כימה קטנה, ועושות עוד כמה דברים לא כלי-כך פים. אחרי שבע שניות החלון נסגר. אם זה מספיק לכם, אתם רשאים לצאת לחופשי. אם זה רק עשה לכם תיאבון, אתם תוחבים עוד מטבע, והחלון נפתח שוב לשבע שניות, וחוזר חלילה. אם זה הקטע שלכם, אפשר להישאר שם שלוש שעות.

אני מוכרח להודות שאני שהיתי שם יותר משבע שניות. אם אתם נתקלים במקום כזה, אני מאוד ממליץ על העניין, לא חסיד-הלילה כדי לראות את הווייברס חוגגות שם, זה בכלל לא מעניין, לרובנו יש בבית מראות יותר מריגנים. אלא שמאחר והתאים הם סביב כימה עגולה, הרי שכחלון נפתח אתם רואים לא רק את ה-GIRLS בעבודה, אלא גם את החלונות שממול, ואתם לא מתארים לעצמכם איך נראים הפרצופים של האנשים המתכוננים במופע.
זהו חוויה של פעם בחיים. המציצים האלה בכלל לא מעלים על דעתם שיש איזה מופרע אחד (אני) הרחף מטבעות לחרץ רק כדי לראות אותם. מומלץ בחמימות.

אין טעם שאני אתן לכם כתובת של מקום כזה, יש אחרים כאלה באיזור המרכז.

יודל ואוכל

ציריך

התחלנו את הבורק בשוטטות קלה לאורך "BAHNHOF STRASSE", רחוב רחב ומרשים, המתבר את תחנת-הרכבת הגדולה של העיר עם אגם ציריך. ברחוב הזה מצויים סניפים של בתי-האופנה הגדולים של אירופה, חנויות ממתקים מצויינות, בתי-קפה מפוארים, הרבה בנקים, כמובן, וסתם אנשים פים.

מסיבה לא-ברורה כלשהי רואים תיירים צעירים רבים את העיר ציריך בשווייץ, במקרה הטוב, ככ"ר-השינה של אירופה, ובמקרה הפחות-טוב כבית-חולים גאריאטרי ענקי, מסיבת-המזנה הפופולרית ביותר הנרשמת בו היא שיעומים. האמת, כמובן, שונה לחלוטין. העיר יפה להפליא, נקייה עד כדי רצון לבכות מקינאה, משופעת בחד נורות מהממות ביופיי, במסעדות נפלאות, במוסיאונים מעניינים וב-חיילי-השלא היו מביישים שום עיר אירופית אחרת.

מקומות רבים באיזור העיר העתיקה פתוחים עד השעות הקטנות של הלילה, והם הומים אדם. לא נפקר גם מקומם של מוע"ר-ההילה, בתי-הזונות, בתי-הקפה לנזע הכחולים ומועדוני-הצצה למיניהם.

אם יש לכם חברים בציריך המ' ארחים אתכם, יכולה העיר להיות גם די זולה.

לפני זמן לא-רוב שהיתי יום בעיר הזאת. זוג חברים מקומיים לקח על עצמו לארח אותי ולהר' אות לי, על רגל אחת, את נפלאות תיה של ציריך.

אחרי שעירכנתי אותם שאני עשוי להגיב באלימות כאשר אני נחשף למנותי-הם של מוסיאונים,

שיט באגם ציריך

חברים סקומיים מוזלים הביקור

מאחר ואי-אפשר לגמרי בלי מר-סיאונים, אני ממליץ על מוסיאון קטן וחמד במיוחד הנקרא BEYER MUSEUM OF TIME MEASUREMENT, הנמצא ברחוב

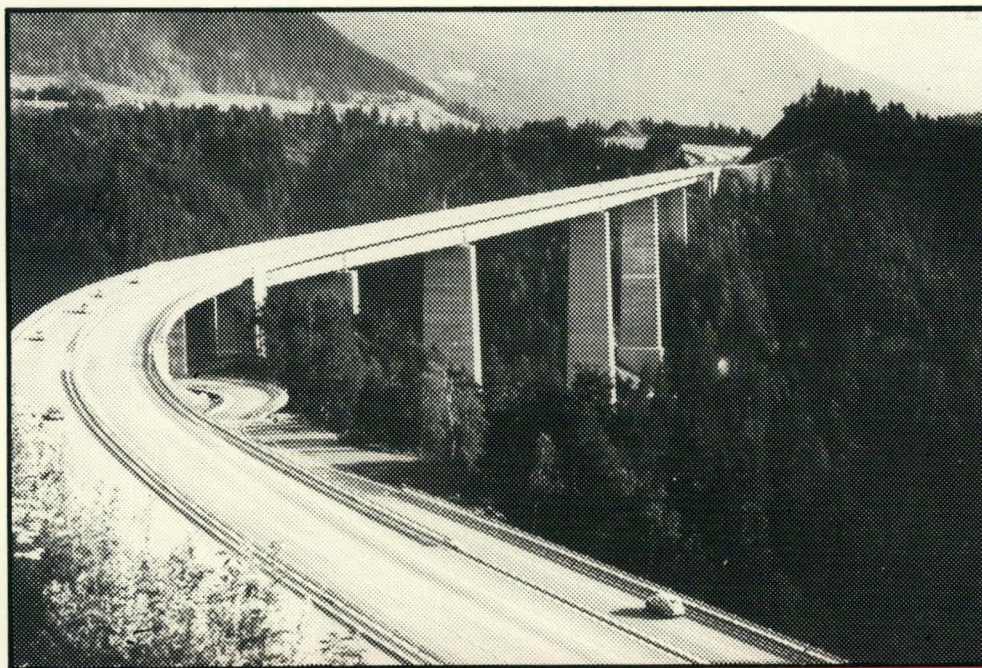
בחים מציץ בחנות-מזכרות לתייר רים ולא אכנס מרצוני החופשי לי-מיסעדה המיועדת לתיירים, והמ' ציעה, נוסף על ארוחת-ערב, גם מופעי-פולקלור.

באופן כללי, רעש ומוסיקה ב' מיסעדה אינם מטרדים אותי, או-לם השילוב בין יללות של יודל שווייצ'י ואכילה יוצרים אצלי הפר' עות חמורות בעיכול. כמעט בכל פעם שהייתי מקרב מזלג עמוס' מזון לפי, היתה איזו כפרייה שוויי-צית פוצחת באיזה יודל פראי, והמלגלג היה מפספס לי את הפה. אני בטוח שהיא עשתה לי את זה כבונה, האנטי-שמית הזאת. בסך הכל המקום סימפאטי וה' אוכל טעים מאוד, במיוחד העניין הזה שנקרא "רוסט", שהוא מאפה של מפתח-אדמה, ואם אתם גם חסיני-יודל, המקום בהחלט בש' בילכם.

רים בסימטות העיר העתיקה. מאר' חיי, מתוך כוונה בסיסית טובה, החליטו שאת ארוחת-הערב נעשה במסעדה שווייצית טיפוסית, והם הזמינו שולחן במקום שנקרא KINDLI SWISS CHALET, הנמצא ב-GASSE 19, המסעדה יפה למדי, והיא מתמחה במאכלים שווייציים טיפוסיים ומופעי-פול' קלור, הכוללים תזמורת גדולה וזמרי-יודל.
הזמינו שולחן במקום שנקרא KINDLI SWISS CHALET, הנמצא ב-GASSE 19, המסעדה יפה למדי, והיא מתמחה במאכלים שווייציים טיפוסיים ומופעי-פול' קלור, הכוללים תזמורת גדולה וזמרי-יודל.
אין זה לעשות, אני אלרגי למר' סדות תיירותיים. לא יתפסו אותי

BAHNHOF עצמו, מס' 31, (סגור ביום ראשון), ויש בו אוסף מרשים של שעונים מהמאה ה-16 ועד למאה ה-20.
מגיעים לאגם ציריך לקראת הצהריים, מתעלפים קצת מהמראה, ומתחילים לחזור למרכז העיר, וה' פעם מהצר השני של הננה לאורך העיר העתיקה. חוטפים באיזה בית' קפה משהו קטן לאכול, כדי לא לקלקל את "ההפתעה" שמכנים לי לארוחת-ערב. סוטים קצת מהנ' תיב לצורך ביקור במוסיאון מיוחד אחרי: MUSEUM OF TIN FIGURES, אשר נמצא ב-GASSE 19, ורואים סם תערוכה מעניינת של 2000 שנות ציריך בפה, וכן אוסף של דמויות צעצוע מפח ועופרת. המקום סגור ביום שני. (הוא שאמרת — לא הרבה מוסיאונים.)
את אחרי-הצהריים אנחנו מעב-

הכבישים הארוכים של אוסטריה מובילים אותך מהנאה להנאה

הנוף המיוחד של אוסטריה סוחט ממך קריאות התפעלות. אף פעם לא תוכל להחליט מה יותר יפה: הערים עם הדת הכבוד של ההיסטוריה, או הכפרים הטובלים בצמחייה ירוקה ובפריחה צבעונית. הבתים המסוגננים, או היערות הגדולים. האגמים הכחולים או הרחובות הסואנים. אבל לא צריך להחליט מראש. כדאי, פשוט, לבוא ולהנות.

חווה איכרים בטירול מ- \$ 178 שבוע, לינה וארוחת בוקר כולל מכונית שכורה ללא הגבלת ק"מ מלון ומכונית צמודה מ- \$ 471 שבוע, לינה וארוחת בוקר, במלונות 4 ו-5 כוכבים כולל מכונית שכורה	בילוי בזלצבורג מ- \$ 103 3 ימים, לינה וארוחת בוקר רכבות ומלונות מ- \$ 177 4 ימים, לינה וארוחת בוקר טיול להונגריה מ- \$ 99 יומיים, פנסיון מלא	טיול ברחבי אוסטריה מ- \$ 344 5 ימים, חצי פנסיון אתרי מרפא מ- \$ 22 ליום, חצי פנסיון אינטרמצו בווינה מ- \$ 182 4 ימים, לינה וארוחת בוקר
---	--	--

כל המחירים לאדם בחדר זוגי.

על כל אלה, על מקומות נוספים באוסטריה ועל טיסות לניו-יורק ולמזרח אירופה - ניתן לקבל מידע מפורט אצל סוכני הנסיעות ובמשרדי נתיבי אוויר אוסטריים, נציגות משרד התיירות האוסטרי.

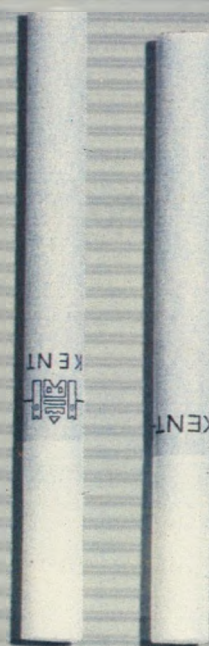

AUSTRIAN AIRLINES

תל-אביב: בן יהודה 17, טלפון: 652244 ■ חיפה: דרך הים 8, טלפון: 370670

הוספנו 3½ מילימטר של תענוג

קנט. אותו הטעם. אותה האיכות
ועכשיו - הנאה ארוכה יותר.

בקנט, ארה"ב מאמינים שמפעם לפעם
מגיע לך יותר.
הפעם החליטו להוסיף לך עוד קצת תענוג.
לכן, מעכשיו אתה מקבל קנט קינג סייז -
סיגריה קצת יותר ארוכה - 3½ מ"מ
נוספים של תענוג.
הטעם המיוחד, האיכות של קנט ופילטר
המיקרונייט המפורסם - נשארו.

KENT